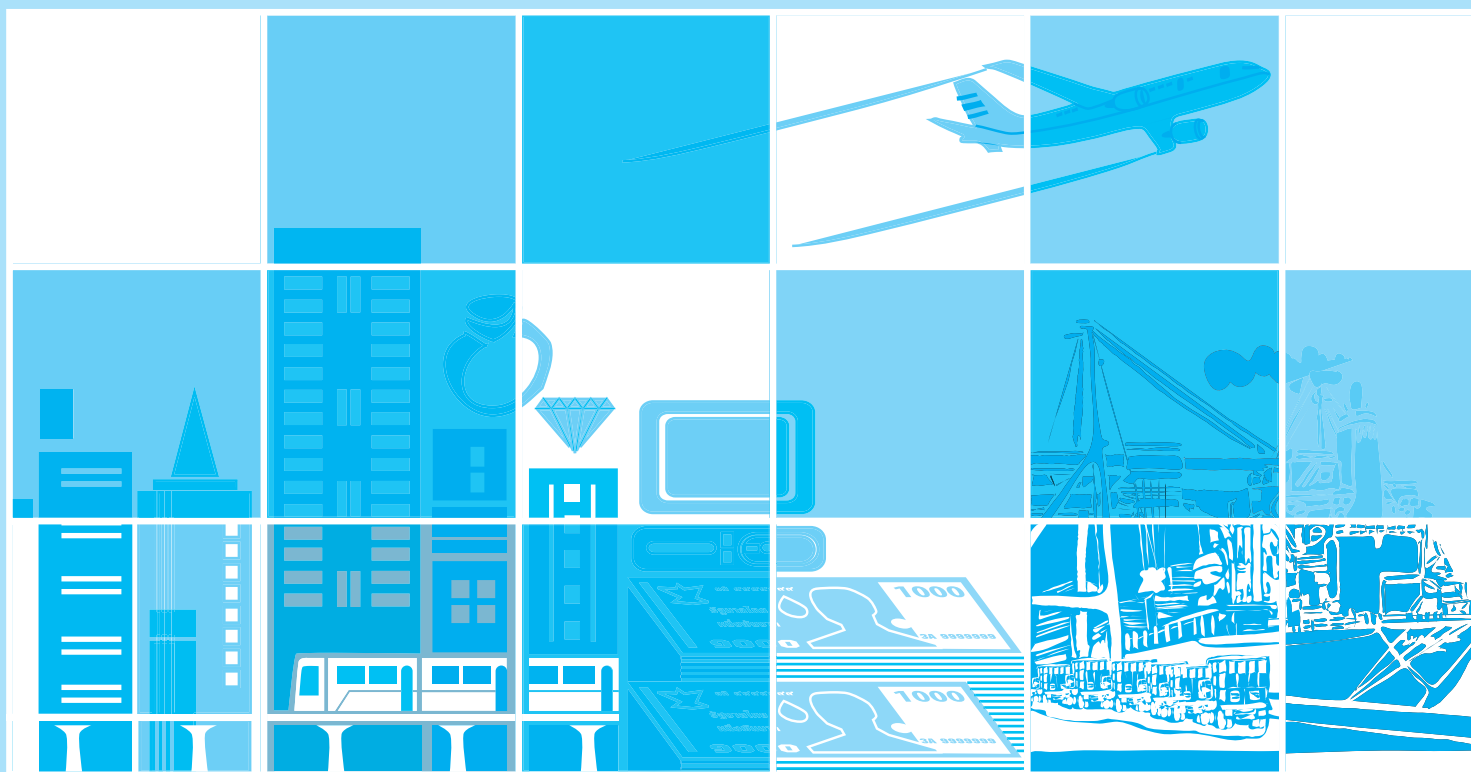

รายงานเศรษฐกิจและการเงิน 2551

รายงานเศรษฐกิจและการเงิน ปี 2551

www.bot.or.th

บริการข้อมูลอัตโนมัติ 24 ชั่วโมง โทร. 02-2283-6789

สารบัญ

ภาคสรุป

ภาวะเศรษฐกิจไทยปี 2551

1

ภาวะเศรษฐกิจปี 2551

ภาคการเกษตร	7
ภาคอุตสาหกรรม	10
ภาคบริการ	12
ภาคการท่องเที่ยวและโรงแรม	12
ภาคอสังหาริมทรัพย์	14
ภาคการค้า	18
ภาคโทรคมนาคม	19
ภาวะแรงงาน	20
ระดับราคา	22
การอุปโภคบริโภคภาคเอกชน	24
การลงทุนภาคเอกชน	26
ภาคต่างประเทศ	28
ภาวะเศรษฐกิจโลก	28
การค้าต่างประเทศและดุลการชำระเงิน	31
หนี้ต่างประเทศ	35
การคลัง	37
ฐานะการคลังรัฐบาล	38
รัฐวิสาหกิจ	41
หนี้สาธารณะ	42
การเงินและอัตราแลกเปลี่ยน	43
ฐานะเงินและปริมาณเงิน	43
อัตราแลกเปลี่ยน อัตราดอกเบี้ย และอัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาล	44
เงินฝากและสินเชื่อภาคเอกชนของสถาบันรับฝากเงิน	47
ผลการดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์	49
ตลาดทุน	51

มาตรการเศรษฐกิจสำคัญในปี 2551

มาตรการการเงิน	55
มาตรการด้านอัตราดอกเบี้ย	55
มาตรการด้านตลาดการเงิน	56
มาตรการด้านระบบการชำระเงิน	59
มาตรการด้านสินเชื่อ	60
มาตรการด้านการกำกับและพัฒนาสถาบันการเงิน	60

การดำเนินงานของธนาคารแห่งประเทศไทยในปี 2551

การดำเนินงานเกี่ยวกับเงินสำรองทางการและการพิมพ์ธนบัตร	65
การดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารเงินสำรองทางการ	65
การนำธนบัตรออกใช้	65
ฐานะทุนสำรองเงินตรา	66
การดำเนินงานของสายออกบัตรธนาคาร	66
กิจการธนาคาร	67
การจัดการเกี่ยวกับเงินสด	67
การเป็นศูนย์กลางการโอนเงิน	68
การเป็นนายธนาคารของรัฐบาล	70
กิจการในฐานะที่เป็นนายธนาคารของธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินอื่น ๆ	71
การดำเนินการในตลาดการเงิน	71
การพัฒนาตลาดการเงิน	72
การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ภาคเศรษฐกิจสำคัญ	73
กิจการในฐานะตัวแทนกระทรวงการคลัง	75
การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน	75
สรุปธุรกิจเงินตราต่างประเทศและฐานะของนิติบุคคลรับอนุญาต บุคคลรับอนุญาต	
ตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ และบริษัทรับอนุญาต	76
การจัดการหนี้สาธารณะ	79
นโยบายการกำกับสถาบันการเงิน	81
การกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน	88

การดำเนินงานของธนาคารแห่งประเทศไทยในปี 2551

การเป็นตัวแทนของประเทศไทยในองค์กรและเวทีความร่วมมือระหว่างประเทศ	91
สมาคมประชาชาติอาเซียน	91
สมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กับจีน ญี่ปุ่น และเกาหลี (อาเซียน+3)	92
ธนาคารเพื่อการชำระหนี้ระหว่างประเทศ	93
ธนาคารกลางในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และแปซิฟิก	94
กองทุนการเงินระหว่างประเทศ	95
ธนาคารกลางในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	96
การดำเนินงานด้านกฎหมาย	97
การแก้ไขปรับปรุงตลอดจนการอนุมัติใช้กฎหมายทางการเงินที่สำคัญ	97
การออก/แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายรวมทั้งกฎเกณฑ์ทางการเงินอื่นๆ	98
การดำเนินการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	99
การดำเนินงานของสำนักงานภาค	102
สำนักงานภาคเหนือ	102
สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	103
สำนักงานภาคใต้	107
การวางแผนและงบประมาณ	109
การบริหารความเสี่ยง	110
การบริหารความเสี่ยงทางการเงิน	110
การบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ	112

รายงานของคณะกรรมการตรวจสอบ

รายงานของคณะกรรมการตรวจสอบ	115
----------------------------	-----

รายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงิน

รายงานของผู้สอบบัญชี	119
งบดุล	121
งบกำไรขาดทุน	123
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น	124
งบกระแสเงินสด	125
หมายเหตุประกอบงบการเงิน	127

การบริหารและการปฏิบัติงาน

โครงสร้างองค์กร ระบบงาน และกระบวนการทำงาน	143
การบริหารทรัพยากรบุคคล	144
คณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย	146
ผู้บริหารธนาคารแห่งประเทศไทย	147
ผังโครงสร้างองค์กรธนาคารแห่งประเทศไทย	152

ກາສຮຸປ

ภาวะเศรษฐกิจไทยปี 2551

เศรษฐกิจไทยในปี 2551 ขยายตัวร้อยละ 2.6 ชะลอลงจากร้อยละ 4.9 ในปีก่อน จากการส่งออกสุทธิที่ลดลงเป็นสำคัญ โดยเฉพาะในไตรมาสสุดท้ายของปีจากปัจจัยลบทั้งการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกและความไม่สงบทางการเมืองภายในประเทศ ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การส่งออก การผลิตภาคอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว ขณะที่ด้านอุปสงค์ในประเทศ การบริโภคและการลงทุนลดลงมากในช่วงไตรมาสสุดท้ายสอดคล้องกับการนำเข้าที่ชะลอ

Δ%	อัตราการขยายตัว		แหล่งที่มาของการขยายตัว	
	2550	2551	2550	2551
การบริโภค	2.7	2.2	1.7	1.3
ภาคเอกชน	1.6	2.5	0.9	1.3
ภาครัฐ	9.2	0.4	0.8	0.0
การลงทุน	1.3	1.1	0.3	0.3
ภาคเอกชน	0.6	3.2	0.1	0.5
ภาครัฐ	3.4	-4.8	0.2	-0.3
อุปสงค์ในประเทศ	2.3	1.9	1.9	1.6
ส่วนเปลี่ยนแปลงสินค้าคงเหลือ	5.0 ^{1/}	58.6 ^{1/}	-0.2	1.3
การส่งออกสินค้าและบริการสุทธิ	21.7	-1.1	3.0	-0.2
การส่งออกสินค้าและบริการ	7.1	5.5	4.9	3.9
การนำเข้าสินค้าและบริการ	3.4	7.5	1.9	4.0
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ	4.9	2.6	4.9	2.6

หมายเหตุ: 1/ พันล้านบาท

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ในภาคเกษตร ผลผลิตและราคาพืชผลสำคัญที่เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน ทำให้รายได้เกษตรกรจากพืชผลสำคัญเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ราคาพืชผลมีความผันผวนค่อนข้างมาก โดยเร่งตัวขึ้นตั้งแต่ต้นปีตามราคาน้ำมันดิบและภาวะการขาดแคลนสินค้าในตลาดโลก แต่ราคาได้ปรับตัวลดลงในไตรมาสที่ 4 ตามการชะลอตัวของอุปสงค์ในตลาดโลก **สำหรับภาคอุตสาหกรรม** ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม (MPI) ขยายตัวร้อยละ 5.3 ชะลอลงจากร้อยละ 8.2 ในปีก่อน ตามการชะลอตัวของกลุ่มที่ผลิตเพื่อส่งออกเป็นหลัก โดยเฉพาะหมวดอิเล็กทรอนิกส์ และหมวดเครื่องหนัง ขณะที่กลุ่มที่ผลิตเพื่อขายในประเทศเร่งตัวขึ้นในช่วงครึ่งแรกของปีจากการผลิตรถยนต์นั่ง และรถจักรยานยนต์เป็นสำคัญ สำหรับอัตราการใช้จ่ายกำลังการผลิตอยู่ที่ร้อยละ 67.6 ลดลงจากร้อยละ 72.6 ในปีก่อน ซึ่งเป็นการลดลงในเกือบทุกหมวดสินค้า ยกเว้นหมวดอาหารและหมวดยานยนต์

ภาคบริการ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีจำนวน 14.3 ล้านคน ลดลงร้อยละ 1.3 จากปีก่อน แม้ว่าในช่วงครึ่งแรกของปีจำนวนนักท่องเที่ยวขยายตัวดีที่ร้อยละ 13.3 แต่เหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมืองที่ยืดเยื้อจนนำไปสู่การปิดสนามบินสุวรรณภูมิและสนามบินดอนเมือง ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว ทำให้ในช่วงครึ่งหลังของปี จำนวนนักท่องเที่ยวหดตัวถึงร้อยละ 14.7

สำหรับอุปสงค์ภาคเอกชน **ดัชนีการอุปโภคบริโภคภาคเอกชน**ขยายตัวร้อยละ 3.5 โดยในช่วง 3 ไตรมาสแรกของปีเครื่องใช้การบริโภคภาคเอกชนเกือบทุกตัวขยายตัวสูง โดยเฉพาะภาชนะมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาคงที่ การนำเข้าสินค้าอุปโภคบริโภค และปริมาณการจำหน่ายรถยนต์นั่งที่ขยายตัวสูงจากนโยบายภาษีรถยนต์ที่ใช้พลังงานทางเลือก (E20) ซึ่งมีผลบังคับใช้ในช่วงต้นปี 2551 ขณะที่ปริมาณการใช้เชื้อเพลิงชะลอตัวเนื่องจากราคาขายปลีกน้ำมันเพิ่มสูงขึ้นเป็นประวัติการณ์ อย่างไรก็ตาม ในช่วงไตรมาสที่ 4 การอุปโภคบริโภคภาคเอกชนมีแนวโน้มชะลอลงสอดคล้องกับทิศทางรายได้เกษตรกรและความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่ลดลงต่อเนื่องจากความกังวลเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมืองและวิกฤตการเงินโลก

สำหรับดัชนีการลงทุนภาคเอกชน ขยายตัวจากปีก่อนร้อยละ 2.7 ตามการขยายตัวของเครื่องใช้ในหมวดเครื่องจักรและอุปกรณ์ โดยเฉพาะการนำเข้าสินค้าทุน ณ ราคาคงที่ซึ่งขยายตัวสูงในช่วง 3 ไตรมาสแรกของปี แต่มีแนวโน้มชะลอลงมากในไตรมาสสุดท้ายตามอุปสงค์ในประเทศ ขณะที่ปริมาณจำหน่ายรถยนต์เชิงพาณิชย์ภายในประเทศและเครื่องใช้ในหมวดก่อสร้างหดตัวต่อเนื่องเกือบทั้งปี สอดคล้องกับดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจที่มีแนวโน้มลดลง ทั้งจากปัจจัยต้นทุนโดยเฉพาะราคาน้ำมันที่อยู่ในระดับสูงในช่วงครึ่งแรกของปี ความกังวลเกี่ยวกับการชะลอตัวของเศรษฐกิจและความไม่สงบทางการเมือง

ด้านต่างประเทศ ดุลการค้าเกินดุล 0.2 พันล้านดอลลาร์ สรอ. โดยการส่งออกขยายตัวร้อยละ 16.8 และการนำเข้าขยายตัวร้อยละ 26.4 ทั้งนี้ การส่งออกและการนำเข้าขยายตัวดีต่อเนื่องในช่วง 3 ไตรมาสแรก แต่ในไตรมาสสุดท้าย การส่งออกหดตัวลงตามภาวะการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก ในขณะที่การนำเข้า

ชะลอลงมากตามอุปสงค์ในประเทศและการส่งออก ดุลบริการ รายได้และเงินโอน ขาดดุล 0.4 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เป็นผลจากการลดลงของรายรับด้านการท่องเที่ยวและการส่งกลับกำไรและเงินปันผลภาคเอกชนที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ดุลบัญชีเดินสะพัดขาดดุล 0.2 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ด้านเงินทุนเคลื่อนย้ายเกินดุลสุทธิ 12.8 พันล้านดอลลาร์ สรอ. โดยเป็นเงินไหลเข้าสุทธิทั้งในภาคธนาคาร จากธุรกรรมซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าและภาคธุรกิจที่ไม่ใช่ธนาคารซึ่งส่วนใหญ่เป็นการไหลเข้าของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ในขณะที่เงินลงทุนในหลักทรัพย์ของต่างชาติและของไทยยังคงไหลออกสุทธิ เมื่อรวมกับค่าความคลาดเคลื่อนที่เป็นเงินไหลเข้าทำให้ดุลการชำระเงินเกินดุล 24.7 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เงินสำรองระหว่างประเทศ ณ สิ้นปี 2551 อยู่ที่ 111.0 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ขณะที่มียอดคงค้างการซื้อเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าสุทธิอยู่ที่ 7.0 พันล้านดอลลาร์ สรอ.

สำหรับภาคการคลัง ในปีงบประมาณ 2551 รัฐบาลดำเนินนโยบายการคลังแบบขาดดุลต่อเนื่องจากปีงบประมาณ 2550 โดยรัฐบาลมีรายได้จัดเก็บ 1,839.6 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 8.0 โดยเพิ่มขึ้นตามรายได้จากภาษีเป็นสำคัญ ขณะที่ด้านรายจ่าย แม้ช่วงครึ่งแรกจะมีการเร่งเบิกจ่าย แต่ช่วงครึ่งหลังของปีการเบิกจ่ายค่อนข้างต่ำและล่าช้า เนื่องจากความไม่แน่นอนทางการเมือง ประกอบกับมีการปรับแผนการลงทุนจากความผันผวนของราคาต้นทุนก่อสร้าง ทำให้รัฐบาลมีอัตราเบิกจ่ายรวมอยู่ที่ร้อยละ 92.3 ของวงเงินงบประมาณ ต่ำกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ที่ร้อยละ 94 และต่ำกว่าปีที่แล้วที่มีอัตราเบิกจ่ายร้อยละ 93.9 โดยรวมรัฐบาลขาดดุลเงินสด 24.0 พันล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.3 ของ GDP ประกอบกับรัฐบาลกู้เงินในประเทศสุทธิ 173.0 พันล้านบาท และชำระคืนเงินกู้ต่างประเทศสุทธิ 61.8 พันล้านบาท ส่งผลให้เงินคงคลัง ณ สิ้นปีงบประมาณ 2551 เพิ่มขึ้น 87.1 พันล้านบาทเป็น 229.9 พันล้านบาท

ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ 2552 รัฐบาลดำเนินนโยบายการคลังแบบขาดดุลต่อเนื่องและในขนาดที่มากขึ้น รวมทั้งมีการจัดทำงบประมาณเพิ่มเติมอีก 116.7 พันล้านบาท เนื่องจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยมากขึ้น โดยในช่วงไตรมาสที่ 1 ของปีงบประมาณ 2552 รัฐบาลขาดดุลเงินสด 147.6 พันล้านบาท

ประกอบกับมีการชำระคืนเงินกู้ในประเทศ 20.1 พันล้านบาท และชำระคืนเงินกู้ต่างประเทศ 0.7 พันล้านบาท ทำให้ใช้เงินคงคลังเพื่อชดเชยการขาดดุลทั้งสิ้น 168.5 พันล้านบาท ส่งผลให้เงินคงคลัง ณ สิ้นไตรมาสแรก เป็น 61.4 พันล้านบาท

ภาคการเงิน^{1/} เงินฝากของสถาบันรับฝากเงินมีแนวโน้มชะลอตัวในช่วงครึ่งแรกของปี เนื่องจากผู้ฝากเงินได้เปลี่ยนไปลงทุนในตราสารการเงินประเภทอื่นที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า เช่น พันธบัตรออมทรัพย์ เงินลงทุนในกองทุนรวม เป็นต้น อย่างไรก็ตาม เงินฝากมีแนวโน้มปรับสูงขึ้น เป็นผลจากการเคลื่อนย้ายการลงทุนจากแหล่งอื่นที่มีความเสี่ยงสูงกว่ากลับมาฝากในระบบ ซึ่งรวมถึงเงินลงทุนของคนไทยในหลักทรัพย์ต่างประเทศบางส่วนที่ครบกำหนด ส่งผลให้ปริมาณเงินตามความหมายกว้าง (Broad Money) กลับมีแนวโน้มสูงขึ้นในช่วงครึ่งหลังของปีเช่นกัน ส่วนทางด้านสินเชื่อของสถาบันรับฝากเงินมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วง 3 ไตรมาสแรก แต่กลับชะลอลงในช่วงไตรมาสสุดท้ายตามภาวะเศรษฐกิจที่อ่อนตัวลง

อัตราดอกเบี้ยระยะสั้นในตลาดการเงินค่อนข้างทรงตัวในช่วงครึ่งแรกของปี และปรับลดลงในช่วงครึ่งหลังของปีตามอัตราดอกเบี้ยนโยบายเป็นสำคัญ ส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยระยะสั้นในตลาดเงินในปี 2551 ปรับลดลงโดยอัตราดอกเบี้ยซื้อคืนพันธบัตรระยะ 1 วัน และอัตราดอกเบี้ยระหว่างธนาคารระยะ 1 วัน เหลืออยู่ที่ร้อยละ 3.38 และ 3.35 ต่อปี ลดลงจากค่าเฉลี่ยในปี 2550 ที่ร้อยละ 3.77 และ 3.79 ต่อปี ตามลำดับ

สำหรับค่าเงินบาทต่อดอลลาร์ สรอ. เฉลี่ยทั้งปีอยู่ที่ 33.88 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. แข็งค่าขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 3.5 โดยในช่วงครึ่งแรกของปี ค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้น จากการเกินดุลบัญชีเดินสะพัดเป็นสำคัญ แต่ในช่วงครึ่งหลังของปีค่าเงินบาทเฉลี่ยอ่อนค่าลงจากปัจจัยการเมืองในประเทศเป็นสำคัญ โดย ณ สิ้นปี 2551 ค่าเงินบาทอยู่ที่ระดับ 34.93 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. คิดเป็นการอ่อนค่าลงร้อยละ 3.4 เทียบกับ ณ สิ้นปี 2550 นอกจากนี้ เมื่อเทียบกับค่าเงินสกุลอื่น ดัชนีค่าเงินบาท (NEER) โดยเฉลี่ยทั้งปีอ่อนลงเล็กน้อยที่ร้อยละ 0.4

1/ ตั้งแต่เดือนกันยายน 2551 ธปท. ได้ปรับปรุงข้อมูลปริมาณเงินตามความหมายกว้าง เงินฝาก และสินเชื่อภาคเอกชนให้ครอบคลุมข้อมูลจากสหกรณ์ออมทรัพย์ และกองทุนรวมตลาดเงิน (Money Market Mutual Funds) นอกจากนี้ ปริมาณเงินตามความหมายกว้างยังนับรวมการออกตราสารหนี้ประเภทตั๋วแลกเงิน (Bill of Exchange) เข้าไว้ด้วย

ด้านเสถียรภาพเศรษฐกิจโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี เสถียรภาพด้านต่างประเทศเข้มแข็งจากเงินสำรองระหว่างประเทศที่อยู่ในระดับสูง ขณะที่ดุลการค้าและดุลบัญชีเดินสะพัดใกล้เคียงสมดุล สำหรับเสถียรภาพในประเทศ อัตราเงินเฟ้อทั่วไปและอัตราเงินเฟ้อพื้นฐานเท่ากับร้อยละ 5.5 และ 2.4 ตามลำดับ สูงขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อนจากราคาน้ำมันและอาหารสดที่แรงตัวมากในช่วงครึ่งแรกของปี และมีการส่งผ่านต้นทุนไปยังสินค้าในตะกร้าเงินเฟ้อพื้นฐาน อย่างไรก็ตาม อัตราเงินเฟ้อได้รับลดลงต่อเนื่องในช่วงครึ่งหลังของปีตามราคาน้ำมันที่ลดลงเป็นสำคัญ สำหรับอัตราการว่างงานโดยรวมยังอยู่ในระดับต่ำ แต่เริ่มมีสัญญาณของการทำงานที่ลดลงในช่วงไตรมาสสุดท้ายโดยเฉพาะในภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวของภาวะเศรษฐกิจ

แนวโน้มเศรษฐกิจปี 2552

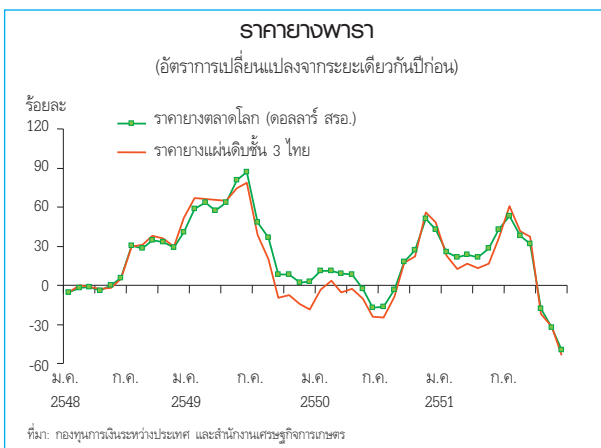
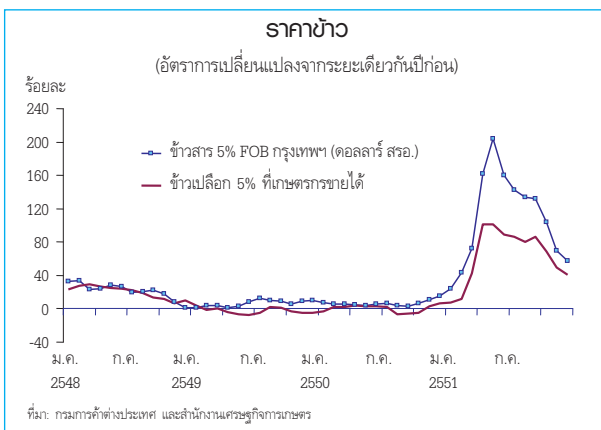
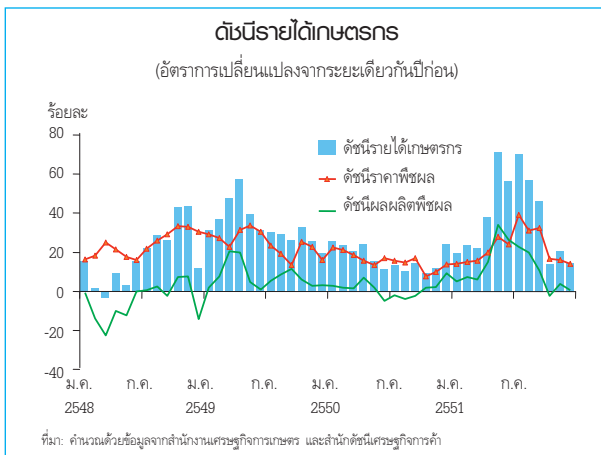
คณะกรรมการนโยบายการเงินประเมินว่า เศรษฐกิจไทยในปี 2552 มีแนวโน้มหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 1.5 - 3.5^{2/} ซึ่งเป็นผลจากการที่เศรษฐกิจประเทศคู่ค้าชะลอตัวอย่างรุนแรงเป็นสำคัญ ส่งผลต่อการส่งออกและส่งผ่านไปยังการลงทุนและการบริโภคภาคเอกชน แต่นโยบายการเงินและนโยบายการคลังที่ผ่อนคลายมากขึ้น รวมทั้งแรงกดดันด้านต้นทุนที่ลดลงอย่างรวดเร็วมีส่วนช่วยพยุงเศรษฐกิจไว้ได้บางส่วน ขณะที่ด้านอัตราเงินเฟ้อ คาดว่าจะอยู่ในระดับต่ำจากภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวและมาตรการช่วยเหลือค่าครองชีพของรัฐบาล อย่างไรก็ตาม ปัจจัยเสี่ยงต่อเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ เศรษฐกิจโลกที่อาจอยู่ในภาวะถดถอยนานและฟื้นตัวช้ากว่าที่คาด รวมทั้งความเป็นไปได้ที่ภาครัฐอาจไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณเพื่อกระตุ้นได้ตามเป้าหมายที่วางไว้

ภาวะเศรษฐกิจปี 2551

ภาคการเกษตร

ตารางที่ 1 : รายได้เกษตรกรจากการขายพืชผลสำคัญ
(อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน)

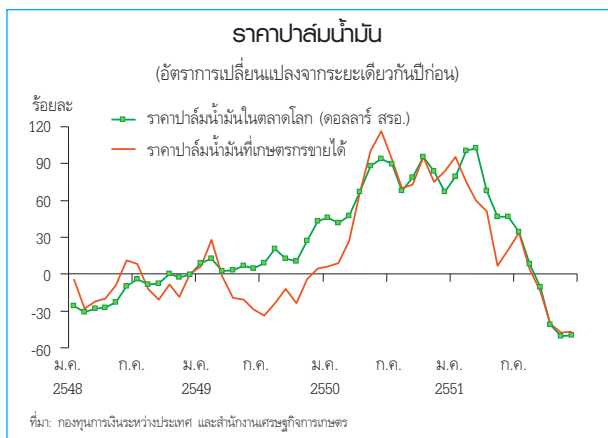
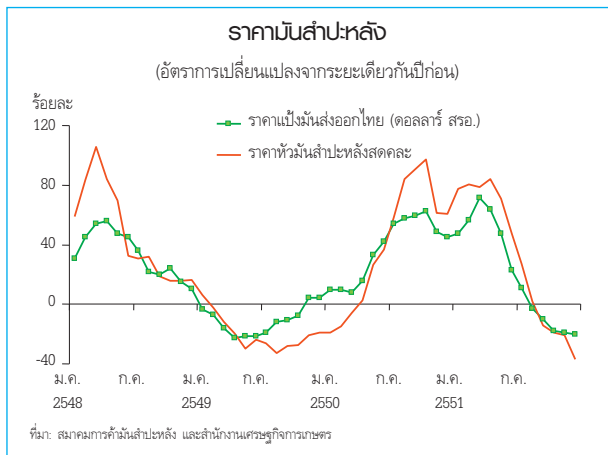
ร้อยละ	2550	2551	2551			
			ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
รายได้เกษตรกร	17.1	34.7	21.0	44.8	61.2	22.2
ผลผลิตพืชผล	1.5	10.4	5.2	16.9	20.2	5.8
ราคาพืชผล	15.3	22.0	15.0	23.9	34.2	15.5

ภาพรวมปี 2551

ในปี 2551 การผลิตของภาคเกษตร (ตามรายงานของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) ขยายตัวอยู่ในเกณฑ์ดี โดยผลิตภัณฑ์มวลรวมของภาคเกษตร (เฉพาะหมวดพืชผล ปศุสัตว์ และป่าไม้) ขยายตัวร้อยละ 6.4 เร่งตัวขึ้นจากร้อยละ 1.5 ในปีก่อน สอดคล้องกับ **ดัชนีผลผลิตพืชผล** ซึ่งขยายตัวร้อยละ 10.4 เร่งขึ้นจากปีก่อน โดยเป็นผลจาก 1) ราคาสินค้าที่อยู่ในเกณฑ์ดี โดยเฉพาะในไตรมาสที่ 2 และ 3 จูงใจให้เกษตรกรขยายพื้นที่และเร่งการเพาะปลูก 2) ความต้องการผลผลิตทางการเกษตรทั้งในส่วนของผู้บริโภคและผู้ประกอบการเพิ่มขึ้น และ 3) สภาพอากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูก ทั้งนี้ พืชผลสำคัญที่ปริมาณเพิ่มขึ้นมาก ได้แก่ ข้าววนปรีง ปาล์มน้ำมัน และข้าวโพด

ดัชนีราคาพืชผล เพิ่มขึ้นร้อยละ 22.0 เร่งตัวขึ้นจากปีก่อน ตามการเพิ่มขึ้นของราคาข้าวหอมมะลิ ข้าวเปลือกเจ้า และยางพารา ทั้งนี้ ราคาพืชผลปรับตัวเพิ่มขึ้นต่อเนื่องตั้งแต่ต้นปีจนถึงไตรมาสที่ 3 ตามราคาสินค้าเกษตรในตลาดโลก โดยเป็นผลจาก 1) อุปทานรัฐพืชในตลาดโลกลดลงจากการที่หลายประเทศประสบปัญหาสภาพอากาศ 2) ราคาน้ำมันดิบเพิ่มสูงขึ้นส่งผลให้หลายประเทศมีความต้องการพืชพลังงานมากขึ้นเพื่อนำมาผลิตพลังงานทดแทน และ 3) ความต้องการใช้ยางธรรมชาติเพื่อทดแทนยางสังเคราะห์เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ในไตรมาสที่ 4 ราคาพืชผลปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่วนหนึ่งเป็นผลจากข้อจำกัดด้านอุปทานเริ่มคลี่คลาย รวมทั้งผลจากวิกฤตการเงินโลกที่ส่งผลกระทบต่อภาคการผลิตทั้งต่างประเทศและในประเทศชัดเจนมากขึ้น ส่งผลให้ความต้องการวัตถุดิบสินค้าเกษตรหลายชนิดหดตัว เช่น ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และมันสำปะหลัง อย่างไรก็ตาม แม้ว่าราคาพืชผลจะมีความผันผวนมากในปี 2551 แต่โดยรวมรายได้เกษตรกรยังเพิ่มขึ้นร้อยละ 34.7 เร่งตัวขึ้นจากปีก่อน

ดัชนีราคาผู้บริโภค เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.0 เร่งตัวขึ้นจากปีก่อน ตามราคาสุกร ไก่ และไข่ไก่ ที่เร่งตัวขึ้นตามต้นทุนการเลี้ยงสัตว์ โดยเฉพาะวัตถุดิบอาหารสัตว์มีราคาสูงขึ้นมากในช่วงสามไตรมาสแรก ตามราคาธัญพืช ส่วนดัชนีราคาประมงเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.2 เร่งตัวขึ้นจากปีก่อนโดยเฉพาะราคาสัตว์น้ำเค็ม ที่สำคัญ ได้แก่ ปลาทะเลและปลาหมึก โดยเป็นผลจากต้นทุนราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่สูงขึ้นมาก ทำให้ผู้ประกอบการประมงชะลอการออกเรือ รวมทั้งต้นทุนการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำสูงขึ้น

ดัชนีราคาสินค้าเกษตรโดยรวมของไทย ขยายตัวร้อยละ 19.3 เร่งตัวขึ้นจากปีก่อนตามการเร่งตัวของดัชนีราคาในทุกหมวด

สำหรับในปี 2552 การผลิตภาคเกษตรมีแนวโน้มชะลอตัวลง โดยเป็นผลจากเศรษฐกิจโลกที่ถดถอย ทำให้ความต้องการสินค้าเกษตรทั้งที่ใช้เพื่อบริโภคและเพื่อเป็นวัตถุดิบในการผลิตลดลง ขณะที่ราคาพืชผลคาดว่าจะหดตัวลงทั้งในกลุ่มพืชอาหารและพืชพลังงาน โดยเป็นผลจากอุปสงค์ของประเทศคู่ค้าที่ลดลงตามการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก รวมทั้งผลจากฐานที่สูงมากในปีก่อน อย่างไรก็ตาม หากสภาพอากาศไม่เอื้ออำนวยก็อาจกดดันให้ราคาเพิ่มขึ้นได้

ทั้งนี้ จากทั้งปริมาณที่มีแนวโน้มชะลอลงและราคาที่หดตัวลงทำให้รายได้เกษตรกรมีแนวโน้มลดลง แต่ราคาน้ำมันที่มีทิศทางอ่อนตัวลงน่าจะช่วยให้เกษตรกรมีต้นทุนการเกษตรต่ำลง ซึ่งจะชดเชยผลจากราคาสินค้าเกษตรที่ลดลงได้บางส่วน

ตารางที่ 2 : ราคาสินค้าเกษตรที่เกษตรกรขายได้

(หน่วย: บาท/ตัน)

	2550	2551	2551			
			ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
ดัชนีราคาโดยรวม						
(2538 =100)	225.4	268.9	247.2	285.9	278.4	264.0
Δ%	10.4	19.3	13.5	21.2	28.3	14.2
1. ดัชนีราคาพืชผล*	275.2	335.8	304.6	362.3	348.7	327.7
(2538 =100)						
Δ%	15.3	22.0	15.0	23.9	34.2	15.5
ข้าวหอมมะลิ	8,772	13,700	11,684	16,661	13,708	12,747
Δ%	7.2	56.2	41.7	92.6	52.8	38.2
ข้าวเปลือกเจ้าชั้น 1 (5%)	6,529	10,676	7,949	12,821	11,884	10,051
Δ%	0.5	63.5	20.7	97.3	84.4	52.5
ยางพารา	68,971	76,549	79,216	87,350	93,158	46,471
Δ%	1.2	11.0	16.8	21.7	46.3	-36.0
ข้าวโพด	6,804	7,850	7,852	8,342	8,701	6,503
Δ%	31.7	15.4	14.1	22.2	38.8	-10.2
มันสำปะหลัง	1,460	1,808	2,096	2,121	1,741	1,273
Δ%	34.2	23.8	78.8	66.8	3.8	-26.0
2. ดัชนีราคาปศุสัตว์	130.4	151.2	147.1	156.2	152.3	149.4
(2538 =100)						
Δ%	-4.8	16.0	21.3	21.6	11.1	10.9
3. ดัชนีราคาประมง**	162.8	174.4	165.7	173.7	181.6	176.7
(2538 =100)						
Δ%	0.1	7.2	0.3	5.8	12.8	9.9
4. ดัชนีราคาไม้	122.8	126.8	126.8	126.8	126.8	126.8
(2538 =100)						
Δ%	0.5	3.3	5.0	3.9	3.3	1.1

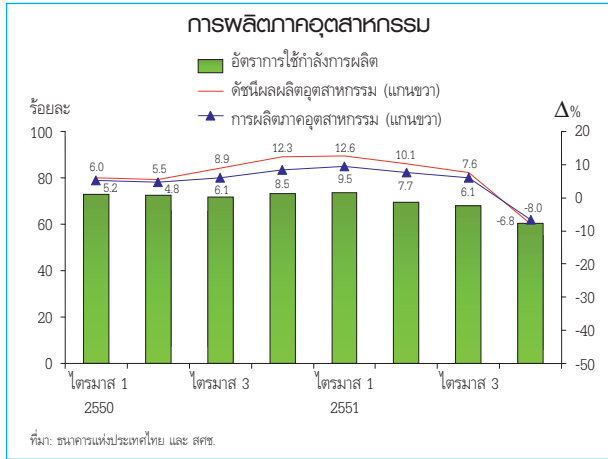
หมายเหตุ: Δ% คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน

* มีการอิงดัชนีราคาผักและผลไม้กับดัชนี สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ในปี 2551

** มีการปรับน้ำหนักกุ้งขาวและกุ้งกุลาดำตั้งแต่ มกราคม 2551

ที่มา: ดัชนีราคาสินค้าเกษตรที่เกษตรกรขายได้ คำนวณจากข้อมูลราคาสินค้าเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ และองค์การสะพานปลา

ภาคอุตสาหกรรม

ตารางที่ 3 : **การผลิตสินค้าอุตสาหกรรม***

(อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน)

อุตสาหกรรม	น้ำหนัก			2551 ^P		
	2543	2549	2550	ครึ่งปีแรก	ครึ่งปีหลัง	ทั้งปี
สิ่งทอ	12.23	2.2	-2.5	-2.4	-1.9	-2.1
อิเล็กทรอนิกส์	10.31	23.8	25.3	28.9	4.2	14.9
ปิโตรเลียม	9.48	2.4	1.2	7.1	-1.6	2.7
ยานยนต์	6.85	4.8	4.0	24.8	6.0	14.8
อาหาร	6.82	7.6	4.5	5.4	0.3	3.2
เครื่องดัด	5.11	14.1	3.3	3.8	2.1	3.0
เครื่องใช้ไฟฟ้า	5.05	-8.1	6.0	16.0	-6.0	4.9
เครื่องหนัง	2.79	-26.9	22.7	-75.7	-52.9	-68.9
ผลิตภัณฑ์เคมี	2.36	0.4	7.6	5.9	-16.4	-5.9
ผลิตภัณฑ์เหล็ก	2.21	-3.4	-2.3	5.3	-25.2	-9.7
วัสดุก่อสร้าง	1.84	5.6	-3.6	-4.8	-12.4	-8.6
อื่นๆ	10.62	0.3	1.8	-3.1	-6.6	-4.9
รวม *	75.68	7.3	8.2	11.4	-0.4	5.3

หมายเหตุ: * ครอบคลุมสินค้า 76 รายการ คิดเป็นร้อยละ 75.7 ของมูลค่าเพิ่มภาคอุตสาหกรรม

P/ ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: การสอบถามผู้ประกอบการ

ตารางที่ 4 : **อัตราการใช้กำลังการผลิต***

(หน่วย : ร้อยละ)

อุตสาหกรรม	เฉลี่ยปี			2551 ^P		
	2538-2539	2549	2550	ครึ่งปีแรก	ครึ่งปีหลัง	ทั้งปี
อิเล็กทรอนิกส์	77.1	76.1	76.5	70.8	64.7	67.5
ปิโตรเลียม	88.6	84.1	83.5	84.5	78.9	81.7
ยานยนต์	74.7	79.9	73.3	78.0	71.9	74.9
เครื่องดัด	69.0	77.1	73.2	75.9	72.7	74.3
เครื่องใช้ไฟฟ้า	87.1	68.1	70.2	66.5	56.7	61.6
อาหาร	40.4	59.5	58.2	72.1	49.0	60.6
เครื่องหนัง	-	40.2	53.4	24.5	27.7	25.8
ผลิตภัณฑ์เคมี	91.4	93.8	95.9	94.2	83.4	88.8
ผลิตภัณฑ์เหล็ก	58.1	58.8	55.5	59.3	41.8	50.6
วัสดุก่อสร้าง	87.9	81.6	78.4	76.4	70.2	73.3
กระดาษ	77.6	91.0	90.8	89.7	72.6	81.0
ผลิตภัณฑ์ยาง	73.1	64.6	61.0	63.0	58.6	60.8
อื่นๆ	81.8	64.3	61.3	56.9	54.0	55.4
รวม *	76.7	73.5	72.6	71.4	64.0	67.6

หมายเหตุ: * ครอบคลุมสินค้า 69 รายการ คิดเป็นร้อยละ 59.1 ของมูลค่าเพิ่มภาคอุตสาหกรรม

P/ ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: การสอบถามผู้ประกอบการ

ในปี 2551 การผลิตภาคอุตสาหกรรม (ตามรายงานของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) ขยายตัวร้อยละ 3.9 ลดลงจากปี 2550 ที่ขยายตัวร้อยละ 6.2 ขณะที่ **ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม** (Manufacturing Production Index: MPI)^{3/} ชะลอตัวต่อเนื่องจากตั้งแต่ต้นปี และหดตัวในช่วงไตรมาสที่ 4 ทำให้ทั้งปีขยายตัวร้อยละ 5.3 ชะลอลงจากร้อยละ 8.2 ในปีก่อน ตามการชะลอตัวของการผลิตในกลุ่มสินค้าที่ผลิตเพื่อส่งออกเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นผลจากเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าชะลอตัว ขณะที่กลุ่มที่ผลิตเพื่อขายในประเทศเร่งตัวขึ้น เนื่องจากในช่วงครึ่งแรกของปีอุปสงค์ในประเทศยังขยายตัวดี เพราะยังไม่ได้รับผลกระทบรุนแรงจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก

หมวดการผลิตที่ชะลอตัวจากปีก่อน ได้แก่ หมวดอิเล็กทรอนิกส์ หมวดอาหาร หมวดเครื่องใช้ไฟฟ้า และหมวดเครื่องดัด หมวดการผลิตที่หดตัวลง ได้แก่ หมวดเครื่องหนัง หมวดเครื่องเรือน หมวดผลิตภัณฑ์เคมี หมวดกระดาษ หมวดผลิตภัณฑ์เหล็กและวัสดุก่อสร้าง และหมวดยาสูบ ส่วนอุตสาหกรรมที่ยังขยายตัวดี ได้แก่ หมวดยานยนต์ และหมวดปิโตรเลียม

อัตราการใช้กำลังการผลิต (Capacity Utilization Rate) ของภาคอุตสาหกรรมโดยรวมในปี 2551 อยู่ที่ร้อยละ 67.6 ลดลงจากร้อยละ 72.6 ในปีก่อน ทั้งนี้ อุตสาหกรรมที่มีการขยายกำลังการผลิตที่สำคัญ ได้แก่ หมวดอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องใช้ไฟฟ้า ยานยนต์ ปิโตรเลียม อาหาร ผลิตภัณฑ์เคมี ผลิตภัณฑ์เหล็ก และผลิตภัณฑ์กระดาษ และผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด

รายละเอียดการผลิตและการใช้กำลังการผลิตของอุตสาหกรรมที่สำคัญ มีดังนี้

หมวดอิเล็กทรอนิกส์ การผลิตชะลอลงจากปีก่อน โดยในครึ่งปีแรกยังขยายตัวในเกณฑ์สูงต่อเนื่องตามการผลิต Hard Disk Drive ที่อุปสงค์จากต่างประเทศยังขยายตัวในเกณฑ์ดี อย่างไรก็ตาม การผลิตชะลอลงมากในช่วงครึ่งปีหลัง ตามอุปสงค์จากต่างประเทศ เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจโลกที่ถดถอย โดยอัตราการใช้กำลังการผลิตของอุตสาหกรรมนี้อยู่ที่ร้อยละ 67.5 ลดลงจากร้อยละ 76.5 ในปีก่อน

3/ ที่เป็นเครื่องชี้สำคัญคิดเป็นร้อยละ 75.7 ของมูลค่าเพิ่มภาคอุตสาหกรรมของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

หมวดอาหาร การผลิตชะลอลงเล็กน้อยจากปีก่อน โดยการผลิอาหารทะเลแช่แข็งลดลงมากเพราะเป็นสินค้าที่มีราคาค่อนข้างสูง ขณะที่การผลิตอาหารทะเลกระป๋องเร่งตัว เนื่องจากเป็นสินค้าที่ทดแทนกันได้และมีราคาถูก จึงมีอุปสงค์จากต่างประเทศมากขึ้นในช่วงที่ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ โดยผู้นำเข้ารายใหญ่ คือ สหรัฐอเมริกา สำหรับอัตราการใช้จ่ายการผลิตของอุตสาหกรรมนี้อยู่ที่ร้อยละ 60.6 ใกล้เคียงกับปีก่อนที่ร้อยละ 58.2

หมวดเครื่องใช้ไฟฟ้า การผลิตชะลอลงเล็กน้อยจากปีก่อน โดยการผลิตเพิ่มขึ้นมากในช่วงครึ่งปีแรก จากการผลิตเครื่องรับโทรทัศน์ ตู้เย็น เครื่องปรับอากาศ และเครื่องซักผ้า ที่อุปสงค์ทั้งในประเทศ และต่างประเทศยังขยายตัวดี อย่างไรก็ตาม การผลิตลดลงในช่วงครึ่งปีหลังในหลายผลิตภัณฑ์ โดยเฉพาะเครื่องรับโทรทัศน์ที่อุปสงค์จากต่างประเทศลดลงมาก ทำให้อัตราการใช้จ่ายการผลิตของอุตสาหกรรมนี้ลดลงจากร้อยละ 70.2 ในปีก่อนเหลือร้อยละ 61.6

หมวดเครื่องดื่ม การผลิตชะลอลงเล็กน้อยจากปีก่อน ส่วนใหญ่เป็นการลดลงจากการผลิตผลิตภัณฑ์เบียร์ เนื่องจากกำลังซื้อของประชาชนลดลงตามภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว ทำให้อัตราการใช้จ่ายการผลิตของอุตสาหกรรมนี้อยู่ที่ร้อยละ 74.3 ใกล้เคียงกับร้อยละ 73.2 ในปีก่อน

หมวดเครื่องหนัง การผลิตลดลงมากโดยเฉพาะในช่วงครึ่งปีแรก เนื่องจากฐานสูงในปีก่อนที่มีการผลิตจำนวนมากผิดปกติตามคำสั่งซื้อพิเศษจากต่างประเทศ ประกอบกับประเทศคู่ค้าสำคัญประสบปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจ ทำให้อุปสงค์ต่างประเทศลดลงมาก นอกจากนี้ การแข่งขันที่สูงโดยเฉพาะการแข่งขันด้านราคากับสินค้าจากประเทศจีน ส่งผลให้อัตราการใช้จ่ายการผลิตของอุตสาหกรรมนี้ลดลงมากจากร้อยละ 53.4 ในปีก่อนเหลือร้อยละ 25.8

หมวดเครื่องเรือน การผลิตยังคงลดลงต่อเนื่องจากปีก่อน เนื่องจากผู้ผลิตประสบปัญหาการแข่งขันสูงทางด้านราคากับสินค้าจากประเทศจีน และเวียดนาม ประกอบกับเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าสำคัญชะลอตัวมากจากปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจ โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา ทำให้อัตราการใช้จ่ายการผลิตของอุตสาหกรรมนี้ลดลงจากร้อยละ 52.5 ในปีก่อนเหลือร้อยละ 30.1

หมวดผลิตภัณฑ์เคมี การผลิตลดลงทุกผลิตภัณฑ์ โดยเฉพาะในช่วงครึ่งปีหลัง เนื่องจากมีการหยุดซ่อมบำรุงเครื่องจักร ประกอบกับอุปสงค์ในประเทศลดลง ทำให้อัตราการใช้จ่ายการผลิตในอุตสาหกรรมนี้อยู่ที่ร้อยละ 88.8 ลดลงจากร้อยละ 95.9 ในปีก่อน

หมวดกระดาษ การผลิตลดลงเกือบทุกผลิตภัณฑ์ ยกเว้นกระดาษแข็ง ตามการลดลงของอุปสงค์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ นอกจากนี้ สต็อกสินค้าที่อยู่ในระดับสูง ทำให้อัตราการใช้จ่ายการผลิตของอุตสาหกรรมนี้ลดลงจากร้อยละ 90.8 ในปีก่อนเหลือร้อยละ 81.0

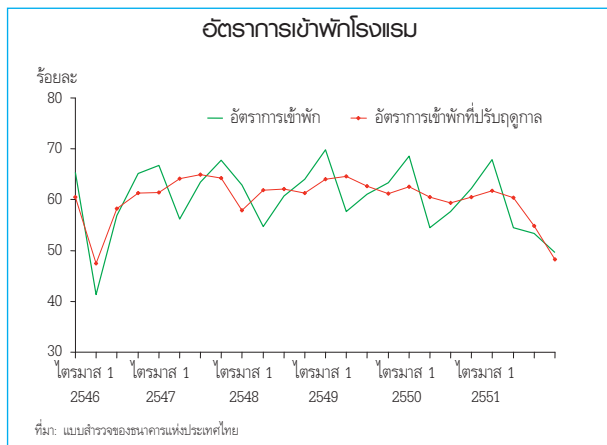
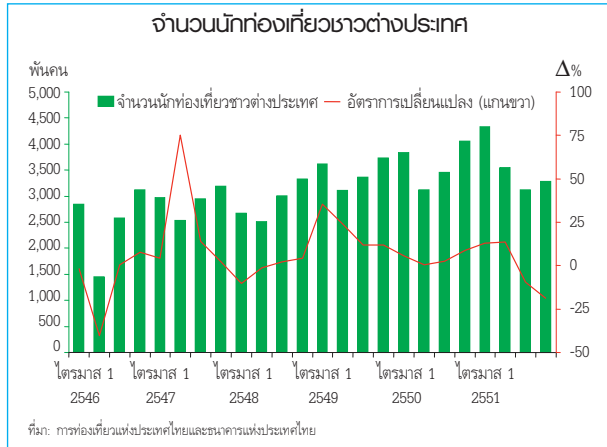
หมวดผลิตภัณฑ์เหล็กและหมวดวัสดุก่อสร้าง การผลิตลดลงต่อเนื่องจากปีก่อน เนื่องจากอุปสงค์ลดลง ตามการชะลอตัวของภาคการก่อสร้าง และไม่มีการลงทุนในโครงการขนาดใหญ่ ทำให้อัตราการใช้จ่ายการผลิตของอุตสาหกรรมนี้ลดลงจากร้อยละ 55.5 และ 78.4 ในปีก่อนเหลือร้อยละ 50.6 และ 73.3 ตามลำดับ

หมวดยาสูบ การผลิตลดลงเล็กน้อยตามปริมาณจำหน่ายที่ลดลงจากภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว ทำให้ผู้บริโภครีบลดรายจ่ายลง โดยเฉพาะในช่วงครึ่งปีหลัง ประกอบกับมีการขยายพื้นที่ปลูกบุหรี่ในที่สาธารณะ เช่น ตลาดทุกประเภท สถานบันเทิง ร้านอาหารทั้งติดเครื่องปรับอากาศและไม่ติดเครื่องปรับอากาศ ทำให้อัตราการใช้จ่ายการผลิตของอุตสาหกรรมนี้ลดลงเล็กน้อยจากร้อยละ 53.7 ในปีก่อนเหลือร้อยละ 53.2

หมวดยานยนต์และอุปกรณ์ขนส่ง การผลิตขยายตัวสูงจากปีก่อน โดยเฉพาะในช่วงครึ่งปีแรก ตามการผลิตรถยนต์นั่งและรถยนต์เชิงพาณิชย์เพื่อจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศ ตามอุปสงค์ที่ยังขยายตัวดี โดยเฉพาะรถยนต์นั่งเร่งขึ้นมากจากการลดภาษีสรรพสามิตร้อยละ 5 สำหรับรถยนต์รุ่นใหม่ที่สามารถใช้แก๊สโซฮอล์ E20 อย่างไรก็ตาม ราคาน้ำมันที่ปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงต้นปี และสูงสุดในเดือนกรกฎาคม ประกอบกับวิกฤตการณ์ทางการเงินในสหรัฐอเมริกาที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจทั่วโลกในช่วงปลายปี ทำให้อุปสงค์ทั้งในและต่างประเทศลดลงมาก โดยเฉพาะรถยนต์เชิงพาณิชย์ที่ปริมาณการจำหน่ายในประเทศหดตัวตั้งแต่ไตรมาสที่ 2 ของปี และปริมาณการส่งออกรถยนต์รวมเริ่มหดตัวในไตรมาสสุดท้ายของปี อย่างไรก็ตาม โดยเฉลี่ยทั้งปีอัตราการใช้จ่ายการผลิตของอุตสาหกรรมนี้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 73.3 ในปีก่อนเป็นร้อยละ 74.9

หมวดปิโตรเลียม การผลิตขยายตัวจากปีก่อน โดยเฉพาะในช่วงครึ่งปีแรก เนื่องจากฐานต่ำจากการปิดซ่อมบำรุงโรงงานในช่วงเดียวกันปีก่อนเพื่อขยายกำลังการผลิต ซึ่งมีส่วนทำให้อัตราการใช้จ่ายการผลิตของอุตสาหกรรมนี้ลดลงจากร้อยละ 83.5 ในปีก่อนเหลือร้อยละ 81.7

ภาคบริการ

ตารางที่ 5 : โครงสร้างนักท่องเที่ยวจำแนกตามสัญชาติของนักท่องเที่ยว

ประเทศ	อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)		ส่วนแบ่งตลาด (%)	
	ทั้งปี 2550	ม.ค.-พ.ย. 2551	ทั้งปี 2550	ม.ค.-พ.ย. 2551
เอเชียตะวันออก	-0.1	1.6	52.6	52.9
- มาเลเซีย	-3.2	17.6	10.7	12.1
- จีน	-4.4	-4.7	6.3	6.0
- ญี่ปุ่น	-2.6	-8.8	8.8	8.1
- เกาหลี	-0.8	-14.1	7.5	6.4
ยุโรป	11.9	2.2	27.0	26.5
อเมริกา	-0.3	-0.3	6.4	6.2
โอเชียเนีย	17.3	4.4	5.3	5.5
ตะวันออกกลาง	11.1	2.4	3.0	3.1
อื่นๆ	11.4	0.1	5.7	5.7

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ภาคการท่องเที่ยวและโรงแรม

ธุรกิจการท่องเที่ยวและโรงแรม ในครึ่งแรกของปี 2551 ยังขยายตัวได้ดีต่อเนื่องจากไตรมาสที่ 4 ของปีก่อนหน้า ส่วนในครึ่งหลังของปีการท่องเที่ยวของไทยได้รับผลกระทบจากปัจจัยลบหลายประการอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ เหตุการณ์ลอบวางระเบิดที่สังขละ 7 แห่ง ในช่วงต้นเดือนสิงหาคม และจากเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมืองที่ทวีความรุนแรงขึ้นตั้งแต่ปลายเดือนสิงหาคม จนกระทั่งมีการประกาศ พ.ร.ก. ฉุกเฉินในเขตกรุงเทพฯ การปิดสนามบินในภาคใต้ การหยุดให้บริการรถโดยสารและรถไฟในช่วงเดือนกันยายน รวมถึงการปิดสนามบินสุวรรณภูมิและดอนเมือง ในช่วงปลายเดือนพฤศจิกายนต่อเนื่องถึงต้นเดือนธันวาคม ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวต่างประเทศ กอปรกับภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวของประเทศที่เป็นตลาดนักท่องเที่ยวหลักของไทย ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศในช่วงครึ่งหลังของปี 2551 หดตัวอย่างรุนแรงส่งผลให้ทั้งปี 2551 นักท่องเที่ยวต่างประเทที่มีจำนวน 14.3 ล้านคน หรือหดตัวร้อยละ 1.3 จากปีก่อน ขณะที่รายได้จากการท่องเที่ยวมีมูลค่า 588 พันล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.9 จากปีก่อน

สำหรับการท่องเที่ยวในภาคใต้ แม้ว่าจะถูกกระทบจากภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวของกลุ่มประเทศที่เป็นตลาดนักท่องเที่ยวหลักของไทย และปัญหาความไม่สงบทางการเมืองภายในประเทศ อย่างไรก็ตาม การเพิ่มเที่ยวบินตรงและเที่ยวบินเช่าเหมาลำในภาคใต้ ประกอบกับนักท่องเที่ยวจากมาเลเซียเดินทางผ่านด่านภาคใต้ขยายตัวอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี ส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาเที่ยวภาคใต้ปรับเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 13.7

โครงสร้างนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจำแนกตามเชื้อชาติของปี 2551 ใกล้เคียงกับปีก่อน โดยนักท่องเที่ยวจากกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกยังเป็นกลุ่มที่มีสัดส่วนสูงสุด คือ ร้อยละ 52.9 ของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศทั้งหมด รองลงมา คือ กลุ่มประเทศยุโรป อเมริกา และโอเชียเนีย ตามลำดับ ทั้งนี้ ในช่วง 7 เดือนแรกของปี 2551 จำนวนนักท่องเที่ยวจากกลุ่มประเทศที่เป็นตลาดนักท่องเที่ยวหลักของไทย (เอเชียตะวันออก ยุโรป และอเมริกา) ขยายตัวเมื่อเทียบกับปีก่อน จากการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยว

จากมาเลเซียเป็นสำคัญ แต่กลับหดตัวอย่างชัดเจนในช่วงปลายปี ส่วนนักท่องเที่ยวจากกลุ่มโอเชียเนียและตะวันออกกลางซึ่งเป็นตลาดเป้าหมายใหม่ชะลอตัวลงเมื่อเทียบกับปีก่อน

สำหรับอัตราการเข้าพักโรงแรมเฉลี่ยทั่วประเทศในปี 2551 อยู่ที่ร้อยละ 56.4 ปรับลดลงจากร้อยละ 60.8 ในปีก่อน โดยอัตราการเข้าพักโรงแรมในภาคใต้ลดลงเล็กน้อยจากปีก่อนอยู่ที่ร้อยละ 52.9 ส่วนราคาห้องพักโดยเฉลี่ยในปี 2551 เพิ่มขึ้นเล็กน้อย คิดเป็นอัตราการขยายตัวร้อยละ 5.0

แม้ว่าภาครัฐบาลและภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจะร่วมกันส่งเสริมการท่องเที่ยวของคนไทยภายในประเทศ เพื่อชดเชยรายได้ที่สูญเสียไปจากจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่หดตัวอย่างรุนแรงในช่วงครึ่งหลังของปี อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ความไม่สงบภายในประเทศและภาวะเศรษฐกิจของประเทศที่เป็นตลาดนักท่องเที่ยวหลัก ยังคงเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อภาวะการท่องเที่ยวของไทยในระยะต่อไป ทั้งนี้ การเร่งฟื้นความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวต่างประเทศยังคงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลให้ภาวะการท่องเที่ยวในปี 2552 ปรับตัวดีขึ้น

ตารางที่ 6 : เครื่องชี้ภาวะการท่องเที่ยวและโรงแรม

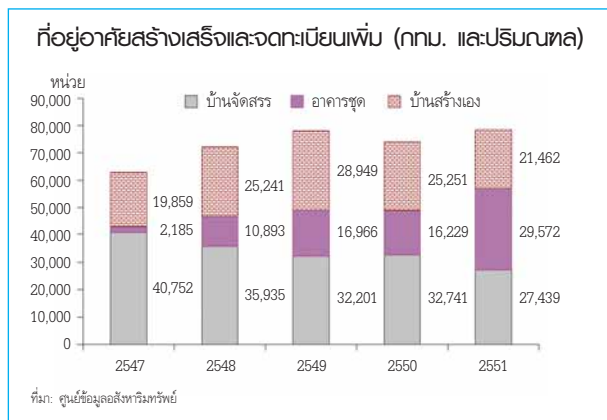
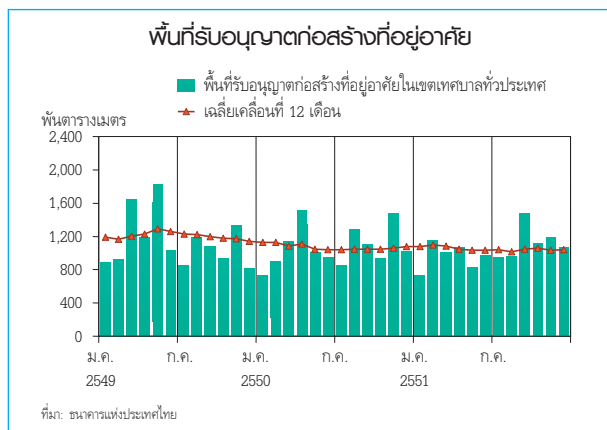
	2550	2551 ^{P/}	2551 ^{P/}			
			ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
1. จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ (ล้านคน)	14.5	14.3	4.3	3.5	3.1	3.3
$\Delta\%$	4.6	-1.3	12.9	13.6	-9.6	-19.0
2. รายได้จากการท่องเที่ยว (พันล้านบาท)	575.4	588.0	190.1	129.6	129.4	137.0
3. อัตราการเข้าพักโรงแรม (ร้อยละ)	60.8	56.4	67.9	54.5	53.4	49.6
4. ราคาห้องพัก (บาทต่อคืน)	1,447	1,520	1,679	1,393	1,415	1,593

หมายเหตุ: P/ ข้อมูลเบื้องต้น

$\Delta\%$ คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาคอสังหาริมทรัพย์

ตลาดอสังหาริมทรัพย์โดยรวมในปี 2551 ขยายตัวจากปี 2550 โดยเป็นผลจากมาตรการลดหย่อนค่าธรรมเนียมการโอนและจดทะเบียนเป็นสำคัญ แม้ว่าอ่อนตัวลงในช่วงไตรมาสที่ 4 ของปีจากความเชื่อมั่นของผู้บริโภคและผู้ประกอบการที่อยู่ในระดับต่ำตามการชะลอตัวอย่างมากของเศรษฐกิจโดยรวมที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตการณ์การเงินโลก

เครื่องใช้ด้านอุปสงค์

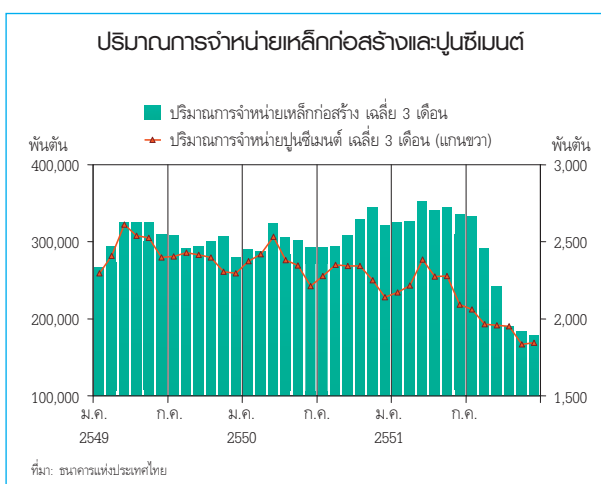
อุปสงค์ของตลาดอสังหาริมทรัพย์โดยรวมในปี 2551 ขยายตัวจากปีก่อน สะท้อนจากจำนวนรายการและมูลค่าการซื้อขายที่ดินและสิ่งปลูกสร้างทั้งประเทศที่ขยายตัวร้อยละ 8.4 และ 18.0 เทียบกับปีก่อน ตามลำดับ สอดคล้องกับการขยายตัวของยอดคงค้างสินเชื่อส่วนบุคคลเพื่อที่อยู่อาศัย โดยอุปสงค์ของตลาดอสังหาริมทรัพย์ในช่วงไตรมาสแรกชะลอตัวลงตามการชะลอการซื้อที่อยู่อาศัยของผู้บริโภคเพื่อรอรับสิทธิประโยชน์จากมาตรการลดหย่อนค่าธรรมเนียมการโอนและการจดทะเบียน ซึ่งมีผลบังคับใช้ในวันที่ 29 มีนาคม 2551 สำหรับอุปสงค์ของตลาดอสังหาริมทรัพย์ในช่วงไตรมาสที่ 2 และ 3 ขยายตัวในอัตราสูง สะท้อนจากจำนวนรายการและมูลค่าการซื้อขายที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ขยายตัวร้อยละ 14.4 และ 30.7 จากระยะเดียวกันปีก่อน ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม อุปสงค์ของตลาดอสังหาริมทรัพย์ในช่วงไตรมาสที่ 4 อ่อนตัวลงจากความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่อยู่ในระดับต่ำ ตามการชะลอตัวของภาวะเศรษฐกิจในประเทศ โดยรวมที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตการณ์การเงินโลกและความไม่แน่นอนทางการเมือง รวมถึงผู้บริโภคอุดหนุนใหม่ในตลาดที่อยู่อาศัยจากมาตรการกระตุ้นภาคอสังหาริมทรัพย์ของรัฐบาล

สำหรับในปี 2552 คาดว่าอุปสงค์ของตลาดอสังหาริมทรัพย์จะชะลอตัวลงตามภาวะเศรษฐกิจ แต่ปัจจัยสนับสนุน อาทิ มาตรการกระตุ้นภาคอสังหาริมทรัพย์ของทางการ อัตราดอกเบี้ยที่อยู่ในช่วงขาลง การเมืองที่มีความชัดเจนมากขึ้น ต้นทุนการก่อสร้างที่ลดลงต่อเนื่อง และการปรับลดราคาของผู้ประกอบการเพื่อรักษาสภาพคล่องทางการเงินของบริษัทจะทำให้อุปสงค์ชะลอตัวไม่มากนัก

เครื่องใช้ด้านอุปทาน

ในปี 2551 เครื่องใช้ทางด้านอุปทานหดตัวเล็กน้อยสะท้อนจากจำนวนพื้นที่รับอนุญาตก่อสร้างที่อยู่อาศัยและจำนวนที่อยู่อาศัยสร้างเสร็จและจดทะเบียนที่ลดลงจากปีก่อนหน้า สอดคล้องกับยอดจำหน่ายปูนซีเมนต์และเหล็กก่อสร้างที่มีแนวโน้มลดลงต่อเนื่อง โดยเป็นผลจากอุปสงค์ที่อ่อนตัว ความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการอสังหาริมทรัพย์ที่ลดลง และสถาบันการเงินมีความระมัดระวังในการให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการ อย่างไรก็ตาม ในปี 2551 อุปทานของอาคารชุดสร้างเสร็จและจดทะเบียนขยายตัวเพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 80 จากปีก่อนหน้า โดยเฉพาะอาคารชุดที่ใกล้แนวรถไฟฟ้า ที่เติบโตตามอุปสงค์เนื่องจากราคาน้ำมันที่ปรับตัวสูงขึ้น

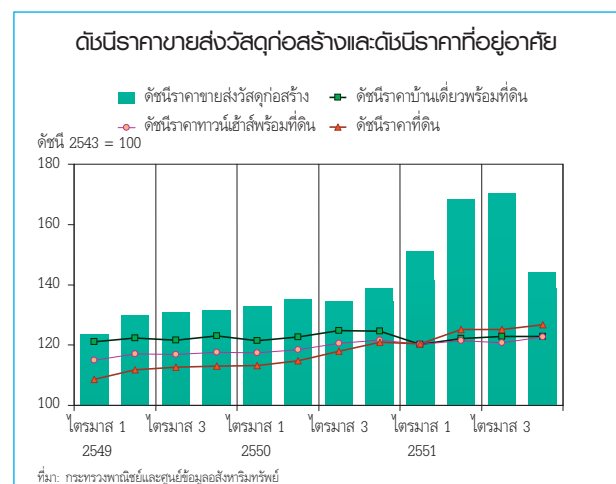
สำหรับในปี 2552 คาดว่าอุปทานของตลาดจะทรงตัวใกล้เคียงกับปีก่อนหน้า แม้ว่ามีการเปิดตัวในปี 2551 โดยเฉพาะอาคารชุดที่ใกล้แนวรถไฟฟ้าซึ่งจะเปิดขายในช่วงครึ่งแรกของปี 2552 เป็นจำนวนมาก แต่ความเข้มงวดของสถาบันการเงินในการให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการที่เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะกับผู้ประกอบการรายย่อยตามปัจจัยเสี่ยงจะทำให้อุปทานใหม่มีไม่มากนัก

เครื่องใช้ด้านราคา

ในปี 2551 ราคาที่อยู่อาศัยโดยรวมหดตัวเล็กน้อยตามอุปสงค์ที่ชะลอตัวเป็นสำคัญ โดยดัชนีราคาบ้านเดี่ยวพร้อมที่ดินและบ้านเดี่ยวไม่รวมที่ดินหดตัวร้อยละ 1.1 และ 13.9 ตามลำดับ ในขณะที่ดัชนีราคาที่ดินเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.5 ทั้งนี้ ในช่วงสามไตรมาสแรกของปีแรงกดดันทางด้านต้นทุนการก่อสร้างที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้น เห็นได้จากดัชนีราคาขายส่งวัสดุก่อสร้างที่เร่งตัวเพิ่มขึ้นมาก โดยเฉพาะดัชนีราคาผลิตภัณฑ์เหล็กตามการเพิ่มขึ้นของราคาวัตถุดิบในตลาดโลก ส่วนในไตรมาสที่ 4 ต้นทุนการก่อสร้างที่อยู่อาศัยลดลงจนมาอยู่ในระดับปกติใกล้เคียงกับระดับปี 2550

แนวโน้มราคาของที่อยู่อาศัยโดยรวมในปี 2552 คาดว่าจะทรงตัวจนถึงชะลอลงจากปี 2551 เป็นผลจากปัจจัยสำคัญต่างๆ ตั้งแต่แนวโน้มภาวะเศรษฐกิจโดยรวมที่ชะลอลงทำให้อุปสงค์ของตลาดอสังหาริมทรัพย์ชะลอตัวจากความไม่แน่นอนในด้านรายได้และความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่อยู่ในระดับต่ำ แรงกดดันด้านต้นทุนการก่อสร้างที่ลดลงตามการลดลงของดัชนีราคาขายส่งวัสดุก่อสร้าง จนถึงความเข้มงวดมากขึ้นของสถาบันการเงินในการให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย โดยราคาจะไม่ลดลงมากเหมือนช่วงวิกฤตปี 2540 เนื่องจากราคาในช่วงก่อนหน้าไม่มีภาวะฟองสบู่ อย่างไรก็ตาม ราคาอสังหาริมทรัพย์ในบางพื้นที่ เช่น พื้นที่ที่อยู่ในแผนพัฒนาเขตเมือง และในแนวการขยายเส้นทางรถไฟฟ้ามวลชนอาจมีการปรับสูงขึ้นบ้าง

ตารางที่ 7 : เครื่องใช้ภาวะอสังหาริมทรัพย์

	2550	2551	2551					
			ครึ่งปีแรก	ครึ่งปีหลัง	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
เครื่องใช้ด้านอุปสงค์								
มูลค่าการซื้อขายที่ดินและ สิ่งปลูกสร้างทั่วประเทศ ^{1/} (ล้านบาท)	595,483	702,582 ^{P/}	320,490	382,092 ^{P/}	135,900	184,591	194,292	187,800 ^{P/}
Δ%	-3.6	18.0	18.7	17.4	5.9	30.4	31.1	5.9
ค่าธรรมเนียมรวม (ล้านบาท)	11,121	8,276 ^{P/}	4,670	3,607 ^{P/}	2,693	1,977	1,840	1,766 ^{P/}
Δ%	0.2	-25.6	-8.2	-40.2	9.7	-24.9	-33.7	-45.8
- ค่าธรรมเนียมร้อยละ 2 ^{2/}	11,118	8,247 ^{P/}	4,661	3,586 ^{P/}	2,693	1,968	1,830	1,756 ^{P/}
Δ%	0.2	-25.8	-8.3	-40.5	9.8	-25.2	-34.1	-46.1
- ค่าธรรมเนียมร้อยละ 0.01 ^{3/}	4	29 ^{P/}	89	20 ^{P/}	0.1	8.6	10.3	10 ^{P/}
Δ%	-40.3	670.6	537.0	747.3	-77.6	970.9	993.6	588.0
จำนวนรายการซื้อขายที่ดินและ สิ่งปลูกสร้างทั่วประเทศ (รายการ)	842,680	913,482 ^{P/}	449,620	463,862 ^{P/}	204,031	245,589	233,377	230,485 ^{P/}
Δ%	0.9	8.4	7.5	9.3	-1.1	15.8	12.9	5.9
ยอดคงค้างสินเชื่อส่วนบุคคลเพื่อ อสังหาริมทรัพย์ของ ธพ. ^{4/} (พันล้านบาท)	778	873	818	873	782	818	849	873
Δ%	12.3	12.3	12.7	12.3	10.8	12.7	13.9	12.3
- เพื่อที่อยู่อาศัย	767	864	808	864	772	808	839	864
Δ%	12.3	12.6	13.0	12.6	11.0	13.0	14.2	12.6
- เพื่ออสังหาริมทรัพย์อื่นๆ	11	9	9	9	9	9	10	9
Δ%	11.3	-12.0	-6.9	-12.0	-6.5	-6.9	-8.8	-12.0
เครื่องใช้ด้านอุปทาน								
พื้นที่รับอนุญาตก่อสร้างในเขต เทศบาล ทั่วประเทศ (พัน ตร.ม.)	17,362	17,491 ^{P/}	8,136	9,355 ^{P/}	4,217	3,919	4,491	4,864 ^{P/}
Δ%	-11.3	0.7	-4.7	6.0	14.7	-19.3	8.6	3.7
- ประเภทที่อยู่อาศัย	12,917	12,494 ^{P/}	5,743	6,751 ^{P/}	2,892	2,851	3,381	3,370 ^{P/}
Δ%	-5.7	-3.3	-8.0	1.2	4.4	-17.9	4.4	-1.8
- ประเภทพาณิชย์ยกรรม	2,444	2,908 ^{P/}	1,535	1,374 ^{P/}	870	665	565	809 ^{P/}
Δ%	-29.8	19.0	34.5	5.4	89.4	-2.4	21.5	-3.5
- ประเภทอุตสาหกรรม	54	90 ^{P/}	26	64 ^{P/}	18	7	15	49 ^{P/}
Δ%	1.9	66.5	2.4	122.5	114.1	-55.4	13.1	214.3
- ประเภทบริการ/ขนส่ง	831	1,094 ^{P/}	454	640 ^{P/}	252	202	270	370 ^{P/}
Δ%	-40.7	31.6	-4.6	79.9	50.5	-34.5	65.3	92.2
- ประเภทอื่นๆ	1,117	905 ^{P/}	379	526 ^{P/}	185	194	260	266 ^{P/}
Δ%	18.9	-19.0	-41.8	13.0	-32.3	-48.7	2.9	25.0

ตารางที่ 7 : เครื่องชี้ภาวะอสังหาริมทรัพย์ (ต่อ)

	2550	2551	2551					
			ครึ่งปีแรก	ครึ่งปีหลัง	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
ที่อยู่อาศัยสร้างเสร็จจดทะเบียนเพิ่ม ใน กทม. และปริมณฑล (หน่วย)	74,221	78,473 ^{P/}	30,938	47,535 ^{P/}	14,868	16,070	25,449	22,086 ^{P/}
Δ%	-5.0	5.7	-3.9	13.1	-4.9	-3.0	16.3	9.6
- บ้านจัดสรร	32,741	27,439 ^{P/}	11,605	15,834 ^{P/}	5,306	6,299	7,400	8,434 ^{P/}
- แฟลต/อาคารชุด	16,229	29,572 ^{P/}	7,918	21,654 ^{P/}	3,784	4,134	11,741	9,913 ^{P/}
- บ้านสร้างเอง	25,251	21,462 ^{P/}	11,415	10,047 ^{P/}	5,778	5,637	6,308	3,739 ^{P/}
ปริมาณการจำหน่ายปูนซีเมนต์ (พันตัน)	27,690	24,834	13,434	11,400	7,155	6,280	5,872	5,528
Δ%	-5.0	-10.3	-5.6	-15.3	-5.9	-5.3	-16.5	-13.9
ปริมาณการจำหน่ายเหล็กก่อสร้าง (ล้านตัน)	3,740	3,323	2,062	1,261	1,057	1,005	727	534
Δ%	3.0	-11.1	11.3	-33.2	8.6	14.3	-21.3	-44.6
ยอดคงค้างสินเชื่อผู้ประกอบการ อสังหาริมทรัพย์ของ ธพ. ^{4/} (พันล้านบาท)	341	417	389	417	337	389	394	417
Δ%	8.8	22.1	21.8	22.1	7.7	21.8	21.6	22.1
- เพื่อที่อยู่อาศัย	177	236	220	236	181	220	220	236
Δ%	-2.6	33.3	16.5	33.3	-0.4	16.5	20.4	33.3
- เพื่ออสังหาริมทรัพย์อื่นๆ	164	181	169	181	156	169	174	181
Δ%	24.5	10.0	29.5	10.0	19.0	29.5	23.1	10.0
เครื่องชี้ด้านราคา								
ดัชนีราคาขายส่งวัสดุก่อสร้าง ^{5/}	135.2	158.4	159.7	157.1	151.1	168.3	170.2	143.9
Δ%	4.9	17.1	19.3	15.0	13.9	24.6	26.6	3.7
ดัชนีราคาบ้านเดี่ยวพร้อมที่ดิน ^{5/}	123.4	122.0	121.2	122.9	120.2	122.1	122.9	122.9
Δ%	1.1	-1.1	-0.7	-1.4	-1.1	-0.4	-1.5	-1.3
ดัชนีราคาทาวน์เฮ้าส์พร้อมที่ดิน ^{5/}	119.5	121.3	120.8	121.7	120.2	121.4	120.8	122.7
Δ%	2.5	1.5	2.4	0.5	2.4	2.4	0.2	0.9
ดัชนีราคาที่ดิน ^{5/}	116.7	124.4	122.8	125.9	120.4	125.2	125.1	126.8
Δ%	4.6	6.5	7.8	5.4	6.5	9.0	6.0	4.8
อัตราดอกเบี้ยเฉลี่ย 4 ธพ. ใหญ่ ณ สิ้นเวลา	6.87	6.75	7.25	6.75	6.87	7.25	7.25	6.75

หมายเหตุ: Δ% คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงจากรยะเดียวกันปีก่อน

P/ ตัวเลขเบื้องต้น

1/ มูลค่าการซื้อขายที่ดินและสิ่งปลูกสร้างทั่วประเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทยประมาณการโดยใช้การคำนวณย้อนกลับจากค่าธรรมเนียมฯ ที่เก็บได้จากการจดทะเบียนขาย ขายฝาก แลกเปลี่ยน และให้ ไม่รวมจ่านอง ซึ่งจำแนกออกเป็นอัตราร้อยละ 2 และร้อยละ 0.01

2/ ค่าธรรมเนียมฯ ในกรณีปกติ ที่เรียกเก็บในอัตราร้อยละ 2 ตามประกาศของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497

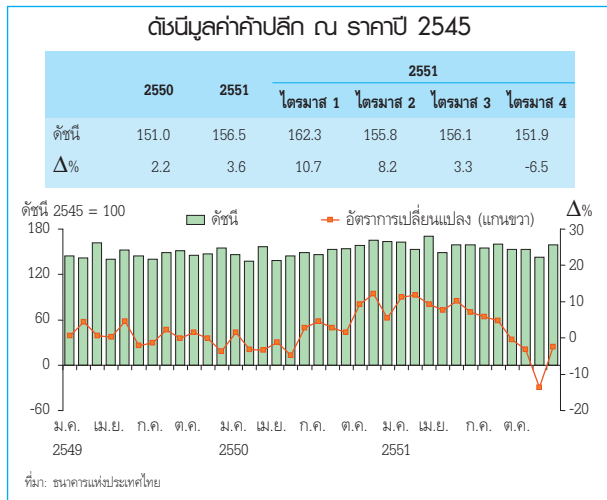
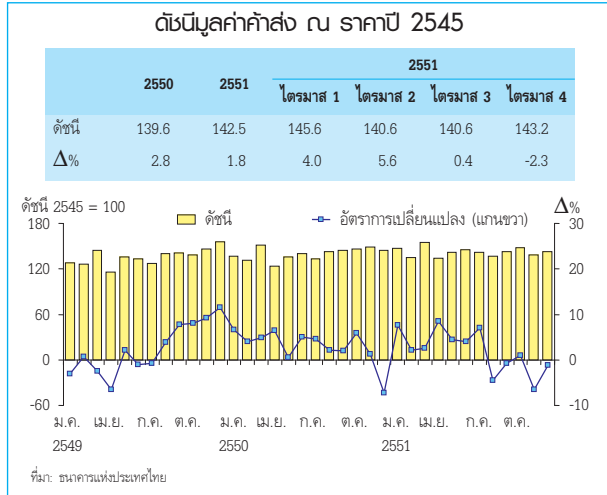
3/ ค่าธรรมเนียมฯ ที่เรียกเก็บเป็นกรณีพิเศษในอัตราร้อยละ 0.01 ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

4/ เฉพาะสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ (ไม่รวมธนาคารพาณิชย์ไทยในต่างประเทศ) ณ สิ้นช่วงเวลา

5/ ปี 2543 = 100

ที่มา: กรมที่ดิน กระทรวงพาณิชย์ และธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาคการค้า

ภาวะการค้าโดยรวมในปี 2551 ขยายตัวจากปีก่อนเล็กน้อย โดยในครึ่งแรกของปี ทั้งการค้าส่งและค้าปลีกขยายตัวอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ในช่วงครึ่งหลังของปีกลับหดตัวลง ส่วนหนึ่งเป็นผลจากสถานการณ์ความไม่แน่นอนทางการเมืองในประเทศและภาวะเศรษฐกิจโลกที่ถดถอย ทำให้ผู้บริโภคอ่อนไหวต่อราคาสินค้าที่ใช้จ่าย นอกจากนี้ จากราคาสินค้าที่เพิ่มสูงขึ้นมากทำให้อำนาจซื้อของผู้บริโภคลดลง โดยเฉพาะในช่วงไตรมาสที่ 2 และ 3

การค้าส่ง ขยายตัวร้อยละ 1.8 ชะลอตัวลงจากปีก่อน สอดคล้องกับการอ่อนตัวของอุปสงค์ในประเทศ โดยกลุ่มสินค้าที่ยอดขายหดตัวมาก ได้แก่ สินค้าคงทน อาทิ เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องเรือนและของตกแต่งบ้าน ส่วนยอดขายสินค้าเพื่อการบริโภคยังคงขยายตัว ที่สำคัญได้แก่ วัตถุดิบทางการเกษตร อาทิ สัตว์มีชีวิต อาหาร และเครื่องดื่ม นอกจากนี้ ทองและเพชรพลอยที่มียอดขายเพิ่มขึ้นมาก ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการซื้อเพื่อการลงทุน เนื่องจากเป็นสินค้าที่สามารถรักษามูลค่าไว้ได้ (Stored value)

การค้าปลีก ขยายตัวร้อยละ 3.6 โดยกลุ่มสินค้าที่ยอดขายเพิ่มขึ้นมากเป็นสินค้าปลีกทั่วไปที่จำเป็นต่อการครองชีพ เช่น อาหารสด ผักและผลไม้ ทั้งนี้ ยอดขายห้างสรรพสินค้าและซูเปอร์มาร์เก็ตยังคงขยายตัวอยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนกลุ่มสินค้าที่ยอดขายหดตัว ได้แก่ สินค้าคงทน อาทิ เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องใช้ในครัวเรือน และเครื่องแต่งกาย

แนวโน้มธุรกิจการค้าปี 2552 คาดว่าจะอ่อนตัวลงต่อเนื่องจากปี 2551 เนื่องจากวิกฤตเศรษฐกิจโลกที่ส่งผลกระทบต่อภาคการผลิตอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐคาดว่าจะช่วยประคับประคองความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการและผู้บริโภค รวมทั้งช่วยให้ธุรกิจการค้าไม่ชะลอตัวลงมากนัก

ภาคโทรคมนาคม

ตารางที่ 8 : จำนวนเลขหมายการใช้บริการโทรศัพท์

(ล้านเลขหมาย)	2550	2551	2551					
			ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4	พ.ย. ^{E/}	ธ.ค. ^{E/}
ผู้ใช้โทรศัพท์พื้นฐาน ^{1/}	7.02	6.97	7.03	7.03	6.9	6.97	6.97	6.97
Δ%	-0.3	-0.8	-0.1	0.2	-1.6	-0.8	-0.8	-0.8
ผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ ^{1/}	53.9	63.3	56.0	58.2	61.6	63.3	62.9	63.3
Δ%	30.7	17.5	29.6	23.6	21.9	17.5	20.3	17.5

หมายเหตุ: 1/ เป็นข้อมูล ณ วันสิ้นสุด
 Δ% คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน
 E/ ประมาณการ
 ที่มา: บมจ. ทศท คอร์ปอเรชั่น และ บมจ. กสท โทรคมนาคม

ในปี 2551 ธุรกิจโทรคมนาคมโดยรวมชะลอตัวลงจากปีก่อน ตามการลดลงของโทรศัพท์พื้นฐาน และการชะลอตัวของโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยจำนวนผู้ใช้บริการโทรศัพท์พื้นฐานในปีนั้นลดลงร้อยละ 0.8 เมื่อเทียบกับปี 2550 ตามการลดลงของผู้ใช้ในเขตนครหลวงเป็นหลัก ซึ่งถูกทดแทนด้วยศักยภาพของเทคโนโลยีและเครือข่ายการสื่อสารรูปแบบใหม่ ขณะที่ในเขตภูมิภาคขยายตัวเล็กน้อยในกลุ่มธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จัดตั้งขึ้นใหม่

ส่วนจำนวนเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ยังคงขยายตัวต่อเนื่องจากปีก่อนที่ร้อยละ 17.5 โดยเป็นการขยายตัวตามการให้บริการสู่เขตภูมิภาคเป็นหลักโดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลที่โทรศัพท์พื้นฐานยังเข้าไม่ถึงหรือมีประสิทธิภาพต่ำ และเป็นการเพิ่มขึ้นของจำนวนเลขหมายจากโทรศัพท์ระบบเติมเงิน (Prepaid) เป็นหลัก โดย ณ สิ้นปี 2551 มีสัดส่วนร้อยละ 90.2 ของตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่

สำหรับรายได้ของผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่โดยรวมยังขยายตัวต่อเนื่อง แม้รายได้หลักชะลอตัวลงตามการชะลอตัวของเศรษฐกิจ ทำให้จำนวนนาทีใช้งานเฉลี่ย (Minutes of Use: MOU) ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 21.7 และระดับรายได้ต่อเลขหมาย (Average Revenue per unit: ARPU) ลดลงร้อยละ 15.8 หรือเฉลี่ย 230 บาท/เลขหมาย/เดือน แต่รายได้จากบริการเสริม (Non-voice) ยังคงเพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่องจากบริการ EDGE GPRS และ SMS

แนวโน้มของธุรกิจโทรคมนาคมปี 2552 คาดว่าจะชะลอตัวต่อเนื่อง โดยจำนวนเลขหมายโทรศัพท์พื้นฐานจะยังคงลดลงเนื่องจากถูกทดแทนศักยภาพของเทคโนโลยีใหม่ๆ ขณะที่ในเขตภูมิภาคที่ห่างไกลจะมีการขยายตัวขึ้นบ้าง สำหรับธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่ คาดว่าจะขยายตัวในอัตราที่ชะลอตัวลงจากปี 2551 ตามการชะลอตัวของภาวะเศรษฐกิจโดยรวม

ภาวะแรงงาน

ตารางที่ 9 : ภาวะการจ้างงาน

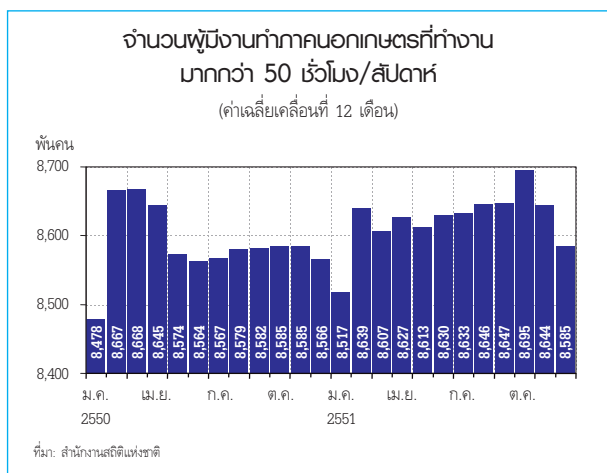
Δ%	2550	2551	2551			
			ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
ผู้มีงานทำ	1.6	2.1	1.6	3.1	1.9	1.8
ภาคเกษตร	1.0	2.7	0.4	3.6	3.7	2.9
ภาคนอกเกษตร	2.0	1.7	2.3	2.8	0.6	1.0
อุตสาหกรรม	2.1	-3.0	0.4	-2.2	-6.5	-3.8
ก่อสร้าง	-0.1	3.0	0.5	2.0	3.8	6.9
การค้า	1.1	3.2	2.4	3.5	2.0	5.1
บริการ	3.1	2.7	4.4	6.2	3.9	0.8

หมายเหตุ : Δ% คืออัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน
ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตารางที่ 10 : ภาวะการว่างงาน

	2550	2551	2551			
			ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
ผู้ว่างงาน (พันคน)	508.5	522.0	606.5	524.7	450.9	506.9
อัตราการว่างงาน (%)	1.4	1.4	1.7	1.4	1.2	1.3

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ภาวะตลาดแรงงานโดยรวมในปี 2551 ยังคงตึงตัว โดยผู้มีงานทำโดยรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.1 เติบโตจากปีก่อนหน้าที่อยู่ที่ร้อยละ 1.6 ทั้งนี้ เป็นการเพิ่มขึ้นของการจ้างงานในภาคเกษตรเป็นสำคัญ โดยเฉพาะในไตรมาสที่ 2 และ 3 ที่ราคาพืชผลเร่งตัวขึ้นมาก ส่งผลให้แรงงานจากภาคการผลิตย้ายมาอยู่ในภาคเกษตรสำหรับไตรมาสที่ 4 แม้ว่าราคาพืชผลหลักจะเริ่มอ่อนตัวลง แต่การจ้างงานในภาคเกษตรก็ยังคงขยายตัว ขณะที่การจ้างงานในภาคการผลิตกลับหดตัวต่อเนื่องจากเศรษฐกิจที่เริ่มชะลอตัวลงอย่างชัดเจน

แม้ว่าเศรษฐกิจไทยในปี 2551 จะชะลอตัวลงอย่างชัดเจน แต่อัตราการว่างงานยังอยู่ในระดับต่ำเท่ากับปีก่อนที่ร้อยละ 1.4 ของกำลังแรงงานหรือมีผู้ว่างงานเฉลี่ยประมาณ 522,000 คน เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก 508,500 คนในปีก่อน ทั้งนี้ ร้อยละ 35 ของผู้ว่างงานเป็นผู้ที่ไม่เคยทำงานมาก่อน ลดลงจากปีก่อนที่อยู่ที่ร้อยละ 40 ขณะที่กว่าครึ่งหนึ่งของผู้ว่างงานที่เคยทำงานมาก่อน ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในภาคการผลิต การก่อสร้าง และการค้า สามารถหางานได้ภายใน 3 เดือน สะท้อนว่าตลาดแรงงานไทยมีความยืดหยุ่นอยู่ในเกณฑ์ดี

อย่างไรก็ตาม ในไตรมาสที่ 4 ภาวะตลาดแรงงานเริ่มอ่อนตัวลง โดยผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจได้ปรับลดเวลาการทำงาน สะท้อนจากจำนวนผู้ทำงานภาคเกษตรมากกว่า 50 ชั่วโมงต่อสัปดาห์มีแนวโน้มลดลง แต่ยังไม่มีความเสี่ยงการเลิกจ้างหรือปลดคนงานอย่างชัดเจน โดยอัตราการว่างงานในไตรมาสที่ 4 ยังคงอยู่ในระดับต่ำเพียงร้อยละ 1.3 เนื่องจากผู้ประกอบการมีการปรับตัวโดยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุนการผลิต รวมทั้งการลดแรงงานประเภท Sub-contractor ขณะที่การปลดคนงานประจำซึ่งเป็นแรงงานที่มีฝีมือและมีความเชี่ยวชาญจะเป็นทางเลือกสุดท้ายของผู้ประกอบการ

สำหรับแรงงานในระบบที่ถูกเลิกจ้าง บางส่วนถูกรองรับโดยตำแหน่งงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่เปิดใหม่ซึ่งมีจำนวนมากกว่าโรงงานอุตสาหกรรมที่ปิดกิจการ⁴ และบางส่วนได้โยกย้ายไปทำงานในภาคการผลิตอื่นๆ อาทิ ภาคเกษตรและภาคก่อสร้าง ส่วนแรงงานในระบบที่ยังคงว่างงานสามารถขอรับสิทธิประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานได้⁵ โดย ณ สิ้นปี 2551 ผู้ขอรับสิทธิประโยชน์ดังกล่าวมีจำนวน 71,951 คน หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 13.4 ของผู้ว่างงานทั้งหมด ทั้งนี้ มีผู้ว่างงานอีกร้อยละ 86.6 ที่ไม่ได้รับประโยชน์ทดแทนจากระบบประกันสังคม ซึ่งสะท้อนถึงความเสี่ยงของแรงงานในกลุ่มนี้ หากเศรษฐกิจชะลอตัวต่อเนื่องและมีการปลดแรงงานเพิ่มมากขึ้น

- 4/ จากข้อมูลของกรมโรงงาน พบว่า ในปี 2551 โรงงานอุตสาหกรรมที่ต้องปิดกิจการมีจำนวน 2,128 โรงงาน มีตำแหน่งงานทั้งสิ้น 61,983 คน ขณะที่มีโรงงานอุตสาหกรรมที่เปิดใหม่มีจำนวน 4,216 โรงงาน มีตำแหน่งงานทั้งสิ้น 116,300 คน
- 5/ การรับประโยชน์ทดแทนกรณีถูกเลิกจ้าง ลูกจ้างจะได้รับในอัตราร้อยละ 50 ของฐานเงินสมทบ โดยมีฐานเงินสมทบสูงสุดไม่เกิน 15,000 บาทต่อเดือน โดยปกติลูกจ้างจะได้ประโยชน์ทดแทนครั้งละไม่เกิน 180 วัน อย่างไรก็ตาม ลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้างในช่วงระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2551 ถึง 31 ธันวาคม 2552 จะได้รับประโยชน์ทดแทนเพิ่มขึ้นเป็นระยะเวลา 240 วัน ทั้งนี้ กรณีที่ลูกจ้างลาออกจากงานจะยังคงได้รับประโยชน์ทดแทนในอัตราร้อยละ 30 ของค่าจ้างเป็นระยะเวลาไม่เกิน 90 วัน

ระดับราคา

ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป ในปี 2551 เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.5 เร่งตัวขึ้นจากร้อยละ 2.3 ในปีก่อน โดยเป็นผลจากการเร่งตัวของทั้งราคาในหมวดอาหารและเครื่องดื่ม และราคาในหมวดอื่นๆ ที่มีใช้อาหาร สำหรับ **ดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐาน** (ไม่รวมราคาอาหารสดและพลังงาน) เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.4 เร่งตัวขึ้นจากร้อยละ 1.1 ในปีก่อน และอยู่ในช่วงเป้าหมายร้อยละ 0 - 3.5 ของกรอบนโยบายการเงิน

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้อัตราเงินเฟ้อของไทยในปี 2551 เร่งขึ้นจากปี 2550 ได้แก่

(1) ราคาน้ำมันขายปลีกในประเทศที่ปรับเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วตามราคาน้ำมันในตลาดโลกตั้งแต่ต้นปีจนถึงเดือนกรกฎาคม อย่างไรก็ดี ราคาน้ำมันขายปลีกในประเทศได้ปรับลดลงอย่างมากในช่วงไตรมาสที่ 4 จากการลดลงของราคาน้ำมันในตลาดโลกตามเศรษฐกิจโลกที่ชะลอลง ประกอบกับผลของมาตรการบรรเทาค่าครองชีพ หรือที่เรียกว่า 6 มาตรการ 6 เดือนของภาครัฐ

(2) ค่าโดยสารสาธารณะปรับสูงขึ้นในช่วง 3 ไตรมาสแรก ตามต้นทุนราคาน้ำมัน ก่อนปรับลดลงตามราคาน้ำมันที่ลดลงและ

มาตรการเพื่อบรรเทาค่าครองชีพของภาครัฐในส่วนของรถไฟฟ้าขึ้น 3 และรถ ขสมก.

(3) ราคาสินค้ากลุ่มอาหารสด โดยเฉพาะราคาในหมวดข้าว แป้ง และผลิตภัณฑ์จากแป้งที่เร่งตัวขึ้นในช่วงครึ่งแรกของปีตามราคาในตลาดโลก ขณะที่ราคาในหมวดผักและผลไม้ขยายตัวเพิ่มขึ้นเช่นกันจากสภาพอากาศที่แปรปรวนไม่เอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูก

(4) ราคาเครื่องประกอบอาหารปรับเพิ่มขึ้นตามต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น โดยเฉพาะในช่วงครึ่งแรกของปี แต่ราคาเริ่มปรับลดลงบ้างในช่วงไตรมาสที่ 4 ตามต้นทุนที่ลดลงโดยเฉพาะราคาน้ำมันพืช

(5) ราคาอาหารบริโภคใน-นอกร้าน เร่งขึ้นตามต้นทุนอาหารสดและเครื่องประกอบอาหารในช่วงครึ่งแรกของปี

อย่างไรก็ดี แม้ว่าอัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยในปี 2551 โดยรวมจะเร่งตัวขึ้นจากปีก่อนหน้า แต่แรงกดดันต่อเงินเฟ้อปรับลดลงชัดเจนในช่วงไตรมาสที่ 4 จากการลดลงอย่างมากของราคาน้ำมัน และพืชผลเกษตรที่ใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตพลังงานทดแทน ประกอบกับผลของมาตรการเพื่อบรรเทาค่าครองชีพของภาครัฐ

ตารางที่ 11 : ดัชนีราคาผู้บริโภค

(อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน)

	น้ำหนัก (ร้อยละ)	2550	2551	2551			
				ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป	100.0	2.3	5.5	5.0	7.5	7.3	2.1
หมวดอาหารและเครื่องดื่ม	36.1	4.0	11.6	6.8	11.0	13.9	14.4
หมวดอื่นๆ ที่มีใช้อาหาร	63.9	1.2	1.7	3.9	5.4	3.0	-5.4
หมวดพลังงาน	9.1	2.4	8.0	17.2	23.0	14.9	-20.9
หมวดอาหารสด	15.0	6.5	15.3	10.3	14.5	17.5	18.5
ดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐาน	75.9	1.1	2.4	1.5	2.8	2.9	2.1

ที่มา: สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

ดัชนีราคาผู้ผลิต เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.4 ในปี 2551 เพิ่มขึ้นมาก จากร้อยละ 3.3 ในปีก่อน จากราคาในหมวดผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมและหมวดผลผลิตเกษตรกรรมที่ขยายตัวร้อยละ 11.2 และ 20.7 ตามลำดับ แรงตัวขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าที่ขยายตัวร้อยละ 1.7 และ 13.7 สำหรับราคาในหมวดผลิตภัณฑ์จากเหมืองหดตัวร้อยละ 2.3 โดยหดตัวน้อยกว่าปีก่อนหน้าที่หดตัวร้อยละ 5.8

ทั้งนี้ ราคาในหมวดผลผลิตเกษตรกรรมขยายตัวสูงจากราคาข้าวที่แรงตัวขึ้นในช่วงครึ่งแรกของปีตามราคาในตลาดโลก จากสต็อกข้าวโลกที่ลดลง และสภาพอากาศที่ไม่เอื้ออำนวยในประเทศผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ทำให้ปริมาณข้าวที่ผลิตได้ลดลงจนต้องระงับการส่งออก ขณะที่ราคายางพาราและปาล์มน้ำมันปรับ

เพิ่มขึ้นต่อเนื่องใน 3 ไตรมาสแรกก่อนจะปรับลดลงอย่างมากในไตรมาสสุดท้ายของปีตามทิศทางราคาน้ำมัน ส่วนราคาผักและผลไม้ขยายตัวเพิ่มขึ้นเช่นกันจากสภาพอากาศที่แปรปรวนไม่เอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูก

ส่วนราคาในหมวดผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมแรงตัวขึ้นอย่างมากใน 3 ไตรมาสแรกของปีก่อนจะปรับลดลงในไตรมาสที่ 4 ตามทิศทางราคาในตลาดโลกทั้งราคาผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก และราคาผลิตภัณฑ์โลหะ

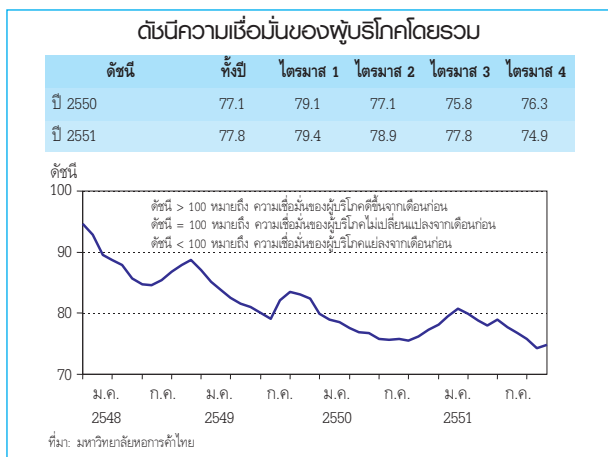
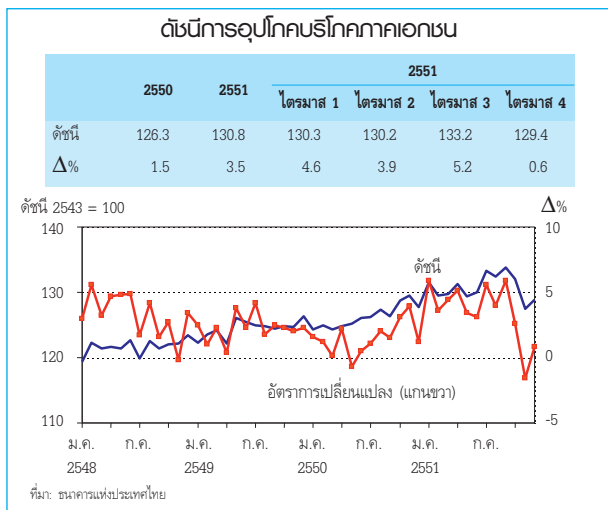
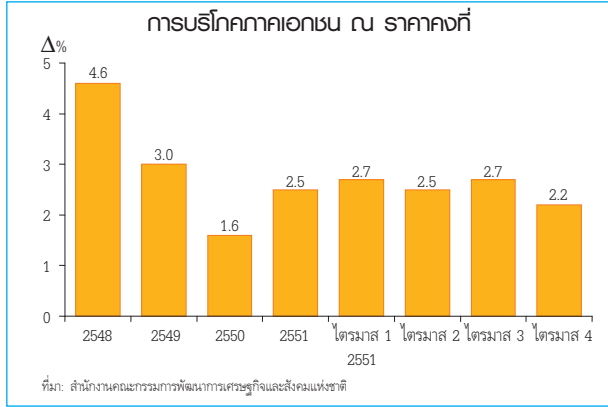
สำหรับราคาสินค้าในหมวดผลิตภัณฑ์จากเหมืองปรับลดลง แม้ราคาน้ำมันดิบ ก๊าซธรรมชาติ และแร่โลหะจะปรับสูงขึ้นในช่วงแรกของปี แต่ปรับลดลงอย่างมากในช่วงครึ่งหลังของปีตามการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก

ตารางที่ 12 : ดัชนีราคาผู้ผลิต
(อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน)

	น้ำหนัก (ร้อยละ)	2550	2551	2551			
				ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
ดัชนีราคาผู้ผลิต	100.0	3.3	12.4	10.8	15.6	20.6	2.9
ผลผลิตเกษตรกรรม	9.5	13.7	20.7	16.3	14.0	35.2	18.1
ผลิตภัณฑ์จากเหมือง	2.4	-5.8	-2.3	0.9	3.1	2.3	-15.6
ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	88.1	1.7	11.2	10.1	16.4	18.4	0.6

ที่มา: สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

การอุปโภคบริโภคภาคเอกชน

ในปี 2551 การอุปโภคบริโภคภาคเอกชน (ตามรายงานของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) โดยรวมขยายตัวร้อยละ 2.5 เพิ่มขึ้นจากปี 2550 ที่ขยายตัวร้อยละ 1.6 โดยในช่วงสามไตรมาสแรก แม้อัตราเงินเฟ้อเร่งตัวขึ้นตามทิศทางราคาพลังงานและอาหารสด แต่การใช้จ่ายภาคครัวเรือนยังขยายตัวได้ดี ส่วนหนึ่งจากรายได้เกษตรกรและอัตราค่าจ้างขั้นต่ำซึ่งปรับสูงขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อน รวมทั้งมีแรงสนับสนุนจากมาตรการช่วยเหลือของภาครัฐ อย่างไรก็ตาม ในไตรมาสสุดท้ายของปีการบริโภคชะลอลงสอดคล้องกับความเชื่อมั่นผู้บริโภคที่ได้รับผลกระทบจากความกังวลเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมืองและวิกฤตการเงินโลกที่ทวีความรุนแรงขึ้น

สำหรับดัชนีการอุปโภคบริโภคภาคเอกชน (Private Consumption Index: PCI) ซึ่งจัดทำโดยธนาคารแห่งประเทศไทย ขยายตัวเพิ่มขึ้นเช่นกัน โดยทั้งปี 2551 ขยายตัวร้อยละ 3.5 เมื่อเทียบกับร้อยละ 1.5 ในปี 2550 ทั้งนี้ ดัชนีฯ ขยายตัวในเกณฑ์สูงในช่วงสามไตรมาสแรก ก่อนที่จะชะลอลงชัดเจนในไตรมาสสุดท้ายของปี ตามการชะลอของภาษีมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาคงที่และการนำเข้าสินค้าอุปโภคบริโภคเป็นสำคัญ

ดัชนีย่อยหมวดยานยนต์ขยายตัวต่อเนื่องตลอดทั้งปี โดยเฉพาะปริมาณจำหน่ายรถยนต์ส่วนบุคคล เนื่องจากรถยนต์ที่ใช้พลังงานทางเลือก (E20) ได้รับประโยชน์ทางภาษี ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ต้นปี 2551 เป็นต้นมา ขณะที่ปริมาณจำหน่ายรถจักรยานยนต์ขยายตัวต่อเนื่องในสามไตรมาสแรกและชะลอลง ในไตรมาสสุดท้าย ตามทิศทางรายได้เกษตรกร สำหรับปริมาณจำหน่ายรถยนต์เชิงพาณิชย์เริ่มหดตัวตั้งแต่ไตรมาสที่สอง โดยเป็นผลจากราคาน้ำมันดีเซลเพิ่มขึ้นมากจนอยู่ที่ระดับสูงกว่าราคาน้ำมันเบนซินบางชนิดในช่วงกลางปี

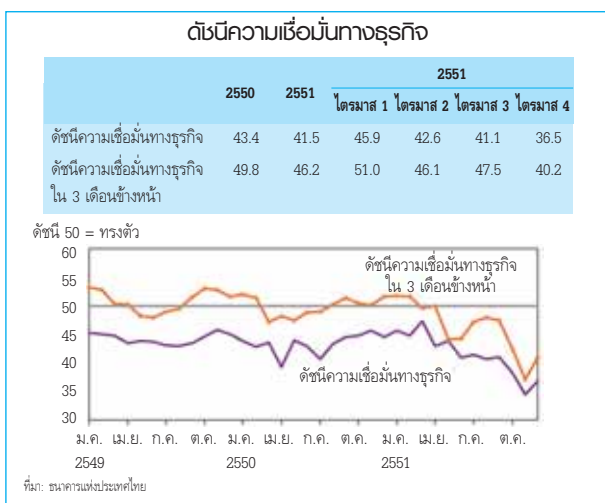
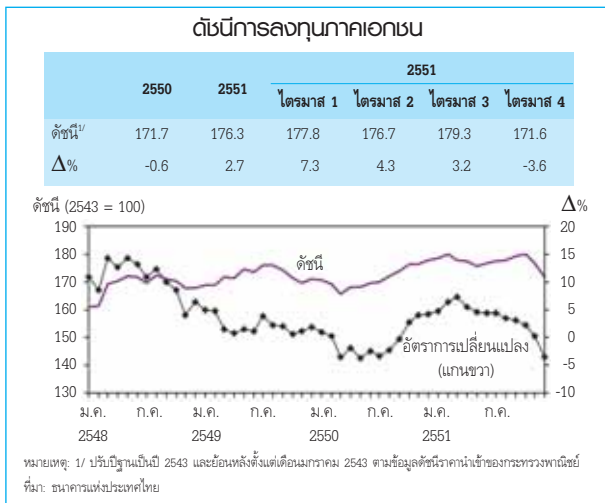
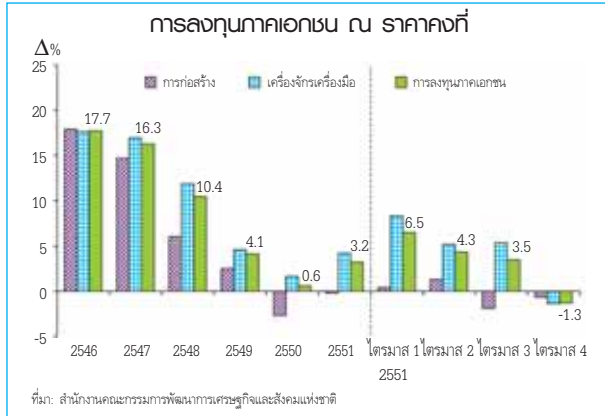
ในช่วงสามไตรมาสแรก ดัชนีย่อยหมวดเชื้อเพลิงมีทิศทางชะลอลง เนื่องจากราคาขายปลีกน้ำมันทั้งเบนซินและดีเซลเพิ่มสูงขึ้นเป็นประวัติการณ์ ส่งผลให้ปริมาณการใช้เชื้อเพลิงทั้งสองชนิดหดตัว แม้การใช้เชื้อเพลิงทดแทนจะเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี ทิศทางราคาน้ำมันในตลาดโลกที่ลดลงต่อเนื่อง กอปรกับมาตรการของรัฐ ทำให้ดัชนีย่อยหมวดเชื้อเพลิงกลับมาขยายตัว

ตารางที่ 13 : เครื่องใช้การอุปโภคบริโภคภาคเอกชน

อัตราการเปลี่ยนแปลง จากระยะเดียวกันปีก่อน	2550	2551	2551			
			ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
ดัชนีหมวดยานยนต์ (ปีฐาน 2543)	-12.4	15.4	21.5	15.8	11.4	13.7
- ปริมาณจำหน่ายรถยนต์นั่ง	-11.4	33.1	39.8	25.0	22.5	47.9
- ปริมาณจำหน่ายรถจักรยานยนต์	-18.9	12.1	4.0	16.2	23.4	5.8
- ปริมาณจำหน่ายรถยนต์พาณิชย์	-5.9	-15.9	7.5	-5.7	-25.9	-32.7
ดัชนีหมวดเชื้อเพลิง (ปีฐาน 2543)	3.3	-0.5	1.7	-0.3	-5.5	1.8
- ปริมาณจำหน่ายน้ำมันเบนซิน และแก๊สโซฮอล์	1.7	-2.9	-1.9	-5.2	-7.3	2.7
- ปริมาณจำหน่ายน้ำมันดีเซล	1.8	-5.7	-0.4	-4.0	-14.3	-4.7
- ปริมาณจำหน่าย LPG	12.7	18.0	12.5	19.0	26.0	14.5
- ปริมาณจำหน่าย NGV	117.6	229.4	190.5	220.2	268.9	224.2
ปริมาณการใช้ไฟฟ้าสำหรับที่อยู่อาศัย	3.9	2.6	6.0	0.9	3.0	0.9
มูลค่าสินค้าอุปโภคบริโภคนำเข้า (ณ ราคาปี 2543)	9.6	21.1	30.8	26.1	29.7	1.6
ภาษีมูลค่าเพิ่ม (ณ ราคาปี 2543)	3.3	9.0	9.9	9.4	16.3	0.8

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

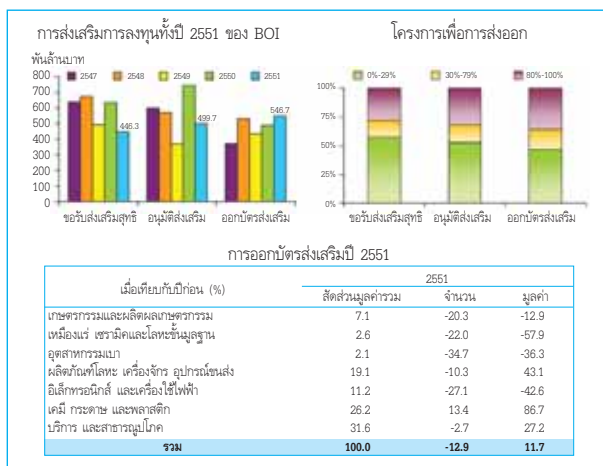
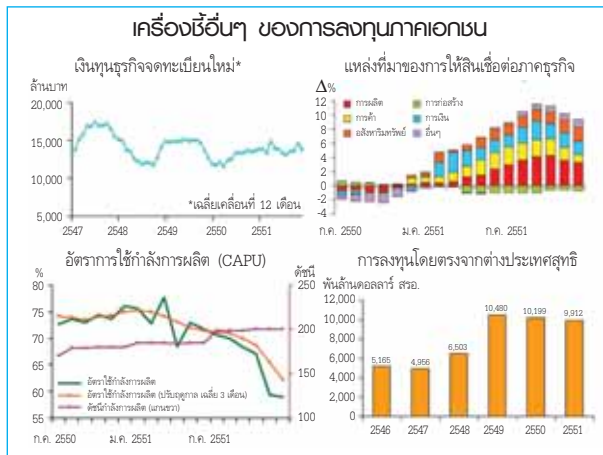
การลงทุนภาคเอกชน

ในปี 2551 การลงทุนภาคเอกชน (ตามรายงานของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) ขยายตัวร้อยละ 3.2 จากปีก่อน โดยในไตรมาสแรกของปีขยายตัวต่อเนื่องจากปลายปีก่อน ส่วนหนึ่งเนื่องจากเสถียรภาพทางการเมืองที่ปรับดีขึ้นหลังจากมีการเลือกตั้งรัฐบาลใหม่ แต่หลังจากไตรมาสที่ 2 การลงทุนภาคเอกชนมีทิศทางที่ชะลอตัวลงจนหดตัวร้อยละ 1.3 ในไตรมาสที่ 4 ตามการชะลอตัวของการลงทุนในหมวดเครื่องจักรและเครื่องมือ เนื่องจากนักลงทุนขาดความเชื่อมั่น ในขณะที่การลงทุนในภาคก่อสร้างทรงตัวอยู่ในระดับต่ำตลอดปี สอดคล้องกับดัชนีการลงทุนภาคเอกชนที่ทั้งปีขยายตัวร้อยละ 2.7 จากปีก่อน

หากพิจารณาเครื่องชี้แต่ละตัว ทั้งพื้นที่รับอนุญาตการก่อสร้างในเขตเทศบาล และปริมาณจำหน่ายปูนซีเมนต์ในประเทศหดตัวต่อเนื่องจากปีก่อน ในขณะที่การนำเข้าสินค้าทุน ณ ราคาคงที่นั้นขยายตัวในเกณฑ์ดีต่อเนื่อง แต่มีแนวโน้มชะลอตัวลง ในไตรมาสสุดท้ายของปี ส่วนปริมาณจำหน่ายรถยนต์เชิงพาณิชย์ในประเทศหดตัวจากปีก่อน เนื่องจากได้รับผลกระทบจากราคาน้ำมันดีเซลซึ่งเป็นเชื้อเพลิงหลักที่ปรับตัวสูงขึ้นมากในช่วงกลางปี ปัญหาความไม่แน่นอนทางการเมืองที่ทวีความรุนแรงจนนำไปสู่เหตุการณ์ปิดสนามบินในเดือนพฤศจิกายน และการชะลอลงมากของเศรษฐกิจทั้งในและนอกประเทศในช่วงครึ่งหลังของปี

ปัจจัยลบดังกล่าวยังส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักธุรกิจอีกด้วย โดยดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจทั้งในปัจจุบันและใน 3 เดือนข้างหน้ามีแนวโน้มปรับตัวลดลงตลอดปี จนลดลงต่ำที่สุดตั้งแต่เริ่มจัดทำดัชนีมา (ปี 2543) ในเดือนพฤศจิกายน แม้ว่าจะมีการปรับตัวดีขึ้นบ้างบางช่วงแต่ก็ยังคงอยู่ต่ำกว่าระดับ 50 ซึ่งสะท้อนถึงการที่นักลงทุนยังคงมีความกังวลอยู่ โดยในช่วงต้นปีผู้ประกอบการมีความกังวลเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตค่อนข้างมากตามราคาน้ำมันที่เพิ่มขึ้น ส่วนในครึ่งหลังของปีผู้ประกอบการส่วนใหญ่กังวลเกี่ยวกับภาวะอุปสงค์จากทั้งในและนอกประเทศที่ลดลง และความไม่แน่นอนของภาวะเศรษฐกิจ

นอกจากนี้ เครื่องชี้การลงทุนภาคเอกชนอื่นได้แก่ เงินทุนธุรกิจจดทะเบียนใหม่มีแนวโน้มทรงตัวตลอดปี ขณะที่เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศหดตัวลงจากปีก่อน เนื่องจากปัญหาเศรษฐกิจโลก เช่นเดียวกับสัดส่วนการให้สินเชื่อต่อภาคธุรกิจที่มีแนวโน้มชะลอตัวในช่วงปลายปีเนื่องจากความต้องการสินเชื่อที่ปรับลดลงบ้าง กอปรกับธนาคารมีความเข้มงวดในการปล่อยสินเชื่อมากขึ้น

ส่วนมูลค่าโครงการลงทุนที่ได้รับบัตรส่งเสริมจาก BOI ปรับเพิ่มขึ้นจากปีก่อน อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการอาจชะลอการลงทุนออกไป เนื่องจากปัญหาการชะลอตัวทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในกลุ่มอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักร อุปกรณ์ขนส่ง อิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องใช้ไฟฟ้า ซึ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบค่อนข้างมาก กอปรกับอัตราการใช้จ่ายการลงทุนยังคงอยู่ในระดับต่ำ จึงยังไม่จำเป็นต้องลงทุนเพิ่ม ส่งผลให้การลงทุนภาคเอกชนในปี 2552 มีแนวโน้มที่ชะลอตัว

ทั้งนี้ ปัจจัยที่น่าจะช่วยกระตุ้นให้เกิดการลงทุนภาคเอกชนได้คือ นโยบายการสร้างเชื่อมั่นทางธุรกิจ นโยบายการลงทุนของภาครัฐในโครงการขนาดใหญ่ (Mega Project) และปัจจัยพื้นฐานที่อัตราดอกเบี้ยอยู่ในระดับต่ำ

ตารางที่ 14 : เครื่องชี้การลงทุนภาคเอกชน

	2550	2551	2551			
			ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
พื้นที่รับอนุญาตการก่อสร้างในเขตเทศบาล						
เฉลี่ยเคลื่อนที่ย้อนหลัง 12 เดือน	17,809	17,389	4,457	4,273	4,282	4,377
(หน่วย : พันตารางเมตร)	(-11.7%)	(-2.4%)	(-5.8%)	(-4.7%)	(-0.5%)	(2.0%)
ปริมาณจำหน่ายปูนซีเมนต์ในประเทศ	27,690	24,834	7,155	6,280	5,872	5,528
(หน่วย : พันตัน)	(-5.0%)	(-10.3%)	(-5.9%)	(-5.3%)	(-16.5%)	(-13.9%)
มูลค่าการนำเข้าสินค้าทุน (ณ ราคาปี 2543)	1,220.5	1,387.0	329.8	344.0	365.8	347.4
(หน่วย : พันล้านบาท)	(4.7%)	(13.6%)	(20.0%)	(14.2%)	(17.5%)	(4.3%)
มูลค่าการจำหน่ายเครื่องจักรในประเทศ	608.4	603.0	154.4	156.1	155.3	137.3
ณ ราคาปี 2543 (หน่วย : พันล้านบาท)	(2.4%)	(-0.9%)	(2.1%)	(2.7%)	(2.4%)	(-10.5%)
ปริมาณจำหน่ายรถยนต์เชิงพาณิชย์	461.7	388.3	108.3	102.5	83.9	93.6
ในประเทศ (หน่วย : พันคัน)	(-5.9%)	(-15.9%)	(7.5%)	(-5.7%)	(-25.9%)	(-32.7%)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บ คือ % การเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน
ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาคต่างประเทศ

ภาวะเศรษฐกิจโลก

เศรษฐกิจโลกในปี 2551 ชะลอตัวจากปีก่อนหน้าเนื่องจากปัญหาสินเชื่อที่อยู่อาศัยสำหรับผู้กู้ด้อยคุณภาพ (Subprime) ที่เกิดขึ้นในสหรัฐฯ ได้ลุกลามกลายเป็นวิกฤตเศรษฐกิจการเงินโลก ส่งผลให้เศรษฐกิจโลกชะลอตัวลงค่อนข้างมาก โดยกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF)^{6/} ได้ประมาณการการขยายตัวของเศรษฐกิจโลกในปี 2551 ไว้ที่ร้อยละ 3.4 เทียบกับร้อยละ 5.2 ในปี 2550

ทั้งนี้ ในครั้งแรกของปี 2551 ความเสี่ยงสำคัญต่อเศรษฐกิจโลก คือ การเร่งสูงขึ้นของราคาน้ำมันและราคาสินค้าโภคภัณฑ์ที่ส่งผลให้แรงกดดันด้านเงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้นมาก อย่างไรก็ตาม ในช่วงปลายปีเศรษฐกิจโลกอ่อนแอลงมากและเร็วกว่าที่คาดจากผลกระทบของวิกฤตการเงินสหรัฐฯ ต่อภาคเศรษฐกิจจริงที่รุนแรงและกระจายไปยังประเทศต่างๆ ทั่วโลก

ผลกระทบดังกล่าวทำให้ประเทศเศรษฐกิจหลัก อาทิ สหรัฐฯ อังกฤษ และญี่ปุ่น เข้าสู่ภาวะเศรษฐกิจถดถอย เช่นเดียวกับบางประเทศในภูมิภาคเอเชีย อาทิ สิงคโปร์ ฮองกง และไต้หวัน โดยล่าสุด IMF^{6/} ปรับลดประมาณการการขยายตัวของเศรษฐกิจโลกในปี 2552 เหลือเพียงร้อยละ 0.5 เทียบกับประมาณการเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2551 ที่ร้อยละ 2.2

เศรษฐกิจสหรัฐฯ

ในปี 2551 เศรษฐกิจสหรัฐฯ ขยายตัวร้อยละ 1.1 โดยในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2551 เศรษฐกิจสหรัฐฯ ขยายตัวดีกว่าที่คาดแม้ว่าจะเกิดปัญหาในระบบสถาบันการเงิน ส่วนหนึ่งเป็นผลจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐที่ออกมาในช่วงไตรมาสที่ 2 ในขณะที่การส่งออกสุทธิขยายตัวค่อนข้างดี ส่วนการลงทุนในภาคที่อยู่อาศัยยังคงหดตัวต่อเนื่องจากปีก่อน อย่างไรก็ตาม ในช่วงไตรมาสที่ 3 เป็นต้นมา เศรษฐกิจมีสัญญาณชะลอตัวลงมากจากปัญหาการเงินในสหรัฐฯ ที่ทวีความรุนแรงขึ้นเมื่อ Lehman Brothers ซึ่งเป็นวาณิชธนกิจขนาดใหญ่ประกาศล้มละลายในเดือนกันยายน และสถาบันการเงินขนาดใหญ่หลายแห่งรวมถึง Fannie

Mae และ Freddie Mac ซึ่งเป็น Government Sponsored Enterprises (GSEs) ที่มีความสำคัญต่อตลาดที่อยู่อาศัยประสบปัญหา ส่งผลให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นและปรับลดการใช้จ่ายลง และทำให้ภาคธุรกิจต้องลดการผลิตลง โดยเฉพาะอุตสาหกรรมรถยนต์ซึ่งต้องขอความช่วยเหลือทางการเงินจากทางการ กอปรกับการให้สินเชื่อมีความเข้มงวดมากขึ้นทั้งสินเชื่อเพื่อธุรกิจและการบริโภค นอกจากนี้ ตลาดแรงงานยังอ่อนตัวลงมาก โดยทั้งปี 2551 การจ้างงานนอกภาคเกษตร (Non-Farm Payroll) ลดลงถึงประมาณ 3 ล้านคน ในขณะที่ตลาดที่อยู่อาศัยซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของปัญหา ยังคงปรับลดลงต่อเนื่องและยังไม่มีสัญญาณถึงจุดต่ำสุด

ทางการสหรัฐฯ ได้ออกมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ (Fiscal Stimulus Package) ในช่วงต้นปี 2551 และจัดตั้งแผนอนุมัติให้ความช่วยเหลือภาคการเงินในการซื้อสินทรัพย์ที่มีปัญหา (Trouble Asset Relief Program: TARP) ในช่วงไตรมาสที่ 4 ซึ่งภายหลังได้อนุมัติให้แผนการช่วยเหลือครอบคลุมถึงอุตสาหกรรมรถยนต์อีกด้วย

ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2551 National Bureau of Economic Research (NBER) ประกาศว่าเศรษฐกิจสหรัฐฯ ได้เข้าสู่ภาวะถดถอย (Recession) แล้วตั้งแต่เดือนธันวาคมปี 2550

เศรษฐกิจของกลุ่มประเทศยูโร

ในปี 2551 เศรษฐกิจของกลุ่มประเทศยูโรขยายตัวร้อยละ 0.7 ชะลอลงมากจากร้อยละ 2.6 ในปีก่อนหน้า โดยกลุ่มประเทศยูโรได้รับผลกระทบจากปัญหาสถาบันการเงินของยุโรปที่มีความเชื่อมโยงทางด้านการเงินค่อนข้างสูงกับสหรัฐฯ ทำให้มีปัญหากจากการขาดทุนของสถาบันการเงินที่เพิ่มขึ้นมากจนใกล้เคียงกับของสหรัฐฯ รวมถึงความเสี่ยงด้านเงินเฟ้อที่เพิ่มสูงในครั้งแรกของปี โดยเศรษฐกิจในไตรมาสแรกของปี 2551 ขยายตัวดีกว่าคาดจากการส่งออกที่ขยายตัวดี อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่ไตรมาสที่ 2 ของปี 2551 เป็นต้นมา เศรษฐกิจยุโรปได้เข้าสู่ภาวะถดถอยและ

6/ ประมาณการเมื่อเดือนมกราคม 2552

ชัดเจนมากขึ้นในช่วงครึ่งหลังของปี จากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกและเงินยูโรที่แข็งค่าขึ้นที่ส่งผลกระทบต่อส่งออกของกลุ่มประเทศยุโรป รวมถึงการตั้งตัวในตลาดสินเชื่อกายหลังจากปัญหาสถาบันการเงินในยุโรปรุนแรงมากขึ้น

เศรษฐกิจญี่ปุ่น

ในปี 2551 เศรษฐกิจญี่ปุ่นหดตัวร้อยละ 0.7 เทียบกับที่เคยขยายตัวร้อยละ 2.4 ในปีก่อนหน้า โดยเศรษฐกิจเริ่มหดตัวในช่วงครึ่งหลังของปี โดยเฉพาะในไตรมาสสุดท้ายหดตัวถึงร้อยละ 4.6 (yoy) ทั้งนี้ ญี่ปุ่นได้เข้าสู่ภาวะถดถอยเช่นเดียวกับยุโรปตั้งแต่ไตรมาสที่ 2 ปี 2551 โดยญี่ปุ่นได้รับผลกระทบเป็นอย่างมากจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจสหรัฐฯ และยุโรป ซึ่งทำให้การส่งออกซึ่งเคยเป็นปัจจัยขับเคลื่อนสำคัญในช่วงครึ่งแรกของปีได้รับผลกระทบมาก กอปรกับเงินเยนที่แข็งค่าขึ้นจากภาวะ Risk Aversion ในขณะที่อุปสงค์ในประเทศอ่อนแอลงจากความเชื่อมั่นทั้งของผู้ผลิตและผู้บริโภคที่ปรับลดลงจากความกังวลเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจสหรัฐฯ และต้นทุนที่เพิ่มสูงขึ้นตามราคาอาหารและน้ำมันที่สูงขึ้น ทั้งนี้ แม้ว่าเมื่อระดับราคาได้ปรับลดลงมาแล้ว ผู้บริโภคยังคงขาดความมั่นใจต่อสภาพเศรษฐกิจและชะลอการใช้จ่ายลง

เศรษฐกิจภูมิภาคเอเชีย

ในครึ่งแรกของปี 2551 เศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียโดยรวมขยายตัวดีจากการส่งออกและอุปสงค์ในประเทศที่ขยายตัวในเกณฑ์ดี แต่ชะลอลงบ้างในไตรมาสที่ 3 (ยกเว้นสิงคโปร์และไต้หวันที่หดตัว) และแม้ว่าประเทศต่างๆ จะประสบกับปัญหาเงินเฟ้อที่เร่งสูงขึ้น แต่ทางการหลายประเทศได้ออกมาตรการช่วยเหลือต่างๆ เพื่อมิให้อำนาจซื้อของประชาชนลดลงไปมาก อย่างไรก็ตาม ในไตรมาสที่ 4 เศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียได้รับผลกระทบจากการส่งออกที่หดตัวลงมาก โดยเฉพาะในช่วงปลายปี จากการชะลอตัวของอุปสงค์จากต่างประเทศ โดยในไตรมาสที่ 4 เศรษฐกิจสิงคโปร์ ไต้หวัน เกาหลี และไทยหดตัวค่อนข้างมาก ขณะที่ประเทศที่เคยมีอัตราการขยายตัวสูงอย่างจีนขยายตัวเพียงร้อยละ 6.8 (yoy) ส่วนประเทศที่มีความเชื่อมโยงทางการเงินสูงกับประเทศหลัก เช่น ฮองกง สิงคโปร์ และไต้หวันได้เข้าสู่ภาวะเศรษฐกิจถดถอย

ทั้งนี้ ในช่วงไตรมาสที่ 4 ทางการของประเทศในภูมิภาคหลายประเทศได้ออกมาตรการการคลังเพื่อช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจ อาทิ การลดภาษี การให้เงินช่วยเหลือแก่ประชาชน และการกระตุ้นการลงทุนของภาครัฐ

อัตราเงินเฟ้อ

ในช่วงครึ่งแรกของปี แรงกดดันต่อเงินเฟ้อโลกโดยรวมปรับตัวสูงขึ้นมากจากการเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมันและราคาสินค้าโภคภัณฑ์ ตามอุปสงค์ในตลาดโลกที่เพิ่มขึ้นจากความต้องการของประเทศเกิดใหม่ อาทิ จีน และอินเดีย กอปรกับอุปสงค์ต่อพลังงานทดแทนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในสภาวะน้ำมันแพง และการเก็งกำไรในสินค้าโภคภัณฑ์ที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่าการลงทุนในสินทรัพย์อื่นๆ ในช่วงอัตราดอกเบี้ยต่ำ ในขณะที่อุปทานไม่สามารถปรับเพิ่มขึ้นชดเชยกับอุปสงค์ที่เร่งตัวขึ้นในระยะสั้นได้

อย่างไรก็ดี ราคาน้ำมันเริ่มปรับลดลงต่อเนื่องตั้งแต่มิถุนายนกรกฎาคมจนถึงปลายปี จากอุปสงค์ทั้งในประเทศพัฒนาแล้วและกำลังพัฒนาที่ชะลอลงมาก กอปรกับการเข้าสู่ภาวะเศรษฐกิจถดถอยของหลายประเทศ ส่งผลให้แรงกดดันเงินเฟ้อทั่วโลกปรับลดลง

อัตราเงินเฟ้อสหรัฐฯ ในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2551 เหลืออยู่ที่ระดับร้อยละ 4.6 (yoy) ตามราคาน้ำมันและสินค้าโภคภัณฑ์ที่เร่งตัวสูงขึ้น แต่ในไตรมาสที่ 4 อัตราเงินเฟ้อลดลงมากมาอยู่ที่ระดับเฉลี่ยร้อยละ 1.6 จากเศรษฐกิจที่หดตัวมากในช่วงดังกล่าว เช่นเดียวกับอัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยในกลุ่มเศรษฐกิจยูโรที่เพิ่มสูงขึ้นในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2551 ที่ร้อยละ 3.6 ซึ่งสูงกว่าอัตราเงินเฟ้อเป้าหมายที่ร้อยละ 2.0 และปรับลดลงมากในช่วงสองเดือนสุดท้ายของปี สำหรับอัตราเงินเฟ้อของญี่ปุ่นแม้ว่าจะอยู่ในระดับต่ำ แต่ก็เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 0.05 ในปี 2550 เป็นร้อยละ 1.5 ในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2551 ส่วนเงินเฟ้อของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียปรับสูงขึ้นเช่นกัน โดยเป็นผลของราคาน้ำมันและราคาอาหาร อย่างไรก็ตาม เมื่อราคาน้ำมันได้ปรับลดลงมาก อัตราเงินเฟ้อของเอเชียปรับลดลงเช่นกันแต่ช้ากว่าในประเทศพัฒนาแล้ว เนื่องจากประเทศส่วนใหญ่ในเอเชียมีสัดส่วนอาหารในตะกร้าสินค้าอุปโภคบริโภคสูงกว่า ซึ่งราคาอาหารมิได้ลดลงเร็วเมื่อเทียบกับราคาน้ำมัน

นโยบายการเงิน

ในปี 2551 สหรัฐฯ ดำเนินนโยบายการเงินแบบผ่อนคลายเป็นต่อเนื่องจากปีก่อน โดย Fed ปรับลดอัตราดอกเบี้ยทั้งหมดรวม 6 ครั้ง ซึ่งรวมถึงการร่วมกันประกาศปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายพร้อมกับธนาคารกลางของอังกฤษ ยุโรป แคนาดา สวิสเซอร์แลนด์ และสวีเดน ในการประชุม Inter-Meeting เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2551) ซึ่งเป็นการปรับลดจากร้อยละ 4.25 ต่อปี ในช่วงต้นปีจนเหลือร้อยละ 1.0 ต่อปี ในการประชุมรอบปกติเดือนตุลาคม นอกจากนี้ Fed ยังดำเนินมาตรการ Unconventional Measures ต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสภาพคล่องและเอื้อให้ตลาดสินเชื่อคลายความตึงตัวลงควบคู่ไปด้วย เพื่อรักษาเสถียรภาพในตลาดการเงิน

ทั้งนี้ ในเดือนธันวาคม Fed ได้ประกาศ Fed Funds Target Range ที่ร้อยละ 0-0.25 ต่อปี และกล่าวว่าในระยะต่อไปจะดำเนินมาตรการเพื่อสนับสนุนให้ตลาดการเงินกลับเข้าสู่ภาวะปกติและกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยการเสริมสภาพคล่องในตลาดการเงิน รวมถึงการเข้าซื้อตราสารหนี้ต่างๆ เพิ่มมากขึ้น

ธนาคารกลางยุโรป (ECB) คงอัตราดอกเบี้ยไว้ในช่วงต้นปี แม้ว่าจะมีแรงกดดันด้านเงินเฟ้อ เนื่องจากกลุ่มประเทศยุโรปเผชิญความเสี่ยงจากสถาบันการเงินที่มีปัญหา อย่างไรก็ดี ในเดือนกรกฎาคม ECB ได้ปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยจากความกังวลที่เงินเฟ้ออาจสูงกวาระดับเงินเฟ้อเป้าหมาย และเมื่อความเสี่ยงต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของยุโรปเพิ่มขึ้นมากจากผลกระทบจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจสหรัฐฯ ที่มีความรุนแรงมากขึ้น ECB

จึงเริ่มปรับลดอัตราดอกเบี้ยตั้งแต่การประชุม Inter-meeting ในเดือนตุลาคมเป็นต้นมา จากร้อยละ 4.25 ต่อปีจนมาอยู่ที่ร้อยละ 2.5 ต่อปี ณ สิ้นปี 2551

สำหรับญี่ปุ่น ธนาคารกลางญี่ปุ่นปรับลดอัตราดอกเบี้ย 2 ครั้ง จากร้อยละ 0.5 เป็นร้อยละ 0.3 ต่อปีในเดือนตุลาคม และปรับลดอีกครั้งเป็นร้อยละ 0.1 ต่อปีในเดือนธันวาคม เนื่องจากความเสี่ยงต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นมาก

สำหรับการดำเนินนโยบายการเงินของธนาคารกลางในภูมิภาคเอเชีย นั้น ในช่วงไตรมาสที่ 2 และต้นไตรมาสที่ 3 ธนาคารกลางหลายประเทศ อาทิ ธนาคารกลางอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ใต้หวัน เกาหลี อินเดีย และไทย ปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบาย เพื่อชะลอเงินเฟ้อที่เร่งตัวขึ้นมากจากราคาน้ำมันและสินค้าโภคภัณฑ์ที่ปรับสูงขึ้นต่อเนื่อง และเพื่อป้องกันการส่งผ่านทางด้านราคาและต้นทุน (Second-Round Effects) ขณะที่ธนาคารกลางบางแห่ง อาทิ ธนาคารกลางจีน ใต้หวัน และอินเดียปรับขึ้นอัตราส่วนการดำรงเงินสดสำรองทางการของธนาคารพาณิชย์ (Reserve Requirement Ratio)

อย่างไรก็ดี ความเสี่ยงต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคเอเชียเพิ่มขึ้น เมื่อเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศ G3 เริ่มหดตัว และการส่งออกของประเทศในภูมิภาคเริ่มชะลอลงมาก ในขณะที่แรงกดดันด้านเงินเฟ้อเริ่มลดลง ส่งผลให้ประเทศในภูมิภาคเอเชียเริ่มปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายในช่วงไตรมาสที่ 4 เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจซึ่งรวมถึงการปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายนอกกรอบการประชุมปกติของเกาหลีและใต้หวันด้วย

การค้าต่างประเทศและดุลการชำระเงิน

ในปี 2551 การส่งออกยังคงขยายตัวต่อเนื่องจากปีก่อน โดยเฉพาะด้านราคาส่งออกมีอัตราการขยายตัวสูงขึ้นมากตามแนวโน้มราคาสินค้าโภคภัณฑ์ในตลาดโลกซึ่งทำสถิติสูงสุดเป็นประวัติการณ์ ในขณะที่ปริมาณการส่งออกชะลอลงจากปีก่อน ตามการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก ส่วนการนำเข้าเพิ่มขึ้นทั้งราคาและปริมาณ โดยเป็นการเพิ่มขึ้นทุกหมวดทั้งวัตถุดิบเพื่อการผลิตสินค้าเพื่อการอุปโภคบริโภคและการลงทุน รวมถึงสินค้าหมวดพลังงานอื่นๆ เพื่อทดแทนการนำเข้าน้ำมันดิบที่มีราคาสูง อย่างไรก็ตาม การชะลอตัวของอุปสงค์ในตลาดโลกในช่วงปลายปี จากปัญหาวิกฤตการเงินทั้งในสหรัฐฯ สหภาพยุโรปและเอเชีย ส่งผลให้มูลค่าการส่งออกของไทยหดตัวเป็นครั้งแรกในเดือนพฤศจิกายน 2551 นับตั้งแต่เดือนมีนาคม 2545 โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่เป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญของการส่งออกของไทย อาทิ หมวดอิเล็กทรอนิกส์และยานยนต์มีมูลค่าการส่งออกลดลงอย่างชัดเจนในช่วงปลายปี ประกอบกับการชะลอตัวของอุปสงค์ในประเทศ เนื่องจากปัญหาความไม่สงบทางการเมือง จึงส่งผลให้การนำเข้าลดลง โดยรวมแล้วดุลการค้าเกินดุลเพียงเล็กน้อย และเมื่อรวมกับดุลบริการ รายได้ และเงินโอน ที่กลับมาขาดดุลในปีนี้จากการลดลงของรายรับจากการท่องเที่ยว ทำให้ดุลบัญชีเดินสะพัดขาดดุลเล็กน้อย แต่เงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิที่เกินดุลสูง ทำให้ดุลการชำระเงินเกินดุลเพิ่มขึ้นจากปีก่อน

การส่งออก มีมูลค่า 175.3 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.8 (การส่งออกในรูปแบบเงินบาทขยายตัวร้อยละ 12.8) ขยายตัวต่อเนื่องจากปีก่อน โดยเฉพาะราคาเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 10.5 ขณะที่ปริมาณชะลอตัวที่ร้อยละ 5.8 สำหรับการส่งออกที่มีอัตราการขยายตัวสูง ได้แก่ หมวดเกษตรและอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานในการผลิตสูง ทั้งนี้ หากไม่รวมปัจจัยพิเศษจากการส่งออกทองคำแล้ว จะทำให้มูลค่าการส่งออกขยายตัวร้อยละ 15.7

รายละเอียดของสินค้าส่งออกที่สำคัญมีดังนี้

หมวดสินค้าเกษตร มีมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 35.0 เร่งขึ้นจากปีก่อนจากทางด้านราคาเป็นสำคัญ ตามแนวโน้มราคาสินค้าโภคภัณฑ์ในตลาดโลก ส่วนปริมาณชะลอลงจากปีก่อน โดยการส่งออกยางพาราและผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังมีปริมาณส่งออกลดลง ขณะที่การส่งออกข้าวยังขยายตัวจากปีก่อนทั้งราคาและปริมาณ จากการที่ประเทศคู่แข่ง เช่น เวียดนาม ประสบปัญหา

สภาพภูมิอากาศ ทำให้ต้องจำกัดปริมาณการส่งออกข้าว อย่างไรก็ตาม มาตรการดังกล่าวได้ถูกยกเลิกในช่วงปลายปี ประกอบกับราคาข้าวของเวียดนามต่ำกว่าของไทย ทำให้ปริมาณส่งออกข้าวไทยลดต่ำลงมากในช่วงดังกล่าว

หมวดสินค้าประมง มีมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.8 เพิ่มขึ้นจากปัจจัยด้านราคาเป็นสำคัญ ตามราคาส่งออกกุ้งสดแช่เย็นแช่แข็งซึ่งเป็นผลจากต้นทุนการผลิตสูงขึ้น

หมวดสินค้าอุตสาหกรรม มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.5 ชะลอลงจากปีก่อน ตามการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีในการผลิตสูงและใช้วัตถุดิบในประเทศในการผลิต โดยการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมจำแนกรายหมวด มีดังนี้

หมวดสินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานในการผลิตสูง มีมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 25.3 เร่งตัวขึ้นจากปีก่อนตามการส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับ โดยเฉพาะการส่งออกทองคำไม่ขึ้นรูปคิดเป็นมูลค่า 3.4 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ ซึ่งเป็นผลจากราคาในตลาดโลกที่เพิ่มขึ้นทำสถิติสูงสุดเป็นประวัติการณ์ (เทียบกับปีก่อนที่มีการส่งออกคิดเป็นมูลค่า 1.5 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ)

หมวดสินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีในการผลิตสูง มีมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.5 ชะลอลงจากปีก่อนตามภาวะเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัวโดยเฉพาะในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปีที่สำคัญ ได้แก่ อิเล็กทรอนิกส์ตามการส่งออกฮาร์ดดิสก์ที่ชะลอลงและแผงวงจรรวม ที่มีการส่งออกลดลงต่อเนื่องจากปลายปีก่อน ตามวัฏจักรอุตสาหกรรมเซมิคอนดักเตอร์ในตลาดโลก เครื่องใช้ไฟฟ้าตามการส่งออกเครื่องปรับอากาศที่ชะลอตัว และเครื่องรับโทรทัศน์ที่หดตัวต่อเนื่องจากปีก่อน อย่างไรก็ตาม การส่งออกลานพาหนะและชิ้นส่วนยังขยายตัวตามการส่งออกไปตลาดอาเซียน ออสเตรเลีย และตะวันออกกลาง และผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ซึ่งเป็นผลจากราคาสินค้าโภคภัณฑ์ในตลาดโลกเพิ่มขึ้นในช่วงปีที่ผ่านมา

หมวดสินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบในประเทศในการผลิต มีมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.9 ชะลอลงเล็กน้อยจากปีก่อน ตามการส่งออกน้ำตาลที่ชะลอลงเป็นสำคัญ ขณะที่การส่งออกสินค้าอื่นๆ ยังเร่งตัวขึ้นจากปีก่อน ได้แก่ ปลากระป๋องขยายตัวทั้งด้านราคาและปริมาณตามการส่งออกทูน่ากระป๋อง โดยเฉพาะราคาที่สูงขึ้นจากสภาวะโลกร้อนที่ส่งผลต่อปริมาณการจับปลาได้น้อยลง ผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูป ขยายตัวตามการส่งออกผลิตภัณฑ์ไก่แปรรูป ซึ่งเป็นการส่งออกไปตลาดอาเซียน

สหภาพยุโรปและญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น รวมทั้งการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางที่ขยายตัวดีตามการส่งออกอย่างเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมยานยนต์เป็นสำคัญ

การนำเข้า มีมูลค่า 175.1 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. เพิ่มขึ้นร้อยละ 26.4 (การนำเข้าในรูปแบบบาทเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.1) เร่งตัวขึ้นจากปีก่อนทั้งด้านราคาและปริมาณร้อยละ 12.6 และ 12.2 ตามลำดับ ตามการส่งออกและอุปสงค์ในประเทศที่ขยายตัว โดยเฉพาะในช่วง 3 ไตรมาสแรกของปี ซึ่งหากไม่รวมการนำเข้าทองคำแล้วจะทำให้การนำเข้าขยายตัวร้อยละ 23.4 โดยรายละเอียดของการนำเข้า มีดังนี้

สินค้าอุปโภคบริโภค มีมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 25.1 เร่งตัวขึ้นจากปีก่อน โดยเป็นการเพิ่มขึ้นทั้งสินค้าไม่คงทน อาทิ อาหาร นานาฬิกา ยาและเภสัชภัณฑ์ เป็นต้น และสินค้าคงทน อาทิ เครื่องใช้ในครัวเรือนและเครื่องใช้ไฟฟ้า

วัตถุดิบและกึ่งวัตถุดิบ มีมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.9 เร่งตัวขึ้นจากปีก่อนทั้งราคาและปริมาณ ตามการนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ โลหะและเคมีภัณฑ์เป็นสำคัญ โดยเฉพาะการนำเข้าเหล็กส่วนหนึ่งได้รับผลกระทบจากการที่จีนมีนโยบายลดการอุดหนุนการส่งออกเหล็กขั้นต้นและขั้นกลาง ทำให้เหล็กนำเข้ามีราคาสูงขึ้นจากปีก่อน ส่วนการนำเข้าแผงวงจรรวมและชิ้นส่วนมีมูลค่าลดลงสอดคล้องกับการส่งออก อย่างไรก็ตาม การนำเข้าวัตถุดิบเริ่มมีแนวโน้มลดลงในช่วงปลายปีสอดคล้องกับการส่งออกที่หดตัว ยกเว้น การนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ยังคงขยายตัวต่อเนื่องสอดคล้องกับการส่งออกอาหารแปรรูป

สินค้าทุน มีมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.4 เร่งตัวขึ้นจากปีก่อน โดยเฉพาะใน 3 ไตรมาสแรกของปีตามการนำเข้าเครื่องจักรกลและเครื่องจักรไฟฟ้าในอุตสาหกรรมสำคัญ อาทิ อุตสาหกรรมยานยนต์ ก่อสร้าง กระดาษ โลหะ พลังงาน เป็นต้น นอกจากนี้ มีการนำเข้ารายการพิเศษอื่นๆ ประกอบด้วย การนำเข้าเครื่องบินเพื่อการพาณิชย์ จำนวน 1 ลำ มูลค่า 153 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. และการนำเข้าขบวนรถไฟต่อเนื่องจากปีก่อนจำนวน 23 ตู้ มูลค่า 107 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ตามโครงการระบบขนส่งทางรถไฟเชื่อมท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ และสถานีรับส่งผู้โดยสารอากาศยานในเมือง (แอร์พอร์ตลิงค์)

รถยนต์และส่วนประกอบ มีมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 24.4 เร่งตัวขึ้นจากปีก่อนหน้า โดยเฉพาะจากการนำเข้าชิ้นส่วนยานพาหนะที่ขยายตัวตามการส่งออกเป็นสำคัญ

เชื้อเพลิงและผลิตภัณฑ์น้ำมัน มีมูลค่านำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 44.2 เร่งตัวขึ้นจากด้านราคาเป็นสำคัญ โดยมูลค่าการนำเข้าน้ำมันดิบเพิ่มขึ้นร้อยละ 48.5 จากราคาที่เพิ่มขึ้นต่อเนื่องจากปีก่อนร้อยละ 45.6 โดยราคานำเข้าเฉลี่ยตามสถิติกรมศุลกากรเท่ากับ 102.6 ดอลลาร์ สหรัฐ. ต่อบาร์เรล สูงขึ้นจากปีก่อนซึ่งมีราคาเฉลี่ยเท่ากับ 70.5 ดอลลาร์ สหรัฐ. ต่อบาร์เรล ส่วนปริมาณนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.0 เร่งตัวขึ้นจากปีก่อน คิดเป็นปริมาณนำเข้า 281.9 ล้านบาร์เรล นอกจากนี้ ยังมีการนำเข้าพลังงานทดแทนอื่นๆ เพิ่มขึ้นเช่นกัน อาทิ ก๊าซธรรมชาติ ถ่านหิน โดยเฉพาะการนำเข้าก๊าซปิโตรเลียมเหลว เนื่องจากปริมาณการใช้ยังเติบโตต่อเนื่อง ทำให้การผลิตในประเทศไม่เพียงพอต่อความต้องการ

ทั้งนี้ การนำเข้าที่ขยายตัวสูงในปีนี้ได้รวมการนำเข้าดาวเทียมหรือสมูลค่า 170.2 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. และการนำเข้าทองคำไม่ขึ้นรูปคิดเป็นมูลค่า 6.1 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. (เทียบกับปีก่อนที่มีการนำเข้าคิดเป็นมูลค่า 1.6 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)

ดุลการค้า ดุลบริการฯ และดุลบัญชีเดินสะพัด

ดุลการค้า ที่เกินดุล 0.2 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. เป็นการเกินดุลกับประเทศคู่ค้าหลักสำคัญ ได้แก่ สหรัฐฯ สหภาพยุโรป อาเซียน ออสเตรเลีย และฮ่องกง ขณะที่ไทยยังคงขาดดุลการค้ากับประเทศญี่ปุ่น จีน เกาหลีใต้ และได้หวัน โดยเฉพาะประเทศพม่าและตะวันออกกลางจากการนำเข้าเชื้อเพลิงอย่างต่อเนื่อง

ดุลบริการ รายได้ และ เงินโอน ขาดดุล 0.4 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. เทียบกับที่เกินดุล 2.5 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ในปีก่อน เนื่องจากรายได้จากการท่องเที่ยวชะลอลง ขณะที่รายจ่ายผลประโยชน์จากการลงทุนของภาคเอกชนเพิ่มขึ้นเป็นสำคัญ โดยรายรับจากการท่องเที่ยวขยายตัวร้อยละ 5.9 จากภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวของประเทศที่เป็นตลาดนักท่องเที่ยวหลักของไทย ซึ่งนักท่องเที่ยวต่างประเทศในปีนี้มีจำนวน 14.5 ล้านคน ขยายตัวเพียงร้อยละ 0.5 จากปีก่อน ในขณะที่ผลประโยชน์จากการลงทุนทางด้านรับอยู่ที่ 0.5 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ลดลงร้อยละ 6.5 จากปีก่อน จากภาคเอกชนเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตาม รายจ่ายท่องเที่ยวขยายตัวเพียงร้อยละ 1.6 โดยจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติขยายตัวร้อยละ 6.6 จากปีก่อน ส่วนรายจ่ายผลประโยชน์จากการลงทุนอยู่ที่ 16.9 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 17.1 จากการส่งกลับกำไรและเงินปันผลภาคเอกชนเป็นสำคัญ ทำให้ดุลบัญชีเดินสะพัดขาดดุล 0.2 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. เทียบกับที่เกินดุล 14.0 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ในปีก่อน

เงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิ

ในปี 2551 เงินทุนเคลื่อนย้ายเกินดุลสุทธิ 12.8 พันล้านดอลลาร์ สรอ. จากที่ขาดดุลในปีก่อน โดยเป็นเงินไหลเข้าสุทธิทั้งในภาคธนาคาร และภาคธุรกิจที่ไม่ใช่ธนาคารซึ่งส่วนใหญ่เป็นการไหลเข้าของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

ทั้งนี้ ได้มีการยกเลิกมาตรการดำรงเงินสำรองเงินนำชำระระยะสั้นตั้งแต่เดือนมีนาคม 2551 ส่วนหนึ่งเนื่องจากการไหลเข้า-ออกของเงินทุนมีความสมดุลมากขึ้น อันเป็นผลจากการผ่อนคลายระเบียบการนำเงินออกนอกประเทศในช่วงที่ผ่านมา ซึ่งทำให้มีเงินไหลออกไปลงทุนในหลักทรัพย์ในต่างประเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

สำหรับรายละเอียดการเคลื่อนย้ายเงินทุนในปี 2551 มีดังนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย เกินดุล 0.1 พันล้านดอลลาร์ สรอ. จากนักลงทุนต่างชาติซื้อพันธบัตรเงินบาทของ ธปท. ในตลาดรองเป็นสำคัญ

ภาครัฐบาล ขาดดุล 0.5 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ส่วนใหญ่จากการลงทุนในหลักทรัพย์ในต่างประเทศจำนวน 0.9 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ในขณะที่มีเงินไหลเข้าจากการเข้าซื้อพันธบัตรเงินบาทในตลาดรองโดยนักลงทุนต่างชาติ รวมทั้งมีการออกพันธบัตร Samurai Bond จำนวน 0.5 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เพื่อ refinance เงินกู้ที่ครบกำหนด

ภาคธนาคาร เกินดุล 8.1 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เทียบกับปีก่อนที่ขาดดุล 1.1 พันล้านดอลลาร์ สรอ. โดยเป็นเงินทุนไหลเข้าจากการลดสินทรัพย์ต่างประเทศสุทธิของธนาคารพาณิชย์ อย่างไรก็ดี มีเงินไหลออกบางส่วนจากการที่นักลงทุนต่างชาติขายหุ้นของธนาคารพาณิชย์ในตลาดหลักทรัพย์

ภาคอื่นๆ เกินดุล 5.2 พันล้านดอลลาร์ สรอ. จากภาคธุรกิจที่ไม่ใช่ธนาคารเป็นสำคัญ

ภาคธุรกิจที่ไม่ใช่ธนาคาร เกินดุล 6.1 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่เกินดุล 2.8 พันล้านดอลลาร์ สรอ. โดยเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเกินดุล 9.9 พันล้านดอลลาร์ สรอ. (รวม Reinvested Earning จำนวน 6.6 พันล้านดอลลาร์ สรอ.) จากการเกินดุลในเงินทุนเรือนหุ้น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการเพิ่มทุนของกลุ่มธุรกิจขายส่งสินค้า กลุ่มธุรกิจผลิตยาง และกลุ่มธุรกิจยานยนต์ เป็นสำคัญ ขณะที่เงินลงทุนในหลักทรัพย์ ขาดดุล 2.3 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ตามการไหลออกของทั้งเงินทุนในหลักทรัพย์ของต่างชาติจากภาวะ Risk aversion หลังเกิดวิกฤตการเงินโลก และเงินทุนในหลักทรัพย์ของไทยในต่างประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่ลงทุนในตราสารหนี้ สำหรับเงินกู้นอกเคอริชขาดดุลเล็กน้อย ส่วนเงินทุนอื่นๆ ขาดดุลสุทธิ จากการที่กลุ่มธุรกิจ Holding company และกลุ่มธุรกิจขายส่งซื้อเพลิงของไทยให้กู้ยืมกับบริษัทสาขาในต่างประเทศเป็นสำคัญ

ภาครัฐวิสาหกิจ ขาดดุล 1.0 พันล้านดอลลาร์ สรอ. จากการไถ่ถอนคืนตราสารหนี้ระยะยาวและชำระคืนเงินกู้ระยะยาวของวิสาหกิจบางแห่งเป็นสำคัญ

ดุลการชำระเงิน

แม้ว่าดุลบัญชีเดินสะพัดจะขาดดุล 0.2 พันล้านดอลลาร์ สรอ. แต่เมื่อรวมกับเงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิที่เกินดุลในระดับสูง และค่าความคลาดเคลื่อนที่เป็นเงินไหลเข้าสุทธิ ทำให้**ดุลการชำระเงิน** เกินดุล 24.7 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เทียบกับที่เกินดุล 17.1 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ในปีก่อน โดยเงินสำรองระหว่างประเทศ เพิ่มขึ้นจาก 87.5 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ณ สิ้นปี 2550 เป็น 111.0 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ณ สิ้นปี 2551 โดยมียอดคงค้างการซื้อเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าสุทธิ 7.0 พันล้านดอลลาร์ สรอ.

อนึ่ง สำหรับรายการความคลาดเคลื่อนสุทธิซึ่งโดยปกติมีโอกาสเป็นทั้งบวกและลบนั้น ในปี 2551 ค่าความคลาดเคลื่อนมีค่าเป็นบวก สะท้อนว่ามีเงินไหลเข้าบางส่วนที่ยังไม่สามารถจำแนกได้ ทั้งนี้ จะมีการปรับรายการความคลาดเคลื่อนสุทธิเมื่อได้รับข้อมูลจากการสำรวจ

ตารางที่ 15 : ดุลการชำระเงิน

(หน่วย : ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)

	2550			2551 ^{1/}		
	ครึ่งปีแรก	ครึ่งปีหลัง	ทั้งปี	ครึ่งปีแรก	ครึ่งปีหลัง	ทั้งปี
สินค้าออก เอฟ.โอ.บี.	69,350	80,698	150,048	87,670	87,627	175,297
Δ%	16.7	17.8	17.3	26.4	8.6	16.8
สินค้าเข้า ซี.ไอ.เอฟ.	65,235	73,241	138,476	85,888	89,172	175,060
Δ%	6.2	11.8	9.1	31.7	21.8	26.4
ดุลการค้า	4,114	7,458	11,572	1,782	-1,545	237
ดุลบริการ รายได้ และเงินโอน	980	1,497	2,477	1,357	-1,773	-416
ดุลบัญชีเดินสะพัด	5,094	8,955	14,049	3,139	-3,317	-178
เงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิ	-1,612	-801	-2,413	10,036	2,773	12,809
ธนาคารแห่งประเทศไทย	-766	147	-619	267	-206	61
ภาครัฐบาล	-1,810	-416	-2,226	157	-659	-501
ภาคธนาคาร	-6,660	5,540	-1,121	5,520	2,573	8,093
ภาคอื่น ๆ	7,625	-6,072	1,554	4,092	1,065	5,157
- ธุรกิจที่ไม่ใช่ธนาคาร	7,245	-4,477	2,768	4,692	1,441	6,133
เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ	5,549	4,650	10,199	5,063	4,850	9,912
เงินลงทุนเรือนหุ้นและกำไรสะสมที่ไม่ได้ส่งกลับ	5,017	5,200	10,217	4,780	4,680	9,460
เงินกู้ในเครือ	532	-550	-18	282	170	452
เงินลงทุนในหลักทรัพย์	2,187	-7,913	-5,726	-260	-2,085	-2,345
ต่างชาติ	3,024	836	3,860	162	-1,037	-875
ตราสารทุน	2,919	675	3,593	-153	-851	-1,004
ตราสารหนี้	105	162	267	315	-186	129
ไทย	-837	-8,749	-9,586	-422	-1,048	-1,471
เงินกู้นอกเครือ (ต่างชาติ)	422	933	1,356	-834	810	-25
เงินทุนอื่น ๆ	-913	-2,148	-3,061	724	-2,133	-1,409
- ภาครัฐวิสาหกิจ	380	-1,594	-1,214	-600	-376	-977
คลาดเคลื่อนสุทธิ	2,182	3,284	5,466	2,817	9,245	12,063
ดุลการชำระเงินรวม^{2/}	5,664	11,438	17,102	15,993	8,701	24,693

หมายเหตุ: 1/ ข้อมูลเบื้องต้น

2/ ข้อมูลจริง

Δ% คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน

ที่มา: กรมศุลกากร และธนาคารแห่งประเทศไทย

หนี้ต่างประเทศ

หนี้ต่างประเทศรวม ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2551 มียอดคงค้างทั้งสิ้น 64.8 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้น 3.0 พันล้านดอลลาร์ สรอ. จากสิ้นปี 2550 เป็นผลมาจากการตีราคายอดคงค้างหนี้ในรูปดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้น 2.0 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เนื่องจากเงินบาท เงินเยน และเงินยูโร แข็งค่าขึ้นเมื่อเทียบกับดอลลาร์ สรอ. และการก่อหนี้เพิ่มขึ้น 1.0 พันล้านดอลลาร์ สรอ. จากภาคธุรกิจที่ไม่ใช่ธนาคาร และภาคธนาคาร โดยรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 16 : ยอดคงค้างหนี้ต่างประเทศ*

(หน่วย: ล้านดอลลาร์ สรอ.)

	2549	2550	2551	สิ้นปี 2551 เทียบกับสิ้นปี 2550
1. ภาครัฐบาล	4,140	2,270	2,872	602
ระยะสั้น	0	3	4	1
ระยะยาว	4,140	2,267	2,868	601
2. ธปท.	965	394	412	18
ระยะสั้น	742	17	322	305
ระยะยาว	223	377	90	-287
3. ภาคธนาคาร	6,729	6,361	7,218	857
ระยะสั้น	3,156	3,960	4,486	665
ระยะยาว	3,573	2,401	2,732	343
4. ภาคอื่นๆ	47,809	52,713	54,291	1,578
ระยะสั้น	14,656	17,660	19,794	2,134
ระยะยาว	33,153	35,053	34,497	-556
4.1 รัฐวิสาหกิจ	8,987	9,380	9,681	301
ระยะสั้น	63	23	38	15
ระยะยาว	8,924	9,357	9,643	286
4.2 ภาคธุรกิจที่ไม่ใช่ธนาคาร	38,822	43,333	44,610	1,277
ระยะสั้น	14,593	17,637	19,756	2,119
ระยะยาว	24,229	25,696	24,854	-842
รวม (1+2+3+4)	59,643	61,738	64,793	3,055
หนี้ต่างประเทศ/GDP (ร้อยละ)	32.8	29.4	26.7	
ระยะสั้น	18,554	21,640	24,606	2,966
ระยะยาว	41,089	40,098	40,187	89
สัดส่วน (ร้อยละ)	100.0	100.0	100.0	
ระยะสั้น	31.1	35.1	38.0	
ระยะยาว	68.9	64.9	62.0	

หมายเหตุ: *ยอดคงค้างหนี้ต่างประเทศรวมผลการเปลี่ยนแปลงของค่าเงิน
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

หนี้รัฐบาล มียอดคงค้างจำนวน 2.9 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้น 0.6 พันล้านดอลลาร์ สรอ. จากสิ้นปีก่อน ตามการลงทุนของผู้มีถิ่นฐานนอกประเทศซื้อพันธบัตรเงินบาทของรัฐบาลในตลาดรอง รวมทั้งมีการออกพันธบัตร Samurai Bond จำนวน 0.5 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เพื่อ refinance เงินกู้ที่ครบกำหนด

หนี้ธนาคารแห่งประเทศไทย มียอดคงค้าง 0.4 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากสิ้นปีก่อน ส่วนใหญ่จากหนี้ระยะสั้นตามการซื้อพันธบัตรเงินบาท ธปท. ในตลาดรองของผู้มีถิ่นฐานนอกประเทศ เป็นสำคัญ

หนี้ภาคธนาคาร มียอดคงค้าง 7.2 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้น 0.8 พันล้านดอลลาร์ สรอ. จากสิ้นปี 2550 ส่วนใหญ่จากการนำเงินกู้ระยะสั้นของสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศในไทย ส่วนหนึ่งเพื่อเตรียมสภาพคล่องสำหรับรองรับผลกระทบปัญหาวิกฤตการเงินโลก

หนี้ภาคอื่นๆ มียอดคงค้าง 54.3 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้น 1.6 พันล้านดอลลาร์ สรอ. จากสิ้นปี 2550 เป็นผลจากทั้งการก่อหนี้ที่เพิ่มขึ้น และผลจากการตีราคา โดยเฉพาะภาคธุรกิจที่ไม่ใช่ธนาคารมีการก่อหนี้เพิ่มขึ้นสุทธิ 1.2 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ตามการก่อหนี้เงินกู้ระยะสั้นในเครือ รวมทั้งหนี้ระยะสั้นในรูปสินเชื่อการค้าโดยเฉพาะบัญชีเงินเชื่อ (Open account) เป็นสำคัญ ส่วนหนี้เงินกู้ระยะยาวลดลง สำหรับหนี้ภาครัฐวิสาหกิจ แม้ว่ามีการไถ่ถอนตราสารหนี้ที่ครบกำหนดและชำระคืนเงินกู้ แต่การตีราคายอดคงค้างหนี้ในรูปดอลลาร์ สรอ. ส่งผลให้ยอดคงค้างหนี้เพิ่มขึ้นตามการแข็งค่าของเงินเยนเป็นสำคัญ (เนื่องจากภาครัฐวิสาหกิจมีสัดส่วนหนี้เป็นสกุลเงินเยนถึงร้อยละ 57.5)

โครงสร้างหนี้ต่างประเทศ

หนี้ระยะสั้น ณ สิ้นธันวาคม 2551 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 38.0 ของหนี้ต่างประเทศทั้งหมด เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 35.1 ณ สิ้นปี 2550 จากการนำเงินกู้ สิ้นเชื่อการค้าของภาคธุรกิจที่มีใช้ธนาคาร และเงินกู้ระยะสั้นของภาคธนาคารเป็นสำคัญ

ดัชนีชี้วัดเสถียรภาพต่างประเทศ

ดัชนีชี้วัดเสถียรภาพต่างประเทศ ณ สิ้นปี 2551 อยู่ในเกณฑ์ดี ด้านสภาพคล่อง สัดส่วนเงินสำรองระหว่างประเทศต่อหนี้ต่างประเทศระยะสั้นคิดเป็น 4.5 เท่า และสัดส่วนเงินสำรองระหว่างประเทศต่อมูลค่าการนำเข้าอยู่ที่ 7.6 เท่า แม้ว่าสัดส่วนหนี้ต่างประเทศระยะสั้นต่อหนี้ต่างประเทศทั้งหมดเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ด้านความสามารถในการชำระหนี้ของไทย สะท้อนจากสัดส่วนหนี้

ต่างประเทศต่อรายได้จากการส่งออกสินค้าและบริการ และ Debt Service Ratio มีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้นจากปีก่อน ซึ่งยังต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานสากล สัดส่วนยอดคงค้างหนี้ต่างประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ลดลงจากปีก่อน ขณะที่ดุลบัญชีเดินสะพัดเปลี่ยนจากเกินดุลร้อยละ 5.7 ในปี 2550 เป็นขาดดุลร้อยละ 0.1 ของ GDP ในปีนี้

ตารางที่ 17 : เครื่องชี้เสถียรภาพด้านต่างประเทศ

	2549	2550	2551	2550				2551			
				Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
เครื่องชี้ด้านความสามารถในการชำระหนี้											
Current Account ^{1/} /GDP (%)	1.0	5.7	-0.1	7.3	1.3	4.5	9.3	4.3	0.2	-2.0	-3.1
Debt / GDP* (%)	32.8	29.4	26.7	31.9	30.4	30.2	29.4	30.6	29.0	27.4	26.7
Debt / XGS* ^{1/} (%)	44.7	39.7	35.5	43.5	41.2	41.0	39.7	41.1	38.8	36.4	35.5
Debt Service Ratio (%)	11.3	11.8	6.8	18.1	10.2	9.7	9.8	8.7	6.1	5.4	7.0
เครื่องชี้ด้านสภาพคล่อง											
Gross Reserves / ST Debt	3.6	4.0	4.5	3.6	3.6	3.8	4.0	4.3	4.1	4.1	4.5
Gross Reserves / Import	6.3	7.6	7.6	6.6	6.7	7.3	7.6	8.8	8.0	7.1	7.6
ST Debt / Total Debt (%)	31.1	35.1	38.0	33.0	34.7	35.2	35.1	38.1	38.6	38.8	38.0

หมายเหตุ: * ชุดปรับปรุงใหม่ซึ่งสอดคล้องกับวิธีการคำนวณของธนาคารโลกที่ใช้ยอดคงค้างหนี้ต่างประเทศหารด้วยค่าเฉลี่ยรายปีของ GDP (XGS-การส่งออกสินค้าและบริการ) 3 ปีย้อนหลังนับตั้งแต่ไตรมาสที่พิจารณา (เดิมคำนวณโดยใช้ยอดคงค้างหนี้ต่างประเทศ ณ ไตรมาสนั้นหารด้วยค่าเฉลี่ยรายปีของ GDP ปีเดียวกันและ 2 ปีย้อนหลัง)

^{1/} ตั้งแต่ตุลาคม 2549 สปท. บันทึก "กำไรที่นำกลับมาลงทุน (Reinvested Earnings)" เป็นส่วนหนึ่งของการลงทุนโดยตรง ในดุลบัญชีเงินทุนและการเงิน และบันทึกจำนวนเดียวกันนี้เป็น contra entry ในรายการผลประโยชน์จากการถือหุ้นในดุลบัญชีเดินสะพัดและปรับข้อมูลย้อนหลังถึงปี 2544

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

การคลัง

ในปีงบประมาณ 2551 รัฐบาลดำเนินนโยบายการคลังแบบขาดดุลต่อเนื่องจากปีงบประมาณ 2550 เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มชะลอตัว โดยกำหนดวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2551 ที่ 1,660.0 พันล้านบาท งบประมาณการรายได้สุทธิ 1,495.0 พันล้านบาท จึงเป็นการทำงบประมาณขาดดุล 165.0 พันล้านบาท หรือขาดดุลร้อยละ 1.8 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)

อย่างไรก็ดี ฐานะการคลังในปีงบประมาณ 2551 ขาดดุลน้อยกว่าที่กำหนดไว้ในเอกสารงบประมาณ เนื่องจากจัดเก็บรายได้ได้สูงกว่าประมาณการ โดยรัฐบาลขาดดุลเงินสด 24.0 พันล้านบาท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 0.3 ของ GDP ประกอบกับรัฐบาลกู้เงินในประเทศสุทธิ 173.0 พันล้านบาท และชำระคืนเงินกู้ต่างประเทศสุทธิ 61.8 พันล้านบาท ส่งผลให้เงินคงคลัง ณ สิ้นปีงบประมาณ 2551 เพิ่มขึ้นจาก 142.8 พันล้านบาท เมื่อสิ้นปีงบประมาณ 2550 เป็น 229.9 พันล้านบาท

สำหรับ ปีงบประมาณ 2552 รัฐบาลยังคงดำเนินนโยบายการคลังแบบขาดดุลต่อเนื่องและในขนาดที่มากขึ้น เนื่องจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยมากขึ้น โดยกำหนดวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2552 ที่ 1,951.7 พันล้านบาท (รวมงบเพิ่มเติม 116.7 พันล้านบาท) งบประมาณการรายได้สุทธิ 1,604.6 พันล้านบาท (รวมรายได้ที่เพิ่มขึ้น 19.1 พันล้านบาท จากการใช้จ่ายงบเพิ่มเติม) จึงเป็นการทำงบประมาณขาดดุล 347.1 พันล้านบาท หรือขาดดุลร้อยละ 3.7 ของ GDP

ทั้งนี้ ในช่วงไตรมาสที่ 1 ของปีงบประมาณ 2552 รัฐบาลขาดดุลเงินสด 147.6 พันล้านบาท ประกอบกับมีการชำระคืนเงินกู้ในประเทศ 20.1 พันล้านบาท และชำระคืนเงินกู้ต่างประเทศ 0.7 พันล้านบาท ทำให้ใช้เงินคงคลังเพื่อชดเชยการขาดดุลทั้งสิ้น 168.5 พันล้านบาท ส่งผลให้เงินคงคลัง ณ สิ้นไตรมาสแรก เป็น 61.4 พันล้านบาท ลดลงจาก 229.9 พันล้านบาทเมื่อสิ้นปีงบประมาณ 2551

ตารางที่ 18 : ฐานะการคลังรัฐบาล^{1/}

(หน่วย: พันล้านบาท)

ปีงบประมาณ

	2550	2551	2551		2552 ^{P/}			
			ครึ่งปีแรก	ครึ่งปีหลัง	ไตรมาส 1	ต.ค. 51	พ.ย. 51	ธ.ค. 51
รายได้ นำส่ง	1,432.8	1,548.9	634.7	914.2	275.3	93.7	91.2	90.4
(Δ %)	(6.9)	(8.1)	(4.7)	(10.6)	(-16.6)	(-19.3)	(-22.2)	(-6.7)
รายจ่าย ^{2/}	1,520.5	1,582.6	790.2	792.4	404.0	97.1	161.4	145.4
(Δ %)	(11.8)	(4.1)	(10.4)	(-1.6)	(3.9)	(-37.4)	(27.1)	(36.4)
: อัตราการเบิกจ่าย งบประมาณ (%)	92.8	91.2	44.4	46.8	20.6	5.0	8.3	7.3
ดุลเงินในงบประมาณ	-87.6	-33.7	-155.5	121.8	-128.6	-3.4	-70.2	-55.0
ดุลเงินนอกงบประมาณ	-6.5	9.7	-27.7	37.4	-19.0	-10.6	-15.9	7.5
ดุลเงินสด	-94.2	-24.0	-183.2	159.2	-147.6	-14.0	-86.1	-47.5
: (% ต่อ GDP)	(-1.1)	(-0.3)	(-4.0)	(3.5)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
การชดเชยการขาดดุล								
กู้ยืมในประเทศสุทธิ	158.4	173.0	102.7	70.3	-20.1	-35.1	-3.2	18.1
กู้ยืมต่างประเทศสุทธิ	-60.0	-61.8	-7.7	-54.1	-0.7	-0.4	-0.2	-0.1
ใช้เงินคงคลัง	-4.3	-87.1	88.3	-175.4	168.5	49.4	89.5	29.5
ยอดคงค้างเงินคงคลัง	142.8	229.9	54.5	229.9	61.4	180.5	91.0	61.4

หมายเหตุ: 1/ ข้อมูลในตารางนี้ เป็นข้อมูลรายได้ นำส่งคลังและรายจ่ายจากสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ปรับข้อมูลเป็น Cash Basis โดย ธปท.

2/ รายจ่ายและอัตราเบิกจ่ายไม่รวมการชำระคืนต้นเงินกู้และการชดใช้เงินคงคลัง

P/ ข้อมูลเบื้องต้น

ฐาน:การคลังรัฐบาล

รายได้

ในปีงบประมาณ 2551 รัฐบาลมีรายได้จัดเก็บรวม 1,839.6 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 8.0 ซึ่งเมื่อหักการถอนคืนภาษีจะทำให้รัฐบาลมีรายได้สุทธิรวม 1,547.2 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 7.1 และสูงกว่าประมาณการตามเอกสารงบประมาณ (1,495 พันล้านบาท) 52.2 พันล้านบาท โดยเพิ่มขึ้นจากรายได้จากภาษีเป็นสำคัญ โดยเฉพาะภาษีเงินได้นิติบุคคลที่เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 19.8 ตามผลประกอบการที่ดีในช่วงปี 2550 และส่วนหนึ่งเป็นผลจากฐานที่ต่ำเนื่องจากกำไรของสถาบันการเงินลดลงในปีก่อนหน้า เพราะมีการกันเงินสำรองตามมาตรฐานการบัญชี (IAS39) และภาษีมูลค่าเพิ่มที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 15.9 จากการบริโภคที่ยังขยายตัวและผลจากราคาสินค้าที่เพิ่มขึ้น

สำหรับรายได้ที่มีใช้ภาษีจัดเก็บได้ทั้งสิ้น 185.6 พันล้านบาท หดตัวร้อยละ 10.2 จากปีก่อน ที่ฐานสูง เนื่องจากมีเงินได้พิเศษจากการยุบเลิกทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยน ซึ่งหักหักรายการพิเศษนี้ รายได้ที่มีใช้ภาษีจะขยายตัวร้อยละ 9.1 จากปีก่อน

สำหรับ**ในไตรมาสที่ 1 ของปีงบประมาณ 2552** รัฐบาลมีรายได้จัดเก็บ 341.3 พันล้านบาท หดตัวจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 9.2 โดยรายได้ภาษีลดลงร้อยละ 6.5 จาก 1) ภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว 2) มาตรการลดอัตราภาษีสรรพสามิตน้ำมันแก๊สโซฮอล์และดีเซล ตาม 6 มาตรการ 6 เดือนฝ่าวิกฤตเพื่อคนไทย และ 3) มาตรการลดอัตราภาษีธุรกิจเฉพาะและค่าธรรมเนียมการโอนสำหรับการขายอสังหาริมทรัพย์ ส่วนรายได้ที่มีใช้ภาษีหดตัวร้อยละ 27.7 เนื่องจากรัฐวิสาหกิจบางแห่งเลื่อนการนำส่งรายได้

ตารางที่ 19 : รายได้รัฐบาล *

(หน่วย: พันล้านบาท)

ปีงบประมาณ

	2550 ^{P/}	2551 ^{P/}	2552 ^{P/}			
			ไตรมาส 1	ต.ค. 51	พ.ย. 51	ธ.ค. 51
รายได้ทั้งหมด	1,703.8	1,839.6	341.3	112.8	126.6	101.9
(Δ %)	(7.7)	(8.0)	(-9.2)	(-15.2)	(-5.0)	(-7.1)
ภาษี	1,497.1	1,654.0	306.5	105.0	108.8	92.7
(Δ %)	(4.9)	(10.5)	(-6.5)	(0.1)	(-8.7)	(-10.7)
- ฐานรายได้	643.1	739.5	104.6	33.2	44.4	27.0
(Δ %)	(7.0)	(15.0)	(1.6)	(7.9)	(3.2)	(-7.3)
บุคคลธรรมดา	192.8	204.8	42.1	15.3	13.5	13.3
(Δ %)	(13.4)	(6.3)	(-2.4)	(2.5)	(2.7)	(-11.8)
นิติบุคคล	384.6	460.7	58.8	16.2	29.6	13.1
(Δ %)	(2.7)	(19.8)	(2.4)	(2.1)	(4.2)	(-0.9)
- ฐานการบริโภค	755.9	806.9	175.8	62.4	56.2	57.2
(Δ %)	(4.6)	(6.7)	(-11.2)	(-4.0)	(-16.1)	(-13.3)
มูลค่าเพิ่ม	434.3	503.4	115.9	42.4	36.7	36.8
(Δ %)	(3.9)	(15.9)	(-1.5)	(9.2)	(-6.6)	(-6.9)
สรรพสามิต	287.2	278.3	55.4	18.3	18.0	19.1
(Δ %)	(4.8)	(-3.1)	(-22.0)	(-20.9)	(-27.5)	(-17.1)
- ฐานการค้าระหว่างประเทศ	88.5	97.4	23.7	8.6	7.5	7.7
(Δ %)	(-5.8)	(10.1)	(-3.1)	(4.2)	(-11.7)	(-1.6)
รายได้อื่น ๆ	206.7	185.6	34.8	7.8	17.8	9.2
(Δ %)	(34.2)	(-10.2)	(-27.7)	(-72.4)	(25.8)	(58.1)

หมายเหตุ: Δ % คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน

P/ ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

สายบริหารข้อมูล ธนาคารแห่งประเทศไทย

* เป็นข้อมูลรายได้ที่จัดเก็บได้ (Collection Basis) ซึ่งมีนิยามที่แตกต่างจากรายได้นำส่งในตารางฐานการคลังรัฐบาลตรงที่รายได้นำส่งจะมีการเหลือเวลาในการนำส่งรายได้ให้กระทรวงการคลัง รวมทั้งได้มีการหักรายได้ส่วนหนึ่งเพื่อคืนภาษี และชดเชยภาษี เป็นต้น

รายจ่าย

ในปีงบประมาณ 2551 รายจ่ายรวม (รวมชำระคืนต้นเงินกู้) รายจ่ายปีปัจจุบัน และรายจ่ายจากปีงบประมาณก่อน) ของรัฐบาลมีจำนวน 1,633.3 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 3.7 ซึ่งประกอบด้วยรายจ่ายประจำ 1,304.9 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 5.2 และรายจ่ายลงทุน 326.3 พันล้านบาท หดตัวจากปีก่อนร้อยละ 2.4

สำหรับรายจ่ายของรัฐบาลในปีงบประมาณ 2551 แม้ช่วงครึ่งแรกจะมีการเร่งเบิกจ่าย แต่ช่วงครึ่งหลังของปี ส่วนราชการเบิกจ่ายค่อนข้างน้อยและล่าช้า เนื่องจากความไม่แน่นอนทางการเมือง ประกอบกับมีการปรับแผนการลงทุนจากความผันผวนของราคาน้ำมันและต้นทุนวัสดุก่อสร้างและต้องใช้เวลาในการอนุมัติวงเงินใหม่ ทำให้รัฐบาลมีอัตราเบิกจ่ายรวมอยู่ที่ร้อยละ 92.3 ของวงเงินงบประมาณ ต่ำกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ที่ร้อยละ 94.0 และต่ำกว่า

ปีงบประมาณ 2550 ที่มีอัตราเบิกจ่ายร้อยละ 93.9 โดยรายจ่ายที่สำคัญ ได้แก่ รายจ่ายเพื่อการศึกษา 352.5 พันล้านบาท รายจ่ายเพื่อดำเนินนโยบายด้านเศรษฐกิจ 345.6 พันล้านบาท และรายจ่ายเพื่อการบริการสาธารณสุขและหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า 154.9 พันล้านบาท เป็นต้น

สำหรับไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2552 รัฐบาลมีอัตราเบิกจ่ายร้อยละ 19.8 ของวงเงินงบประมาณ ต่ำกว่าปีก่อนที่มีอัตราการเบิกจ่ายร้อยละ 21.6 ของวงเงินงบประมาณ และต่ำกว่าเป้าหมายการเบิกจ่ายที่ตั้งไว้ที่ร้อยละ 22.0 เนื่องจาก พ.ร.บ. งบประมาณประกาศใช้ล่าช้า 14 วัน รวมทั้งประกาศคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ประกาศใช้ล่าช้ามาเมื่อวันที่ 19 มกราคม 2552 ทำให้เงินโอนสู่ อปท. ในช่วงไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2552 น้อยกว่าปีก่อนมาก

ตารางที่ 20 : โครงสร้างงบประมาณรายจ่าย

(หน่วย: พันล้านบาท)

ปีงบประมาณ

	เบิกจ่ายตามระบบ GFMS*			อัตราเบิกจ่าย (ร้อยละ)		
	2550	2551	2552 ไตรมาส 1	2550	2551	2552 ไตรมาส 1
1. ปีปัจจุบัน	1,470.9	1,532.4	363.7	93.9%	92.3%	19.8%
(Δ %)	15.7	4.2	1.6	0.5	-1.7	-8.1
รายจ่ายประจำ	1,208.1	1,264.9	335.5	99.5%	97.7%	23.2%
(Δ %)	19.9	4.7	10.6	-3.2	-1.8	-1.0
รายจ่ายลงทุน	262.7	267.5	28.2	74.6%	73.3%	7.3%
(Δ %)	-0.3	1.8	-48.4	0.1	0.0	-51.6
อื่น ๆ	0.1	-	-	-	-	-
(Δ %)	-	-	-	-	-	-
2. รายจ่ายเงินกันเหลือมีปี	104.1	100.9	42.5	66.7%	66.4%	22.2%
(Δ %)	-16.8	-3.1	19.5	-0.1	0.0	-4.9
รายจ่ายประจำ	32.0	40.0	20.7	68.5%	71.1%	24.6%
(Δ %)	-37.2	25.2	38.8	-12.6	3.8	-7.2
รายจ่ายลงทุน	71.5	58.8	21.6	66.1%	63.5%	20.5%
(Δ %)	0.1	-17.8	7.8	-6.5	-3.9	-4.9
อื่น ๆ	0.7	2.2	0.2	52.4%	66.0%	10.8%
(Δ %)	-76.8	224.2	-64.6	-33.3	26.0	-44.7
3. รวมรายจ่าย	1,575.0	1,633.3	406.2	91.4%	90.1%	20.0%
(Δ %)	12.8	3.7	3.2	0.2	(1.4)	-7.7
รายจ่ายประจำ	1,240.1	1,304.9	356.2	98.3%	96.6%	23.3%
(Δ %)	17.2	5.2	11.9	-2.8	-1.8	-1.2
รายจ่ายลงทุน	334.2	326.3	49.8	72.6%	71.3%	10.1%
(Δ %)	-0.2	-2.4	-33.4	4.2	-1.8	-38.3
อื่น ๆ	0.7	2.2	0.2	56.4%	66.0%	10.8%
(Δ %)	-75.1	201.5	-64.6	-28.3	17.1	-44.7

หมายเหตุ: * Government Fiscal Management Information System

Δ % คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน

ที่มา: กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

รัฐวิสาหกิจ

ในปีงบประมาณ 2551 รัฐวิสาหกิจ^{7/} มีเงินสดเพื่อใช้ในการลงทุน (Retained Income) 198.1 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 18.0 จากระยะเดียวกันปีก่อน ขณะที่รัฐวิสาหกิจมีรายจ่ายลงทุนรวม 220.3 พันล้านบาท ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 2.0 ส่วนหนึ่งเป็นเพราะรัฐวิสาหกิจรอความชัดเจนด้านนโยบายรัฐบาล ประกอบกับปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ ปัญหาในการส่งมอบพื้นที่โครงการพัฒนาระบบขนส่งทางรถไฟสายตะวันออก และการปรับเปลี่ยนแผนดำเนินโครงการเนื่องจากต้นทุนวัสดุก่อสร้างปรับเพิ่มขึ้นมาก

นอกจากนี้ โครงการลงทุนขนาดใหญ่ โดยเฉพาะโครงการขนส่งมวลชนระบบรางยังไม่สามารถเปิดประกวดราคาได้ตามกำหนด จากปัจจัยดังกล่าวทำให้การลงทุนไม่เป็นไปตามแผน ทำให้การเบิกจ่ายลงทุนล่าช้า ส่งผลให้รัฐวิสาหกิจขาดดุลเพียง 22.2 พันล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 0.2 ของ GDP

ตารางที่ 21 : ดุลรัฐวิสาหกิจ

(หน่วย : พันล้านบาท)

ปีงบประมาณ

	2549 ^{P/}	2550 ^{P/}	2551 ^{P/}
เงินสดที่มีเพื่อใช้ในการลงทุน (Retained Income)	156.1	167.8	198.1
(Δ %)	(9.0)	(7.5)	(18.0)
รายจ่ายลงทุน	172.6	224.8	220.3
(Δ %)	(-19.7)	(30.3)	(-2.0)
ดุลรัฐวิสาหกิจ	-16.4	-57.0	-22.2
(% ต่อ GDP)	(-0.2)	(-0.7)	(-0.2)

หมายเหตุ: Δ % คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน

P/ ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

7/ ข้อมูลรัฐวิสาหกิจจากการสำรวจของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ไม่รวมรัฐวิสาหกิจบางแห่ง เช่น ปตท.)

নীติสารณะ:

ณ สิ้นปีงบประมาณ 2551 รัฐบาลมีหนี้สาธารณะ 3,408.3 พันล้านบาท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 36.9 ของ GDP ลดลงจากร้อยละ 37.8 ของ GDP ณ สิ้นปีงบประมาณก่อน โดยเป็นหนี้ที่รัฐบาลกู้โดยตรง 2,162.1 พันล้านบาท (ร้อยละ 23.4 ของ GDP) หนี้รัฐวิสาหกิจที่ไม่เป็นสถาบันการเงินทั้งที่รัฐบาลค้ำประกันและไม่ค้ำประกัน 572.6 พันล้านบาท (ร้อยละ 6.2 ของ GDP) และ 415.9 พันล้านบาท (ร้อยละ 4.5 ของ GDP) ตามลำดับ หนี้รัฐวิสาหกิจที่เป็นสถาบันการเงินที่รัฐบาลค้ำประกัน 102.3 พันล้านบาท (ร้อยละ 1.1 ของ GDP) หนี้ของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน (FIDF) 138.2 พันล้านบาท (ร้อยละ 1.5 ของ GDP) และหนี้อื่นๆ (หนี้กองทุนหมู่บ้าน และหนี้กองทุนน้ำมัน) อีก 17.1 พันล้านบาท (ร้อยละ 0.2 ของ GDP)

โดยรวมฐานะการคลังของรัฐบาลในปีงบประมาณ 2551 อยู่ในระดับที่มีเสถียรภาพและอยู่ภายใต้กรอบความยั่งยืนทางการคลัง ทั้งในส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 36.9 (ไม่เกินร้อยละ 50 ต่อ GDP) และภาวะหนี้ต่อประมาณการที่อยู่ที่ร้อยละ 10.4 (ไม่เกินร้อยละ 15.0 ต่อประมาณการรายจ่าย)

ทั้งนี้ **ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2551** หนี้สาธารณะต่อ GDP อยู่ที่ระดับร้อยละ 38.1 หรือ 3,471.3 พันล้านบาท ประกอบด้วย หนี้ที่รัฐบาลกู้โดยตรง 2,134.7 พันล้านบาท (ร้อยละ 23.5 ของ GDP) หนี้รัฐวิสาหกิจที่ไม่เป็นสถาบันการเงิน 1,047.3 พันล้านบาท (ร้อยละ 11.5 ของ GDP) หนี้รัฐวิสาหกิจที่เป็นสถาบันการเงินที่รัฐบาลค้ำประกัน 143.9 พันล้านบาท (ร้อยละ 1.6 ของ GDP) หนี้สินของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ 136.9 พันล้านบาท (ร้อยละ 1.5 ของ GDP) และหนี้อื่นๆ (หนี้กองทุนหมู่บ้าน) อีก 8.5 พันล้านบาท (ร้อยละ 0.1 ของ GDP)

ตารางที่ 22 : นীติสารณะ:

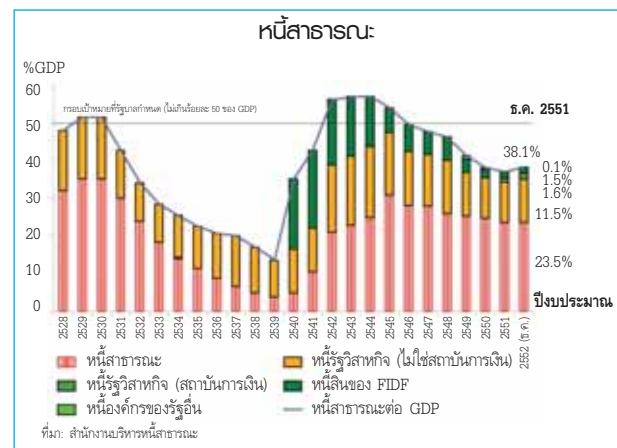
(หน่วย : พันล้านบาท)
ปีงบประมาณ

	2550 ^{P/}	2551 ^{P/}	2552 ^{P/}
			ไตรมาส 1
1. หนี้ที่รัฐบาลกู้โดยตรง	2,051.4	2,162.1	2,134.7
(% ต่อ GDP)	(24.4)	(23.4)	(23.5)
1.1 หนี้ต่างประเทศ	107.9	67.0	73.7
1.2 หนี้ในประเทศ	1,943.5	2,095.1	2,061.0
2. หนี้ของรัฐวิสาหกิจที่ไม่เป็นสถาบันการเงิน	906.4	988.5	1,047.3
(% ต่อ GDP)	(10.8)	(10.7)	(11.5)
2.1 หนี้ที่รัฐบาลค้ำประกัน	506.8	572.6	588.8
หนี้ต่างประเทศ	171.1	174.9	191.2
หนี้ในประเทศ	335.7	397.7	395.6
2.2 หนี้ที่รัฐบาลไม่ค้ำประกัน	399.6	415.9	460.5
หนี้ต่างประเทศ	134.3	136.5	140.9
หนี้ในประเทศ	265.3	279.4	319.6
3. หนี้ของรัฐวิสาหกิจที่เป็นสถาบันการเงิน	n.a.	102.3	143.9
(% ต่อ GDP)	n.a.	(1.1)	(1.6)
3.1 หนี้ต่างประเทศ	n.a.	9.0	9.8
3.2 หนี้ในประเทศ	n.a.	93.3	134.1
4. หนี้สินของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ	185.2	138.2	136.9
(% ต่อ GDP)	(2.2)	(1.5)	(1.5)
4.1 หนี้ที่รัฐบาลค้ำประกัน	0.0	73.8	73.8
4.2 หนี้ที่รัฐบาลไม่ค้ำประกัน	185.2	64.4	63.1
5. หนี้อื่นๆของรัฐวิสาหกิจ *	35.6	17.1	8.5
(% ต่อ GDP)	(0.4)	(0.2)	(0.1)
5.1 หนี้ที่รัฐบาลค้ำประกัน	18.0	8.3	8.5
5.2 หนี้ที่รัฐบาลไม่ค้ำประกัน	17.6	8.8	0.0
รวม (1+2+3+4+5)	3,178.5	3,408.3	3,471.3
(% ต่อ GDP)	(37.8)	(36.9)	(38.1)

หมายเหตุ: * สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ ได้จัดประเภทหนี้ใหม่ ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2549

P/ ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ กระทรวงการคลัง

การเงินและอัตราแลกเปลี่ยน

ฐานเงินและปริมาณเงิน

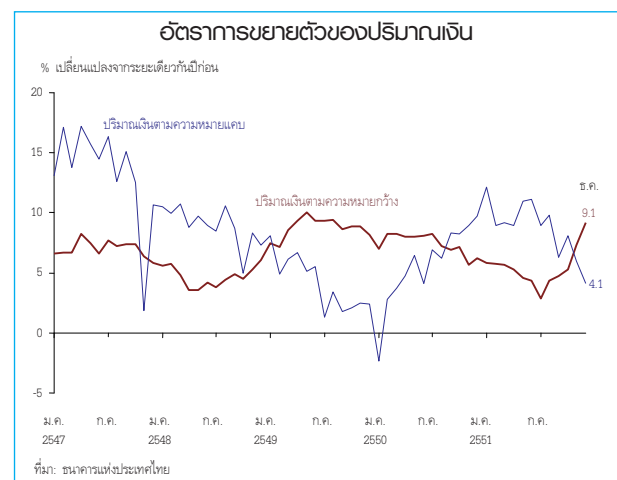
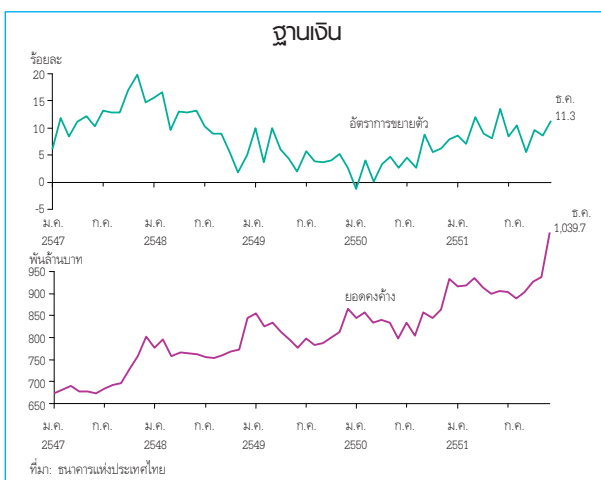
ณ สิ้นปี 2551 ฐานเงินอยู่ที่ระดับ 1,039.7 พันล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 11.3 จาก ณ สิ้นปีก่อนหน้า ทั้งนี้ ส่วนหนึ่งเป็นผลจากอัตราการขยายตัวของเงินสดหมุนเวียนภาคเอกชนอยู่ในทิศทางที่เร่งตัวโดยเฉพาะในช่วงปลายปีที่เทศกาลปีใหม่ในครั้งนี้เป็นช่วงวันหยุดยาวติดต่อกันถึง 5 วัน ซึ่งนานกว่าปีที่ผ่านมา ทำให้มีการสำรองเงินสดเพื่อใช้ในการหมุนเวียนค่อนข้างมาก

การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญด้านอุปทานของฐานเงินในปี 2551 ได้แก่ (1) สินทรัพย์ต่างประเทศสุทธิเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง (2) สินเชื่อสุทธิที่ ธปท. ให้แก่รัฐบาลเพิ่มขึ้นจากปีก่อน จากการถือครองพันธบัตรรัฐบาลเพิ่มขึ้น ขณะที่เงินฝากของรัฐบาลที่ ธปท. ลดลง และ (3) สินเชื่อสุทธิที่ ธปท. ให้แก่สถาบันการเงินลดลงเนื่องจากสถาบันการเงินเพิ่มการลงทุนในตลาดซื้อคืนพันธบัตร รวมทั้งถือครองพันธบัตร ธปท. เพิ่มขึ้น

ปริมาณเงินตามความหมายกว้าง (Broad Money) ณ สิ้นปี 2551 อยู่ที่ระดับ 9,942.3 พันล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 9.1 เทียบกับระดับ ณ สิ้นปีก่อน ซึ่งเป็นอัตราที่เร่งขึ้นจากร้อยละ 5.8 ในปีก่อนหน้า โดยในช่วงครึ่งแรกของปี 2551 ปริมาณเงินตามความหมายกว้างชะลอตัวลง ตามทิศทางของเงินฝากของสถาบัน

รับฝากเงินที่ชะลอตัวลงจากการที่อัตราดอกเบี้ยเงินฝากอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำตามวัฏจักรดอกเบี้ยขาลง ทำให้เงินฝากในระบบธนาคารพาณิชย์ชะลอตัวจากการย้ายเงินฝากไปลงทุนในสินทรัพย์ประเภทอื่นเช่น พันธบัตรรัฐบาล เป็นต้น ในขณะที่ในช่วงครึ่งหลังของปี ความเสี่ยงในระบบเศรษฐกิจปรับสูงขึ้น ทำให้ผู้ฝากเงินกลับมาสู่ผลิตภัณฑ์เงินฝากที่มีความเสี่ยงต่ำ อีกทั้งมีเงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศบางส่วนที่ครบกำหนดทำให้มีเงินนำกลับเข้ามาฝากในระบบธนาคารพาณิชย์และส่งผลกระทบต่อปริมาณเงินตามความหมายกว้างโน้มสูงขึ้น ทั้งนี้ ธปท. ได้ปรับนิยามของปริมาณเงินตามความหมายกว้างใหม่ ซึ่งนับรวมตั๋วแลกเงิน (Bill of Exchange) กองทุนตลาดเงิน (Money Market Fund) และเงินฝากที่สหกรณ์ออมทรัพย์ (Cooperatives) เข้าไว้ด้วยเพื่อให้มีความครอบคลุมสอดคล้องกับมาตรฐานสากลของการจัดทำข้อมูลเศรษฐกิจการเงินมากขึ้น

สำหรับ **ปริมาณเงินตามความหมายแคบ** ขยายตัวในอัตราที่ชะลอตัวโดยเฉพาะในช่วงครึ่งหลังของปี 2551 ซึ่งสะท้อนภาพกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ชะลอตัวลง

อัตราแลกเปลี่ยน อัตราดอกเบี้ย และอัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาล

1. อัตราแลกเปลี่ยน

ในปี 2551 อัตราแลกเปลี่ยนบาทต่อดอลลาร์ สรอ. เคลื่อนไหวค่อนข้างผันผวนโดยมีค่าเฉลี่ยทั้งปีอยู่ที่ 33.38 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. ซึ่งเป็นการปรับแข็งค่าขึ้นเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยในปี 2550 ที่ 34.56 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. โดยในช่วงไตรมาสที่ 1 ของปี เงินบาทปรับแข็งค่าขึ้นเมื่อเทียบกับดอลลาร์ สรอ. จากความกังวลต่อการเข้าสู่ภาวะถดถอยของเศรษฐกิจสหรัฐฯ รวมทั้งการคาดการณ์ของตลาดถึงการยกเลิกมาตรการดำรงเงินสำรองเงินนำชำระระยะสั้น (Unremunerated Reserve Requirement: URR) ซึ่งส่วนหนึ่งส่งผลให้ผู้ส่งออกเร่งขายเงินดอลลาร์ สรอ. ล่วงหน้า อย่างไรก็ตาม ค่าเงินบาทต่อดอลลาร์ สรอ. มีแนวโน้มอ่อนค่าลง หลังจากไตรมาสที่ 1 เป็นต้นมา จากปัจจัยหลายประการ ได้แก่ (1) การที่ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลลดลงจากมูลค่าการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นตามราคาน้ำมันในตลาดโลก (2) ความเชื่อมั่นที่ลดลงในค่าเงินบาทและค่าเงินใน Emerging markets เมื่อเทียบกับเงินดอลลาร์ สรอ. จากการคาดการณ์ว่าความเสี่ยงด้านเงินเฟ้ออาจส่งผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจในไตรมาสที่ 2 และ (3) การไหลออกของเงินทุนจากตลาดหลักทรัพย์จากปัญหาทางการเมืองในประเทศและการปรับลด outlook ของไทยลงโดยบริษัทจัดอันดับเครดิต อย่างไรก็ตาม การไหลออกของเงินทุนดังกล่าวในกรณีของไทยมีไม่มากนักเทียบกับประเทศอื่นในภูมิภาคทำให้แม้เงินบาทจะอ่อนค่าลงเมื่อเทียบกับดอลลาร์ สรอ. แต่ยังคงปรับแข็งค่าขึ้นเทียบกับเงินสกุลอื่นๆ ในภูมิภาคและเงินสกุลหลักอื่นๆ

แม้อัตราแลกเปลี่ยนบาทต่อดอลลาร์ สรอ. เฉลี่ยในปี 2551 แข็งค่าขึ้นร้อยละ 3.5 จากค่าเฉลี่ยในปี 2550 แต่ **ดัชนีค่าเงินบาท (Nominal Effective Exchange Rate - NEER)** ซึ่งคำนวณ

จากอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทกับสกุลเงินของประเทศต่างๆ ที่มีความสำคัญทางการค้าระหว่างประเทศต่อไทยโดยนำมาเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก กลับอ่อนค่าลงเล็กน้อยที่ร้อยละ 0.39 โดยในปี 2551 เฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 77.90 เทียบกับค่าเฉลี่ย 78.22 ในปี 2550 สะท้อนว่าการแข็งค่าของค่าเงินบาทต่อดอลลาร์ สรอ. เป็นไปในทิศทางเดียวกับค่าเงินของประเทศคู่ค้าและคู่แข่งโดยรวม

สำหรับดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริง (**Real Effective Exchange Rate - REER**) ซึ่งรวมผลของเงินเฟ้อเพื่อสะท้อนความสามารถในการแข่งขันด้านราคาของสินค้าส่งออกไทยปรับเพิ่มขึ้นจากค่าเฉลี่ยที่ 90.55 ในปี 2550 เป็น 91.25 ในปี 2551 หรือแข็งค่าขึ้นร้อยละ 0.78 ซึ่งการที่ REER แข็งค่าขึ้น ในขณะที่ NEER อ่อนค่าลงมีสาเหตุหลักมาจากในช่วงครึ่งปีแรกอัตราเงินเฟ้อของไทยเร่งตัวกว่าประเทศคู่ค้าคู่แข่งโดยรวมตามสัดส่วนของน้ำมันในตะกร้าดัชนีราคาผู้บริโภคที่สูงกว่าประเทศอื่น ทำให้ความสามารถในการแข่งขันด้านราคาสินค้าของไทยถูกบั่นทอนลง อย่างไรก็ตาม ในช่วงครึ่งหลังของปี REER กลับอ่อนค่าลงตามทิศทางของดัชนีค่าเงินบาทที่ปรับลดลงมาก และอัตราเงินเฟ้อของไทยที่ลดลงมากกว่าประเทศคู่ค้าคู่แข่งจากราคาน้ำมันที่ลดลงต่อเนื่อง

ทั้งนี้ หากพิจารณาค่าเงินบาทโดยเฉลี่ยในเดือนธันวาคม 2551 เทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน พบว่า อัตราแลกเปลี่ยนบาทต่อดอลลาร์ สรอ. อ่อนค่าลงร้อยละ 3.8 ส่วนดัชนีค่าเงินบาทและดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริงปรับอ่อนค่าลงที่ร้อยละ 2.8 และ 5.0 ตามลำดับ นอกจากนี้ ค่าความผันผวนที่แท้จริง (Actual Volatility) ของค่าเงินบาทในปี 2551 เฉลี่ยอยู่ที่ 5.1 ซึ่งเป็นระดับที่ต่ำกว่าของประเทศในภูมิภาคส่วนใหญ่อีกด้วย

2. อัตราดอกเบี้ยระยะสั้นในตลาดเงิน

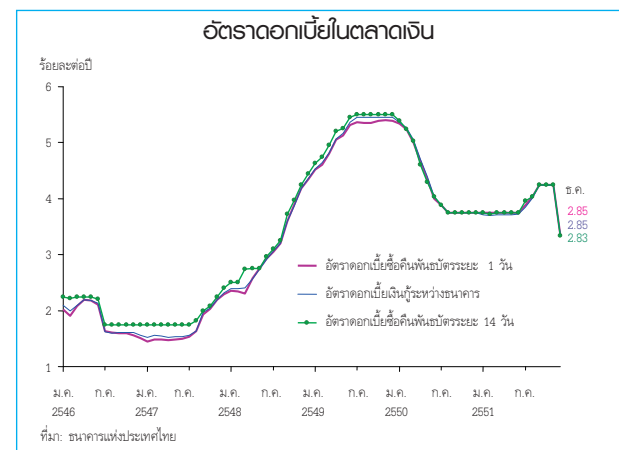
ในปี 2551 อัตราดอกเบี้ยระยะสั้นในตลาดเงินเฉลี่ยลดลงจากปี 2550 สอดคล้องกับทิศทางของอัตราดอกเบี้ยนโยบาย โดยอัตราดอกเบี้ยตลาดซื้อคืนพันธบัตรระยะ 1 วันและอัตราดอกเบี้ยระหว่างธนาคารเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 3.38 และ 3.35 ต่อปี ลดลงเมื่อเทียบกับปี 2550 ซึ่งเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 3.77 และ 3.79 ต่อปี ตามลำดับ

ทั้งนี้ ในช่วงครึ่งแรกของปี 2551 ถึงแม้ว่าความเสี่ยงด้านเงินเพื่อจะเร่งตัวขึ้นจากราคาน้ำมันในตลาดโลก แต่ยังมีความเสี่ยงด้านการขยายตัวทางเศรษฐกิจจากโอกาสที่เศรษฐกิจสหรัฐฯ จะลดตัวลงซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการส่งออกของไทย ทำให้คณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) ตัดสินใจคงอัตราดอกเบี้ยนโยบายรวม 4 ครั้งติดต่อกันที่ร้อยละ 3.25 ต่อปี

สำหรับช่วงครึ่งหลังของปี 2551 ในการประชุม 2 ครั้งระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงสิงหาคม กนง. ปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบาย 2 ครั้งเป็นร้อยละ 3.75 ต่อปี เนื่องจากประเมินว่าความเสี่ยงต่อเงินเพื่อเพิ่มขึ้นมากจนเริ่มส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นและการใช้จ่าย

รวมทั้งอาจส่งผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระยะต่อไป ทำให้นโยบายการเงินต้องตึงตัวขึ้นเพื่อดูแลเสถียรภาพเศรษฐกิจ

อย่างไรก็ดี ในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี ความเสี่ยงของเศรษฐกิจไทย (Balance of Risks) เปลี่ยนแปลงไปอย่างชัดเจน ราคาน้ำมันในตลาดโลกปรับลดลงอย่างรวดเร็วจากแนวโน้มเศรษฐกิจโลกที่อ่อนแอ ส่งผลให้แรงกดดันด้านราคาปรับลดลง ในขณะที่วิกฤตการณ์การเงินโลกเริ่มส่งผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจจริง

ตารางที่ 23 : ค่าเงินบาทและดัชนีค่าเงินบาทเทียบกับเงินสกุลต่างๆ

ณ ธันวาคม 2551	% เปลี่ยนแปลงจากรันวาคม 2550			ค่าความผันผวน (Annualized Volatility) เทียบกับดอลลาร์ สรอ. ^{2/}
	NEER ^{1/}	REER ^{1/}	เทียบกับ USD ^{2/}	ม.ค. - ธ.ค. 2551
PHP	-12.5	-7.6	-13.3	8.0
INR	-13.0	-10.0	-19.0	8.2
CNY	12.9	12.7	7.5	2.2
MYR	-3.8	-0.8	-5.9	6.3
SGD	1.8	4.5	-1.8	6.8
THB	-2.8 ^{2/}	-5.0 ^{2/}	-3.8	5.1
JPY	31.8	29.5	23.3	14.9
TWD	-1.3	-2.6	-2.2	4.8
HKD	4.9	5.2	0.37	0.6
KRW	-31.7	-30.6	-31.7	20.1
IDR	-15.4	-9.8	-17.9	9.1

หมายเหตุ: 1/ คำนวณโดย BIS

2/ คำนวณโดยธนาคารแห่งประเทศไทย

ในประเทศอุตสาหกรรมหลัก ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาวะการส่งออกของประเทศในภูมิภาค รวมถึงการส่งออกของไทยที่เริ่มหดตัว นอกจากนี้ ปัญหาความวุ่นวายทางการเมืองจนนำไปสู่การปิดสนามบินสำคัญในช่วงปลายเดือนพฤศจิกายนต่อเนื่องถึงต้นเดือนธันวาคม ทำให้ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคและนักลงทุนที่เปราะบางอยู่แล้วทรุดลงไปอีก รวมทั้งยังส่งผลให้การท่องเที่ยวหดตัวลงอย่างมาก

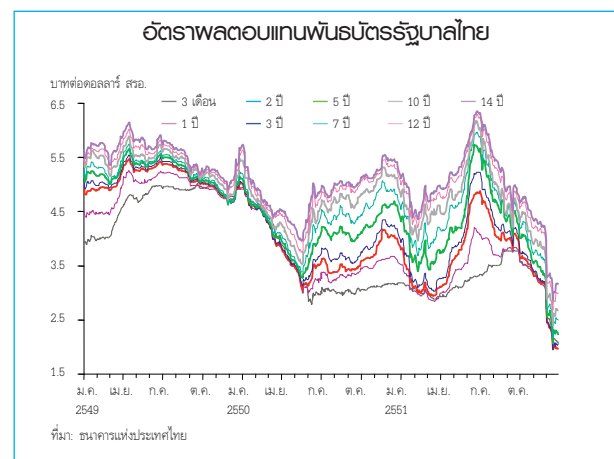
ด้วยแนวโน้มเศรษฐกิจดังกล่าวคณะกรรมการนโยบายการเงินจึงเห็นว่าในภาวะที่อัตราเงินเฟ้อน่าจะอยู่ในระดับต่ำต่อเนื่องไปอีกระยะหนึ่ง นโยบายการเงินสามารถผ่อนคลายลงได้พอสมควร จึงมีมติให้ปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายร้อยละ 1.00 ต่อปี จากร้อยละ 3.75 เป็นร้อยละ 2.75 ต่อปี ในวันที่ 3 ธันวาคม 2551

3. อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาล

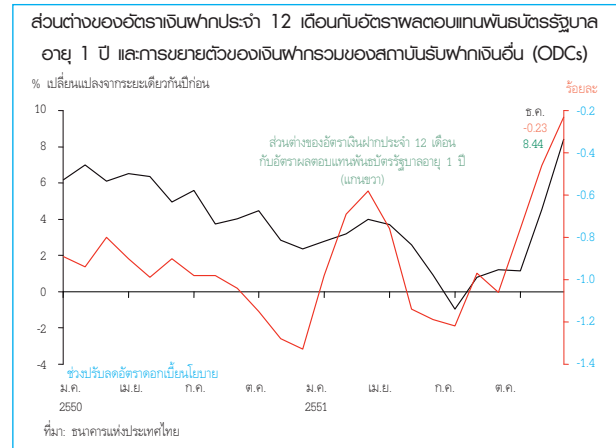
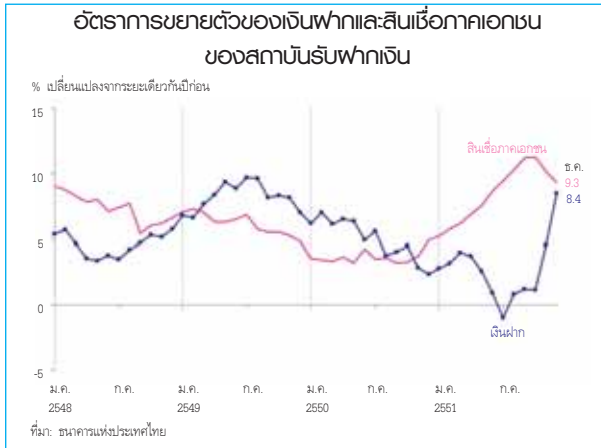
อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลในปี 2551 มีความผันผวนสูงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยในช่วงครึ่งปีแรกอัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลโน้มสูงขึ้นตามการคาดการณ์ว่าอัตราดอกเบี้ยนโยบายจะปรับสูงขึ้นจากความกังวลเกี่ยวกับปัญหาการเงินเพื่อ รวมทั้งกองทุนรวมมีความต้องการลดการถือพันธบัตรรัฐบาลระยะสั้นเพื่อนำเงินส่วนหนึ่งออกไปลงทุนระยะสั้นในต่างประเทศ เช่น ประเทศเกาหลีใต้ ผ่านกองทุนประเภท

Foreign Investment Funds (FIF) เนื่องจากได้รับผลตอบแทนที่สูงกว่า

สำหรับในช่วงครึ่งปีหลัง อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลโน้มต่ำลงจากการที่นักลงทุนในตลาดคาดว่าเศรษฐกิจอยู่ในทิศทางชะลอตัว รวมทั้งการปรับลดลงอย่างต่อเนื่องของราคาน้ำมัน ซึ่งจะส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อและดอกเบี้ยนโยบายปรับมาอยู่ในทิศทางขาลง นอกจากนี้ ภาวะ Risk aversion ที่เกิดขึ้นในตลาดการเงินทั่วโลกยังทำให้นักลงทุนย้ายการลงทุนจากตลาดหุ้นมาสู่ตลาดตราสารหนี้ซึ่งถือเป็นตลาดที่มีความเสี่ยงต่ำกว่ามากขึ้นอีกทางหนึ่งด้วย

เงินฝากและสินเชื่อกาฝากของสถาบันรับฝากเงิน^{8/}

1. เงินฝากของสถาบันรับฝากเงิน

ในช่วงครึ่งแรกของปี 2551 การขยายตัวของเงินฝากของสถาบันรับฝากเงินชะลอตัวต่อเนื่องจนกระทั่งหดตัวในช่วงกลางปี เนื่องจากผู้ฝากเงินย้ายการลงทุนไปสินทรัพย์อื่นที่ให้อัตราผลตอบแทนที่สูงกว่าการฝากเงินในธนาคารพาณิชย์ เช่น การลงทุนในพันธบัตรรัฐบาลและกองทุนรวม รวมถึงการซื้อพันธบัตรออมทรัพย์ของกองทุนเพื่อการฟื้นฟู และการลงทุนในพันธบัตรรัฐบาลในต่างประเทศ กอปรกับธนาคารพาณิชย์ให้ความสำคัญกับการระดมเงินฝากผ่านการออกตราสารหนี้ประเภทตั๋วแลกเงินเพิ่มขึ้นด้วยอัตราผลตอบแทนที่สูงกว่า

สำหรับในช่วงครึ่งหลังของปี เงินฝากหดตัวในเดือนกรกฎาคม เมื่อเทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน เนื่องจากอัตราผลตอบแทนของการฝากเงินต่ำกว่าการลงทุนในสินทรัพย์อื่นอย่างไรก็ดี เงินฝากได้กลับมาขยายตัวเพิ่มขึ้นต่อเนื่องในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี ทั้งจากอัตราผลตอบแทนของการฝากเงินกับธนาคารเทียบกับการลงทุนในสินทรัพย์อื่นปรับเพิ่มขึ้นเป็นลำดับโดยส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือนกับอัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลอายุ 1 ปี ณ สิ้นปี 2551 เท่ากับร้อยละ -0.23 ต่อปี เพิ่มขึ้นจาก ณ สิ้นปี 2550 ที่ร้อยละ -1.33 ต่อปี และจากวิกฤตการณ์การเงินโลกส่งผลให้การลงทุนในสินทรัพย์อื่นมีความเสี่ยงและผันผวนมากขึ้นเทียบกับการฝากเงิน

รวมถึงการทยอยไหลกลับของเงินลงทุนในต่างประเทศที่ครบกำหนด ทำให้ ณ สิ้นปี 2551 อัตราการขยายตัวของเงินฝากของสถาบันรับฝากเงินอยู่ที่ร้อยละ 8.4 เติบโตขึ้นจากสิ้นปีก่อนหน้าที่ร้อยละ 7.0

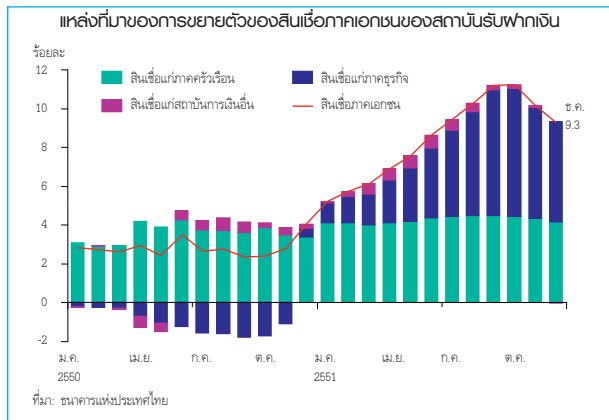
2. สินเชื่อกาฝากของสถาบันรับฝากเงิน

ส่วนอัตราการขยายตัวของสินเชื่อกาฝากของสถาบันรับฝากเงินในปี 2551 เติบโตขึ้นต่อเนื่องในช่วง 3 ไตรมาสแรกจากการขยายตัวของสินเชื่อแก่ภาคธุรกิจเป็นสำคัญ ส่วนหนึ่งจากความเชื่อมั่นด้านการเมืองของนักลงทุนที่ปรับตัวดีขึ้นในช่วงต้นปี และอีกส่วนหนึ่งจากความต้องการเงินทุนหมุนเวียนเพื่อใช้ในการดำเนินงานเพิ่มขึ้น ตามราคาวัตถุดิบที่ปรับสูงขึ้นจากการเร่งตัวของราคาน้ำมัน

อย่างไรก็ดี ในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี วิกฤตการณ์การเงินสหรัฐฯ ได้ส่งผลกระทบต่อภาคการเงินและเศรษฐกิจโลกเป็นวงกว้าง แม้ผลกระทบโดยตรงต่อภาคการเงินไทยจะไม่มากนัก แต่ความต้องการสินค้าส่งออกของไทยเริ่มชะลอตัว ส่งผลให้ความเสี่ยงทางด้านเศรษฐกิจเพิ่มสูงขึ้น ดังนั้น สถาบันรับฝากเงินไทยจึงเพิ่มความเข้มงวดและระมัดระวังในการปล่อยกู้มากขึ้น ทำให้การขยายตัวของสินเชื่อแก่ภาคธุรกิจเริ่มชะลอตัวตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวและแรงกดดันด้านราคาต่อต้นทุนการผลิตที่ลดลง อย่างไรก็ดี

8/ สถาบันรับฝากเงินประกอบด้วย ธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศ สาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ กิจการวิเทศธนกิจ บริษัทเงินทุนธนาคารเฉพาะกิจ (ได้แก่ ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย และธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย) สหกรณ์ออมทรัพย์ และกองทุนรวมตลาดเงิน (Money Market Mutual Funds)

อัตราการขยายตัวของสินเชื่อแก่ภาคครัวเรือนยังคงทรงตัวตลอดทั้งปี สะท้อนความต้องการในการบริโภคของภาคครัวเรือนยังคงมีอยู่ ส่งผลให้ ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2551 อัตราการขยายตัวของสินเชื่อที่ให้แก่ภาคเอกชนอยู่ที่ร้อยละ 9.3 สูงกว่า ณ สิ้นปี 2550 ที่ร้อยละ 4.9

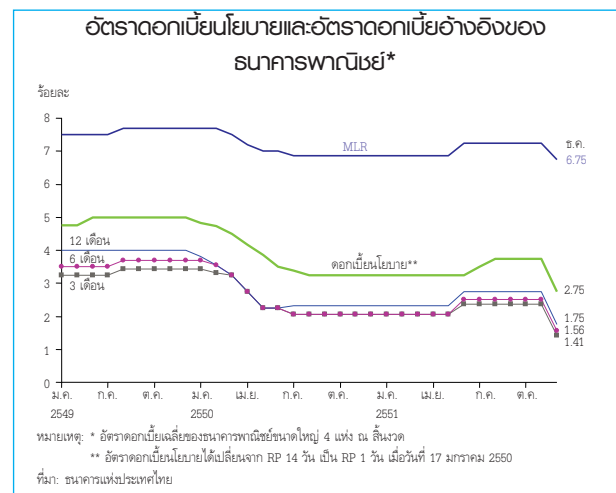
3. อัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์

ในช่วงครึ่งแรกของปี 2551 อัตราดอกเบี้ยอ้างอิงทั้งเงินฝากและเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ทรงตัวต่อเนื่องในระดับเดียวกับปีก่อนหน้า ตามทิศทางของอัตราดอกเบี้ยนโยบายที่ไม่เปลี่ยนแปลง ในขณะที่การคาดการณ์เงินเพื่อปรับเพิ่มขึ้นต่อเนื่องจากปลายปีที่ผ่านมาตามราคาน้ำมัน เป็นผลให้แรงกดดันต่อเสถียรภาพราคาในประเทศเพิ่มสูงขึ้น ทำให้ธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่คาดการณ์ว่าอัตราดอกเบี้ยนโยบายในระยะต่อไปจะโน้มสูงขึ้น จึงปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงทั้งเงินฝากและเงินกู้ในเดือนมิถุนายน โดยอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 3 เดือน และ 12 เดือนของธนาคารพาณิชย์รายใหญ่ 4 แห่งปรับขึ้นไปอยู่ที่ร้อยละ 2.37 และ 2.75 ต่อปี จากร้อยละ 2.06 และ 2.31 ต่อปี ตามลำดับ ขณะที่อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ MLR เหลือเท่ากับร้อยละ 7.25 ต่อปี ปรับเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 6.87 ต่อปี ทั้งนี้ การเร่งตัวของอัตราเงินเฟ้อในช่วงกลางปีนั้น ส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยอ้างอิงทั้งเงินฝากและเงินกู้ที่แท้จริงของธนาคารพาณิชย์รายใหญ่ 4 แห่งมีค่าติดลบ ซึ่งนับเป็นครั้งแรกในรอบ 28 ปีที่อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ MLR ที่แท้จริง^{9/} มีค่าติดลบ

ในช่วงไตรมาสที่ 3 กนง. มีมติให้ปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบาย 2 ครั้ง จากร้อยละ 3.25 ต่อปี เป็นร้อยละ 3.75 ต่อปี

แม้ธนาคารพาณิชย์จะไม่ปรับอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงขึ้นอีกหลังจากที่ได้รับไปก่อนหน้านี้ แต่ธนาคารพาณิชย์ยังคงมีการออกผลิตภัณฑ์เงินฝากพิเศษอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับสภาพคล่องในระบบสถาบันการเงินที่เริ่มตึงตัวขึ้นเป็นลำดับ

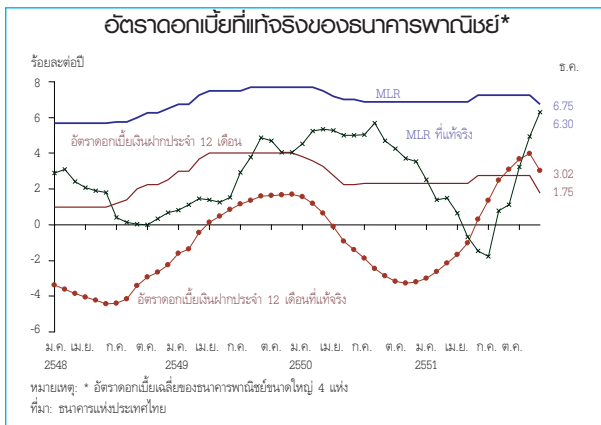
ในไตรมาสสุดท้ายของปี 2551 วิกฤตการณ์การเงินโลกเริ่มส่งผลต่อเศรษฐกิจของไทยโดยเฉพาะภาคส่งออก ทำให้ความเสี่ยงต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มสูงขึ้น ขณะที่ความเสี่ยงด้านเงินเฟ้อลดลงอย่างชัดเจน ส่งผลให้ กนง. มีมติปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายลงในเดือนธันวาคม ร้อยละ 1.0 ต่อปี จากร้อยละ 3.75 ต่อปี เป็นร้อยละ 2.75 ต่อปี ส่งผลให้ธนาคารพาณิชย์ปรับลดอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงเงินฝากและเงินกู้ลงประมาณร้อยละ 1.0 ต่อปี และร้อยละ 0.5 ต่อปี ตามลำดับ ทำให้ ณ สิ้นปี 2551 อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะสั้นอายุ 3 และ 6 เดือนของธนาคารพาณิชย์รายใหญ่ 4 แห่งเหลืออยู่ที่ร้อยละ 1.41 และ 1.56 ต่อปี ส่วนอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือนเหลืออยู่ที่ร้อยละ 1.75 ต่อปี ในขณะที่อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ MLR เหลืออยู่ที่ร้อยละ 6.75 ต่อปี

จากการชะลอตัวอย่างรวดเร็วของอัตราเงินเฟ้อตลอดช่วงครึ่งหลังของปี 2551 รวมถึงอัตราเงินเฟ้อคาดการณ์ในอีก 12 เดือนข้างหน้าโน้มต่ำลงเช่นกัน ส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือนที่แท้จริง^{10/} และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ MLR ที่แท้จริงปรับเพิ่มขึ้นจากสิ้นปีก่อนเป็นร้อยละ 3.02 และร้อยละ 6.30 ต่อปี ณ สิ้นปี 2551 ตามลำดับ แม้อัตราดอกเบี้ยจะอยู่ในช่วงขาลงก็ตาม

9/ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่แท้จริง = (1 + อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ MLR) / (1 + อัตราเงินเฟ้อทั่วไป)

10/ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่แท้จริง = (1 + อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 12 เดือน) / (1 + ประมาณการอัตราเงินเฟ้อทั่วไปเฉลี่ย 12 เดือนข้างหน้า)

ผลการดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์

ในปี 2551 ระบบธนาคารพาณิชย์มีจำนวนทั้งหมด 34 แห่ง ประกอบด้วยธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนภายในประเทศจำนวน 18 แห่ง และสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศจำนวน 16 แห่ง

ผลการดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์ในปี 2551 อยู่ในเกณฑ์ดี โดยรายได้ดอกเบี้ยจากสินเชื่อเพิ่มขึ้นจากการขยายตัวของสินเชื่อ โดยเฉพาะในช่วง 3 ไตรมาสแรก ของปีที่สินเชื่อภาคธุรกิจเร่งตัวขึ้นมาก เนื่องจากภาคธุรกิจมีความต้องการสินเชื่อเพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนมากขึ้น จากการปรับขึ้นของราคาวัตถุดิบและพลังงาน ในขณะที่การให้สินเชื่อแก่ภาคครัวเรือนยังขยายตัวได้ต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ในปี 2551 อัตราดอกเบี้ยรับที่แท้จริงจากสินเชื่อ (Effective lending rate) โดยเฉลี่ยปรับลดลงจากร้อยละ 6.25 ในปีก่อนเป็นร้อยละ 5.95 จากสภาพการแข่งขันและแนวโน้มอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำลง อนึ่ง แม้รายรับดอกเบี้ยจากสินเชื่อจะเพิ่มขึ้น แต่รายรับดอกเบี้ยและเงินปันผลอื่น อาทิ การให้กู้ยืมระหว่างสถาบันการเงินและตลาดเงิน รวมถึงการลงทุนในหลักทรัพย์ได้ปรับลดลง ทำให้รายได้ดอกเบี้ย ในปีนี้ปรับลดลงเล็กน้อย

สำหรับค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยนั้น ปรับลดลงค่อนข้างมาก โดยลดลงร้อยละ 15.4 เมื่อเทียบกับปีก่อน เนื่องจากเงินฝากบางส่วนที่ได้รับอัตราดอกเบี้ยสูงครบกำหนด ประกอบกับมีผู้ออมบางส่วนได้ย้ายเงินฝากไปลงทุนในสินทรัพย์ประเภทอื่นที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า เช่น พันธบัตรหรือกองทุนรวม ในขณะที่อัตราดอกเบี้ยจ่ายเงินรับฝากที่แท้จริง (Effective deposit rate) ปรับลดลงจากร้อยละ 2.43 ในปี 2550 เป็นร้อยละ 1.94 ในปี 2551 นอกจากนี้ โครงสร้างเงินฝากที่มีสัดส่วนของเงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากกระแสรายวัน รวมทั้งการกู้ยืม

ในรูปตัวแลกเปลี่ยน (Bill of Exchange: B/E) ที่เพิ่มขึ้นมีส่วนช่วยให้ต้นทุนการกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ลดลง ดังนั้น รายจ่ายดอกเบี้ยที่ลดลงมากดังกล่าวจึงทำให้ระบบธนาคารพาณิชย์มีรายได้ดอกเบี้ยสุทธิเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 7.5

ส่วนรายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ปรับเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.3 เนื่องจากฐานต่ำในปีก่อนที่มีผลขาดทุนจำนวนมากจากการลงทุนในสินทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับ Subprime ในขณะที่ปีนี้แม้ระบบธนาคารพาณิชย์ของไทยจะขาดทุนจากการลงทุนในสินทรัพย์ของสถาบันการเงินต่างประเทศที่ประสบปัญหาจากวิกฤตการเงินโลก อาทิ Lehman Brothers บ้าง แต่ผลขาดทุนดังกล่าวก็อยู่ในวงจำกัดและต่ำกว่าในปีที่แล้ว นอกจากนี้ ธนาคารพาณิชย์มีรายได้จากค่าธรรมเนียมและการบริหารตราสูงขึ้น ขณะที่ค่าใช้จ่ายที่มีใช้ดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ปรับเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปีก่อน ส่วนหนึ่งจากค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงานตามภาวะค่าครองชีพ

ในภาพรวมปี 2551 ระบบธนาคารพาณิชย์มีกำไรจากการดำเนินงาน 196.3 พันล้านบาท ขยายตัวสูงขึ้นร้อยละ 25.7 เมื่อเทียบกับปีก่อน และเมื่อหักภาษีและค่าใช้จ่ายจากการกันสำรองที่ลดลงค่อนข้างมากจากปีที่แล้วซึ่งมีผลของการปรับใช้มาตรฐานบัญชีสากล (IAS 39) ทำให้ระบบธนาคารพาณิชย์มีกำไรสุทธิ 99.1 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 76.7 พันล้านบาท

ทั้งนี้ ฐานะของระบบธนาคารพาณิชย์ยังแข็งแกร่ง โดยมีเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงที่ปรับการคำนวณโดยใช้เกณฑ์ของ Basel II อยู่ในระดับสูงที่ร้อยละ 14.2 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนดที่ร้อยละ 8.5

ตารางที่ 24 : ผลการดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์

หน่วย: พันล้านบาท	2550	2551 ^{P/}	Δ% ปี 2551 เทียบกับปี 2550
1. รายได้ดอกเบี้ย	489.4	478.7	-2.2
1.1 เงินให้สินเชื่อ	345.7	358.4	3.7
1.2 รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	52.8	35.6	-32.6
1.3 การให้สินเชื่อและสัญญาเช่าการเงิน	20.2	24.4	20.8
1.4 เงินลงทุน	67.4	60.2	-10.7
2. ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	206.3	174.6	-15.4
2.1 เงินรับฝาก	163.7	131.5	-19.7
2.2 รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	15.9	10.6	-33.3
2.3 เงินกู้ยืม	24.9	32.4	30.1
2.4 ค่าธรรมเนียมในการกู้ยืมเงิน	0.0	0.0	-
3. รายได้ดอกเบี้ยสุทธิ	283.1	304.1	7.5
(3) = (1) - (2)			
4. รายได้ที่มิใช่ดอกเบี้ย	104.4	125.6	20.3
5. ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	231.2	233.5	1.0
6. กำไรจากการดำเนินงาน	156.2	196.3	25.7
(6) = (3) + (4) - (5)			
7. หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ	103.7	59.1	-43.0
รวมขาดทุนจากการปรับโครงสร้างหนี้			
8. ภาษีและรายการพิเศษ	30.2	38.0	25.8
9. กำไรสุทธิ	22.4	99.1	342.4
(9) = (6) - (7) - (8)			

หมายเหตุ: P/ ตัวเลขเบื้องต้น

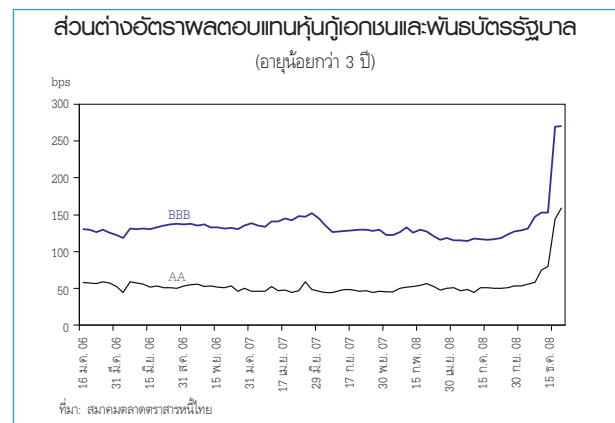
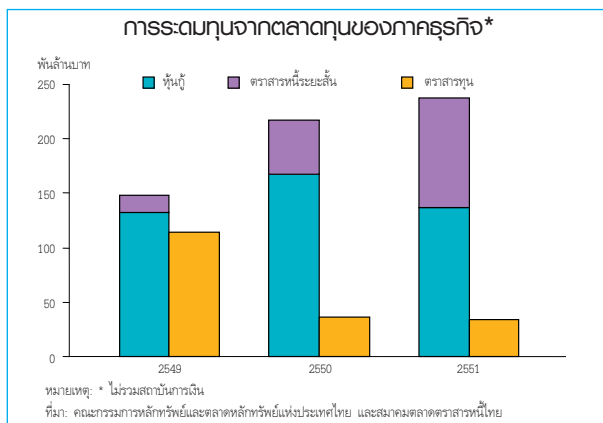
ตลาดทุน

ในปี 2551 ภาคธุรกิจที่มีใช้สถาบันการเงินระดมทุน โดยการออกตราสารหนี้ 237.5 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ที่มีจำนวน 217.2 พันล้านบาท โดยเฉพาะการออกตราสารหนี้ระยะสั้น (Commercial papers) เพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนที่มีปริมาณเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีต้นทุนที่ถูกกว่าเมื่อเทียบกับการกู้ยืมประเภทอื่น อย่างไรก็ตาม การออกหุ้นกู้ระยะยาวที่มีระยะเวลาเกินกว่า 1 ปีชะลอลง สะท้อนความต้องการเงินลงทุนของภาคธุรกิจที่ลดลงตามภาวะเศรษฐกิจและความเชื่อมั่นที่ยังคงเปราะบางสำหรับหุ้นกู้ที่ออกในปี 2551 ส่วนหนึ่งเป็นการระดมทุนของธุรกิจขนาดใหญ่ เช่น ธุรกิจในกลุ่มพลังงาน ที่เดิมเคยกู้ยืมจากสถาบันการเงินในต่างประเทศ แต่เมื่อเกิดวิกฤตการเงินโลกทำให้การกู้ยืมเงินต่างประเทศมีต้นทุนสูงขึ้นมาก จึงหันมากู้ยืมในประเทศแทน

อนึ่ง ในช่วงไตรมาสที่ 4 ของปี 2551 ภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวลงอย่างชัดเจนจากวิกฤตการเงินโลกและสถานการณ์ความไม่แน่นอนทางการเมือง ส่งผลให้ภาคธุรกิจมีความเสี่ยงทางธุรกิจสูงขึ้น ขณะเดียวกันก็ทำให้การออกตราสารหนี้มีต้นทุน

ที่สูงขึ้นตามไปด้วยจากค่าชดเชยความเสี่ยง (Risk Premium) ที่ปรับสูงขึ้น สะท้อนจากค่าส่วนต่างของอัตราผลตอบแทนของตราสารหนี้ภาคเอกชนเทียบกับอัตราผลตอบแทนของพันธบัตรรัฐบาล (Corporate bond spread) ที่กว้างขึ้น

สำหรับการระดมทุนผ่านตราสารทุนในปี 2551 ลดลงจากปีก่อน โดยภาคธุรกิจที่มีใช้สถาบันการเงินออกตราสารทุนจำนวน 34.0 พันล้านบาท ลดลงเล็กน้อยจากปีก่อนที่มีจำนวน 35.7 พันล้านบาท จากภาวะเศรษฐกิจทั้งในและต่างประเทศที่อ่อนแอลง นอกจากนี้ ความไม่แน่นอนทางการเมืองและภาวะ Risk Aversion จากวิกฤตการเงินโลก ทำให้บรรยากาศการระดมทุนใหม่ของภาคธุรกิจค่อนข้างซบเซา โดยเฉพาะในช่วงครึ่งหลังของปี อย่างไรก็ตาม ภาคธุรกิจยังมีความต้องการใช้เงินทุนอยู่บ้าง สะท้อนจากจำนวนบริษัทที่เข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ครั้งแรก (Initial Public Offering - IPO) ที่ใกล้เคียงกับปีก่อน ทั้งนี้ ธุรกิจที่ระดมทุนในตลาดตราสารทุนส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มพลังงาน อุตสาหกรรมการผลิต และอสังหาริมทรัพย์

มาตรการเศรษฐกิจสำคัญ

มาตรการการเงิน

มาตรการ	ผู้เกี่ยวข้อง	สาระสำคัญ	วันที่บังคับใช้	แหล่งที่มา
มาตรการด้านอัตราดอกเบี้ย 1. อัตราดอกเบี้ยนโยบาย ผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงิน <ul style="list-style-type: none"> วันที่ 16 มกราคม 2551 วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2551 วันที่ 9 เมษายน 2551 วันที่ 21 พฤษภาคม 2551 		คณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) มีมติให้คงอัตราดอกเบี้ยนโยบาย (อัตราดอกเบี้ยตลาดซื้อคืนพันธบัตรระยะ 1 วัน) ไว้ที่ร้อยละ 3.25 ต่อปี รวมทั้งสิ้น 4 ครั้ง นับจากวันที่ 4 ธันวาคม 2550 โดยประเมินว่าความเสี่ยงของการขยายตัวเศรษฐกิจและแรงกดดันต่อเงินเฟ้อมีมากขึ้น จึงต้องติดตามอย่างใกล้ชิดและมีมติให้คงอัตราดอกเบี้ยนโยบายไว้ก่อน แต่หากแนวโน้มอัตราเงินเฟ้อเร่งขึ้นต่อเนื่อง กนง. พร้อมที่จะดำเนินนโยบายการเงินที่เหมาะสมในระยะต่อไป	16 มกราคม 2551 27 กุมภาพันธ์ 2551 9 เมษายน 2551 21 พฤษภาคม 2551	ข่าว ธปท. ฉบับที่ 1/2551, 7/2551, 12/2551, 18/2551
<ul style="list-style-type: none"> วันที่ 16 กรกฎาคม 2551 วันที่ 27 สิงหาคม 2551 		คณะกรรมการนโยบายการเงิน มีมติให้ขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายรวม 2 ครั้งๆ ละ 0.25 ต่อปี ตั้งแต่เดือนกรกฎาคมถึงสิงหาคม 2551 ไปอยู่ที่ร้อยละ 3.75 ต่อปี โดยมีความเห็นว่าแม้การขยายตัวของเศรษฐกิจในไตรมาสที่ 2 มีแนวโน้มที่จะชะลอลงบ้างแต่ กนง. เห็นว่ายังคงมีความเสี่ยงด้านราคาสะท้อนจากอัตราเงินเฟ้อและเงินเฟ้อคาดการณ์ (inflation expectations) ที่ยังอยู่ในเกณฑ์สูง รวมถึงความไม่แน่นอนของราคาน้ำมันในระยะข้างหน้า	16 กรกฎาคม 2551 27 สิงหาคม 2551	ข่าว ธปท. ฉบับที่ 27/2551, 34/2551
<ul style="list-style-type: none"> วันที่ 8 ตุลาคม 2551 		คณะกรรมการนโยบายการเงิน มีมติให้คงอัตราดอกเบี้ยนโยบายไว้ที่ร้อยละ 3.75 ต่อปี โดยประเมินว่าแม้ความเสี่ยงด้านเงินเฟ้อปรับลดลงมากเทียบกับการประชุมครั้งก่อน ราคาน้ำมันที่ลดลง แต่ยังมีแรงกดดันเงินเฟ้ออยู่จากการส่งผ่านต้นทุนและการทยอยปรับราคาสินค้าที่อยู่ภายใต้มาตรการดูแลของทางการ	8 ตุลาคม 2551	ข่าว ธปท. ฉบับที่ 39/2551

มาตรการ	ผู้เกี่ยวข้อง	สาระสำคัญ	วันที่บังคับใช้	แหล่งที่มา
<ul style="list-style-type: none"> วันที่ 3 ธันวาคม 2551 		คณะกรรมการนโยบายการเงินมีมติให้ปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายร้อยละ 1.00 ต่อปี จากร้อยละ 3.75 เป็นร้อยละ 2.75 ต่อปี โดยมีความเห็นว่านโยบายการเงินสามารถผ่อนคลายลง เพื่อช่วยสนับสนุนการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในระหว่างที่ความเสี่ยงด้านลบต่อเศรษฐกิจมีมากขึ้นทั้งจากภายนอกและภายในประเทศ	3 ธันวาคม 2551	ข่าว ธปท. ฉบับที่ 44/2551
<p>2. อัตราดอกเบี้ยทั่วไป</p> <p>2.1 อัตราค่าตอบแทนในการซื้อขายตราสารหนี้เพื่อปรับสภาพคล่องสิ้นวัน</p>	- สถาบันการเงินทุกแห่ง (ไม่รวมบริษัทหลักทรัพย์และกิจการวิเทศธนกิจ)	ธปท. ปรับอัตราค่าตอบแทนของหน้าต่างปรับสภาพคล่องสิ้นวันให้กลับมาอยู่ที่อัตราดอกเบี้ยนโยบาย + ร้อยละ 0.5 ต่อปี (จากเดิมที่ + ร้อยละ 0.25 ต่อปี) เมื่อพิจารณาว่าสถาบันการเงินสามารถปรับตัวได้ดีหลังจากการปิดตลาดซื้อคืน ธปท.	13 พฤษภาคม 2551	หนังสือเวียนที่ ผตง. (1ก) ว. 4/2551 วันที่ 13 พฤษภาคม 2551
2.2 การปรับอัตราค่าตอบแทนการใช้เงินสภาพคล่องระหว่างวันข้ามวัน	- สถาบันผู้ใช้บริการบาทเนต	ธปท. ปรับอัตราค่าตอบแทนกรณีที่สถาบันการเงินใช้เงินสภาพคล่องระหว่างวันข้ามวันและกรณีที่สถาบันการเงินลืมนิติซื้อคืนตราสารหนี้จากการใช้เงินสภาพคล่องระหว่างวันข้ามวัน มาอยู่ที่อัตราดอกเบี้ยนโยบายบวกร้อยละ 0.50 ต่อปี (จากเดิมที่อัตราดอกเบี้ยนโยบายบวกร้อยละ 0.25 ต่อปี) เพื่อให้สอดคล้องกับอัตราค่าตอบแทนของหน้าต่างปรับสภาพคล่องสิ้นวัน	13 พฤษภาคม 2551	หนังสือเวียนที่ ผรช.(12) ว. 41/2551 วันที่ 16 พฤษภาคม 2551
มาตรการด้านตลาดการเงิน				
1. ตลาดซื้อคืน				
1.1 ระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยบริการด้านตลาดการเงินเกี่ยวกับการซื้อขายพันธบัตรกับไพรมารี ดีลเลอร์ (Primary Dealer) โดยมีสัญญาว่าจะขายคืนหรือซื้อคืนด้วยวิธีอิเล็กทรอนิกส์ (e-Bilateral Repo)	- สถาบันการเงิน คู่ค้าสำหรับ ทำธุรกรรม ซื้อคืนประเภท Bilateral Repo	ธปท.ได้แก้ไขระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยบริการด้านตลาดการเงินเกี่ยวกับการซื้อขายพันธบัตรกับ ไพรมารี ดีลเลอร์ (Primary Dealer) โดยมีสัญญาว่าจะขายคืน หรือซื้อคืนด้วยวิธีอิเล็กทรอนิกส์ (e-Bilateral Repo) และประกาศที่เกี่ยวข้อง ให้สอดคล้องกับหน้าต่างสภาพคล่องต่างๆ หลังการปิดตลาดซื้อคืน ธปท.	6 กุมภาพันธ์ 2551	หนังสือเวียนที่ ผตง. (1ก) ว. 1/2551 วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2551

มาตรการ	ผู้เกี่ยวข้อง	สาระสำคัญ	วันที่บังคับใช้	แหล่งที่มา
1.2 ระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการซื้อขายตราสารหนี้ ธปท. โดยมีสัญญาว่าจะขายคืน และการแก้ไขปรับปรุงอัตราค่าตอบแทนในการซื้อขายตราสารหนี้ เพื่อปรับสภาพคล่องสิ้นวัน	- สถาบันการเงินทุกแห่ง (ไม่รวมบริษัทหลักทรัพย์และกิจการวิเทศธนกิจ)	เพื่อให้การดำเนินนโยบายการเงินของ ธปท. และการบริหารสภาพคล่องของสถาบันการเงินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ธปท. ได้ยกเลิกระเบียบว่าด้วยการซื้อขายตราสารหนี้โดยมีสัญญาว่าจะซื้อคืนหรือขายคืน พ.ศ. 2549 และออกใช้ระเบียบ ธปท. ว่าด้วยการซื้อขายตราสารหนี้ ธปท. โดยมีสัญญาว่าจะขายคืนและแก้ไขปรับปรุงอัตราค่าตอบแทนในการซื้อขายตราสารหนี้เพื่อปรับสภาพคล่องสิ้นวัน	13 กุมภาพันธ์ 2551	หนังสือเวียนที่ ฝตง. (1ก.) ว. 2/2551 วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2551
1.3 แนวทางการนับเงินฝากที่ ธปท. เป็นสินทรัพย์สภาพคล่อง	- ธนาคารพาณิชย์ - บริษัทเงินทุน - บริษัทเครดิตฟองซิเอร์	ตามพระราชบัญญัติ ธปท. ฉบับใหม่กำหนดให้ ธปท. สามารถเปิดรับเงินฝากจากสถาบันการเงินประเภทเงินฝากประจำที่มีการจ่ายดอกเบี้ยเพิ่มเติม จากเดิมที่รับเฉพาะเงินฝากกระแสรายวันที่ไม่มีการจ่ายดอกเบี้ย รายละเอียดของการนับเงินฝากดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสถาบันการเงิน มีดังนี้ (1) เงินฝาก ธปท. ประเภทกระแสรายวันให้ดำรงตามประกาศที่ ธปท. กำหนดแตกต่างกันตามประเภทของสถาบัน เช่น ธนาคารพาณิชย์ให้ดำรงเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 0.8 ของยอดรวมเงินฝากทุกประเภทและเงินกู้ยืมบางประเภทตามที่ ธปท. กำหนด เป็นต้น (2) ส่วนเงินฝาก ธปท. ประเภทประจำที่มีการจ่ายดอกเบี้ยให้ถือเสมือนหนึ่งและเทียบเท่าตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ออกโดย ธปท.	21 พฤษภาคม 2551	หนังสือเวียนที่ ธปท. ฝนส.(21) ว. 768/2551, 769/2551, 770/2551 วันที่ 29 เมษายน 2551
1.4 บริการด้านตลาดการเงินเกี่ยวกับตราสารหนี้ ธปท.	- สถาบันการเงินทุกแห่ง (ไม่รวมบริษัทหลักทรัพย์และกิจการวิเทศธนกิจ)	ธปท. ได้เปลี่ยนแปลงวิธีปฏิบัติและหลักเกณฑ์การทำธุรกรรมซื้อขายตราสารหนี้ ธปท. โดยมีสัญญาว่าจะขายคืน เช่น เปลี่ยนแปลงการติดต่อทำธุรกรรมจากการติดต่อทางโทรศัพท์มาเป็นระบบ Electronic Financial Services (EFS) รวมทั้งเปลี่ยนแปลงเวลาแจ้งคำสั่งเสนอซื้อ เป็นต้น	1 ธันวาคม 2551	หนังสือเวียนที่ ฝตง. (1ก.) ว. 5/2551 วันที่ 5 พฤศจิกายน 2551

มาตรการ	ผู้เกี่ยวข้อง	สาระสำคัญ	วันที่บังคับใช้	แหล่งที่มา
2. การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน 2.1 การผ่อนคลายการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินเพิ่มเติม	<ul style="list-style-type: none"> - ธนาคารพาณิชย์ - สถาบันการเงินพิเศษของรัฐ 	<p>ชปท.ได้ผ่อนคลายระเบียบการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน โดยปรับระยะเวลาการจัดให้ได้มาซึ่งเงินตราต่างประเทศทั้งกรณีค่าของส่งออกและที่มีใช้ค่าของส่งออกเพิ่มเติมจากกรณีที่ได้รับผ่อนผันไว้เดิม รวมทั้งการขายหรือฝากเงินตราต่างประเทศกับนิติบุคคลรับอนุญาตจาก 120 วัน เป็นภายใน 360 วัน</p> <p>นอกจากนี้ ยังได้ขยายขอบเขตการลงทุนและให้กู้ยืมแก่กิจการในเครือในต่างประเทศ และเพิ่มวงเงินที่บุคคลสามารถโอนไปซื้ออสังหาริมทรัพย์ในต่างประเทศ รวมทั้งผ่อนผันระเบียบบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศ</p>	4 กุมภาพันธ์ 2551	หนังสือเวียนที่ ผกช. (02) ว. 28/2551 วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2551
2.2 การกำหนดวงเงินตราต่างประเทศที่ผู้นำเงินตราต่างประเทศออกไปนอกหรือนำเข้ามาในประเทศไทยต้องสำแดงรายการ	<ul style="list-style-type: none"> - ธนาคารพาณิชย์ - สถาบันการเงินพิเศษของรัฐ 	<p>ชปท. ขอความร่วมมือสถาบันการเงินในการแจ้งให้ลูกค้าทราบถึงการออกกฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินที่กำหนดให้บุคคลที่นำเงินตราต่างประเทศที่เป็นธนบัตรหรือเหรียญกษาปณ์ มีมูลค่ารวมกันเกิน 20,000 ดอลลาร์ สรอ. หรือเทียบเท่าออกไปนอกหรือนำเข้ามาในประเทศไทยต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรทราบเกี่ยวกับเงินตราต่างประเทศนั้นเมื่อผ่านด่านศุลกากรทุกแห่ง หากผู้ใดฝ่าฝืนอาจถูกยึดเงินและถูกสอบสวนเพื่อดำเนินคดีต่อไป</p>	24 กุมภาพันธ์ 2551	หนังสือเวียนที่ ผกช. (02) ว. 64/2551 วันที่ 25 กรกฎาคม 2551
2.3 โครงการรับซื้อต่อเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าจากผู้ประกอบการขนาดย่อม (SME) ขายผ่านสถาบันการเงิน	<ul style="list-style-type: none"> - ธนาคารพาณิชย์ - สถาบันการเงินพิเศษของรัฐ 	<p>ชปท. จะรับซื้อเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าต่อจากสถาบันการเงินที่รับซื้อจาก SMEs (back-to-back) ในวันเดียวกันไม่เกินจำนวนที่ได้รับซื้อตามสัญญาล่วงหน้ากับลูกค้า โดยอายุสัญญาที่รับซื้อต่อจะต้องไม่เกิน 6 เดือน ทั้งนี้ โครงการจะสิ้นสุดในวันที่ 31 สิงหาคม 2551</p>	3 มีนาคม 2551	หนังสือเวียนที่ ชปท. ผตง.(1ก) ว. 377/2551 วันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2551

มาตรการ	ผู้เกี่ยวข้อง	สาระสำคัญ	วันที่บังคับใช้	แหล่งที่มา
3. มาตรการป้องปรามการเก็งกำไรค่าเงินบาท 3.1 ขอความร่วมมือปฏิบัติตามมาตรการป้องปรามการเก็งกำไรค่าเงินบาท	<ul style="list-style-type: none"> - ธนาคารพาณิชย์ - บริษัทเงินทุน - บริษัทหลักทรัพย์ - สถาบันการเงินพิเศษของรัฐ 	<p>เพื่อจำกัดการทำธุรกรรมเงินบาทระหว่างสถาบันการเงินในประเทศกับผู้มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ (Non-resident : NR) ธปท. ได้ปรับปรุงมาตรการดูแลเงินทุนนำเข้า โดยให้สถาบันการเงินกั๊ยมเงินบาทจาก NR ทุกอายุสัญญาที่ไม่มีการค้าการลงทุนรองรับได้ไม่เกิน 10 ล้านบาทต่อกลุ่ม NR (จากเดิมจำกัดเฉพาะที่มีอายุสัญญาไม่เกิน 6 เดือนและรวมวงเงินคงค้างไม่เกิน 50 ล้านบาทต่อกลุ่ม NR) และปรับปรุงมาตรการปล่อยสภาพคล่องเงินบาทโดยเพิ่มวงเงินคงค้างรวมเป็นไม่เกิน 300 ล้านบาทต่อกลุ่ม NR (จากเดิมไม่เกิน 50 ล้านบาทต่อกลุ่ม NR) เป็นต้น</p>	3 มีนาคม 2551	หนังสือเวียนที่ ธปท. ผกช.(02) ว. 371/2551 วันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2551
3.2 การยกเลิกมาตรการดำรงเงินสำรอง เงินนำเข้าระยะสั้นและปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับบัญชีเงินบาทของบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ	<ul style="list-style-type: none"> - ธนาคารพาณิชย์ - สถาบันการเงินพิเศษของรัฐ - บริษัทหลักทรัพย์ - นายหน้า หรือตัวแทนซื้อขายล่วงหน้า 	<p>ธปท. ได้ยกเลิกมาตรการดำรงเงินสำรองเงินนำเข้าระยะสั้นและได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์บัญชีเงินบาทของบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ โดยแยกประเภทบัญชีเป็น 2 ประเภทคือ</p> <p>(1) บัญชีเงินบาทของบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศเพื่อการลงทุนในหลักทรัพย์และตราสารทางการเงินอื่น (Non-resident Baht Account for securities : NRBS)</p> <p>(2) บัญชีเงินบาทของบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไป (Non-resident Baht Account : NRBA)</p>	3 มีนาคม 2551	หนังสือเวียนที่ ธปท. ผกช.(02) ว. 373/2551 วันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2551
มาตรการด้านระบบการชำระเงินบริการโอนเงินพร้อมกันหลายฝ่าย	<ul style="list-style-type: none"> - สถาบันผู้ใช้บริการบาทเนต - ธนาคารสมาชิกศูนย์หักบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ 	<p>ธปท. ได้ปรับปรุงระบบการชำระดุลกลาง (Central Settlement System-CSS) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ใช้บริการบาทเนตโดยขยายขอบเขตการบริการให้สามารถส่งคำสั่งโอนเงิน</p>	10 พฤศจิกายน 2551	หนังสือเวียนที่ ผรช.(12) ว. 57/2551 และ 58/2551 วันที่ 22 กันยายน 2551

มาตรการ	ผู้เกี่ยวข้อง	สาระสำคัญ	วันที่บังคับใช้	แหล่งที่มา
มาตรการด้านสินเชื่อ		พร้อมกันหลายฝ่ายและสามารถเรียกดูรายละเอียดข้อมูลการชำระดุลของผู้ใช้งานกับคู่กรณีได้ โดยกำหนดวันเริ่มใช้ระบบงาน CSS ตั้งแต่วันจันทร์ที่ 10 พฤศจิกายน 2551 เป็นต้นไป		
1. การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตสำหรับผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิต	- ธนาคารพาณิชย์ - ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตที่มีใช้สถาบันการเงิน	รพท. ขยายขอบเขตคุณสมบัติของผู้ถือบัตรหลักเพิ่มขึ้นจากเดิม (ให้แก่ผู้ที่มีรายได้รวมกันไม่ต่ำกว่า 15,000 บาทต่อเดือน) โดยอนุญาตให้ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตสามารถพิจารณาผู้ขอมีบัตรจากการที่มีเงินฝากประจำที่ธนาคารพาณิชย์ใดๆ ไม่ต่ำกว่า 500,000 บาท เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือน หรือมีเงินฝากหรือการลงทุนในตราสารแสดงสิทธิในหนี้หรือกองทุนรวมใดๆ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือรวมกัน ไม่ต่ำกว่า 1,000,000 บาท เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือน	19 เมษายน 2551	หนังสือเวียนที่ รพท. ฝนส.(21) ว. 714/2551 และ 715/2551 วันที่ 22 เมษายน 2551
2. การยกเลิกการกำหนดวงเงินเบิกเกินบัญชี	- ธนาคารพาณิชย์	รพท.กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์สามารถกำหนดวงเงินเบิกเกินบัญชีของลูกค้าแต่ละรายได้ตามความเหมาะสม (เดิมกำหนดไว้ไม่เกิน 30 ล้านบาท) และจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์อื่นที่เกี่ยวข้องกับการให้สินเชื่อ	21 เมษายน 2551	หนังสือเวียนที่ รพท. ฝนส.(21) ว. 712/2551 วันที่ 21 เมษายน 2551
มาตรการด้านการกำกับ และพัฒนาสถาบันการเงิน				
1. การอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ ประกอบธุรกิจให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลีสซิ่ง	- ธนาคารพาณิชย์	รพท. ขยายขอบเขตให้ธนาคารพาณิชย์ประกอบธุรกิจให้เช่าในลักษณะที่เป็นการขายและเช่ากลับคืน (Sale and Lease Back) กับบุคคลธรรมดาได้โดยไม่จำกัดประเภททรัพย์สิน จากเดิมที่อนุญาตให้ทำธุรกรรมดังกล่าวได้เฉพาะกับนิติบุคคล	21 มีนาคม 2551	หนังสือเวียนที่ ฝนส. (21) ว. 47/2551 วันที่ 25 มีนาคม 2551

มาตรการ	ผู้เกี่ยวข้อง	สาระสำคัญ	วันที่บังคับใช้	แหล่งที่มา
2. การแต่งตั้งธนาคารพาณิชย์แห่งอื่นเป็นตัวแทนจ่ายเงิน (Paying agent) และการอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์สามารถให้บริการเป็นตัวแทนเพื่อทำหน้าที่ดังกล่าว	- ธนาคารพาณิชย์	รพท. เห็นควรอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์แต่งตั้งธนาคารพาณิชย์แห่งอื่นเป็นตัวแทนจ่ายเงิน (Paying agent) อันจะเป็นประโยชน์และเสริมสร้างความสะดวกแก่ลูกค้าประชาชนเพิ่มขึ้น (Outsourcing) และเพื่อให้สอดคล้องกับการอนุญาตข้างต้น จึงขอยกขอบเขตให้ธนาคารพาณิชย์ให้บริการเป็นตัวแทนจ่ายเงินให้แก่ลูกค้าของธนาคารพาณิชย์อื่นได้ (Insourcing)	24 มีนาคม 2551	หนังสือเวียนที่ รพท. ฟนส. (21) ว. 514/2551 วันที่ 24 มีนาคม 2551
3. การผ่อนผันหลักเกณฑ์การกำกับการทำธุรกรรมกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือกิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง (Related Lending)	- สถาบันการเงิน	รพท. ได้ออกประกาศ เรื่อง การผ่อนผัน หลักเกณฑ์การกำกับการทำธุรกรรม กับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือกิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง (Related Lending) และหลักเกณฑ์การกำกับลูกหนี้รายใหญ่ (Single Lending Limit) เพื่อแก้ปัญหาในทางปฏิบัติที่เกิดขึ้นในช่วงเปลี่ยนต่อระหว่างพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 กับพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551	4 สิงหาคม 2551	หนังสือเวียนที่ สนส. 85/2551 วันที่ 4 กันยายน 2551
4. การปรับปรุงประกาศเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551	- สถาบันการเงิน	รพท. ได้ปรับปรุงประกาศที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตให้สถาบันการเงินประกอบธุรกิจต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 และเป็น การรวบรวมประกาศฉบับย่อยที่เกี่ยวข้องไว้ด้วยกัน	4 สิงหาคม 2551	ประกาศ รพท. ที่ สนส. 01/2551-27/2551, 28/2551-84/2551 วันที่ 3 สิงหาคม 2551
การให้ความอนุเคราะห์ทางการเงินแก่ภาคเศรษฐกิจสำคัญ การปรับบทบาทการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่บางภาคเศรษฐกิจ	- ธนาคารพาณิชย์ - สถาบันการเงินพิเศษของรัฐ	เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ตามกฎหมายพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 รพท. ได้ปรับบทบาทการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่บางภาคเศรษฐกิจ ดังนี้	3 มิถุนายน 2551	หนังสือเวียนที่ รพท. ฟกช.(22) ว. 1000/2551 วันที่ 3 มิถุนายน 2551

มาตรการ	ผู้เกี่ยวข้อง	สาระสำคัญ	วันที่บังคับใช้	แหล่งที่มา
		<p>(1) ผู้ประกอบกิจการที่ได้รับ ความเห็นชอบจาก ธปท. อยู่แต่เดิม ให้ได้รับความช่วยเหลือต่อไปตาม วงเงินและระยะเวลาที่ได้รับความ เห็นชอบไว้แล้ว</p> <p>(2) ยกเลิกระเบียบธนาคาร แห่งประเทศไทยที่ สกง. 14/2551 ว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือทาง การเงินแก่ผู้ประกอบกิจการ ขนาดกลาง และขนาดย่อม เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิต ลงวันที่ 14 มีนาคม 2551</p>		

หมายเหตุ: สถาบันการเงินพิเศษของรัฐ ประกอบด้วย ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ธนาคารออมสิน ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจ
ขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

การดำเนินงานของ
ธนาคารแห่งประเทศไทย

การดำเนินงานเกี่ยวกับเงินสำรองทางการและการพิมพ์ธนบัตร

1. การดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารเงินสำรองทางการ

ธนาคารแห่งประเทศไทยบริหารเงินสำรองทางการโดยยึดหลักการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความมั่นคงปลอดภัยและสภาพคล่องสูง โดยให้ได้รับผลตอบแทนที่ดีภายใต้กรอบความเสี่ยงและหลักเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้ แนวนโยบายการลงทุนที่ได้ดำเนินการไปในปีนี้ ได้ผ่านการกลั่นกรองโดยคณะกรรมการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศและอนุมัติโดยคณะกรรมการผู้บริหารระดับสูง

ในการบริหารเงินสำรองทางการเพื่อให้ได้รับผลประโยชน์สูงสุดภายใต้กรอบความเสี่ยงและตามเกณฑ์ที่กำหนด ธปท. จำเป็นต้องศึกษา ติดตาม วิเคราะห์ ภาวะเศรษฐกิจการเงิน การดำเนินการของทางการประเทศที่ ธปท. ลงทุนเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและการเงิน รวมทั้งปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อคาดการณ์แนวโน้มอัตราแลกเปลี่ยนเงินอัตราดอกเบี้ยทั้งระยะสั้นและระยะยาวของสกุลเงิน ตลาดเงิน

และตลาดพันธบัตรที่สำคัญๆ ซึ่งได้สร้างโอกาสให้สามารถเพิ่มอัตราผลตอบแทน หรือลดความเสี่ยงทางการเงินโดยรวม

ในระหว่างปี 2551 กองทุนเงินสำรองทางการที่สำคัญประกอบด้วยกองทุนสภาพคล่อง กองทุนเพื่อการลงทุนในภูมิภาค และกองทุนเพื่อการลงทุน นอกจากนี้ ธปท. ได้ใช้ตราสารอนุพันธ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารเงินสำรองทางการ เช่น สัญญาซื้อขายพันธบัตรรัฐบาลล่วงหน้าและสัญญาซื้อขายดอกเบี้ยระยะสั้นล่วงหน้า

ในเดือนมีนาคม 2551 พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 มีผลบังคับใช้ ซึ่งได้เปิดโอกาสให้ ธปท. สามารถใช้ประโยชน์จากพัฒนาการในตลาดการเงินโลก โดยจะสามารถขยายขอบเขตและเครื่องมือเพื่อเพิ่มโอกาสการลงทุนและกระจายความเสี่ยงได้มากขึ้นในอนาคต

2. การนำธนบัตรออกใช้

ณ สิ้นปี 2551 ธนบัตรออกใช้มีจำนวนทั้งสิ้น 3,720 ล้านฉบับ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 9.6 ธนบัตรออกใช้มีมูลค่ารวม

954,484.7 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 11.7 โดยธนบัตรออกใช้ประกอบด้วยธนบัตรชนิดราคาต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ 1 : ธนบัตรออกใช้ในปี 2551

ชนิดราคา (บาท)	500000	1000	500	100	60	50	20	10	5	1	0.50	บัตรธนาคาร 60 บาท
จำนวน (ล้านฉบับ)	0.000234	701.7	238.6	974.8	11.3	187.5	1,083.7	335.1	39.1	121.2	18.9	8.0

ธนบัตรปลอมที่ตรวจพบและจับกุมได้ในปี 2551 มีจำนวนทั้งสิ้น 20,975 ฉบับ หรือประมาณ 7 ฉบับต่อธนบัตรหมื่นเวียนล้านฉบับ (ppm) ธนบัตรปลอมชนิดราคา

ที่ตรวจพบมากที่สุดสามลำดับแรกคือ 1000 บาท (12,381 ฉบับ หรือร้อยละ 59.0) 100 บาท (3,213 ฉบับ หรือร้อยละ 15.3) และ 50 บาท (2,744 ฉบับ หรือร้อยละ 13.1)

3. ฐานะทุนสำรองเงินตรา

ทุนสำรองเงินตรา ณ สิ้นปี 2551 มีมูลค่าทั้งสิ้น 954,484.7 ล้านบาท เท่ากับมูลค่าธนบัตรออกใช้ ทุนสำรองเงินตรา ประกอบด้วยสินทรัพย์ประเภทต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ 2 : บัญชีทุนสำรองเงินตรา ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551

รายการ	มูลค่า (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)
1. เงินตราต่างประเทศ	191,452.0	20.1
2. หลักทรัพย์ต่างประเทศ	763,032.7	79.9
รวม	954,484.7	100.0

หมายเหตุ : สินทรัพย์ต่างประเทศ เทียบเท่าเงินบาทด้วยอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นปี 2551 โดยอัตราแลกเปลี่ยนของเงินสกุลหลัก ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 เป็นดังนี้ 34.926 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. / 48.823 บาทต่อยูโร / 51.053 บาทต่อปอนด์สเตอร์ลิง / 0.385 บาทต่อเยนญี่ปุ่น)

4. การดำเนินงานของสายออกบัตรธนาคาร

โรงพิมพ์ธนบัตร

1. ธนบัตร

ผลิตธนบัตร รวมทุกชนิดราคา จำนวน 2,745.0 ล้านฉบับ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 56.8 ในจำนวนนี้จำแนกเป็น ธนบัตรชนิดราคา 1000 บาท จำนวน 451.3 ล้านฉบับ ธนบัตรชนิดราคา 500 บาท จำนวน 266.7 ล้านฉบับ ธนบัตรชนิดราคา 100 บาท จำนวน 865.0 ล้านฉบับ ธนบัตรชนิดราคา 50 บาท จำนวน 235.9 ล้านฉบับ และธนบัตรชนิดราคา 20 บาท จำนวน 926.1 ล้านฉบับ

2. สิ่งพิมพ์มีค่าอื่น

ผลิตและส่งมอบสิ่งพิมพ์มีค่าอื่น ประกอบด้วย อากรแสตมป์สำหรับกรมสรรพากร จำนวน 171.0 ล้านดวง และแสตมป์ชนิดต่างๆ สำหรับกรมสรรพสามิต จำนวน 102.4 ล้านดวง

3. หมึกพิมพ์และเคมีภัณฑ์

ผลิตหมึกพิมพ์ปริมาณ 275.7 ตัน และเคมีภัณฑ์ ปริมาณ 106.4 ตัน รวมผลผลิตทั้งสิ้น 382.1 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 18.5

4. โครงการวิจัยและพัฒนา

ดำเนินโครงการทั้งสิ้น 19 โครงการ โดยมุ่งเน้นการวิจัยพัฒนาลักษณะต่อต้านการปลอมแปลงและพัฒนาเครื่องมือในการตรวจจับที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการควบคุมคุณภาพและการออกแบบโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ตลอดจนพัฒนาหมึกพิมพ์เพื่อยืดอายุการใช้งานของธนบัตร ซึ่งสำเร็จในปีนี้รวม 7 โครงการ

ฝ่ายวางแผนและสนับสนุนการบริหาร

1. การวางแผนกลยุทธ์และแผนงานบริหารจัดการธนบัตร

กำหนดทิศทางการเชิงกลยุทธ์ของสายออกบัตรธนาคาร เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการในปี 2551-2555 เพื่อให้บรรลุความเป็นเลิศ 3 ด้าน คือ ธนบัตรที่เป็นเลิศ การดำเนินการที่เป็นเลิศ และการสื่อสารที่เป็นเลิศ ทั้งนี้ เพื่อให้ธนบัตรมีสภาพดี มีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการและยากต่อการปลอมแปลง มีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ และสื่อสารทำความเข้าใจกับประชาชน ให้มีความเชื่อมั่นต่อธนบัตรในการเป็นสื่อในการชำระเงินหลักของระบบเศรษฐกิจไทย

2. การดำเนินการตามมาตรฐานสากล

สายออกบัตรธนาคารขยายขอบเขตการรับรองระบบบริหารคุณภาพ ISO 9001:2000 ให้ครอบคลุมทั้งสายออกบัตรธนาคาร ในขอบข่ายการพิมพ์ธนบัตร และการบริหารจัดการธนบัตรทุกศูนย์จัดการธนบัตรทั่วประเทศ ซึ่งสามารถดำเนินการสำเร็จ ได้รับการรับรองจากสถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ (สรอ.) หรือ Management System Certification Institute (Thailand) : MASCI เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2551

3. การบริหารความเสี่ยง

สายออกบัตรธนาคารได้กำหนดแนวทางการบริหารความเสี่ยงในกระบวนการทำงานด้านธนบัตรตั้งแต่การผลิตจนถึงการกระจายธนบัตรให้เป็นไปตามนโยบายและการบริหาร

ความเสี่ยงของ ธปท. โดยมุ่งเน้นการดำเนินการตามระบบการประเมินการควบคุมภายในด้วยตนเอง (CSA)

4. การจัดตั้งบริษัทกลางจัดการเงินสดของธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงิน

การจัดตั้งบริษัทกลางจัดการเงินสด ซึ่งดำเนินการโดยคณะทำงานร่วมระหว่าง ธปท. และสมาคมธนาคารไทยตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2551 โดยได้ข้อสรุปแนวทาง รูปแบบและกรอบระยะเวลาดำเนินการระหว่างปี 2551 - 2555 โดยในปี 2551 ธปท. ดำเนินการจ่ายธนบัตรตัวตีปิดผนึกข้ามธนาคาร เริ่มจากธนาคารสมาชิกคณะทำงานฯ 6 ธนาคารในเขตปฏิบัติการศูนย์จัดการธนบัตรกรุงเทพฯ ก่อนขยายขอบเขตไปยังทุกธนาคารทั่วประเทศ ในปี 2552 ต่อไป

กิจการธนาคาร

1. การจัดการเกี่ยวกับเงินสด

1.1 การรับ-จ่ายเงินสด

ในปี 2551 ธปท. โดยสำนักจัดการธนบัตรกรุงเทพฯ และสำนักจัดการธนบัตรภูมิภาค รับเงินสดจากธนาคารพาณิชย์ สถาบันการเงิน ส่วนราชการและอื่นๆ รวมทั้งสิ้น 1,756,817.0

ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากสิ้นปีก่อน ร้อยละ 13.9 สำหรับยอดจ่ายเงินสดทั้งสิ้น 1,838,160.3 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.1 โดยสรุปรวมตลอดปี 2551 มียอดจ่ายเงินสดสุทธิ 81,343.3 ล้านบาท

หน่วย : ล้านบาท

การรับ - จ่ายเงินสด	ปี 2550	ปี 2551	เพิ่มขึ้น (ลดลง)	ร้อยละ
รับเงินสด	1,542,622.3	1,756,817.0	214,194.7	13.9
จ่ายเงินสด	1,611,401.3	1,838,160.3	226,759.0	14.1
รับ (จ่าย) เงินสดสุทธิ	(68,779.0)	(81,343.3)		

1.2 การเพิ่มและถอนหลักทรัพย์จากบัญชีทุนสำรองเงินตรา

ในปี 2551 มีการนำหลักทรัพย์เข้าบัญชีทุนสำรองเงินตราเพื่อเพิ่มธนบัตรออกใช้สูงกว่าการถอนหลักทรัพย์ออกจาก

ทุนสำรองเงินตราสุทธิ 100,000.0 ล้านบาท เป็นผลให้หลักทรัพย์ที่เป็นทุนสำรองเงินตราในปี 2551 เพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 954,484.7 ล้านบาท

หน่วย : ล้านบาท

ทุนสำรองเงินตรา	ปี 2550	ปี 2551	เพิ่มขึ้น (ลดลง)	ร้อยละ
ทุนสำรองเงินตรา ณ สิ้นปี	854,484.7	954,484.7	100,000.0	11.70
- เพิ่มหลักทรัพย์	345,000.0	170,000.0	(175,000.0)	(50.72)
- ถอนหลักทรัพย์	285,000.0	70,000.0	(215,000.0)	(75.44)
- เพิ่ม (ถอน) สุทธิ	60,000.0	100,000.0		

2. การเป็นศูนย์กลางการโอนเงิน

2.1 การโอนเงินมูลค่าสูง: ระบบบาทเน็ต

ณ สิ้นปี 2551 ระบบบาทเน็ตมีสถาบันผู้ให้บริการรวมทั้งสิ้น 69 สถาบัน จำแนกเป็นธนาคารพาณิชย์ไทย 18 ธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ 16 ธนาคาร บริษัทเงินทุน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ และบริษัทหลักทรัพย์ 14 บริษัท สถาบันการเงินพิเศษของรัฐ ส่วนงานราชการและสถาบันอื่นๆ 13 แห่ง ส่วนงานภายใน ธปท. 8 ส่วนงาน

สำหรับธุรกรรมการโอนเงินผ่านระบบบาทเน็ตในปี 2551 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,928,920 รายการ เพิ่มขึ้นจาก 1,765,566 รายการในปี 2550 คิดเป็นร้อยละ 9.3 ในขณะที่มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 277.47 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 182.37 ล้านล้านบาทในปีก่อน คิดเป็นร้อยละ 52.1

ตารางที่ 3 : ธุรกรรมการโอนเงินผ่านบาทเน็ต

ธุรกรรม	ปริมาณ (รายการ)			มูลค่า (ล้านล้านบาท)		
	2550	2551	การเปลี่ยนแปลง ร้อยละ	2550	2551	การเปลี่ยนแปลง ร้อยละ
การโอนเงินระหว่างสถาบัน	148,542	153,442	3.3	89.38	141.10	57.9
การโอนเงินเพื่อบุคคลที่สาม*	1,614,528	1,772,860	9.8	85.95	128.02	48.9
การชำระดุลระหว่างสถาบัน	2,496	2,618	4.9	7.04	8.35	18.6
รวมทั้งสิ้น	1,765,566	1,928,920	9.3	182.37	277.47	52.1

หมายเหตุ: * ปริมาณและมูลค่ารวมการโอนเพื่อชำระราคาตราสารหนี้
ที่มา: ฝ่ายระบบการชำระเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย

ในส่วนของการโอนเงินจำแนกรายละเอียด ดังนี้

2.1.1 การโอนเงินระหว่างสถาบัน มีจำนวนทั้งสิ้น 153,442 รายการ คิดเป็นมูลค่า 141.10 ล้านล้านบาท ปริมาณและมูลค่าการโอนเงินระหว่างสถาบันเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 3.3 และ 57.9 ตามลำดับ

2.1.2 การโอนเงินเพื่อบุคคลที่สาม มีจำนวนทั้งสิ้น 1,772,860 รายการ คิดเป็นมูลค่า 128.02 ล้านล้านบาท ปริมาณและมูลค่าการโอนเงินเพื่อบุคคลที่สามเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 9.8 และ 48.9 ตามลำดับ

2.1.3 การชำระดุลระหว่างสถาบัน มีจำนวนทั้งสิ้น 2,618 รายการ คิดเป็นมูลค่า 8.35 ล้านล้านบาท ปริมาณและมูลค่าการชำระดุลระหว่างสถาบันเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 4.9 และ 18.6 ตามลำดับ

2.2 ระบบหักบัญชีเช็คระหว่างธนาคาร

2.2.1 การหักบัญชีเช็คระหว่างธนาคารในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

การหักบัญชีเช็คระหว่างธนาคารในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลผ่านศูนย์หักบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ในปี 2551 มีปริมาณทั้งสิ้น 57.83 ล้านฉบับ คิดเป็นมูลค่า 33,911.76 พันล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2550 ปริมาณลดลงร้อยละ 2.0 แต่มูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.9 โดยมูลค่าเช็คเรียกเก็บต่อฉบับเพิ่มขึ้นจาก 0.50 ล้านบาท เป็น 0.59 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.2

สำหรับปริมาณเช็คคืนในปี 2551 มีจำนวนทั้งสิ้น 1.14 ล้านฉบับ คิดเป็นมูลค่ารวม 166.28 พันล้านบาท ปริมาณและมูลค่าเช็คคืนลดลงจากปีก่อนร้อยละ 11.9 และ 7.3 ตามลำดับ โดยสัดส่วนของปริมาณและมูลค่าเช็คคืนต่อเช็คเรียกเก็บลดลงจากปีก่อนเช่นกันคือ อยู่ที่ระดับร้อยละ 2.0 และ 0.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 : ปริมาณและมูลค่าเช็กระยะเก็บ เช็คคืน และเช็คคืนไม่มีเงิน
ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่เรียกเก็บผ่านศูนย์หักบัญชีอิเล็กทรอนิกส์

	ปริมาณ (ฉบับ)			มูลค่า (ล้านบาท)		
	2550	2551	การเปลี่ยนแปลง ร้อยละ	2550	2551	การเปลี่ยนแปลง ร้อยละ
เช็กระยะเก็บ	59,026,343	57,833,406	-2.0	29,524,016.77	33,911,760.64	14.9
มูลค่าเช็กระยะเก็บ/ฉบับ	-	-	-	0.50	0.59	17.2
เช็คคืน	1,292,547	1,138,350	-11.9	179,339.56	166,283.42	-7.3
	(2.2)	(2.0)		(0.6)	(0.5)	
เช็คคืนไม่มีเงิน	844,728	744,095	-11.9	91,246.38	84,226.08	-7.7
	(1.4)	(1.3)		(0.3)	(0.2)	

หมายเหตุ: () หมายถึง สัดส่วนต่อเช็กระยะเก็บ

ที่มา: ฝ่ายระบบการชำระเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย

ส่วนปริมาณเช็คคืนด้วยเหตุผลไม่มีเงินในปี 2551 มีปริมาณทั้งสิ้น 0.74 ล้านฉบับ คิดเป็นมูลค่า 84.23 พันล้านบาท ปริมาณและมูลค่าเช็คคืนเหตุผลไม่มีเงินลดลงจากปีก่อนหน้า ร้อยละ 11.9 และ 7.7 ตามลำดับ โดยสัดส่วนของปริมาณและมูลค่าเช็คคืนเหตุผลไม่มีเงินต่อเช็กระยะเก็บลดลงจากปีก่อน เช่นกัน คือ อยู่ระดับร้อยละ 1.3 และ 0.2 ตามลำดับ

2.2.2 การหักบัญชีเช็คของสำนักหักบัญชี ในต่างจังหวัด

ในปี 2551 การหักบัญชีเช็คของสำนักหักบัญชี
ในต่างจังหวัดทั่วประเทศ รวม 82 แห่ง มีปริมาณเช็กระยะเก็บ

ระหว่างธนาคารรวมทั้งสิ้น 14.62 ล้านฉบับ คิดเป็นมูลค่า 2,790.52 พันล้านบาท โดยปริมาณเช็กระยะเก็บลดลงจากปีก่อนร้อยละ 2.9 ในขณะที่มูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.6

ปริมาณเช็คคืนในปีนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 0.27 ล้านฉบับ คิดเป็นมูลค่า 34 พันล้านบาท ปริมาณและมูลค่าเช็คคืนลดลงจากปีก่อนหน้าร้อยละ 14.4 และ 8.2 ตามลำดับ โดยสัดส่วนของปริมาณและมูลค่าเช็คคืนต่อเช็กระยะเก็บปรับลดลงจากปีก่อนหน้า เช่นกัน โดยอยู่ที่ระดับร้อยละ 1.8 และ 1.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 : ปริมาณและมูลค่าเช็กระยะเก็บ เช็คคืน และเช็คคืนไม่มีเงิน
ในเขตภูมิภาคที่เรียกเก็บผ่านศูนย์หักบัญชีจังหวัด

	ปริมาณ (ฉบับ)			มูลค่า (ล้านบาท)		
	2550	2551	การเปลี่ยนแปลง ร้อยละ	2550	2551	การเปลี่ยนแปลง ร้อยละ
เช็กระยะเก็บ	15,055,946	14,623,409	-2.9	2,667,468.98	2,790,518.22	4.6
เช็คคืน	313,786	268,514	-14.4	37,022.95	33,997.12	-8.2
	(2.1)	(1.8)		(1.4)	(1.2)	
เช็คคืนไม่มีเงิน	207,728	176,399	-15.1	17,130.80	17,091.27	-0.2
	(1.4)	(1.2)		(0.6)	(0.6)	

หมายเหตุ: () หมายถึง สัดส่วนต่อเช็กระยะเก็บ

ที่มา: ฝ่ายระบบการชำระเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย

สำหรับเช็คคืนด้วยเหตุผลไม่มีเงินในปีนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 0.18 ล้านฉบับ คิดเป็นมูลค่า 17.09 พันล้านบาท ปริมาณและมูลค่าเช็คคืนเหตุผลไม่มีเงินลดลงร้อยละ 15.1 และ 0.2 โดยสัดส่วนของปริมาณเช็คคืนเหตุผลไม่มีเงินต่อเช็คเรียกเก็บลดลง ในขณะที่สัดส่วนของมูลค่าค้างที่จากปีก่อนหน้า โดยอยู่ที่ระดับร้อยละ 1.2 และ 0.6 ตามลำดับ

2.2.3 การหักบัญชีเช็คเรียกเก็บข้ามเขตสำนักงานหักบัญชี

เช็คเรียกเก็บข้ามเขตสำนักงานหักบัญชีที่นำมาเรียกเก็บผ่านศูนย์หักบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ในปี 2551 มีปริมาณทั้งสิ้น 6.67

ล้านฉบับ คิดเป็นมูลค่า 372.82 พันล้านบาท โดยปริมาณและมูลค่าเช็คเรียกเก็บเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 0.3 และ 7.9 ตามลำดับ

ปริมาณเช็คคืนในปีนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 0.28 ล้านฉบับ คิดเป็นมูลค่า 18.20 พันล้านบาท ปริมาณเช็คคืนลดลงจากปีก่อนหน้าร้อยละ 6.3 ในขณะที่มูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.7 โดยมีสัดส่วนปริมาณและมูลค่าเช็คคืนต่อเช็คเรียกเก็บลดลงจากปีก่อนเล็กน้อย คืออยู่ที่ระดับร้อยละ 4.3 และ 4.9 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 : ปริมาณและมูลค่าเช็คเรียกเก็บ เช็คืน และเช็คคืนไม่มีเงินของเช็คเรียกเก็บข้ามเขตสำนักงานหักบัญชี (Bill for Collection – B/C) ที่เรียกเก็บผ่านระบบงานของ ธปท.

	ปริมาณ (ฉบับ)			มูลค่า (ล้านบาท)		
	2550	2551	การเปลี่ยนแปลง ร้อยละ	2550	2551	การเปลี่ยนแปลง ร้อยละ
เช็คเรียกเก็บ	6,649,433	6,670,757	0.3	345,680.81	372,821.59	7.9
เช็คคืน	303,038 (4.6)	284,027 (4.3)	-6.3	17,715.86 (5.1)	18,197.76 (4.9)	2.7
เช็คคืนไม่มีเงิน	246,774 (3.7)	228,211 (3.4)	-7.5	13,591.21 (3.9)	13,687.00 (3.7)	0.7

หมายเหตุ: () หมายถึง สัดส่วนต่อเช็คเรียกเก็บ
ที่มา: ฝ่ายระบบการชำระเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย

สำหรับเช็คคืนด้วยเหตุผลไม่มีเงิน มีปริมาณทั้งสิ้น 0.23 ล้านฉบับ คิดเป็นมูลค่า 13.69 พันล้านบาท โดยปริมาณเช็คคืนด้วยเหตุผลไม่มีเงินลดลงจากปีก่อนหน้าร้อยละ 7.5

ในขณะที่มูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.7 โดยมีสัดส่วนของปริมาณเช็คคืนด้วยเหตุผลไม่มีเงินต่อเช็คเรียกเก็บลดลงจากปีก่อนเล็กน้อย คือ อยู่ที่ระดับร้อยละ 3.4 และ 3.7 ตามลำดับ

3. การเป็นนายธนาคารของรัฐบาล

การรับฝากเงินของรัฐบาลและองค์การของรัฐ

เมื่อสิ้นปี 2551 ยอดเงินคงเหลือในบัญชีเงินคงคลังที่ ธปท. ต่ำกว่าเมื่อสิ้นปีก่อน ร้อยละ 5.1 ส่วนบัญชีองค์การสาธารณะที่ ธปท. สูงกว่าเมื่อสิ้นปีก่อน ร้อยละ 44.7

หน่วย : ล้านบาท

ยอดคงเหลือในบัญชี	ปี 2550	ปี 2551	เพิ่มขึ้น (ลดลง)	ร้อยละ
เงินคงคลัง	55,692.3	52,878.3	(2,814.0)	(5.1)
องค์การสาธารณะ	8,645.4	12,511.6	3,866.2	44.7

4. กิจการในฐานะที่เป็นนายธนาคารของธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินอื่นๆ

การรับฝากเงินของธนาคารต่างๆ และสถาบันการเงินอื่น

ยอดเงินฝากคงเหลือในบัญชีเงินฝากของธนาคารต่างๆ และบัญชีสถาบันการเงินที่ ธปท. ณ สิ้นปี 2551 เพิ่มขึ้นจาก

สิ้นปีก่อน ร้อยละ 19.3 และ 494.1 ตามลำดับ ส่วนบัญชีเงินฝากอื่นๆ ลดลงจากสิ้นปีก่อน ร้อยละ 8.3

ยอดเงินฝากคงเหลือของบัญชีสถาบันการเงิน เพิ่มขึ้นร้อยละ 494.1 สาเหตุสำคัญเนื่องจากการรับฝากด้วยเช็คเคลียร์

หน่วย : ล้านบาท

ยอดคงเหลือในบัญชี	ปี 2550	ปี 2551	เพิ่มขึ้น (ลดลง)	ร้อยละ
ธนาคาร	52,738.2	62,905.2	10,167.0	19.3
สถาบันการเงิน	32.4	192.5	160.1	494.1
อื่นๆ	33,598.6	30,805.9	(2,792.7)	(8.3)

5. การดำเนินการในตลาดการเงิน

5.1 การถือครองพันธบัตรภาครัฐ

ณ สิ้นปี 2551 ยอดคงค้างการถือครองพันธบัตรภาครัฐของ ธปท. เพิ่มขึ้นจากสิ้นปีก่อนเล็กน้อยโดยเป็นผลจากการซื้อพันธบัตรรัฐบาลเพิ่มเติมมากกว่าที่ครบกำหนด เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินนโยบายการเงิน อย่างไรก็ดี ธปท. ได้ขายคืนพันธบัตรกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน (FIDF) มากกว่าที่ซื้อเพิ่มเติม

5.2 การทำธุรกรรมปรับหน้าตาพื้นฐานพันธบัตร (Securities Position Adjustment Facility)

หน้าตาปรับฐานะพันธบัตรเป็นสิทธิพิเศษที่ ธปท. ให้แก่ลูกค้าหลักทรัพย์ของ ธปท. เพื่อให้สามารถซื้อโดยมีสัญญาขายคืนพันธบัตรรุ่นที่ต้องการได้ที่อัตราดอกเบี้ยเท่ากับอัตราดอกเบี้ยนโยบายบวกร้อยละ 1.50 โดย ณ สิ้นปี 2551 มีพันธบัตรรัฐบาลที่สามารถทำธุรกรรมผ่านหน้าตาปรับฐานะนี้ทั้งหมด 3 รุ่น ซึ่งเป็นพันธบัตรรุ่นอ้างอิงตามประกาศของสมาคมตราสารหนี้ไทย อย่างไรก็ดี ในปี 2551 ไม่มีการทำธุรกรรมผ่านหน้าตาปรับฐานะพันธบัตร

5.3 การออกพันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย

ธปท. ออกพันธบัตร ธปท. จำหน่ายให้กับกลุ่มนักลงทุนสถาบันและกลุ่มผู้ลงทุนรายย่อย โดยในปี 2551 ได้เพิ่มประเภทพันธบัตรที่จำหน่ายให้กับกลุ่มนักลงทุนสถาบัน 3 ประเภท ได้แก่ พันธบัตรประเภทตราสารส่วนลด อายุ 1 เดือน และ 2 เดือน

และประเภทอัตราดอกเบี้ยคงที่ อายุ 3 ปี เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด และเพื่อให้ ธปท. สามารถบริหารสภาพคล่องอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย นอกจากนี้ ธปท. ยังออกพันธบัตรเพื่อจำหน่ายให้กับผู้ลงทุนรายย่อย คือ พันธบัตรออมทรัพย์ อายุ 4 ปี และ 7 ปี

อนึ่ง เพื่อให้พันธบัตร ธปท. มีโครงสร้างอายุที่สอดคล้องกับความต้องการลงทุนของผู้เล่นในตลาดที่ต้องการเพิ่มความยืดหยุ่นโดยการบริหารสภาพคล่องระยะสั้นๆ ในช่วงที่อัตราผลตอบแทนมีความผันผวน ธปท. ได้เพิ่มวงเงินออกพันธบัตรระยะสั้นๆ และลดวงเงินออกพันธบัตรอายุ 1 ปี 2 ปี และ 3 ปี ในช่วงครึ่งหลังของปี 2551

5.4 การทำธุรกรรมซื้อขายพันธบัตรโดยมีสัญญาว่าจะขายคืนหรือซื้อคืน (Bilateral repurchase transactions) ระหว่าง ธปท. และ ผู้ค้าหลักทรัพย์ของ ธปท. (Primary Dealers)

เพื่อรองรับการปิดตลาดซื้อคืน ธปท. และส่งเสริมการพัฒนาตลาดซื้อคืนภาคเอกชน ธปท. ได้เพิ่มปริมาณการทำธุรกรรม Bilateral repo พร้อมกับทยอยลดการทำธุรกรรมผ่านตลาดซื้อคืน ธปท. อย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งปิดตลาดซื้อคืน ธปท. เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2551 การดำเนินการดังกล่าวทำให้ในปี 2551 ปริมาณธุรกรรม Bilateral repo เพิ่มขึ้นจากปีก่อนประมาณ 3.8 เท่า

5.5 การทำธุรกรรมขายตราสารหนี้ สปท.

สปท. ได้เริ่มทำธุรกรรมขายตราสารหนี้ สปท. เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2551 เพื่อเพิ่มความสามารถในการดูดซับสภาพคล่องภายหลังการปิดตลาดซื้อคืน สปท. เพื่อให้สามารถรักษ้อัตราดอกเบี้ยในตลาดเงินให้อยู่ในระดับที่สอดคล้องกับอัตราดอกเบี้ยนโยบาย โดยสถาบันการเงินที่เป็นสมาชิกสามารถนำสภาพคล่องมาลงทุนเพื่อซื้อตราสารหนี้ สปท. ประเภทอายุต่างๆ

ในระยะต่อไป สปท. จะปรับธุรกรรมขายตราสารหนี้ สปท. ให้เป็นธุรกรรมการรับฝากเงินต่อไป

5.6 การทำธุรกรรมปรับสภาพคล่องสิ้นวัน (End-of-Day Liquidity Adjustment Window)

หน้าต่างปรับสภาพคล่องสิ้นวันเป็นช่องทางที่ สปท. ใช้ในการปล่อยและดูดซับสภาพคล่องเพื่อจำกัดความผันผวนของอัตราดอกเบี้ยในตลาดเงินระยะสั้น (Interest Rate Corridor) ซึ่งปกติคิดอัตราดอกเบี้ยบวกหรือลบร้อยละ 0.50 จากอัตราดอกเบี้ยนโยบายในกรณีที่ปล่อยและดูดซับสภาพคล่องตามลำดับ

อย่างไรก็ดี ในช่วง 3 เดือนหลังการปิดตลาดซื้อคืน สปท. ได้มีการผ่อนผันเป็นการชั่วคราวให้คิดอัตราดอกเบี้ยของหน้าต่างปรับสภาพคล่องสิ้นวันเพียงบวกหรือลบร้อยละ 0.25 จากอัตราดอกเบี้ยนโยบาย เพื่อเอื้อให้สถาบันการเงินปรับตัวได้ ต่อมาเมื่อ สปท. พิจารณาแล้วเห็นว่าผู้ร่วมตลาดสามารถปรับตัวได้ค่อนข้างดีแล้ว จึงได้ปรับให้อัตราดอกเบี้ยของหน้าต่างปรับสภาพคล่องสิ้นวันเป็นอัตราดอกเบี้ยนโยบายกลับไปเป็นบวกหรือลบร้อยละ 0.50 เช่นเดิม

ในปี 2551 ธุรกรรมที่ทำผ่านหน้าต่างนี้ส่วนใหญ่เป็นการปล่อยกู้ให้กับ สปท.

5.7 ความคืบหน้าของการปฏิรูปกรอบการดำเนินนโยบายการเงินของ สปท.

เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2550 สปท. ได้เริ่มดำเนินการตามแผนปฏิรูปกรอบการดำเนินนโยบายการเงินในระยะแรก โดยได้ปรับกฎเกณฑ์และหลักปฏิบัติในการดำเนินนโยบายการเงิน อาทิ เปลี่ยนเครื่องมือในการส่งสัญญาณนโยบายการเงิน (อัตราดอกเบี้ยนโยบาย) จากอัตราดอกเบี้ยตลาดซื้อคืนพันธบัตรระยะ 14 วัน เป็นระยะ 1 วัน และปรับช่วงเวลาในการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสถาบันการเงิน (Reserve Maintenance Period) ไม่ให้ครอบคลุมการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) เป็นต้น

ต่อมาในปี 2551 สปท. ได้ดำเนินการต่อเนื่องในระยะที่สองของแผนปฏิรูปฯ ดังกล่าว ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ การปิดตลาดซื้อคืน สปท. เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2551 โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้การดำเนินนโยบายการเงินของ สปท. มีประสิทธิภาพและความโปร่งใสมากขึ้น รวมทั้งเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล นอกจากนี้ การปิดตลาดซื้อคืน สปท. ยังเอื้อต่อการพัฒนาตลาดการเงินไทยอีกด้วย

จากการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการปฏิรูปกรอบการดำเนินนโยบายการเงิน สปท. สามารถดูแลสภาพคล่องตลาดเงินหลังการปิดตลาดซื้อคืน สปท. ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยในตลาดเงินระยะสั้นไม่มีความผันผวน โดยยังคงเคลื่อนไหวสอดคล้องกับอัตราดอกเบี้ยนโยบายอย่างต่อเนื่อง

6. การพัฒนาตลาดการเงิน

6.1 เป็นคณะทำงาน/คณะกรรมการต่างๆ ในการพัฒนาตลาดการเงิน

(1) ร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการพัฒนาตลาดทุนไทย และคณะกรรมการกำกับและพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ ที่จัดตั้งโดยรัฐบาลและกระทรวงการคลัง เพื่อจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาตลาดทุนไทย ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุนและตราสารหนี้ รวมทั้งพิจารณาแนวทางที่เหมาะสมและจัดทำแผนการพัฒนาตลาดตราสารหนี้ไทยในระยะต่อไป

(2) ร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน (ระยะที่ 2) และคณะทำงานในคณะทำงานร่างแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน (ระยะที่ 2) ซึ่งรับผิดชอบในด้านการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของ สปท.

6.2 การศึกษาเรื่อง Inflation Index Linked Bond, When Issued และ Islamic Finance

นำเสนอผลการศึกษา Inflation Index Linked Bond และ When Issued เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับการ

พัฒนาเครื่องมือทางการเงินใหม่ของกระทรวงการคลัง รวมทั้ง ผลการศึกษาเรื่อง Islamic Finance เพื่อให้มีระบบการเงินที่ไม่ขัดต่อหลักศาสนาอิสลาม และเพื่อเตรียมรองรับการออกตราสาร Islamic Bond ของกระทรวงการคลัง

6.3 ให้ความรู้แก่กลุ่ม

เพื่อผลักดันการขยายการทำธุรกรรม Private Repo ให้ครอบคลุมถึงกลุ่มนักลงทุนประเภทอื่นๆ ในตลาดตราสารหนี้มากขึ้น เช่น กลุ่มกองทุน บริษัทประกันชีวิต รัฐวิสาหกิจ และบริษัท

เอกชนทั่วไป จากเดิมที่การทำธุรกรรมจะค่อนข้างจำกัดเฉพาะในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงินพิเศษของรัฐ โดยได้จัดสัมมนาให้ความรู้ที่จำเป็นแก่นักลงทุนในตลาดตราสารหนี้ทุกกลุ่ม รวมทั้งได้มีการเผยแพร่บทความเรื่องตั๋วแลกเงิน (Bill of Exchange : B/E) เพื่อให้ความรู้แก่นักลงทุน

6.4 ปรับปรุงข้อมูลสถิติ

ปรับปรุงรูปแบบการรายงานข้อมูลของ dealers เพื่อให้ ธปท. มีข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ที่ครบถ้วน

7. การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ภาคเศรษฐกิจสำคัญ

ในวันที่ 3 มิถุนายน 2551 ธปท. ได้ประกาศปรับบทบาทในการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ภาคเศรษฐกิจต่างๆ ผ่านสถาบันการเงินให้เหมาะสมกับภารกิจอันพึงเป็นงานของธนาคารกลาง ตามพระราชบัญญัติ ธปท. พ.ศ. 2485 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ ธปท. (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 4 มีนาคม 2551 โดย ธปท. จะไม่มีการพิจารณาอนุมัติวงเงินให้ช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการรายใหม่อีก แต่ยังคงให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการรายเดิมที่ ธปท. ให้ความเห็นชอบแล้วต่อไปจนครบกำหนดตามข้อผูกพัน

ณ สิ้นปี 2551 โครงการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ภาคเศรษฐกิจสำคัญที่สำนักงานใหญ่และสำนักงานภาคของ ธปท. คงเหลือ 4 โครงการ วงเงินของโครงการรวม 69,436.7 ล้านบาท วงเงินที่ ธปท. อนุมัติให้สถาบันการเงินเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการรวมทั้งสิ้น 34,966.7 ล้านบาท โดยมียอดเงินคงค้างการให้ความช่วยเหลือรวม 22,395.7 ล้านบาท ต่ำกว่าสิ้นปี 2550 ร้อยละ 67.2 ตลอดปี 2551 สถาบันการเงินได้เบิกจ่ายเงินจาก ธปท. เป็นจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น 183,071.2 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 36.8 โดยมีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 7 : สรุปโครงการต่างๆ ณ สิ้นปี 2551

หน่วย : ล้านบาท

โครงการ	วงเงินโครงการ	วงเงินอนุมัติให้สถาบันการเงิน	ยอดคงค้าง
เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อม	38,000.0	10,129.5	4,500.2
เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้	25,736.7	21,962.6	16,133.8
เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลาและสตูล	3,000.0	2,245.3	1,514.1
เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากการแข็งค่าของเงินบาท	2,700.0	629.3	247.6
รวม	69,436.7	34,966.7	22,395.7

7.1 โครงการสินเชื่อเพื่อ

โครงการสินเชื่อเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อม ธปท. ได้อนุมัติวงเงินให้สถาบันการเงินเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อม จำนวน 10,129.5 ล้านบาท ในระหว่างปี 2551 มีการขอเบิกใช้เงินเป็นจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น 101,606.9 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 20.0 โดยมียอดเงิน

คงค้างเมื่อสิ้นปี 2551 เป็นจำนวนทั้งสิ้น 4,500.2 ล้านบาท ลดลงจากปี 2550 ร้อยละ 76.1

7.2 โครงการสินเชื่อฉุกเฉิน

ในปี 2551 ธปท. มีโครงการสินเชื่อฉุกเฉิน จำนวน 5 โครงการ ดังต่อไปนี้

(1) โครงการสินเชื่อเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากโรคไข้หวัดนก เป็นโครงการต่อเนื่องจากปี 2547 ระหว่างปี 2551 มีการเบิกจ่ายเงินจำนวน 2,336.6 ล้านบาท สิ้นสุดโครงการให้ความช่วยเหลือเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2551

(2) โครงการสินเชื่อเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการที่ประสบธรณีสัมผัสภัยใน 6 จังหวัดภาคใต้ เริ่มโครงการในเดือนมกราคม 2548 เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมจากธรณีสัมผัสภัยสึนามิ ระหว่างปี 2551 มีการเบิกจ่ายเงินจำนวน 12,832 ล้านบาท สิ้นสุดโครงการให้ความช่วยเหลือเมื่อวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2551

(3) โครงการสินเชื่อเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นโครงการเร่งด่วนอีกโครงการหนึ่ง ที่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ วงเงินช่วยเหลือที่ สปท. อนุมัติให้แก่สถาบันการเงินรวมทั้งสิ้น 21,962.6

ล้านบาท ณ สิ้นปี 2551 มียอดเงินคงค้าง 16,133.8 ล้านบาท ในระหว่างปีมีการเบิกจ่ายเงินจำนวนทั้งสิ้น 54,707.3 ล้านบาท

(4) โครงการสินเชื่อเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลาและสตูล เป็นโครงการที่ให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลาและสตูลที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ วงเงินช่วยเหลือที่ สปท. อนุมัติให้แก่สถาบันการเงินรวมทั้งสิ้น 2,245.3 ล้านบาท ในระหว่างปีมีการเบิกจ่ายเงินจำนวนทั้งสิ้น 10,532.4 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2551 มียอดเงินคงค้าง 1,514.1 ล้านบาท

(5) โครงการสินเชื่อเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับผลกระทบจากการแข็งค่าของเงินบาท วงเงินช่วยเหลือที่ สปท. อนุมัติให้แก่สถาบันการเงินรวมทั้งสิ้น 629.3 ล้านบาท เป็นโครงการที่เริ่มให้ความช่วยเหลือในเดือนสิงหาคม 2550 ในระหว่างปีมีการเบิกจ่ายเงินจำนวนทั้งสิ้น 1,056 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2551 มียอดเงินคงค้าง 247.6 ล้านบาท

ตารางที่ 8 : ผลการดำเนินงานของ สปท. ในการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ภาคเศรษฐกิจที่สำคัญ ประจำปี 2551

หน่วย : ล้านบาท

โครงการให้ความอนุเคราะห์	ปี 2550		ปี 2551		การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่ม, - ลด)	
	ยอดรับซื้อ	ยอดเงินคงค้าง	ยอดรับซื้อ	ยอดเงินคงค้าง	ยอดรับซื้อ	ยอดเงินคงค้าง
	(1)	(2)	(3)	(4)	(3) - (1)	(4) - (2)
1. โครงการสินเชื่อปกติ						
- เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	127,014.3	18,795.7	101,606.9	4,500.2	-25,407.4	-14,295.5
2. โครงการสินเชื่อฉุกเฉิน						
2.1 เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากโรคไข้หวัดนก	27,100.5	7,639.0	2,336.6	0.0	-24,763.9	-7,639.0
2.2 เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการที่ประสบธรณีสัมผัสภัยใน 6 จังหวัดภาคใต้	74,981.5	23,777.3	12,832.0	0.0	-62,149.5	-23,777.3
2.3 เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้	50,704.9	16,487.7	54,707.3	16,133.8	4,002.4	-353.9
2.4 เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลาและสตูล	9,854.9	1,517.6	10,532.4	1,514.1	677.5	-3.5
2.5 เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับผลกระทบจากการแข็งค่าของเงินบาท	153.3	142.9	1,056.0	247.6	902.7	104.7
รวม	289,809.4	68,360.2	183,071.2	22,395.7	-106,738.2	-45,964.5

กิจการในฐานะตัวแทนการระดมการคลัง

1. การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

1.1 การออกกฎกระทรวง และประกาศเกี่ยวกับการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

ในปี 2551 ได้มีการออกกฎกระทรวง ประกาศกระทรวงการคลัง และประกาศเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน ที่เกี่ยวกับการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน ดังนี้

1.1.1 กฎกระทรวง ฉบับที่ 26 (พ.ศ. 2551) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พุทธศักราช 2485 ลงวันที่ 24 มกราคม 2551 และประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน (ฉบับที่ 2) ลงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2551 ปรับระยะเวลาการจัดให้ได้มาซึ่งเงินตราต่างประเทศ กรณีค่าของส่งออกและกรณีอื่นๆ เป็นภายใน 360 วัน โดยต้องขายหรือฝากเงินตราต่างประเทศนั้น กับนิติบุคคลรับอนุญาตภายใน 360 วัน

1.1.2 ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง คำสั่งรัฐมนตรีให้ไว้แก่นิติบุคคลรับอนุญาต (ฉบับที่ 7) ลงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2551 และประกาศเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงิน (ฉบับที่ 15) ลงวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2551 ขยายขอบเขต และเพิ่มวงเงินการลงทุนและให้กู้ยืมแก่กิจการในเครือในต่างประเทศ เพิ่มวงเงินซื้ออสังหาริมทรัพย์ในต่างประเทศ และผ่อนผันระเบียบบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศ

1.1.3 ประกาศเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงิน (ฉบับที่ 17) ลงวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2551 ยกเลิกมาตรการดำรงเงินสำรองเงินนำชำระระยะสั้น และปรับปรุงหลักเกณฑ์บัญชีเงินบาทของบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ

1.1.4 ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน (ฉบับที่ 3) ลงวันที่ 20 พฤศจิกายน 2551 และประกาศเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงิน (ฉบับที่ 18) ลงวันที่ 16 ธันวาคม 2551 อนุญาตให้บุคคลทั่วไปซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าในประเทศที่มีทองคำเป็นสินค้าหรือมีตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทองคำ ทั้งในและนอกศูนย์ซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าได้ ทั้งนี้ การซื้อหรือขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าจะต้องเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้า การซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าในประเทศที่มีตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทองคำนอกศูนย์ซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ให้ยื่นขออนุญาต ธปท. ก่อนดำเนินการ ยกเว้นกรณีการซื้อขายสัญญาดังกล่าวระหว่างนิติบุคคลรับอนุญาต

1.2 การติดตามรายรับค่าสินค้าออก

ในปี 2551 มีการส่งสินค้าออกมูลค่ารวม 177,889.5 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 17.0 ขณะเดียวกันมีการนำเข้าสินค้าออกโดยผู้ส่งออกขายเงินตราต่างประเทศเพื่อแลกเปลี่ยนเป็นเงินบาท นำเข้าฝากไว้ใบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศ ชำระคืนเงินกู้เงินตราต่างประเทศให้นิติบุคคลรับอนุญาตหรือชำระตามภาระผูกพันให้แก่บุคคลในต่างประเทศ และรับชำระเป็นเงินบาทจากบัญชีเงินบาทของบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศจำนวนรวม 171,424.4 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 26.2 โดยการนำเข้าสินค้าออกเป็นรายละ 96.4 ของมูลค่าสินค้าออก ซึ่งส่วนต่างเป็นรายการหักกลบลบหนี้และสินค้าออกที่ผ่อนผันไม่ต้องจัดให้ได้มาซึ่งเงินตราต่างประเทศ

ตารางที่ 9 : มูลค่าสินค้าออกและการนำเข้าเงินตราต่างประเทศค่าสินค้าออก

(หน่วย : ล้านดอลลาร์ สรอ.)

มูลค่า	2550	2551 ^{E/}
1. สินค้าออก *	152,097.7	177,889.5
การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	17.2	17.0
2. การนำเข้าเงินค่าสินค้าออก	135,867.0	171,424.4
การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	19.9	26.2

หมายเหตุ: * มูลค่าการส่งออก (ข้อมูลจากกรมศุลกากร)

E/ ประมาณการ

2. สรุปรุรกิจเงินตราต่างประเทศและฐานะของนิติบุคคลรับอนุญาต บุคคลรับอนุญาต ตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ และบริษัทรับอนุญาต

2.1 นิติบุคคลรับอนุญาต

2.1.1 จำนวนนิติบุคคลรับอนุญาต

ณ สิ้นปี 2551 นิติบุคคลรับอนุญาตมีจำนวน 39 แห่ง โดยมีสาขาธนาคารต่างประเทศลดลง 1 แห่ง คือ ธนาคารแห่งโนวาสโกเทีย เนื่องจากปิดดำเนินการ ซึ่งนิติบุคคลรับอนุญาตทั้งหมดประกอบด้วย ธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศ 18 แห่ง สาขาธนาคารต่างประเทศ 16 แห่ง และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ 5 แห่ง ได้แก่ (1) ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (2) ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย (3) ธนาคารออมสิน (4) ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (5) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

2.1.2 ปริมาณธุรกิจเงินตราต่างประเทศ

ในปี 2551 นิติบุคคลรับอนุญาตซื้อเงินตราต่างประเทศจากลูกค้าจำนวน 403,440.0 ล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 45.2 และขายเงินตราต่างประเทศให้ลูกค้าจำนวน 389,143.2 ล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นร้อยละ 48.0 โดยปริมาณซื้อ/ขายอื่นๆ นอกจากค่าสินค้าเพิ่มขึ้นจากปีก่อนถึงร้อยละ 55.9 และ ร้อยละ 53.0 ตามลำดับ ซึ่งเป็นผลจากการที่บุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศขาย/ซื้อเงินตราต่างประเทศเพื่อปรับฐานะเพิ่มขึ้นมากเป็นเท่าตัว สำหรับยอดสุทธิเป็นการซื้อสูงกว่าขาย 14,296.8 ล้านดอลลาร์ สรอ. ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 3.9 ทั้งนี้ เป็นผลจากนิติบุคคลรับอนุญาตขายเงินตราต่างประเทศให้แก่ผู้นำเข้าเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงขึ้นกว่าการซื้อเงินตราต่างประเทศจากผู้ส่งออก

ตารางที่ 10 : ปริมาณการซื้อขายเงินตราต่างประเทศระหว่างนิติบุคคลรับอนุญาตกับลูกค้า

(หน่วย : ล้านดอลลาร์ สรอ.)

	ปี 2550	ปี 2551 ^{P/}	การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
ปริมาณซื้อ	277,825.0	403,440.0	45.2
สินค้าออก	102,017.0	129,296.7	26.7
อื่นๆ	175,808.0	274,143.3	55.9
ปริมาณขาย	262,943.0	389,143.2	48.0
สินค้าเข้า	98,234.0	137,087.7	39.6
อื่นๆ	164,709.0	252,055.5	53.0
ปริมาณซื้อ(ขาย)สุทธิ	14,882.0	14,296.8	-3.9
ค่าสินค้า	3,783.0	(7,791.0)	-305.9
อื่นๆ	11,099.0	22,087.8	99.0

หมายเหตุ: P/ ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: ข้อมูลตาม Data set ที่นิติบุคคลรับอนุญาตรายงานด้วยวิธีอิเล็กทรอนิกส์

2.1.3 ฐานะเงินตราต่างประเทศ

ณ วันสิ้นปี 2551 ฐานะเงินตราต่างประเทศสุทธิของนิติบุคคลรับอนุญาตเป็นยอดเกินดุล 429.0 ล้านดอลลาร์ สรอ. โดยฐานะที่มียอดเกินดุล 10,842.0 ล้านดอลลาร์ สรอ. และ

ฐานะล่วงหน้ามียอดขาดดุล 10,413.0 ล้านดอลลาร์ สรอ. ทั้งนี้ ส่วนหนึ่งน่าจะเป็นผลจากการที่เงินตราต่างประเทศที่มีแนวโน้มแข็งค่าขึ้น นิติบุคคลรับอนุญาตจึงต้องการถือฐานะเงินตราต่างประเทศสุทธิเพิ่มขึ้นจากปีก่อน

ตารางที่ 11 : ฐานะเงินตราต่างประเทศของนิติบุคคลรับอนุญาต

(หน่วย : ล้านดอลลาร์ สรอ.)

รายการ	ปี 2550 (-ขาดดุล)	ปี 2551 ^{P/} (-ขาดดุล)	การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
1. ฐานะทันที	23,182.0	10,842.0	-53.2
สินทรัพย์	33,998.0	24,906.0	-26.7
หนี้สิน	10,816.0	14,064.0	30.0
2. ฐานะล่วงหน้า	-23,091.0	-10,413.0	-54.9
สัญญาซื้อคงค้าง	118,898.0	120,569.0	1.4
สัญญาขายคงค้าง	141,989.0	130,982.0	-7.8
3. ฐานะสุทธิ (1+2)	91.0	429.0	371.4

หมายเหตุ: P/ ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: ข้อมูลตาม Data set ที่นิติบุคคลรับอนุญาตรายงานด้วยวิธีอิเล็กทรอนิกส์

2.2 บุคคลรับอนุญาต ตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ และบริษัทรับอนุญาต

ตารางที่ 12 : ปริมาณการซื้อ-ขาย/การโอนเงินตราต่างประเทศของบุคคลรับอนุญาต
ตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ และบริษัทรับอนุญาต ณ สิ้นปี 2551^{E/}

ประเภท	จำนวน		เปลี่ยนแปลง จากปีก่อน		ปริมาณซื้อ/รับโอน เงินตราต่างประเทศ		ปริมาณขาย/โอนออก เงินตราต่างประเทศ	
	ราย	สาขา	ราย	สาขา	ล้านดอลลาร์ สรอ.	เปลี่ยนแปลง จากปีก่อน (ร้อยละ)	ล้านดอลลาร์ สรอ.	เปลี่ยนแปลง จากปีก่อน (ร้อยละ)
บุคคลรับอนุญาต	750	-	79	-	594.53	7.14	594.01	7.19
ตัวแทนโอนเงิน ระหว่างประเทศ	2	1,220	-	13	202.49	26.54	29.63	18.85
บริษัทรับอนุญาต	1	-	-	-	0	0	1.02	9.68

หมายเหตุ: E/ ประมาณการ

ณ วันสิ้นปี 2551 บุคคลรับอนุญาตมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 750 ราย อยู่ในกรกำกับดูแลของ ธปท. สำนักงานใหญ่ 371 ราย สำนักงานภาคใต้ 279 ราย สำนักงานภาคเหนือ 81 ราย และสำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 19 ราย จำนวนบุคคลรับอนุญาตเพิ่มขึ้นจากปีก่อน 79 ราย เป็นการอนุญาตรายใหม่ 114 ราย ขณะที่บุคคลรับอนุญาตรายเดิมขอคืนใบอนุญาต 35 ราย ทั้งนี้ บุคคลรับอนุญาตที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นมาก เนื่องจาก ธปท. ได้มีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องโดยจัดให้มีการประชุมชี้แจงการประกอบธุรกิจเป็นบุคคลรับอนุญาตให้แก่ผู้สนใจใน

แต่ละเขตปฏิบัติการ จึงมีผู้สนใจยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจเป็นบุคคลรับอนุญาตเพิ่มขึ้น

ตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ มีจำนวน 2 ราย ซึ่งประกอบด้วย 1,220 สาขา อยู่ในกรกำกับดูแลของ ธปท. สำนักงานใหญ่ 463 สาขา สำนักงานภาคใต้ 206 สาขา สำนักงานภาคเหนือ 243 สาขา และสำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 308 สาขา เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 13 สาขา

บริษัทรับอนุญาต มีจำนวน 1 ราย เท่ากับปีก่อน

3. การจัดการหนี้สาธารณะ

3.1 ยอดคงค้าง การจำหน่าย การไถ่ถอน และการจ่ายดอกเบี้ยของตราสารหนี้

(1) ยอดคงค้าง การจำหน่าย และไถ่ถอนตราสารหนี้

(หน่วย : ล้านบาท)

ประเภทตราสารหนี้	ยอดคงค้าง ณ 31 ธ.ค. 50		จำหน่าย		ไถ่ถอน ^{1/}		ยอดคงค้าง ณ 31 ธ.ค. 51	
	รุ่น	จำนวนเงิน	รุ่น	จำนวนเงิน	รุ่น	จำนวนเงิน	รุ่น	จำนวนเงิน
พันธบัตรรัฐบาล ^{2/}	99	1,759,902.0	11	228,132.0	4	137,464.7	106	1,850,562.0
พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ	293	342,275.3	96	99,205.3	50	62,373.3	339	379,107.3
พันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย	30	1,351,405.0	174	9,272,384.0	162	9,232,124.0	42	1,391,665.0
พันธบัตรกองทุนเพื่อการฟื้นฟู และพัฒนาระบบสถาบันการเงิน	9	243,794.6	1	60,000.0	5	137,000.0	5	166,794.6
หุ้นกู้บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย	1	650.0	-	-	-	-	1	650.0
ตั๋วเงินคลัง	43	114,000.0	133	421,000.0	147	454,000.0	29	81,000.0
รวม	475	3,812,026.9	415	10,080,721.3	368	10,022,962.0	522	3,869,778.9

หมายเหตุ: 1/ ไถ่ถอนพันธบัตรโครงการพิเศษที่มีเงื่อนไขผ่อนชำระคืนเป็นงวด จำนวน 3 รุ่น ชำระคืนเป็นจำนวนเงิน 14.75 ล้านบาท

ประกอบด้วย พันธบัตรเงินกู้ในบิ๊งบประมาณ พ.ศ. 2511 ครั้งที่ 2 1.52 ล้านบาท

พันธบัตรเงินกู้เพื่อพัฒนาการศึกษาโรงเรียนมัธยมแบบประสม 6.48 ล้านบาท

พันธบัตรเงินกู้เพื่อพัฒนาอาชีวศึกษา 6.75 ล้านบาท

2/ รวมพันธบัตรรัฐบาลเงินตราต่างประเทศ ซึ่งมีการปรับอัตราแลกเปลี่ยนเพื่อใช้ในการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ เป็นเงินบาทเป็นประจำทุกปี

(2) การจ่ายดอกเบี้ยของตราสารหนี้

(หน่วย : ล้านบาท)

ประเภทตราสารหนี้	จ่ายดอกเบี้ย	
	ครั้ง	จำนวนเงิน
พันธบัตรรัฐบาล	174	97,773.6
พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ	616	18,083.7
พันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย	32	23,710.4
พันธบัตรกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน	10	7,761.8
หุ้นกู้บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	2	50.7
รวม	834	147,380.2

3.2 มูลค่าตราสารหนี้แยกตามกลุ่มผู้ถือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551

หน่วย : ล้านบาท

กลุ่มผู้ถือ	จำนวนเงิน
ธนาคารแห่งประเทศไทย	4,139.0
ธนาคารพาณิชย์	1,048,568.4
บริษัทเงินทุน	937.9
อื่นๆ	2,816,133.6
รวม	3,869,778.9

3.3 การโอนกรรมสิทธิ์ตราสารหนี้ในปี 2551 มีจำนวน 8,568 ราย จำนวนเงิน 73,180.4 ล้านบาท

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทธุรกรรม	จำนวนราย	จำนวนเงิน
การโอนกรรมสิทธิ์จากการซื้อขาย	5,564	33,380.1
การโอนกรรมสิทธิ์กรณีอื่นๆ นอกจากการซื้อขาย	3,004	39,800.3
รวม	8,568	73,180.4

3.4 การเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียมในการจัดการตราสารหนี้ในปี 2551

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทตราสารหนี้	รุ่น	จำนวนเงิน
พันธบัตรรัฐบาล ^{1/}	106	310.1
พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ	342	12.4
พันธบัตรกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ (ออมทรัพย์)	2	7.4
ตั๋วเงินคลัง	133	42.1
หุ้นกู้บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ^{2/}	1	-
รวม	584	372.0

หมายเหตุ: 1/ รวมค่าธรรมเนียมของเงินกู้พิเศษ (ดอลลาร์สหรัฐ) 1 รุ่น คิดเป็นเงินบาท จำนวนเงิน 609.60 บาท

2/ ค่าธรรมเนียมของหุ้นกู้บริษัทฯ จำนวนเงิน 30,000 บาท

3.5 การนำส่งภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย สำหรับค่าดอกเบี้ยตราสารหนี้ให้กรมสรรพากรในปี 2551 (เฉพาะสำนักงานใหญ่)

หน่วย : ล้านบาท

ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย	ราย	จำนวนเงิน
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	12,804	916.0
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	538,723	3,309.1
รวม	551,527	4,225.1

3.6 การฝากและถอนตราสารหนี้

หน่วย : ล้านบาท

บัญชีตราสารหนี้ที่ฝาก/ถอน	จำนวนราย	จำนวนเงิน
การฝากตราสารหนี้เพื่อเข้าบัญชี		
บัญชีที่ TSD	1,105	281,342.6
บัญชี RP	5	3,361.0
บัญชี ILF	7	11,565.1
รวม	1,117	296,268.6
การถอนตราสารหนี้จากบัญชี		
บัญชี BOT-BE	-	-
บัญชีที่ TSD	13,958	1,872,639.3
บัญชี RP	60	69,626.5
บัญชี ILF	33	22,066.6
รวม	14,051	1,964,332.3
รวมทั้งสิ้น	15,168	2,260,600.9

3.7 พันธบัตรออมทรัพย์พิเศษ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2551

กระทรวงการคลัง ออกจำหน่ายพันธบัตรออมทรัพย์พิเศษ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 โดย ธปท. เป็นนายทะเบียน และตัวแทนการจ่ายเงิน

พันธบัตร อายุ 2 ปี จำนวน 1 รุ่น วงเงิน 12,000 ล้านบาท ราคาจำหน่าย หน่วยละ 10,000 บาท เปิดจำหน่ายระหว่างวันที่ 2 - 11 เมษายน 2551 ณ ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นตัวแทนจำหน่าย

4. นโยบายการกำกับสถาบันการเงิน

4.1 การออกกฎหมายการเงิน และประกาศ ธปท. เพื่อรองรับ พ.ร.บ. ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551

(1) พ.ร.บ. สถาบันคุ้มครองเงินฝาก พ.ศ. 2551

พ.ร.บ. สถาบันคุ้มครองเงินฝาก พ.ศ. 2551 ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2551 มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อกำหนดกลไกในการคุ้มครองเงินฝากของประชาชน และเสริมสร้างความมั่นคงและเสถียรภาพของระบบสถาบันการเงิน โดยสาระสำคัญของกฎหมายดังกล่าว มีดังนี้

(1.1) สถาบันคุ้มครองเงินฝาก ได้ถูกจัดตั้งขึ้นโดยมีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจทำหน้าที่จ่ายคืนเงินฝากให้ผู้ฝากรวมถึงการดำเนินการกับสถาบันการเงินที่ถูกควบคุมและชำระบัญชีสถาบันการเงินที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต

(1.2) สมาชิก กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ไทย สาขาธนาคารต่างประเทศ บริษัทเงินทุน และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ เข้าเป็นสมาชิกของสถาบันคุ้มครองเงินฝาก และนำส่งเบี้ยประกันตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา (พ.ร.ฎ.) ในอัตราไม่เกินร้อยละหนึ่งต่อปีของยอดเงินฝากถัวเฉลี่ย (ตามร่าง พ.ร.ฎ. กำหนดอัตรา ร้อยละ 0.4 ต่อปี) โดยเบี้ยประกันอาจเก็บแตกต่างกันตามประเภทหรือฐานะการดำเนินงานของสถาบันการเงินได้

(1.3) เงินฝากที่ได้รับการคุ้มครอง เป็นเงินบาทของบัญชีเงินฝากภายในประเทศและไม่ใช้บัญชีเงินบาทของบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ

(1.4) วงเงินคุ้มครอง กำหนดไว้เป็นต่อรายผู้ฝาก (รวมทุกบัญชี) ต่อสถาบันการเงินในจำนวนเงินไม่เกิน 1 ล้านบาท ส่วนที่เกินวงเงินที่ได้รับการคุ้มครอง ผู้ฝากเงินมีสิทธิเรียกคืนได้

จากกองทัพสินของสถาบันการเงินนั้น โดยกฎหมายได้มีการกำหนดเพิ่มเติมให้มีการทยอยลดการคุ้มครองผู้ฝากจากเต็มจำนวนในปีแรกเป็น 100 ล้านบาท 50 ล้านบาท 10 ล้านบาท และ 1 ล้านบาทในปีที่ห้า เพื่อให้ผู้ฝากและสถาบันการเงินได้มีเวลาในการปรับตัว

อย่างไรก็ดี เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2551 คณะรัฐมนตรีมีมติขยายระยะเวลาการคุ้มครองเงินฝากเต็มจำนวน

ออกไปเป็นเวลา 3 ปี เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อประชาชนผู้ฝากเงินและเป็นการเตรียมรับมือภาวะระบบการเงินโลกที่ผันผวนซึ่งอาจจะมีผลให้สภาพคล่องในประเทศได้รับผลกระทบจากการเคลื่อนย้ายเงินฝากและเงินทุนระหว่างประเทศ ซึ่งถือเป็นมาตรการรักษาเสถียรภาพของระบบการเงินของประเทศโดยรวม โดยมีรายละเอียดการคุ้มครอง ดังนี้

ตารางที่ 13 : เงื่อนไขการคุ้มครองเงินฝาก

ปีที่	ระยะเวลา	จำนวนเงินคุ้มครองเดิม	จำนวนเงินคุ้มครองใหม่
1	11 สิงหาคม 2551 - 10 สิงหาคม 2552	เต็มจำนวน	เต็มจำนวน
2	11 สิงหาคม 2552 - 10 สิงหาคม 2553	100 ล้านบาท	เต็มจำนวน
3	11 สิงหาคม 2553 - 10 สิงหาคม 2554	50 ล้านบาท	เต็มจำนวน
4	11 สิงหาคม 2554 - 10 สิงหาคม 2555	10 ล้านบาท	50 ล้านบาท
5	11 สิงหาคม 2555 เป็นต้นไป	1 ล้านบาท	1 ล้านบาท

(2) พ.ร.บ. ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551

พ.ร.บ. ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2551 มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับดูแลสถาบันการเงิน โดยรวมกฎหมายซึ่งใช้บังคับมานานแล้วเข้าด้วยกัน อันได้แก่ (1) พ.ร.บ. การธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 ซึ่งดูแลการดำเนินธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ และ (2) พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. 2522 ซึ่งดูแลการประกอบธุรกิจของบริษัทเงินทุน และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์

หลักการสำคัญของ พ.ร.บ. ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ที่เปลี่ยนไปจากกฎหมายเดิมมีดังนี้

(2.1) การกำกับดูแลสถาบันการเงิน (Prudential)

(2.1.1) การกำกับแบบรวมกลุ่ม (Consolidated Supervision) โดยปรับปรุงแนวทางการกำกับดูแลสถาบันการเงินในลักษณะกลุ่มธุรกิจ ดูแลความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานของบริษัทในกลุ่มที่อาจส่งผลกระทบต่อฐานะและความมั่นคงของธนาคารพาณิชย์และยกระดับการกำกับดูแลให้มีมาตรฐานสากล รวมทั้งปรับปรุงขอบเขตธุรกิจของสถาบันการเงินให้มีความชัดเจนขึ้น

(2.1.2) หลักเกณฑ์การกำกับดูแลกองทุนตาม Basel II โดยปรับปรุงหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนให้ครอบคลุมความเสี่ยงที่สำคัญ ได้แก่ ด้านเครดิต ด้านตลาด และด้านปฏิบัติการ กำหนดวิธีการวัดความเสี่ยงของเงินกองทุนที่สะท้อนถึงความเสี่ยงของสถาบันการเงินอย่างครบถ้วนและสอดคล้องกับความเสี่ยงแต่ละประเภทตามลักษณะที่แตกต่างกัน เน้นบทบาทของผู้กำกับดูแลในการตรวจสอบติดตาม ประเมินความเสี่ยงของเงินกองทุนและระบบบริหารความเสี่ยงของแต่ละสถาบันการเงิน รวมทั้งใช้กลไกตลาดช่วยในการกำกับดูแลสถาบันการเงิน

(2.2) ส่งเสริมประสิทธิภาพของสถาบันการเงิน

(Efficiency)

(2.2.1) ส่งเสริมการเปิดสาขาให้มีความยืดหยุ่นตามกลยุทธ์ทางธุรกิจของสถาบันการเงิน

(2.2.2) เปิดโอกาสให้สถาบันการเงินใช้บริการจากบุคคลภายนอก และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีความรู้ความชำนาญจากต่างชาติเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพของสถาบันการเงินเพิ่มขึ้น

(2.3) การมีธรรมาภิบาลที่ดี (Honesty and Good Governance) กำหนดเกณฑ์ คุณสมบัติ ความรับผิดชอบ

ของกรรมการสถาบันการเงิน และบทลงโทษกรณีที่กรรมการสถาบันการเงินทุจริต

(2.4) การคุ้มครองลูกค้าและประชาชน (Fairness) กำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างมีระบบชัดเจน เพื่อให้ลูกค้าและประชาชนสามารถเทียบราคาผลิตภัณฑ์ทางการเงินของแต่ละสถาบันการเงิน และตัดสินใจเลือกใช้บริการได้โดยง่าย รวมทั้งกำหนดวงเงินต้นเงินค้ำประกันที่แน่นอนในสัญญา

(2.5) การดูแลระบบเศรษฐกิจ (Macro-prudential) ธปท. สามารถออกกฎเกณฑ์ต่างๆ เพื่อกำกับดูแลความมั่นคงของระบบสถาบันการเงินในภาพรวมและระบบเศรษฐกิจของประเทศได้ อาทิ ธปท. มีอำนาจกำหนดวงเงินให้สินเชื่อแก่ภาคธุรกิจใดธุรกิจหนึ่ง ซึ่งจะเป็นอำนาจที่ใช้เสริมนโยบายการเงินเพื่อรักษาเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจได้

(3) ประกาศ ธปท. ที่ออกตาม พ.ร.บ. ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551

เพื่อรองรับการดำเนินการตาม พ.ร.บ. ธุรกิจสถาบันการเงิน ธปท. จึงได้ยกเลิกประกาศ ธปท. หนังสือเวียน และแนวนโยบายเดิมจำนวน 501 ฉบับ และนำมาประมวลใหม่เป็นประกาศ ธปท. และแนวนโยบาย จำนวน 104 ฉบับ โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 4 สิงหาคม 2551 เป็นต้นมา

ประกาศ ธปท. และแนวนโยบายที่ประมวลและจัดทำครั้งนี้ ส่วนใหญ่ยังคงหลักการและเนื้อหาหลักเกณฑ์ตามเดิม โดยมีบางส่วนเป็นเรื่องใหม่ตามที่บัญญัติใน พ.ร.บ. ธุรกิจสถาบันการเงิน และบางส่วนเป็นการปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพทางธุรกิจในปัจจุบัน สำหรับประเด็นสำคัญที่เปลี่ยนแปลงจากกฎหมายเดิมสามารถสรุปได้ดังนี้

(3.1) ธรรมาภิบาล

ธปท. ได้ปรับปรุงประกาศในประเด็นที่สำคัญคือการแต่งตั้งกรรมการ ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษาของสถาบันการเงินจะต้องได้รับความเห็นชอบจาก ธปท. ก่อน นอกจากนี้ ได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์ เช่น นิยามของกรรมการที่เป็นผู้บริหาร คุณสมบัติกรรมการอิสระ ให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

(3.2) ความเสี่ยงด้านเครดิต

ธปท. ได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์ที่สำคัญๆ เช่น

(3.2.1) การกำกับลูกหนี้รายใหญ่ (Single Lending Limit : SLL)

อัตราส่วนที่ ธปท. กำหนดในการกำกับลูกหนี้รายใหญ่มิได้เกินร้อยละ 25 ของเงินกองทุนเช่นเดิม แต่มีการปรับปรุงหลักเกณฑ์ในบางประเด็น เช่น การนับความสัมพันธ์ของลูกหนี้รายใหญ่ที่มีความครอบคลุมมากกว่าเดิม ใช้เงินกองทุนทั้งสิ้นเป็นฐานการคำนวณ เพิ่มเติมข้อยกเว้นให้สำหรับธุรกรรมที่มีความเสี่ยงน้อย รวมทั้งเพิ่มเกณฑ์การนับลูกหนี้ที่มีการรับประกันความเสี่ยงด้านเครดิต (ที่ไม่ใช่ธุรกรรม Credit Derivatives)

(3.2.2) การให้สินเชื่อแก่กิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง (Related lending)

อัตราส่วนที่สถาบันการเงินจะสามารถให้สินเชื่อแก่กิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง (Related Parties) ส่วนใหญ่ยังเป็นอัตราเดียวกันกับที่หลักเกณฑ์เดิมกำหนด และมีปรับเพิ่มเติมบางส่วนให้สอดคล้องกับเกณฑ์การกำกับลูกหนี้รายใหญ่ เช่น ใช้เงินกองทุนทั้งสิ้นเป็นฐานการคำนวณ และนับรวมธุรกรรมภาวะผูกพันทุกประเภท

(3.2.3) การทำสัญญาค้ำประกันด้วยบุคคล

ธปท. ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการทำสัญญาค้ำประกันด้วยบุคคลของสถาบันการเงินต้องระบุงเงินของต้นเงินในสัญญาค้ำประกัน และต้องแจ้งให้ผู้ค้ำประกันทราบหากลูกหนี้ค้างชำระหนี้เป็นเวลา 6 เดือน นับจากวันที่ลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้

(3.3) ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ

ธปท. ได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์ที่สำคัญๆ เช่น

(3.3.1) การประกอบกิจการสาขาธนาคารพาณิชย์

ธปท. ได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์ที่สำคัญ คือ การอนุญาตเป็นการทั่วไปให้ธนาคารพาณิชย์ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ (Qualified Bank) ซึ่งพิจารณาจากระดับความเสี่ยงรวม

(Composite Rating) ธรรมชาติหรือการปฏิบัติตามคำสั่งการของทางการ และอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (BIS Ratio) สามารถจัดตั้งสาขาทั่วไปได้โดยไม่จำกัดจำนวนในแต่ละปี และได้ปรับลดหลักเกณฑ์ที่เป็นข้อจำกัดต่างๆ

(3.3.2) การใช้บริการจากบุคคลภายนอก (Outsourcing) ในการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงิน

ธพ. ได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์โดยแบ่งงานที่สถาบันการเงินใช้บริการจากบุคคลภายนอก เป็น 3 กลุ่มงาน ได้แก่

(1) กลุ่มงานหลักที่มีความสำคัญ สถาบันการเงินต้องขออนุญาต ธพ. ก่อน ยกเว้นกลุ่มงานที่ ธพ. อนุญาตเป็นการทั่วไป

(2) กลุ่มงานสนับสนุนธุรกิจ อนุญาตเป็นการทั่วไปให้สถาบันการเงินดำเนินการได้ แต่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำที่ ธพ. กำหนด

(3) กลุ่มงานที่ไม่ถือเป็นการใช้บริการจากบุคคลภายนอก ซึ่งสถาบันการเงินไม่ต้องขอความเห็นชอบจาก ธพ. แต่ต้องดูแลผู้ให้บริการภายนอกเอง

ทั้งนี้ สถาบันการเงินยังคงต้องรับผิดชอบต่อลูกค้าเสมือนหนึ่งเป็นผู้ดำเนินการเอง

(3.3.3) หลักเกณฑ์เรื่อง ดอกเบี้ย ส่วนลด ค่าบริการต่างๆ และเบี้ยปรับสำหรับสถาบันการเงิน

เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค ธพ. กำหนดให้สถาบันการเงินต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ลูกค้าทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 30 วันก่อนที่จะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมรักษาบัญชีเงินฝากสำหรับบัญชีเงินฝากที่ไม่เคลื่อนไหวและมียอดเงินฝากคงเหลือน้อยกว่าที่กำหนด และยกเลิกเพดานอัตราดอกเบี้ยพิเศษที่ธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุนสามารถจ่ายเพิ่มขึ้นจากอัตราดอกเบี้ยปกติได้อีกไม่เกินร้อยละ 0.5 เพื่อเพิ่มความยืดหยุ่นในการดำเนินธุรกิจของสถาบันการเงิน

(3.4) กรอบการอนุญาตธุรกรรมอนุพันธ์

ธพ. ได้ขยายขอบเขตการอนุญาตให้ ธพ. ทำธุรกรรมอนุพันธ์ทั้งในด้านลักษณะความซับซ้อนของธุรกรรม และเพิ่มเติมตัวแปรอ้างอิง เพื่อสนับสนุนการพัฒนาตลาดการเงินในประเทศอย่างต่อเนื่อง แต่การขยายขอบเขตดังกล่าวได้กระทำอย่างระมัดระวังและค่อยเป็นค่อยไปเฉพาะกรณีที่มีโครงสร้าง

พื้นฐาน (เช่น มาตรฐานการบัญชีและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง) และแนวทางการกำกับดูแลที่เหมาะสมรองรับอย่างชัดเจน ทั้งนี้ ธพ. ให้ความสำคัญกับการที่ ธพ. ต้องมีระบบในการบริหารความเสี่ยงที่เกิดจากการทำธุรกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับลักษณะ ปริมาณ และความซับซ้อนของการทำธุรกรรม และเน้นบทบาทความรับผิดชอบของคณะกรรมการและผู้บริหาร ธพ. ในการดูแลในเรื่องดังกล่าว นอกจากนี้ ธพ. ได้กำหนดให้ ธพ. ต้องจัดทำระเบียบผลิตภัณฑ์ (Product Program) สำหรับธุรกรรมอนุพันธ์ทุกประเภทโดยมีการพิจารณาประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วน รวมทั้ง ธพ. ได้กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในการดูแลลูกค้าสำหรับการทำธุรกรรมอนุพันธ์เพื่อคุ้มครองลูกค้าด้วย

4.2 การเตรียมการเพื่อบังคับใช้หลักเกณฑ์ Basel II

ในปี 2551 ธพ. ได้เตรียมการต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมาเพื่อบังคับใช้หลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนตาม Basel II กับธนาคารพาณิชย์ ตั้งแต่สิ้นเดือนธันวาคม 2551 เป็นต้นไป โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

(1) การให้ความเห็นชอบสถาบันจัดอันดับเครดิตภายนอกและการเทียบเคียง Rating

ธพ. ได้ออกหนังสือเวียนอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์เทียบเคียง Rating จาก (1) Standard & Poor's (2) Moody's Investors Service (3) Fitch Ratings (4) บริษัท ฟิทช์เรตติ้งส์ (ประเทศไทย) จำกัด (Fitch Ratings (Thailand)) และ (5) บริษัท ทริสเรตติ้ง จำกัด (TRIS Rating) เพื่อประกอบการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตโดยวิธี Standardised Approach (วิธี SA)

(2) การทดลองคำนวณเงินกองทุนตาม Basel II (Parallel Calculation)

ธนาคารพาณิชย์ได้เริ่มรายงานข้อมูลการทดลองคำนวณเงินกองทุนตาม Basel II ขนานกับวิธีการเดิม (Basel I) ให้ ธพ. เป็นรายไตรมาสตั้งแต่สิ้นไตรมาสที่ 4 ปี 2550 (1 ปีสำหรับธนาคารพาณิชย์ที่เลือกใช้วิธี Standardised Approach (วิธี SA) หรือ Foundation Internal Ratings-Based Approach (วิธี FIRB) และ 2 ปีสำหรับธนาคารพาณิชย์ที่เลือกใช้ Advanced Internal Ratings-Based Approach (วิธี AIRB)

(3) การออกชุดประกาศ ธปท. ว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนตาม Basel II

ธปท. ได้ออกชุดประกาศ ธปท. ว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนตาม Basel II เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2551 ซึ่งประกอบด้วยประกาศฯ จำนวน 11 ฉบับ ดังนี้

(3.1) หลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนสำหรับธนาคารพาณิชย์

(3.2) องค์ประกอบของเงินกองทุนสำหรับธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศ

(3.3) องค์ประกอบของเงินกองทุนสำหรับสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ

(3.4) หลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์โดย Standardised Approach (วิธี SA)

(3.5) หลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์โดย Internal Ratings-Based Approach (วิธี IRB)

(3.6) หลักเกณฑ์การคำนวณมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลสำหรับสัญญาอนุพันธ์นอกตลาด

(3.7) หลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับการผิดนัดชำระราคาและการส่งมอบและธุรกรรม Non-delivery versus payment (Non-DvP) สำหรับธนาคารพาณิชย์

(3.8) หลักเกณฑ์การกำกับดูแลความเสี่ยงด้านตลาดและการดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านตลาดของสถาบันการเงิน

(3.9) หลักเกณฑ์การดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำสำหรับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ

(3.10) การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำรงเงินกองทุนสำหรับธนาคารพาณิชย์

(3.11) การส่งรายงานข้อมูลต่อ ธปท.

(4) การเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับการกำกับดูแลเงินกองทุนตาม Basel II

ธปท. ได้เสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนตาม Basel II ให้แก่หน่วยงานทั้งภายในและ

ภายนอก ธปท. เพื่อเตรียมความพร้อมในการนำหลักเกณฑ์ Basel II มาใช้ โดย

(4.1) ธปท. ได้จัดทำ Courseware หลักสูตร “หลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนตาม Basel II” ซึ่งเป็นบทเรียนที่นำเสนอด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบ Interactive Multimedia Flash บรรจุใน CD-ROM ซึ่งเป็นแผนงานต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2550 เพื่อเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนตาม Basel II แก่บุคคลากรในสถาบันการเงิน และบุคคลทั่วไปที่สนใจ

(4.2) จัดฝึกอบรมให้แก่หน่วยงานทั้งภายในและภายนอก ธปท. ทั้งนี้ ในปี 2552 ธปท. มีแผนที่จะศึกษาหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับ Basel II เพิ่มเติมเพื่อเตรียมการสำหรับการออกร่างหลักเกณฑ์ต่อไป ในด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับ Basel II นั้น ธปท. มีแผนจะจัดทำ Courseware เพิ่มเติมในเรื่องการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตด้วยวิธี IRB รวมถึงให้ความรู้เกี่ยวกับ Basel II แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้ พ.ร.บ. สถาบันการเงินฉบับใหม่

4.3 แผนพัฒนาระบบสถาบันการเงินระยะที่ 2 (ปี 2552 -2556)

หลังจากที่ ธปท. ได้ดำเนินงานตามแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงินระยะที่ 1 (แผนพัฒนาฯ 1) มาตั้งแต่ปี 2547 จนกระทั่งใกล้จะครบกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดของแผนในปี 2551 ประกอบกับสภาวะแวดล้อมในระบบการเงินทั้งภายในและต่างประเทศที่มีผลต่อรูปแบบการทำธุรกิจของสถาบันการเงินเปลี่ยนแปลงไปมากพร้อมทั้งมีแรงกดดันจากการแข่งขันที่เพิ่มมากขึ้น ในปี 2550 ธปท. จึงได้เริ่มกระบวนการศึกษาและจัดทำแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงินระยะที่ 2 (แผนพัฒนาฯ 2) ซึ่งเป็นแผนพัฒนาระยะปานกลาง (แผน 5 ปี) ต่อจากแผนพัฒนาฯ 1 เพื่อให้การวางนโยบายพัฒนาระบบสถาบันการเงินในระยะต่อไปมีทิศทางที่ชัดเจนและต่อเนื่อง

โดยแผนพัฒนาฯ 2 มีระยะเวลาการดำเนินนโยบายระหว่างปี 2552 - 2556 และมีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมประสิทธิภาพของระบบการเงินเพื่อให้สถาบันการเงินทำหน้าที่เป็นตัวกลางทางการเงินได้อย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีความสามารถในการแข่งขัน และความสามารถในการให้บริการต่อลูกค้าของระบบสถาบันการเงินได้อย่างทั่วถึง

กระบวนการจัดทำแผนพัฒนา 2 เริ่มจาก สปท. ทำการประเมินและรวบรวมการวิเคราะห์เกี่ยวกับระบบสถาบันการเงินไทยในด้านต่างๆ ทั้งจากการประเมินระบบสถาบันการเงินไทยภายหลังการดำเนินการตามแผนพัฒนา 1 การประเมินสถานะแวดล้อมทางเศรษฐกิจการเงินทั้งภายในและภายนอกประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป แรงกดดันจากวิวัฒนาการด้านเทคโนโลยีและกฎเกณฑ์การกำกับดูแลที่เป็นมาตรฐานสากล รวมทั้งการประเมินศักยภาพของระบบการเงินไทยในปัจจุบันและในอนาคตเปรียบเทียบกับระบบการเงินในต่างประเทศ เพื่อนำมาประมวลรวมกับพัฒนาการของระบบเศรษฐกิจไทยเพื่อใช้กำหนดนโยบายหลักของแผน นอกจากนี้ ยังเน้นกระบวนการที่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น นำเสนอข้อมูลและข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อให้การวิเคราะห์สภาพปัญหาของระบบสถาบันการเงิน การจัดทำนโยบายและมาตรการต่างๆ ครอบคลุมประเด็นครบถ้วน ตอบสนองความต้องการของผู้ร่วมตลาดและผู้ใช้บริการ ตลอดจนมีความเหมาะสมในทางปฏิบัติและเป็นที่ยอมรับ

ทั้งนี้ ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการ 2 คณะ คือ คณะทำงานร่างแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงินระยะที่ 2 (ทผส.) ซึ่งเป็นคณะทำงานภายใน สปท. ทำการศึกษาวิเคราะห์ และจัดทำร่างแนวนโยบายและข้อเสนอแนะในด้านต่างๆ รวม 8 ด้าน เพื่อนำมาประมวลเป็นร่างแนวนโยบายของแผนเสนอต่อคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงินระยะที่ 2 (กผส.) ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานของรัฐและผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพิจารณากำหนดและกลั่นกรองนโยบายของแผนพัฒนา 2 เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน (กนส.) พิจารณานอมนัด

องค์ประกอบสำคัญ นโยบายหลักภายใต้แผนพัฒนา 2 เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว มีองค์ประกอบสำคัญใน 3 ส่วน (Pillar) ดังนี้

Pillar 1: การลดต้นทุนของระบบ ต้นทุนในการดำเนินงานของสถาบันการเงินเป็นปัจจัยหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการบริหารงานของสถาบันการเงิน และส่งผลถึงการให้บริการแก่ผู้บริโภคและความสามารถในการแข่งขันกับสถาบันการเงินต่างประเทศ

Pillar 2: การส่งเสริมการแข่งขันและการเข้าถึงบริการทางการเงิน โดยวางแนวทางด้านการแข่งขันของระบบสถาบันการเงินไทยเพื่อเป็นกลไกกระตุ้นการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบสถาบันการเงิน และสร้างความหลากหลายในการให้บริการทางการเงิน

ที่จะตอบสนองความต้องการของประชาชนกลุ่มต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม โดยมีขั้นตอนที่เหมาะสมเพื่อรักษาไว้ซึ่งเสถียรภาพของระบบ

Pillar 3: การส่งเสริมโครงสร้างพื้นฐานทางการเงิน เพื่อผลักดันให้กลไกการดำเนินงานของระบบสถาบันการเงินมีประสิทธิภาพมากขึ้นนั้น จำเป็นที่จะต้องมีการสร้างพื้นฐานทางการเงินที่สำคัญรองรับอย่างมีประสิทธิภาพและครบถ้วน

ความคืบหน้า การจัดทำแผนพัฒนา 2 ได้ดำเนินการตามกระบวนการต่างๆ มาเป็นลำดับ และเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2551 ได้ผ่านความเห็นชอบจาก กนส. และ สปท. ได้นำเสนอแผนฉบับสมบูรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเพื่อพิจารณาเมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2551

ทั้งนี้ เมื่อแผนดังกล่าวผ่านการพิจารณาแล้ว จะมีการตั้งคณะกรรมการเพื่อดูแลการปฏิบัติตามแผนพัฒนา 2 พร้อมทั้งตั้งคณะอนุกรรมการชุดต่างๆ ภายใต้คณะกรรมการดังกล่าวที่จะประกอบด้วยตัวแทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดูแลให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนปฏิบัติงาน (Action plan) ต่อไป

4.4 การเปิดเสรีภาคการเงิน

สปท. ได้ร่วมกำหนดนโยบายการเปิดเสรีและกลยุทธในการเจรจาของภาคการธนาคารกับคณะทำงานพิจารณาเปิดเสรีการค้าบริการด้านการเงิน พิจารณาเปิดเสรีการค้าบริการด้านการเงิน ซึ่งมีผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง เป็นหัวหน้าคณะฯ โดยยึดตามแนวนโยบายของคณะกรรมการนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ (กนศ.) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และตามกรอบการเจรจาเปิดเสรีของคณะรัฐมนตรีตามมาตรา 190 ของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550

ทั้งนี้ สปท. ได้เข้าร่วมเจรจาการค้าบริการภาคการธนาคารอย่างต่อเนื่อง ในเวทีเจรจาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับพหุภาคี ได้แก่ การเจรจาการค้าบริการในกรอบ WTO ระดับภูมิภาค อาทิ การเจรจาการค้าบริการในกรอบอาเซียน และการเจรจาเขตการค้าเสรีระหว่างอาเซียนกับคู่เจรจา และระดับทวิภาคี ได้แก่ การเจรจาเขตการค้าเสรีระหว่างไทยกับคู่เจรจาต่างๆ โดย สปท. ดำเนินการด้วยความระมัดระวัง ตามกรอบการเจรจาเปิดเสรีของคณะรัฐมนตรี

ในปี 2551 สปท. ได้ร่วมเจรจาเปิดเสรีด้านการให้บริการด้านการเงินและการลงทุนในเวทีการเจรจาต่างๆ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

(1) การเข้าร่วมประชุมคณะทำงานด้านการเปิดเสรีด้านการบริการทางการเงินของกลุ่มอาเซียน (Working Committee on Financial Services Liberalization under the ASEAN Framework Agreement on Services - WCFSL/AFAS) ซึ่งมีการเจรจาเปิดเสรีเป็นรอบๆ ทั้งนี้ คณะฯ ดังกล่าวยังมีหน้าที่หารือหรือทำที่ร่วมในการเจรจาเปิดเสรีการบริการด้านการเงินกับประเทศคู่เจรจาอีกด้วย นอกจากนี้การประชุม WCFSL/AFAS แล้ว ธปท. ยังร่วมกับสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง เข้าร่วมการประชุมในการเจรจาความตกลงว่าด้วยการลงทุนอาเซียน (ASEAN Comprehensive Investment Agreement -ACIA) ซึ่งจะช่วยส่งเสริมการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนยิ่งขึ้น

(2) การเข้าร่วมเจรจากับคู่เจรจาต่างๆ โดยในปี 2551 มีความตกลงที่เจรจาเสร็จสิ้นแล้ว แต่ไทยอยู่ระหว่างการขอความเห็นชอบจากรัฐสภาก่อนลงนาม ได้แก่ ความตกลงเขตการค้าเสรีระหว่าง ASEAN-Australia-New Zealand, ASEAN-Korea (การค้าบริการ) และ ASEAN-China (การลงทุน) และมีความตกลงที่อยู่ระหว่างเจรจา ได้แก่ ความตกลงเขตการค้าเสรีระหว่าง ASEAN-EU และ ASEAN- India

4.5 การเตรียมการรองรับวิกฤติเศรษฐกิจโลก ผลการดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์และพัฒนาการที่สำคัญในปี 2551

4.5.1 การเตรียมการรองรับวิกฤติเศรษฐกิจโลก

แม้ว่าภาวะวิกฤติการเงินในปี 2551 จะส่งผลกระทบต่อภาคสถาบันการเงินทั่วโลก แต่ระบบสถาบันการเงินของไทยยังมีความแข็งแกร่งพอจะรองรับวิกฤติและสามารถทำหน้าที่ตัวกลางทางการเงินต่อไป ส่วนหนึ่งเป็นเพราะแนวทางการบริหารความเสี่ยงของสถาบันการเงิน และนโยบายสำคัญด้านการกำกับดูแลสถาบันการเงินที่ดูแลการบริหารความเสี่ยงและความมั่นคงของแต่ละสถาบันการเงิน ตลอดจนการใช้นโยบายด้านการกำกับสถาบันการเงินเพื่อรักษาระบบเศรษฐกิจ (Macroprudential policy) ที่ ธปท. ได้ดำเนินการต่อเนื่องมาโดยตลอดในระยะ 4-5 ปีที่ผ่านมา เพื่อให้ระบบสถาบันการเงินมีความมั่นคงและไม่ให้เกิดภาวะเศรษฐกิจแบบฟองสบู่ เช่น การดูแลระดับการก่อหนี้ของหนี้ภาคครัวเรือนและภาคธุรกิจให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมโดยกำหนดให้ธุรกิจบัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคลอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของทางการ (ปี 2545) การกำหนดอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อเพื่อ

ที่อยู่อาศัยที่มูลค่าหลักประกันตั้งแต่ 10 ล้านบาทขึ้นไปได้ไม่เกินร้อยละ 70 ของราคาซื้อขาย (ปี 2546) การกำกับดูแลสินทรัพย์เสี่ยงของสถาบันการเงิน โดยกำหนดให้สถาบันการเงินต้องกันสำรองเพื่อรองรับความเสี่ยงโดยนำแนวทางของมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (International Accounting Standard - IAS) ฉบับที่ 39 มาใช้ในช่วงปลายปี 2549 เป็นต้นมา นอกจากนี้ ยังมีหลักเกณฑ์ที่จะส่งเสริมการปล่อยสินเชื่อของสถาบันการเงิน ได้แก่ การอนุญาตให้สถาบันการเงินจัดชั้นลูกหนี้เป็นรายบัญชีแทนการจัดชั้นลูกหนี้เป็นรายลูกหนี้ เพื่อให้ไม่ให้เป็นอุปสรรคต่อการให้สินเชื่อหมุนเวียนแก่ภาคธุรกิจ และทำให้สถาบันการเงินสามารถปล่อยสินเชื่อเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจได้เพิ่มมากขึ้น

ทั้งนี้ ธปท. ได้ติดตามดูแลสถาบันการเงินอย่างใกล้ชิด ทั้งการตรวจสอบแบบ on-site และ off-site และการหารือกับผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการเงินอย่างต่อเนื่อง ทำให้ระบบสถาบันการเงินยังคงมีฐานะมั่นคงแข็งแรง มีเงินกองทุนเพียงพอที่จะรองรับปัญหาอันอาจเกิดจากภาวะวิกฤติดังกล่าวได้

4.5.2 ผลการดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์ และพัฒนาการที่สำคัญในปี 2551

สำหรับระบบธนาคารพาณิชย์โดยรวมในปี 2551 ยังมีเสถียรภาพจากความระมัดระวังในการดำเนินธุรกิจ โดยเฉพาะมีการบริหารความเสี่ยงที่ดีขึ้นเป็นลำดับ ทำให้ผลการดำเนินงานของปี 2551 ยังมีกำไรซึ่งประกอบกับการเพิ่มทุนที่ช่วยเอื้อให้มีเงินกองทุนสูงขึ้นอันจะช่วยเสริมความมั่นคงและเป็นตัวกันมิให้ความเสี่ยงกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้ฝาก แต่เนื่องจากความผันผวนในตลาดการเงินโลกยังคงสูง ธปท. จึงยังเน้นให้ระบบธนาคารพาณิชย์ต้องให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงและการบริหารสภาพคล่อง โดย ธปท. มีการหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องปัจจัยท้าทายต่างๆ กับธนาคารพาณิชย์อย่างใกล้ชิด

4.6 การประเมินระบบการเงินภายใต้โครงการ Financial Sector Assessment Program (FSAP)

ประเทศไทยเข้ารับการประเมินระบบการเงินภายใต้โครงการ FSAP โดยกองทุนการเงินระหว่างประเทศและธนาคารโลก ระหว่างวันที่ 17-31 มกราคม 2550 (1st Mission) และ 24 พฤษภาคม - 6 มิถุนายน 2550 (2nd Mission) ซึ่งคณะผู้ประเมินได้นำส่งรายงานผลการประเมินภายใต้โครงการ FSAP อย่างเป็นทางการแล้วในเดือนมิถุนายน 2551 โดยทางการไทยอยู่ระหว่างพิจารณาความเหมาะสมในการเผยแพร่รายงานดังกล่าว

5. การกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน

5.1 นโยบายในการกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน

ชปท. มีหน้าที่กำกับตรวจสอบและวิเคราะห์ติดตามฐานะผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องตามแนวทางการกำกับดูแลแบบรวมกลุ่ม (Consolidated Supervision) และตามแนวทางการความเสี่ยง (Risk Based Supervision) โดย ชปท. จะประเมินความเหมาะสมของการบริหารความเสี่ยงและระบบการจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสถาบันการเงิน เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น และสามารถกำหนดมาตรการแก้ไขได้ทันทั่วทั้งก่อนที่สถาบันการเงินจะมีปัญหาอยู่ในระดับที่อาจส่งผลกระทบต่อฐานะความมั่นคงของระบบสถาบันการเงิน

นโยบายการกำกับตรวจสอบสถาบันการเงินในปี 2551 ชปท. ได้ออกตรวจสอบ ณ ที่ทำการสถาบันการเงินอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ขึ้นอยู่กับสภาพปัญหาและผลการจัดระดับโดยรวมของสถาบันการเงิน รวมทั้งการตรวจสอบพิเศษ เช่น การตรวจสอบการดำรงเงินกองทุนภายใต้หลักเกณฑ์ Basel II และกระบวนการบริหารความเสี่ยงและประเมินความเสี่ยงของเงินกองทุนภายใต้ภาวะวิกฤตตามสถานการณ์จำลองที่กำหนด (Stress Test) เป็นต้น โดยประเด็นที่ ชปท. ให้ความสำคัญในการตรวจสอบ ได้แก่ การจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ประสิทธิภาพของระบบบริหารความเสี่ยง การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของทางการ และความเพียงพอของเงินกองทุน เพื่อให้สถาบันการเงินเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความโปร่งใส จริยธรรม และมีระบบบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน

5.2 การตรวจสอบสถาบันการเงิน

ชปท. จัดให้ผู้ตรวจสอบออกตรวจสอบ ณ ที่ทำการธนาคารพาณิชย์ ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย สาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ สถาบันการเงินเฉพาะกิจ^{1/} บริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย บริษัทบริหารสินทรัพย์ทางการ และบริษัทข้อมูลเครดิตอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง สาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่มีการจัดระดับโดยรวมอยู่ในระดับดีหรือค่อนข้างดี จะตรวจสอบปีเว้นปี สำหรับ

บริษัทบริหารสินทรัพย์เอกชน และผู้ประกอบการธุรกิจทางการเงินที่มีใช้สถาบันการเงิน (Non-bank) ที่ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคล ชปท. มีนโยบายตรวจสอบอย่างน้อย 1 ครั้ง ภายในระยะเวลา 3 ปี

5.2.1 การตรวจสอบฐานะ การดำเนินงาน และการบริหารความเสี่ยง

ชปท. จะดำเนินการตรวจสอบสถาบันการเงินตามหลักการ Risk Based Examination โดยจะจัดลำดับความสำคัญในการตรวจสอบตามระดับความเสี่ยงที่สถาบันการเงินมีอยู่ จากลักษณะโครงสร้างการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงินในประเทศไทย การตรวจสอบของ ชปท. จะมุ่งเน้นไปยังประเด็นที่เป็นความเสี่ยงเป็นหลัก ได้แก่ ความเพียงพอของเงินกองทุนในปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านเครดิต ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ ความเสี่ยงด้านตลาด และความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ธรรมาภิบาลของคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการเงิน ศักยภาพในการแข่งขัน การปฏิบัติตามเกณฑ์และคำสั่งการจากการตรวจสอบในครั้งก่อนหน้าของ ชปท. นอกจากนี้ ในช่วงเวลาที่ภาวะเศรษฐกิจผันผวนทำให้มีปัจจัยเสี่ยงบางประการเพิ่มสูงขึ้นเป็นพิเศษ การตรวจสอบของ ชปท. ก็อาจคำนึงถึงปัจจัยความเสี่ยงเหล่านี้ด้วย ดังเช่น การเกิดวิกฤตการณ์ของระบบสถาบันการเงินในต่างประเทศในปี 2551 เป็นต้น

การตรวจสอบสถาบันการเงินเฉพาะกิจตามที่กระทรวงการคลังมอบหมาย ชปท. มุ่งเน้นตรวจสอบฐานะการดำเนินงาน และการบริหารความเสี่ยงเช่นเดียวกัน แล้วแจ้งผลการตรวจสอบรวมทั้งเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหากับกระทรวงการคลังพิจารณาดำเนินการตามที่เห็นสมควร และการตรวจสอบบริษัทบริหารสินทรัพย์ จะเน้นตรวจสอบเพื่อติดตามการบริหารจัดการสินทรัพย์ที่บริษัทรับซื้อหรือรับโอนมา สำหรับการตรวจสอบผู้ประกอบการธุรกิจทางการเงินที่มีใช้สถาบันการเงิน (Non-bank) ที่ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคล จะมุ่งเน้นตรวจสอบการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ ชปท. กำหนด เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคและป้องกันมิให้ผู้ประกอบธุรกิจเอาเปรียบ

1/ สถาบันการเงินเฉพาะกิจประกอบด้วย ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย บริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย และบริษัทประกันสินเชื่อสหกรณ์ขนาดย่อม

ผู้ให้บริการ นอกจากนี้ ยังได้ดำเนินการกับผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลที่เข้าข่ายผิดกฎหมาย โดยออกสำรวจ ตรวจสอบ การให้สินเชื่อส่วนบุคคลที่เข้าข่ายผิดกฎหมาย และประสานงานกับ เจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อดำเนินการตามกฎหมายกับผู้ที่เกี่ยวข้อง

5.2.2 การประเมินความพร้อมเพื่อรองรับการดำรงเงินกองทุนภายใต้หลักเกณฑ์ Basel II

ธปท. ได้ตรวจสอบเพื่อพิจารณาอนุญาตสถาบันการเงินที่ขออนุญาตใช้วิธี Standardised Approach (SA-OR) ในการดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ โดยผลการประเมิน สถาบันการเงินส่วนใหญ่ปฏิบัติตามได้มาตรฐานขั้นต่ำ และมีความพร้อมในการคำนวณเงินกองทุนตามหลักเกณฑ์ SA-OR สำหรับการตรวจสอบเพื่อประเมินความพร้อมของสถาบันการเงินที่ขออนุญาตใช้วิธี Internal Ratings-Based Approach (IRB) ในการคำนวณเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านเครดิต นั้น ธปท. ได้ดำเนินการและมีการหารือกับสถาบันการเงินอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความเข้าใจในการปฏิบัติให้ปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำภายในสิ้นปี 2552

5.2.3 การตรวจสอบเครื่องมือการบริหารความเสี่ยง

ธปท. ได้กำหนดสถานการณ์จำลองภาวะวิกฤตจากเศรษฐกิจมหภาค (Macro Stress Scenario) ให้ธนาคารพาณิชย์ไทย 14 แห่งใช้ในการจัดทำ Stress Test เพื่อประเมินผลกระทบจากปัจจัยเสี่ยงด้านเศรษฐกิจมหภาค และผลกระทบจากปัญหาลูกหนี้สินเชื่อที่อยู่อาศัยประเภทที่มีความน่าเชื่อถือต่ำของสหรัฐอเมริกา (Subprime Mortgage) โดยผลการประเมินภาพรวมพบว่า ธนาคารพาณิชย์ไทยส่วนใหญ่มีพัฒนาการในการจัดทำ Stress Test มากขึ้น ทั้งในด้านความรู้ ความเข้าใจ วิธีการ และกระบวนการที่ใช้ รวมถึงการได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูงของธนาคารพาณิชย์

ทั้งนี้ ธนาคารพาณิชย์ไทยควรปรับปรุงและพัฒนาการจัดทำ Stress Test อย่างต่อเนื่อง ในประเด็นของการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างผลกระทบของปัจจัยเศรษฐกิจ (Macro Factors) ที่มีต่อฐานะและผลการดำเนินงานของลูกหนี้ (Macro - Micro Link) จากปัจจุบันที่ใช้ดุลยพินิจเป็นหลักในการพิจารณาให้เป็นการใช้ข้อมูลวิเคราะห์เชิงปริมาณและทดสอบทางสถิติเพื่อสามารถใช้อ้างอิงและประกอบการพิจารณามากขึ้น และนำผลการจัดทำ Stress test ไปใช้ประกอบการวางแผนเงินกองทุน (Capital Planning) ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ

ประเมินความเพียงพอของเงินกองทุนของสถาบันการเงิน (Internal Capital Adequacy Assessment Process - ICAAP) ภายใต้หลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนโดยทางการ (Pillar II) ซึ่งธนาคารพาณิชย์จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสิ้นปี 2553

5.2.4 การตรวจสอบเทคโนโลยีสารสนเทศ

ในปี 2551 ธปท. ได้ตรวจสอบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของธนาคารพาณิชย์ไทยและธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยจำนวน 9 แห่ง สาขาธนาคารต่างประเทศจำนวน 3 แห่ง และสถาบันการเงินเฉพาะกิจจำนวน 1 แห่ง ผลการตรวจสอบพบว่า สถาบันการเงินส่วนใหญ่มีการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับพอใช้ นอกจากนี้ ธปท. ยังได้ติดตามความคืบหน้าของการเตรียมความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Basel II ซึ่งสถาบันการเงินส่วนใหญ่ได้จัดให้มีระบบเทคโนโลยีและอยู่ระหว่างการปรับปรุงฐานข้อมูลให้สมบูรณ์และเพียงพอต่อการคำนวณตามหลักเกณฑ์ Basel II มากขึ้น

โดยสรุป ในปี 2551 ธปท. ได้ตรวจสอบฐานะการดำเนินงานและการบริหารความเสี่ยงของสถาบันการเงิน รวม 61 แห่ง (ตารางที่ 14) ผลการตรวจสอบ มีประเด็นสำคัญจากการตรวจสอบความเสี่ยงด้านกลยุทธ์พบว่า ภาพรวมดีขึ้นแต่ยังมีประเด็นการกำกับดูแลของผู้บริหารและการแก้ไขตามคำสั่งการของ ธปท. **ความเสี่ยงด้านเครดิต**พบว่า สถาบันการเงินได้ปรับปรุงกระบวนการอนุมัติสินเชื่อดีขึ้น โดยมุ่งพัฒนากระบวนการติดตามสินเชื่อและการสอบทานสินเชื่อ ความเสี่ยงด้านตลาดพบว่า สถาบันการเงินมุ่งพัฒนาระบบ บุคลากรและเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยง **ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง**พบว่า ลูกค้านำฝากรายใหญ่มีความอ่อนไหวต่ออัตราดอกเบี้ย มีการระดมเงินทุนในรูปแบบของหุ้นกู้และตั๋วแลกเงินเพิ่มขึ้น และ**ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ**พบว่า ระบบการตรวจสอบภายในและหน่วยงานการกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (Compliance Unit) ยังต้องปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ ธปท. ได้สั่งการให้สถาบันการเงินบางแห่งปรับปรุงแก้ไขฐานะการดำเนินงาน และระบบการบริหารความเสี่ยง รวมถึงการสั่งการให้สถาบันการเงินบางแห่งเพิ่มทุนเพื่อให้มีเงินกองทุนเพียงพอรองรับความเสี่ยงของสถาบันการเงิน พร้อมกับรายงานผลการปรับปรุงแก้ไขให้ ธปท. ทราบ รวมทั้งหามาตรการเพื่อรองรับความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น ทั้งนี้ ธปท. ยังได้ดำเนินการ

ตรวจสอบบริษัทในเครือของสถาบันการเงิน และได้สั่งการให้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินของสถาบันการเงินด้วย

หนึ่ง ในการตรวจสอบบริษัทที่ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน ปรากฏว่า มีการปฏิบัติที่ไม่เป็นไป

ตามประกาศหลักเกณฑ์ที่ ธปท.กำหนด ซึ่งได้มีการสั่งการให้ปฏิบัติตามประกาศ หรือดำเนินการตามกฎหมาย สำหรับผู้ประกอบการที่ไม่ได้รับอนุญาต ธปท. ได้มีการติดตามและได้ดำเนินการตามกฎหมาย

ตารางที่ 14 : จำนวนสถาบันการเงินที่ ธปท. ตรวจสอบในปี 2551

สถาบันการเงิน	จำนวนสถาบันการเงินทั้งสิ้น	จำนวนสถาบันการเงินที่ตรวจสอบ
ธนาคารพาณิชย์ไทย/ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย	17	17
สาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ/ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ	17	13
บริษัทเงินทุน/บริษัทเครดิตฟองซิเอร์	7	6
สถาบันการเงินเฉพาะกิจ	8	8
บรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย	1	1
บริษัทบริหารสินทรัพย์	9	4
บริษัทที่ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตและ / หรือสินเชื่อส่วนบุคคลที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน	28	11
บริษัทข้อมูลเครดิตแห่งชาติ	1	1
รวม	88	61

5.3.การวิเคราะห์ การติดตามฐานะและผลการดำเนินงานของสถาบันการเงิน

ธปท. ได้วิเคราะห์ ติดตามฐานะและผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินแต่ละแห่งอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง โดยใช้แนวทางการกำกับดูแลโดยทางการและแนวทางการวิเคราะห์และติดตามฐานะตามกฎหมายเกณฑ์ทางกฎหมาย เพื่อประเมินผลกระทบต่อความมั่นคงของสถาบันการเงินในอนาคต รวมทั้งประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินนั้นๆ ด้วย สำหรับปี 2551 สถาบันการเงินที่ ธปท. ได้วิเคราะห์ ติดตามฐานะและผลการดำเนินงานมีจำนวน 49 แห่ง ธปท. ยังได้วิเคราะห์ ในเรื่อง การลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศ และสภาพคล่องอย่างใกล้ชิด การมีระบบเตือนภัยล่วงหน้า มีการวิเคราะห์ปัจจัยด้านเศรษฐกิจต่างๆ ตลอดจนมีการจัดทำ Stress Test นอกจากนี้ ธปท. ยังติดตามการปฏิบัติตามคำสั่งการหรือเงื่อนไขที่ ธปท. กำหนด ตลอดจนการดูแลเรื่องการร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสถาบันการเงิน และผู้ประกอบการธุรกิจทางการเงินที่มีใช้สถาบันการเงิน (Non-bank) ที่ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตและ

สินเชื่อส่วนบุคคล รวม 853 เรื่อง โดยส่วนใหญ่เป็นเรื่องร้องเรียนเพื่อขอปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ขอปรับหนี้ หรือการติดตามทวงถามหนี้ที่ไม่เหมาะสม ซึ่งเรื่องร้องเรียนดังกล่าวได้ดำเนินการจนได้ข้อยุติแล้ว 755 เรื่อง หรือร้อยละ 89 ของเรื่องร้องเรียนที่รับเข้ามาทั้งสิ้น

5.4 การกำกับสถาบันการเงิน

ในปี 2551 ธปท. ได้พิจารณาอนุญาต ผ่อนผัน ให้ความเห็นชอบ และตอบข้อหารือ รวมทั้งสิ้น 2,078 คำขอ ซึ่งประกอบด้วย การพิจารณาคำขอที่ ธปท. ต้องเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง การพิจารณาอนุญาตในส่วนที่เป็นอำนาจของ ธปท. และพิจารณาให้ใบอนุญาตจัดตั้งสถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจที่มีใช้สถาบันการเงิน (Non-bank) ตลอดจนพิจารณาตอบข้อหารือในเรื่องต่างๆ นอกจากนี้ ธปท. ได้ติดตามการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการอนุญาต หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่กำหนดตามประกาศและหนังสือเวียนต่างๆ จำนวน 1,483 เรื่อง เช่น การปฏิบัติตามเงื่อนไขในการอนุญาตให้เปิดสาขาสาขาย่อย การให้สินเชื่อและการลงทุน การซื้อหรือมีหุ้น เป็นต้น

5.5 การเพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับตรวจสอบและวิเคราะห์สถาบันการเงิน

ในปี 2551 ธปท. ได้มีการดำเนินการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับตรวจสอบและวิเคราะห์สถาบันการเงิน ดังนี้

5.5.1 การพัฒนาผู้ตรวจสอบ

ธปท. ได้พัฒนาผู้ตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง โดยโรงเรียนผู้ตรวจสอบได้ดำเนินการจัดฝึกอบรมผู้ตรวจสอบให้มีความรู้ด้านการกำกับตรวจสอบและการวิเคราะห์ตั้งแต่ขั้นพื้นฐานจนถึงระดับที่พร้อมจะปฏิบัติงานกำกับตรวจสอบและวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับมาตรฐานสากล นอกจากนี้ ธปท. ได้มีการส่งผู้ตรวจสอบและผู้บริหารเข้ารับการพัฒนาทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อเป็นการเสริมความรู้ให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งได้จัดให้มีการสัมมนา การศึกษาดูงานหน่วยงานภายนอก และการบรรยายให้ความรู้เชิงวิชาการ โดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิทั้งจากในประเทศและจากองค์กรต่างประเทศที่ทำหน้าที่กำกับดูแลสถาบันการเงิน

5.5.2 การพัฒนาการกำกับตรวจสอบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

ในปี 2551 ธปท. ได้พัฒนาคู่มือตรวจสอบให้สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติที่เป็นสากล ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถาบันการเงิน โดยได้พัฒนาคู่มือตรวจสอบฐานะและการดำเนินงาน คู่มือตรวจสอบแบบรวมกลุ่ม และปรับปรุงคู่มือการตรวจสอบความเสี่ยงทั้ง 5 ด้าน ให้เป็นปัจจุบัน สอดคล้องกับประกาศหนังสือเวียนของ ธปท. โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหลักเกณฑ์การดำรงเงินกองทุนตาม Basel II ซึ่งจะเริ่มบังคับใช้สิ้นปี 2551 และเกณฑ์การกำกับแบบรวมกลุ่มซึ่งจะมีผลบังคับใช้ตามข้อกำหนดในกฎหมายพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551

5.5.3 การพัฒนาระบบงานเพื่อใช้ในการบริหารงานตรวจสอบสถาบันการเงิน

ธปท. ได้ดำเนินการพัฒนาระบบงานเพื่อใช้ในการบริหารงานตรวจสอบสถาบันการเงินอย่างต่อเนื่อง โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเพื่อให้สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

การเป็นตัวแกนของประเทศไทยในองค์กรและเวทีความร่วมมือระหว่างประเทศ

1. สมาคมประชาชาติอาเซียน (Association of Southeast Asian Nations: ASEAN)

สมาคมประชาชาติอาเซียนก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 ปัจจุบันมีสมาชิกทั้งสิ้น 10 ประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการคือ (1) สนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจ สังคม และการพัฒนาทางวัฒนธรรมภายในภูมิภาค และ (2) สนับสนุนให้เกิดสันติภาพและความมั่นคงระดับภูมิภาค

ในปี 2551 ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย และผู้ช่วยผู้ว่าการ สายนโยบายการเงินได้เข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาเซียน (ASEAN Finance Ministers' Meeting - AFMM) ครั้งที่ 12 และการประชุมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ระหว่างวันที่ 1-4 เมษายน 2551 ณ เมืองดานัง ประเทศเวียดนาม โดยผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ในฐานะสมาชิกของคณะผู้แทนผู้ว่าการธนาคารกลางอาเซียน^{2/} ได้เข้าร่วมการประชุม AFMM เพื่อให้ข้อคิดเห็นในเรื่องที่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของธนาคารกลาง

ประเด็นความร่วมมือทางการเงินที่สำคัญที่มีการหารือกันในที่ประชุม AFMM ปีนี้ ได้แก่ เรื่อง แนวทางการดำเนินการเพื่อจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community - AEC) ภายในปี 2558 (ค.ศ. 2015) ซึ่งเน้นหลัก

2/ คณะผู้ว่าการธนาคารกลางอาเซียนสำหรับปี 2551 ประกอบด้วย ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้ว่าการธนาคารกลางเวียดนาม และผู้ว่าการธนาคารกลางบรูไน ซึ่งทำหน้าที่เป็นประธานการประชุมครั้งนี้ผ่านมา ประธานการประชุมครั้งปัจจุบัน และประธานการประชุมครั้งต่อไปของการประชุมผู้ว่าการธนาคารกลางอาเซียน

การดำเนินการสำคัญ 3 ด้านคือ 1) การรักษาสมาคมระหว่างกัน เปิดเสรีกับเสถียรภาพการเงิน 2) การประสานงานระหว่างคณะทำงานต่างๆ ในการเปิดเสรีด้านการเงินเพิ่มขึ้น รวมทั้งกับ ASEAN Capital Market Forum (ACMF) และ 3) การเพิ่มศักยภาพเพื่อลดช่องว่างของระดับการพัฒนาระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน

นอกจากนี้ ที่ประชุม AFMM ได้ให้ความเห็นชอบกับ (1) Medium-Term Strategic Framework เพื่อเร่งการดำเนินการพัฒนาและการรวมตัวตลาดทุนในประเทศสมาชิกอาเซียนให้สอดคล้องกับ AEC (2) ปรับลดกรอบระยะเวลาการเจรจาเปิดเสรีการค้าบริการด้านการเงินระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนจาก 3 ปีเป็น 2 ปี เพื่อให้สอดคล้องกับกรอบระยะเวลาของ AEC (3) บรรจุ Article on Prudential Measures, Financial Stability and Exchange Rate เพื่อให้สิทธิแก่ทางการของประเทศสมาชิกอาเซียนในการดูแลรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเงินในการเจรจาเปิดเสรีกับประเทศคู่เจรจา (4) การดำเนินการในรูปแบบ Umbrella approach เพื่อให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่เอื้ออำนวยต่อการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน รวมทั้ง

การจัดทำมาตรฐานสำหรับการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน (best practices for infrastructure projects) โดยภาครัฐจะดำเนินการศึกษามาตรการเพื่อสนับสนุนการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน และ (5) การจัดงาน ASEAN Finance Ministers' Investor Seminar (ASEAN Roadshow) ครั้งที่ 5 ในวันที่ 8 ตุลาคม 2551 ณ นครดูไบ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ เพื่อประชาสัมพันธ์อาเซียนในฐานะแหล่งลงทุนที่สำคัญ

ทั้งนี้ ประเทศไทยจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม AFMM ครั้งที่ 13 ในช่วงเดือนเมษายน 2552 ณ กรุงเทพฯ ตามหลักการประธานเดี่ยว (Single Chairmanship) ภายใต้กฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) ที่กำหนดให้ประเทศที่เป็นประธานการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน (ASEAN Summit) ต้องทำหน้าที่ประธานการประชุมระดับรัฐมนตรีอาเซียนที่สำคัญด้วย

ในส่วนของความร่วมมือทางการเงินระหว่างธนาคารกลางอาเซียน ธปท. ได้มอบหน้าที่ธนาคารกลางผู้ประสานงาน (Agent Bank) สำหรับสัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราอาเซียน (ASEAN Swap Arrangement - ASA) ให้แก่ธนาคารกลางเวียดนาม เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2551

2. สมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กับจีน ญี่ปุ่น และเกาหลี (อาเซียน+3)

ประเทศสมาชิกอาเซียน+3 ประกอบด้วยสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ ร่วมกับจีน ญี่ปุ่น และเกาหลี เริ่มจัดการประชุมครั้งแรกในปี 2542 เพื่อหารือแนวทางการพัฒนาภูมิภาคความร่วมมือในภูมิภาค สำหรับป้องกันและแก้ไขปัญหาวิกฤตการเงิน ทั้งนี้ กระบวนการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาเซียน+3 มุ่งมั่นด้านความร่วมมือด้านการเงินที่สำคัญคือ “แนวคิดริเริ่มเชียงใหม่” (Chiang Mai Initiative - CMI) ซึ่งเป็นกลไกการให้ความช่วยเหลือทางการเงินซึ่งกันและกันในระดับภูมิภาคในรูปแบบการแลกเปลี่ยนเงินตราทวิภาคี (Bilateral Swap Arrangements - BSAs) และ “แนวคิดริเริ่มการพัฒนาตลาดพันธบัตรเอเชีย” (Asian Bond Markets Initiative - ABMI) เพื่อมุ่งส่งเสริมการออกพันธบัตรในสกุลเงินท้องถิ่นและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของตลาดพันธบัตรของประเทศสมาชิก

การดำเนินงานของอาเซียน+3 มีกำหนดการประชุมระดับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (AFMM+3) ปีละหนึ่งครั้ง และมีการประชุมของเจ้าหน้าที่อาวุโสกระทรวงการคลังและธนาคารกลางอาเซียน+3 (AFDM+3) ปีละสองครั้ง เพื่อทบทวน

และให้แนวทางแก่คณะทำงานต่างๆ อีกทั้งยังเป็นเวทีสำหรับกระบวนการติดตามและสอดส่องดูแลเศรษฐกิจ

ธปท. ได้มีส่วนร่วมในกระบวนการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาเซียน+3 อย่างต่อเนื่อง โดยเข้าร่วมการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสกระทรวงการคลังและธนาคารกลาง และการประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาเซียน+3 และสืบบทบาทสำคัญในคณะทำงานเพื่อพัฒนาแนวคิดริเริ่มเชียงใหม่ให้เป็นกลไกพหุภาคี (Taskforce on Multilateralization of the CMI) ซึ่งมีหน้าที่ศึกษาและเสนอแนะทำที่ต่อประเด็นต่างๆ ในการจัดตั้งกองทุน Self-managed Reserve Pooling Arrangement (SRPA)

ในปี 2551 คณะทำงานเพื่อพิจารณาแนวคิดริเริ่มเชียงใหม่ให้เป็นกลไกพหุภาคีได้ดำเนินการศึกษาและหารือประเด็นสำคัญต่างๆ ในการจัดตั้งกองทุน SRPA อาทิ การพัฒนากลไกสอดส่องดูแลเศรษฐกิจ ขนาดของกองทุน สัดส่วนเงินสมทบ โครงสร้างกองทุน และเงื่อนไขในการขอรับความช่วยเหลือ

ข้อเสนอจากการศึกษาของคณะทำงานที่ได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาเซียน+3 เมื่อเดือนพฤษภาคม 2551 ที่สำคัญได้แก่ กองทุน SRPA ควรมีขนาดเริ่มต้นไม่ต่ำกว่า 80 พันล้านดอลลาร์ สรอ. โดยในจำนวนนี้เป็นการสมทบจากกลุ่มประเทศอาเซียนร้อยละ 20 และอีกร้อยละ 80 สมทบโดยจีน ญี่ปุ่น และเกาหลี โดยประเทศสมาชิกจะสามารถเบิกถอนวงเงินความช่วยเหลือโดยไม่ได้เข้าโครงการ

เงินกู้ยืมจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศได้ร้อยละ 20 ของวงเงิน รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพของกลไกการสอดส่องดูแลเศรษฐกิจของภูมิภาค อาทิ การเพิ่มความถี่ของการประชุมเพื่อประเมินเศรษฐกิจและหารือด้านนโยบาย (Economic Review and Policy Dialogue) และปรับปรุงคุณภาพรายงานเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกให้มีรูปแบบที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

3. ธนาคารเพื่อการชำระหนี้ระหว่างประเทศ (Bank for International Settlements: BIS)

ธนาคารเพื่อการชำระหนี้ระหว่างประเทศ หรือ Bank for International Settlements (BIS) เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นโดยสนธิสัญญาระหว่างประเทศเมื่อ 17 พฤษภาคม 2473 เพื่อทำหน้าที่เป็นธนาคารสำหรับธนาคารกลางและสถาบันการเงินระหว่างประเทศ รวมทั้งประสานงานระหว่างธนาคารกลาง ในการกำกับดูแลเพื่อส่งเสริมความร่วมมือ แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นระหว่างสถาบันการเงินต่างๆ และเสริมสร้างเสถียรภาพของระบบการเงิน ตลอดจนเป็นศูนย์กลางในการทำวิจัยทางเศรษฐกิจ และผลักดันนโยบายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและการเงินระหว่างประเทศ

ในปี พ.ศ. 2551 ผู้บริหารธนาคารแห่งประเทศไทยได้เข้าร่วมการประชุม Bi-monthly Meeting และการประชุมสามัญประจำปี การประชุมเหล่านี้เป็นการหารือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาวะเศรษฐกิจโลกและพัฒนาการทางด้านตลาดการเงิน

การประชุมผู้ว่าการ (All Governors' Meeting)

ในระหว่างการประชุม Bi-monthly Meeting ผู้ว่าการได้รับเชิญเข้าร่วมการประชุม All Governors' Meeting หัวข้อสำหรับการประชุมในแต่ละคราวจะเป็นประเด็นที่น่าสนใจในแต่ละช่วงประธานในที่ประชุมได้แก่ Mr. Jean-Pierre Roth ประธานกรรมการของ BIS

หัวข้อการประชุมในปี 2551 มีดังต่อไปนี้

- เดือนมกราคม 2551 “The role of monetary and credit aggregates in monetary policy”
- เดือนมีนาคม 2551 “The current financial turmoil: underlying causes and potential economic consequences”

- เดือนพฤษภาคม 2551 “Accounting for the costs of holding foreign exchange reserves”

- เดือนกันยายน 2551 “The Financial Turmoil and Basel II implementation; an emerging market economies perspective”

- เดือนพฤศจิกายน 2551 “Foreign currency liquidity pressures, dislocation in FX swap markets and central bank responses”

ผู้ว่าการหรือรองผู้ว่าการในฐานะผู้แทน ธปท. เข้าร่วมการประชุมสามัญประจำปีและการประชุมทุก 2 เดือนที่เมืองบาเซิล ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ และที่เมืองเซาเปาลู ประเทศบราซิล

Asian Consultative Council (ACC)

ACC ประกอบด้วยผู้ว่าการธนาคารกลางประเทศสมาชิกในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ACC เป็นเวทีเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของประเทศสมาชิกในภูมิภาค โดยมีการประชุมปีละ 2 ครั้ง ปัจจุบัน Dr. Zeti Akhtar Aziz ผู้ว่าการธนาคารกลางประเทศมาเลเซียเป็นประธาน ACC ในปี 2551 ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยเข้าร่วมประชุม 2 ครั้งเมื่อวันที่ 3-4 กุมภาพันธ์ 2551 ที่เมืองมูมไบ ประเทศอินเดียและระหว่างการประชุมสามัญประจำปีที่เมืองบาเซิล ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

กลุ่มธรรมาภิบาลธนาคารกลาง (Central Bank Governance Group)

ผู้ว่าการธนาคารกลางหรือในกลุ่มนี้เกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินงานของธนาคารกลาง รวมทั้งการกำหนดขอบเขตและจัดลำดับความสำคัญของงานธนาคารกลาง การประชุมส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงการประชุม BIS Bi-monthly Meeting ท่านผู้ว่าการ

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้รับเชิญในกลุ่มนี้เพื่อเข้าร่วมพร้อมกับสมาชิกอีก 8 ประเทศ Mr. Guillermo Ortiz ผู้ว่าการธนาคารกลางเม็กซิโกทำหน้าที่เป็นประธานของกลุ่มนี้

การประชุม BIS อื่นๆ

BIS Annual Conference

ผู้บริหารระดับสูงของธนาคารกลางและนักวิชาการเข้าร่วมการสัมมนาเมื่อวันที่ 26-27 มิถุนายน 2551 ในหัวข้อ “Whither monetary policy? Monetary policy challenges in the decade ahead.”

การประชุมประจำปีของรองผู้ว่าการธนาคารกลาง

การประชุมประจำปีของรองผู้ว่าการจัดขึ้นระหว่างวันที่ 31 มกราคม ถึง 1 กุมภาพันธ์ 2551 ณ เมืองบาเซิล ประเทศ

สวิตเซอร์แลนด์ ในหัวข้อ “Capital flows and financial assets in emerging markets; determinants, consequences and challenges for central banks”

คณะทำงานด้านนโยบายการเงินในภูมิภาคเอเชีย

ธนาคารเพื่อการชำระหนี้ระหว่างประเทศจัดการประชุมคณะทำงานด้านนโยบายการเงินในภูมิภาคเอเชียระหว่างวันที่ 4-6 มิถุนายน 2551 ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย คณะทำงานมีการหารือพัฒนาการด้านเศรษฐกิจและการเงินในภูมิภาค และหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการด้านนโยบายการเงิน ผู้เข้าร่วมประชุมได้แก่ผู้บริหารระดับสูงของธนาคารกลางประเทศต่างๆ ในภูมิภาค

4. ธนาคารกลางในภูมิภาคเอเชียตะวันออกและแปซิฟิก (The Executives' Meeting of East Asia-Pacific Central Banks: EMEAP)

การประชุมระดับผู้บริหารของธนาคารกลางในภูมิภาคเอเชียตะวันออกและแปซิฟิกเป็นกรอบความร่วมมือของธนาคารกลาง ก่อตั้งขึ้นในปี 2534 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างธนาคารกลางสมาชิก การประชุมระดับผู้ว่าการธนาคารกลางในภูมิภาคเอเชียตะวันออกและแปซิฟิกได้ถูกจัดขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อปี 2539 ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น และได้จัดต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี

สำหรับปี 2551 การประชุมระดับผู้ว่าการและรองผู้ว่าการของ EMEAP รวมทั้งคณะกรรมการด้านเสถียรภาพการเงิน (EMEAP Monetary and Financial Stability Committee) ซึ่งมีรองผู้ว่าการของธนาคารกลางสมาชิกเป็นกรรมการ ได้ให้ความสำคัญกับวิกฤตเศรษฐกิจโลกและผลกระทบต่อเสถียรภาพเศรษฐกิจการเงินในภูมิภาค โดยได้ออกแถลงการณ์ร่วมกันของสมาชิก EMEAP (Joint-Press Statement) เกี่ยวกับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจการเงินโลกต่อเศรษฐกิจในภูมิภาค รวมทั้งอยู่ระหว่างการดำเนินการจัดตั้งกลไกการจัดการบริหารวิกฤตการเงิน

(Crisis Management/ Resolution Framework) เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจร่วมกันระหว่างสมาชิก EMEAP

สำหรับระดับคณะทำงานของ EMEAP ได้ให้ความสำคัญต่อภาวะวิกฤตเศรษฐกิจการเงินโลกที่เกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางจากการประชุมระดับผู้ว่าการและรองผู้ว่าการ โดยมีความคืบหน้าสำคัญของคณะทำงานด้านการกำกับสถาบันการเงิน (Working Group on Banking Supervision) ในการศึกษาแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะจากรายงานเรื่องการเสริมสร้างความแข็งแกร่งของตลาดการเงินและสถาบันการเงิน (Report on Enhancing Market and Institutional Resilience^{3/}) ของเวทีความร่วมมือด้านเสถียรภาพการเงิน (Financial Stability Forum^{4/})

นอกจากนี้ คณะทำงานทั้งสามด้าน คือ คณะทำงานด้านการกำกับสถาบันการเงิน คณะทำงานด้านตลาดการเงิน (Working Group on Financial Markets) และคณะทำงานด้านระบบการ

3/ http://www.fsforum.org/publications/r_0804.pdf

4/ Financial Stability Forum เป็นเวทีความร่วมมือที่ถูกจัดขึ้นจากการประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคลังและผู้ว่าการธนาคารกลางกลุ่มประเทศ G7 (G7 Finance Ministers and Central Bank Governors) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมเสถียรภาพการเงินระหว่างประเทศและลดความเสี่ยงของการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจโลก

ชำระเงิน (Working Group on Payment and Settlement Systems) ได้จัดทำรายงานประเมินความเสี่ยงแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของคณะทำงาน (Sectoral Monitoring Report) เพื่อใช้ประกอบการจัดทำรายงานภาวะ

เศรษฐกิจมหภาค (Macro-Monitoring Report) ในการประเมินความเสี่ยงต่อเสถียรภาพการเงิน ภายใต้กระบวนการดำเนินงานของคณะกรรมการด้านเสถียรภาพการเงิน

5. กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund: IMF)

กองทุนการเงินระหว่างประเทศ หรือ International Monetary Fund (IMF) ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2487 จากการประชุม United Nations Monetary and Financial Conference หรือที่รู้จักดีในนามของ Bretton Woods Conference โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดูแลเสถียรภาพของระบบการเงินระหว่างประเทศ

ประเทศไทยเข้าเป็นสมาชิก IMF เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2492 มีโควตาปัจจุบันเท่ากับ 1,081.9 ล้าน SDR คະแนนเสี่ยง 11,069 คະแนน หรือเทียบเท่ากับร้อยละ 0.50 ของคະแนนเสี่ยงทั้งหมดของประเทศสมาชิกในกองทุนการเงินฯ ทั้งนี้ จากมติของกองทุนการเงินฯ เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2551 เรื่องการปฏิรูปโควตาและสิทธิการออกเสียงของกองทุนการเงินฯ จะส่งผลให้ประเทศไทยมีโควตาเพิ่มขึ้นเป็น 1,440.5 ล้าน SDR อย่างไรก็ดี จำนวนโควตาที่เพิ่มขึ้นนี้จะมีผลอย่างเป็นทางการเมื่อการแก้ไขข้อตกลงว่าด้วยกองทุนการเงินระหว่างประเทศเสร็จสิ้นลง

รพท. เป็นตัวแทนของประเทศไทยในกองทุนการเงินฯ ตาม พ.ร.บ. ให้อำนาจปฏิบัติการเกี่ยวกับกองทุนการเงินและธนาคารระหว่างประเทศ พ.ศ. 2494 และนำเสนอท่าทีของประเทศไทยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกองทุนการเงินฯ ต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริหารของกองทุนการเงินฯ ร่วมกับ

ประเทศสมาชิกในกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAVG) กับอีก 11 ประเทศ^{5/} อื่นๆ เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2551 ประเทศฟิลิปปินส์ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ส่งผลให้กลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีสมาชิกทั้งสิ้น 13 ประเทศ

เจ้าหน้าที่ของ รพท. มีวาระการดำรงตำแหน่งต่างๆ ใน SEAVG เพื่อเป็นตัวแทนของประเทศไทยและประเทศสมาชิกในการเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการบริหารเพื่อร่วมกำหนดนโยบายต่างๆ ของกองทุนการเงินฯ ประกอบด้วย ผู้แทนในตำแหน่งกรรมการบริหารสำรอง (Alternate Executive Director) ที่ครบวาระในการดำรงตำแหน่งเป็นเวลา 2 ปี เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2551 และผู้แทนในตำแหน่งที่ปรึกษา (Advisor) ที่มีวาระการดำรงตำแหน่ง 2 ปี เช่นกันโดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2551

ในปี 2551 รพท. ได้เป็นตัวแทนกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ใน International Monetary and Financial Committee (IMFC)^{6/} โดยในปี 2551 ได้มีการประชุมต่างๆ ดังนี้

การประชุม	วันที่
International Monetary and Financial Committee (IMFC) Deputies' Meeting	31 มีนาคม 2551
International Monetary and Financial Committee (IMFC) Spring Meeting	12 เมษายน 2551
The 40 th Annual Meeting of SEAVG ^{7/}	10 ตุลาคม 2551
International Monetary and Financial Committee (IMFC) Meeting	11 ตุลาคม 2551
The Meeting for the New Arrangements to Borrow (NAB)	12 ตุลาคม 2551
The Annual Meeting of the Board of Governors	13 ตุลาคม 2551

5/ ประกอบด้วยประเทศบรูไน กัมพูชา ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาเลเซีย เมียนมาร์ เนปาล สิงคโปร์ ตองกา และเวียดนาม

6/ ประเทศไทยในกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อันประกอบด้วย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ไทย และ สิงคโปร์ จะผลัดกันเป็นตัวแทน SEAVG ในฐานะสมาชิก IMFC โดยมีวาระการดำรงตำแหน่ง 12 เดือน

7/ เป็นการประชุมร่วมระหว่างกองทุนการเงินระหว่างประเทศและธนาคารโลก

ประเทศไทยและประเทศสมาชิกอื่นของกองทุนการเงินฯ ได้ร่วมกันสนับสนุนกองทุนการเงินฯ ให้มีการเพิ่มสิทธิออกเสียง และการมีส่วนร่วมของประเทศกำลังพัฒนา รวมถึงสนับสนุนการขยายแนวทางการลงทุนของกองทุนการเงินฯ เพื่อเสริมความแข็งแกร่งทางการเงินของกองทุนการเงินฯ โดยลดการพึ่งพารายได้จากภาษีให้กึ่งเพียงอย่างเดียว

เจ้าหน้าที่กองทุนการเงินฯ ได้เดินทางมาทบทวนภาวะเศรษฐกิจไทยประจำปี 2551 ตามประเพณีปฏิบัติตามพันธะข้อ 4 ของข้อตกลงว่าด้วยกองทุนการเงินฯ (Article IV Consultation) ระหว่างวันที่ 5-18 มีนาคม 2551 และได้การเดินทางมาติดตามความคืบหน้าระหว่างวันที่ 27-31 ตุลาคม 2551

6. ธนาคารกลางในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (South-East Asian Central Banks: SEACEN)

การจัดตั้งกลุ่มประเทศธนาคารกลางในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เริ่มขึ้นโดยการประชุมร่วมกันของธนาคารกลาง 7 แห่งในปี พ.ศ.2509 เวทีดังกล่าวเป็นการหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเศรษฐกิจและระบบสถาบันการเงิน ต่อมาในปี พ.ศ. 2525 สมาชิกได้จัดตั้งศูนย์วิจัยและฝึกอบรม SEACEN ในรูปของบริษัทภายใต้กฎหมายบริษัทของประเทศมาเลเซีย ปัจจุบันศูนย์ฯ มีสมาชิกทั้งสิ้น 16 ประเทศ^{8/} และได้ดำเนินการภายใต้กรอบวัตถุประสงค์หลัก คือ

(1) ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจทางการเงิน การธนาคาร และเศรษฐศาสตร์ รวมถึงประเด็นที่อยู่ในความสนใจของธนาคารสมาชิก และ

(2) กระตุ้นและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกลุ่มธนาคารกลางสมาชิกในเรื่องโครงการวิจัยและฝึกอบรม

ในปีทำการ 2551 ศูนย์ฯ อยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านแผนกลยุทธ์ปีที่ 3 ซึ่งต้องการเปลี่ยนบทบาทจาก Training Coordinator ไปเป็น Learning Consultant เพื่อมุ่งไปสู่การเป็น **“Premier Regional Training Centre ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก”** โดย ศูนย์ฯ ได้มีการพัฒนาคุณภาพงานด้านการฝึกอบรมและงานวิจัยมากขึ้นโดยเน้นการดำเนินงานวิจัยมาสนับสนุนงานฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรของศูนย์ฯ ปรับโครงสร้างการบริหาร และเพิ่มการทำงานร่วมกับองค์กรภายนอกมากขึ้น อาทิ ธนาคารเพื่อการชำระหนี้ระหว่างประเทศ

การประชุมหลักๆ ในแต่ละปีของ SEACEN ประกอบด้วย

1. การประชุม SEACEN Executive Committee (SEACEN EXCO) จะจัดขึ้นก่อนการประชุมสภาผู้ว่าการเพื่อเตรียมวาระการประชุมระดับผู้ว่าการ ประกอบด้วยรองผู้ว่าการของ

ประเทศสมาชิก และประธานของสภาผู้ว่าการจะดำรงตำแหน่งประธานของ EXCO โดยตำแหน่ง

2. การสัมมนาและการประชุมสภาผู้ว่าการ (SEACEN Governors’ Conference and Meeting) เป็นการประชุมสภาผู้ว่าการประเทศสมาชิกเพื่อวางแนวทางการดำเนินงานของศูนย์ฯ ในแต่ละปี แต่งตั้งกรรมการบริหารศูนย์ฯ พิจารณางบประมาณประจำปีและการสมัครเข้าเป็นสมาชิกใหม่ของประเทศต่างๆ นอกจากนี้ งานสัมมนาจะมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างประเทศสมาชิกสำหรับประเด็นที่สำคัญ ในแต่ละปี สำหรับตำแหน่งประธานของสภาผู้ว่าการจะมีวาระคราวละ 1 ปี โดยมีการเวียนกันระหว่างประเทศสมาชิก

ในการสัมมนาผู้ว่าการธนาคารกลาง ครั้งที่ 43 เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2551 ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย ผู้ว่าการประเทศสมาชิกได้มีการสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนความเห็นในหัวข้อเรื่อง “Financial Deepening to Support Monetary Stability and Sustainable Economic Growth” โดยที่ประชุมเห็นว่าการปรับโครงสร้างทางการเงินในกลุ่มประเทศ SEACEN ได้มีการพัฒนาจาก Bank-based ไปเป็น market-based ที่มีความซับซ้อนมากขึ้น และคาดว่าโครงสร้างทางการเงินจะมีการพัฒนาต่อไปในอนาคต แม้ว่าจะมีวิกฤตการณ์ทางการเงินก็ตาม ดังนั้นกลุ่มประเทศ SEACEN ควรเสริมสร้างสถาบันการเงินให้เข้มแข็งเพื่อให้ระบบเศรษฐกิจมีความสามารถในการรองรับผลกระทบจากปัญหาการเงินของโลกได้

สำหรับการประชุมสภาผู้ว่าการ ครั้งที่ 27 ที่ประชุมได้อนุมัติโครงการวิจัยและฝึกอบรมของศูนย์ฯ SEACEN ประจำปี 2551/2552 (1 เมษายน 2551 - 31 มีนาคม 2552) ประกอบด้วย

8/ สมาชิก 16 ประเทศ ได้แก่ บรูไน เนปาล พิจิ ปาปัวนิวกินี อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ เกาหลี สิงคโปร์ มาเลเซีย ศรีลังกา มองโกเลีย ติมอร์ เลสเต ไทย กัมพูชา และเวียดนาม

โครงการต่างๆ คือ โครงการฝึกอบรม 25 หลักสูตร โครงการวิจัย 4 โครงการ บทศึกษา 6 เรื่องและจัดการประชุม 6 ครั้ง โดย ธปท. ร่วมเป็นเจ้าภาพจัดหลักสูตรฝึกอบรม 1 หลักสูตร คือ “SEACEN-

IMF-BOT workshop on International Remittances in the Balance of Payment Framework” ในเดือนกันยายน 2551 ที่จังหวัดเชียงใหม่

การดำเนินงานด้านกฎหมาย

ธปท. ได้มีการดำเนินงานด้านกฎหมายที่สำคัญ ในรอบปี 2551 ดังนี้

1. การแก้ไขปรับปรุงตลอดจนการอนุมัติใช้กฎหมายทางการเงินที่สำคัญ
2. การออก/แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายรวมทั้งกฎเกณฑ์ทางการเงินอื่นๆ

1. การแก้ไขปรับปรุงตลอดจนการอนุมัติใช้กฎหมายทางการเงินที่สำคัญ

ธปท. ได้เสนอการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายการเงินที่สำคัญ จนกระทั่งเมื่อต้นปี 2551 ได้มีการออกกฎหมายดังกล่าวรวม 3 ฉบับ คือ พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 4) 2551 พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก พ.ศ. 2551 ซึ่งแต่ละฉบับ ได้มีการดำเนินการต่างๆ เพื่ออนุมัติใช้ที่สำคัญ ดังนี้

1.1 พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 (พ.ร.บ. ธปท. 2551)

กฎหมายดังกล่าวซึ่งบัญญัติให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2551 โดยหลักการและเหตุผลในการตรากฎหมายดังกล่าว คือ เพื่อปรับปรุงวัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่ และโครงสร้างของ ธปท. ให้เหมาะสมกับการดำเนินการกิจอันพึงเป็นงานของธนาคารกลาง ในการดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพทางการเงิน เสถียรภาพของระบบสถาบันการเงินและระบบการชำระเงิน ตลอดจนสอดคล้องกับมาตรฐานสากล ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยมีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการกิจการ รัฐมนตรีกระทรวงการคลังมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องเสถียรภาพทางการเงินและระบบสถาบันการเงิน และเมื่อกฎหมายว่าด้วยสถาบันคุ้มครองเงินฝากใช้บังคับแล้ว ให้ยกเลิกอำนาจของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน โดยยังคงหน้าที่เพียงบริหารเพื่อชำระหนี้สินปัจจุบันให้เสร็จสิ้น

ธปท. ได้ดำเนินการต่างๆ เพื่ออนุมัติใช้กฎหมาย ซึ่งเรื่องที่สำคัญมีดังนี้

(1) สนับสนุนกระบวนการคัดเลือกและแต่งตั้งคณะกรรมการ ธปท. โดยในปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนของการเสนอ

ชื่อบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติเป็นคณะกรรมการ ธปท. ต่อคณะกรรมการคัดเลือกเพื่อพิจารณาคัดเลือก และเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตุลเกล้าฯ เพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป ทั้งนี้ เมื่อมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ธปท. แล้ว จักดำเนินการให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการอื่นๆ ตามกฎหมาย เช่น คณะกรรมการนโยบายการเงิน คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน คณะกรรมการระบบการชำระเงิน และคณะกรรมการตรวจสอบต่อไป

อนึ่ง ตามที่ พ.ร.บ. ธปท. 2551 บัญญัติให้คณะกรรมการ ธปท. ชุดเดิมยังคงสามารถดำรงตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ จนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ธปท. ตามกฎหมายดังกล่าว ทั้งนี้ โดยต้องไม่เกิน 180 วัน นั้น จากการหารือกับคณะกรรมการกฤษฎีกา ระยะเวลาดังกล่าวเป็นเพียงระยะเวลาเร่งรัดให้ดำเนินการมิใช่กำหนดเวลาให้คณะกรรมการ ธปท. เดิม พ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ ดังนั้น คณะกรรมการ ธปท. เดิม จึงยังสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดต่อเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ. ธปท. 2551 ทั้งนี้ จนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ธปท. ชุดใหม่

(2) ดำเนินการให้มีการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2551 เพื่อให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ของ ธปท. โดยสุจริตได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 (พ.ร.บ. ความรับผิดชอบทางละเมิด) ทั้งนี้ เนื่องจาก พ.ร.บ. ธปท. 2551 ได้มีการบัญญัติชัดเจนให้ ธปท. มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ จึงทำให้ ธปท. ไม่อยู่ภายใต้ พ.ร.บ. ความรับผิดชอบทางละเมิด และจำเป็นต้องมีการออก

พระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นหน่วยงานของรัฐตาม พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิด

(3) ออก ประกาศ ระเบียบ คำสั่ง หรือข้อบังคับเพื่อให้เป็นไปตาม พ.ร.บ. ธพท. 2551 ทั้งนี้ แม้ประกาศ ระเบียบ คำสั่ง หรือข้อบังคับเดิม จะยังคงมีผลบังคับใช้ต่อไปได้ตามบทเฉพาะกาลเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับ พ.ร.บ. ธพท. 2551 ซึ่ง ธพท. จักทำการทยอยตรวจสอบและออกเป็นประกาศ ระเบียบ คำสั่ง หรือข้อบังคับใหม่ เพื่อป้องกันความทับซ้อน

1.2 พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551

กฎหมายดังกล่าวซึ่งบัญญัติให้มีผลบังคับใช้เมื่อพ้นกำหนด 180 วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2551 โดยหลักการและเหตุผลในการตรากฎหมายดังกล่าว คือ เพื่อให้การดำเนินกิจการของสถาบันการเงินมีรูปแบบการดำเนินธุรกิจที่เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน และเพื่อปรับปรุงมาตรการในการกำกับดูแลสถาบันการเงินให้เป็นมาตรฐานเดียวกันและมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยได้ปรับปรุงและรวมกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์และกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ เป็นฉบับเดียวกัน

ธพท. ได้ดำเนินการออกประกาศต่างๆ เพื่ออนุวัติใช้กฎหมายดังกล่าวแล้ว รวม 107 ฉบับ โดยเป็นเรื่องว่าด้วยขอบเขตการประกอบธุรกิจสถาบันการเงิน จำนวน 29 ฉบับ เรื่องว่าด้วยการกำกับดูแลด้านความเสี่ยงและความมั่นคงของสถาบันการเงิน จำนวน 55 ฉบับ เรื่องว่าด้วยการกำกับสถาบันการเงินเพื่อดูแลระบบเศรษฐกิจ (Macro Prudential) จำนวน 6 ฉบับ เรื่องว่าด้วยการกำกับสถาบันการเงินเพื่อความเป็นธรรมต่อลูกค้าประชาชน (Consumer Protection) จำนวน 7 ฉบับ เรื่องว่าด้วยการตรวจสอบสถาบันการเงิน จำนวน 3 ฉบับ และเรื่องอื่นๆ จำนวน 7 ฉบับ

2. การออก/แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายรวมกึ่งกฎหมายทางการเงินอื่นๆ

2.1 พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการควบคุมดูแลธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2551

ธพท. ได้ดำเนินการจนกระทั่งมีการออกพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการควบคุมดูแลธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.2551 ซึ่งได้อาศัยอำนาจออกตามความในมาตรา 32

1.3 พระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก พ.ศ. 2551

กฎหมายดังกล่าวซึ่งบัญญัติให้มีผลบังคับใช้เมื่อพ้นกำหนด 180 วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2551 โดยหลักการและเหตุผลในการตรากฎหมายดังกล่าว คือ เพื่อกำหนดกลไกต่างๆ ในการคุ้มครองเงินฝากอย่างเป็นระบบ โดยจำกัดวงเงิน ซึ่งจะส่งผลต่อความเชื่อมั่นของประชาชนต่อระบบสถาบันการเงินอันจะเป็นการสนับสนุนการออมเงินในประเทศ และเสริมสร้างความมั่นคงและความมีเสถียรภาพของระบบสถาบันการเงินในภาพรวม และเพื่อลดภาระทางการคลังของรัฐที่ต้องคุ้มครองเงินฝากในสถาบันการเงินเต็มจำนวน

ในการอนุวัติการใช้ พ.ร.บ. ดังกล่าว ธพท. ได้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องที่สำคัญ ดังนี้

- (1) จัดตั้งสถาบันคุ้มครองเงินฝาก เป็นผลให้การประกันผู้ฝากเงินของสถาบันการเงินตามระบบที่รัฐบาลใช้อยู่เดิมโดยผ่านกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาสถาบันการเงินเป็นอันยกเลิกไป
 - (2) แต่งตั้งผู้ช่วยผู้ว่าการ สายกำกับสถาบันการเงิน (นายสรสิทธิ์ สุหนทรเทศ) เป็นผู้แทนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถาบันคุ้มครองเงินฝาก เพื่อดำเนินการออกข้อบังคับในการปฏิบัติงานต่อไป
 - (3) ส่งเจ้าหน้าที่ไปร่วมปฏิบัติงานที่สถาบันคุ้มครองเงินฝาก
- หนึ่งในส่วนของหน้าที่ของ ธพท. และสถาบันคุ้มครองเงินฝากในการส่งรายงานการตรวจสอบหรือข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันการเงินให้แก่กันและกันตามที่ได้รับการร้องขอ นั้น ขณะนี้ยังอยู่ในช่วงการตกลงระหว่างกันถึงลักษณะ และวิธีการนำส่งรายงาน

มาตรา 33 และมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2551 ได้บัญญัติให้มีผลบังคับใช้เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป หลักการและเหตุผลของกฎหมาย

ดังกล่าว คือ เพื่อควบคุมดูแลผู้ประกอบการธุรกิจบริการดังกล่าว ซึ่งมีทั้งสถาบันการเงินและผู้ให้บริการที่มีใช้สถาบันการเงิน

นอกจากนี้ ในการอนุมัติใช้กฎหมายดังกล่าว ธปท. ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการยกร่างประกาศคณะกรรมการธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 1 ฉบับ และออกประกาศ ธปท. จำนวน 4 ฉบับ ซึ่งเกี่ยวข้องกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแจ้งให้ทราบ การขึ้นทะเบียน และการขออนุญาตเพื่อประกอบธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยทั้ง 4 ฉบับดังกล่าว อยู่ในระหว่างการส่งไปประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้มีผลบังคับใช้ต่อไป

2.2 พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2551

กฎหมายดังกล่าวซึ่งบัญญัติให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ได้ประกาศใน

ราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2551 โดยหลักการและเหตุผลในการตรากฎหมายดังกล่าว คือ เพื่อให้บริษัทข้อมูลเครดิตสามารถคำนวณคะแนนเครดิตและจัดทำรายงานเชิงสถิติ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับการสินเชื่อสอดคล้องกับศักยภาพในการชำระคืนหนี้ นอกจากนี้ กฎหมายดังกล่าวได้เปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิตเพื่อให้เหมาะสมตามสภาพการณ์ในปัจจุบันด้วย

ธปท. ได้มีส่วนร่วมในการยกร่างประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิต จำนวน 3 ฉบับ เกี่ยวข้องกับการกำหนดให้ธุรกรรมแฟ็กเตอร์เป็นสินเชื่อและให้นิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจแฟ็กเตอร์เป็นสถาบันการเงิน การประมวลผลและการส่งข้อมูลเกี่ยวกับธุรกรรมแฟ็กเตอร์ และการกำหนดรหัสสถานะบัญชีใหม่ร่างประกาศทั้ง 3 ฉบับดังกล่าว อยู่ในระหว่างการส่งไปประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้มีผลบังคับใช้ต่อไป

การดำเนินการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ในปี 2551 ธปท. มีโครงการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศรวมทั้งสิ้น 52 โครงการภายใต้ 7 กลุ่มโครงการ โดยแต่ละกลุ่มโครงการนั้น คณะผู้บริหารระดับสูง ธปท. ได้แต่งตั้งคณะกรรมการคอมพิวเตอร์ เพื่อช่วยกำกับดูแลการดำเนินการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้สอดคล้องตามกลยุทธ์ของ ธปท. และมีประสิทธิภาพ

โดยมีวงเงินงบประมาณของทุกโครงการรวมทั้งสิ้นประมาณ 178 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2551 มีโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จจำนวน 21 โครงการ โดยสามารถสรุปผลการดำเนินการ จำแนกตามกลุ่มโครงการ ได้ดังนี้

กลุ่มโครงการที่ 1 : Data & Statistics Management Excellence

มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้เกิด Single Portal โครงสร้างพื้นฐานและแหล่งข้อมูลร่วมของ ธปท. ผู้ใช้สามารถจัดเก็บ เรียกดู เรียกใช้ข้อมูล (Data) สารสนเทศ (information) และองค์ความรู้ (Knowledge) ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ข้อมูลเหล่านี้ประกอบด้วยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานหลักทั้งหมดของ ธปท. ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลเชิงสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์นโยบายการเงิน กำกับสถาบันการเงิน ตลอดจนข้อมูลภายในองค์กรเอง ทั้งนี้ เพื่อช่วยในเรื่องกระบวนการตัดสินใจลดการทำงานแบบ Manual และเพิ่มประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสารระหว่างสถาบันการเงิน และ ธปท.

โครงการที่สำคัญในกลุ่มโครงการนี้ เป็นโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเพิ่มเติมระบบบริหารข้อมูล (Data

Management System) ซึ่งในปัจจุบันประกอบด้วยโครงสร้างหลัก 3 ส่วน ได้แก่ 1) Data Acquisition 2) คลังข้อมูล 3) Business Intelligence ซึ่งในส่วนของ Data Acquisition และ ส่วนคลังข้อมูล มีโครงสร้างที่สามารถรองรับข้อมูลจากสถาบันการเงิน หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานเอกชน และ ระบบงานภายใน ธปท. ที่เกี่ยวข้องได้ดี โดยมีระบบงานที่ประมวลผลข้อมูลจัดทำรายงานเผยแพร่ทั้งในส่วนของการรายงานข้อมูล FI / FM, Econ, Early Warning System และ BOT WebSite

ปี 2551 โครงการพัฒนาระบบข้อมูลเศรษฐกิจระยะที่ 2 ดำเนินการแล้วเสร็จตามวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานระบบข้อมูลเศรษฐกิจด้านเทคนิคให้รองรับการใช้งานที่สะดวกและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และรองรับการใช้งานข้อมูล

เศรษฐกิจภาคการเงิน (Financial Sector) รวมทั้งปรับปรุงระบบข้อมูลเศรษฐกิจภาคต่างประเทศ (External Sector) ที่ใช้งานอยู่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ยังมีโครงการต่างๆ ที่มุ่งเน้นเพื่อการพัฒนาคลังข้อมูลและระบบเพื่อการวิเคราะห์และการตัดสินใจ โดยนำข้อมูล

ที่จัดเก็บไว้มาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด เช่น โครงการการปรับปรุงระบบติดตามเครื่องซื้อสังหาริมทรัพย์ โครงการปรับเปลี่ยนกระบวนการการใช้ข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ และโครงการ Financial Institution Stability Surveillance สำหรับสถาบันการเงิน เป็นต้น

กลุ่มโครงการที่ 2 : Financial Market Excellence

มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบห้องค้าเงิน (Dealing Room System) ให้รองรับงานบริหารเงินสำรองทางการระหว่างประเทศและงานดำเนินธุรกรรมด้านตลาดการเงินในประเทศที่ครบวงจรตั้งแต่การเกิดธุรกรรม (Front Office) การชำระราคาและส่งมอบ (Back Office) และการควบคุมการดำเนินธุรกรรม (Middle Office) ในลักษณะที่เชื่อมต่อกันแบบ Straight-Through Processing (STP) ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการด้านความเสี่ยง และสนับสนุนข้อมูลสำหรับผู้บริหารเพื่อการตัดสินใจและการกำหนดนโยบายด้านตลาดการเงิน

โครงการในปี 2551 ยังเน้นการพัฒนากระบวนการข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์และตัดสินใจต่อเนื่องจากปี 2550 ได้แก่ โครงการพัฒนา

ระบบ Financial Market Surveillance เพื่อติดตามแรงกดดันต่อเสถียรภาพตลาดการเงิน และโครงการสร้างระบบข้อมูลติดตามความเสี่ยงทางการเงินแบบรวมศูนย์ (Integrated Risk Information System) และการปรับปรุงระบบงานเพื่อรองรับการทำธุรกรรมใหม่ คือ โครงการ e-Standing Facility ซึ่งเน้น 2 ส่วน คือปรับปรุงงาน Deposit Facility และ End of Day Facility

นอกจากนี้ ได้มีการเตรียมการ upgrade ระบบ Dealing Room System สำหรับ version ใหม่ ซึ่งได้รับอนุมัติให้เริ่มโครงการในปี 2552

กลุ่มโครงการที่ 3 : Payment Excellence

มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดการสร้างทิศทางเชิงกลยุทธ์ด้านระบบการชำระเงิน การจัดการตราสารหนี้ และการจัดการธนบัตร และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านระบบการชำระเงิน การจัดการตราสารหนี้ และการจัดการธนบัตรที่เหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อสนับสนุนการทำงานของ ธปท. ในฐานะผู้ให้บริการ ผู้กำกับดูแลและผู้ประสานงานด้านระบบการชำระเงิน

ในปี 2551 มีการพัฒนาระบบงานเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์และตัดสินใจ คือ โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศ

เพื่อการบริหารจัดการธนบัตร (BMIS) ต่อเนื่องจากปี 2550 และมีโครงการใหม่ที่สำคัญคือ โครงการพัฒนาระบบ Imaged Cheque Clearing and Archive System (ICAS) เพื่อพัฒนาระบบการหักบัญชีเช็คระหว่างธนาคาร โดยใช้ภาพเช็คในการเรียกเก็บแทนตัวเช็คได้ทั่วประเทศและให้สามารถหักบัญชีเช็คได้ภายใน 1 วัน (One System, One Clearing House and One day clearing)

กลุ่มโครงการที่ 4 และ 5: Financial Excellence และ Human Resource Excellence

มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดการปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการทำงานด้านธุรการ ธุรกรรมการเงิน การบัญชีงบประมาณ งานบริหารพัสดุ งานบริหารทรัพยากรบุคคลของ ธปท. และงานบริหารการผลิตของโรงพิมพ์ธนบัตร

ปี 2551 โครงการด้านการเงินส่วนใหญ่เป็นการปรับปรุงระบบงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการทำงาน โดยปรับปรุงระบบ ERP ในส่วนของการรับข้อมูลด้านการเงินจากหน่วยงานภายนอก ปรับปรุงระบบข้อสนเทศทางการเงิน

เพื่อสนับสนุนข้อมูลเพิ่มเติมสำหรับผู้บริหารและการวิเคราะห์ด้านบัญชีของ ธปท. และพัฒนาระบบแผนงานและงบประมาณอิเล็กทรอนิกส์ ให้รองรับกระบวนการจัดทำแผนงานและงบประมาณของ ธปท. นอกจากนี้ ยังมีโครงการ Automate กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อพัฒนาระบบงานให้รองรับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง และโครงการพัฒนาระบบงานบัญชีเพื่อการบริหารจัดการเงินสำรองทางการและรองรับความผันผวนของค่าเงิน

โครงการด้านทรัพยากรบุคคล ได้แก่ โครงการนำร่องระบบการทำงานนอกสถานที่ (Teleworking@BOT) Phase 2 เพื่อขยายการทดลองระบบการทำงานนอกสถานที่ในรูปแบบการทำงาน “Teleworking” โครงการ Flexi e-Working เพื่อสร้างระบบการทำงานที่ยืดหยุ่นให้พนักงาน ธปท. สามารถปฏิบัติงานนอกพื้นที่ทำงาน โครงการเพื่อปรับปรุงระบบงานด้าน HR และโครงการปรับปรุงการจัดทำข้อมูลเพื่อสนับสนุนการจัดการด้าน HR

กลุ่มโครงการที่ 6 : IT Services Excellence

มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการใช้งานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศภายในองค์กร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและเพิ่มผลผลิตของพนักงาน ธปท. นอกจากนี้ ยังสนับสนุนการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของ ธปท. เพื่อให้พนักงาน ธปท. สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการสนับสนุนและป้องกันความปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของ ธปท.

ในปี 2551 ได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาระบบควบคุมผ่านเข้า-ออก และการบันทึกเวลาของพนักงานให้มีมาตรฐาน โดยขยายจุดติดตั้งเครื่อง Access Control System (ACS) ให้ครอบคลุมพื้นที่การใช้งานของ ธปท. และรวมการบันทึกเวลาของพนักงานเข้ากับจุดควบคุมการผ่านเข้า-ออก จัดหาติดตั้งและใช้งาน Visitor Management เพื่อจัดเก็บข้อมูลของผู้ที่มาติดต่อกับธนาคาร นอกจากนี้ ยังมีการปรับปรุงระบบ Active Directory เพื่อให้มีข้อมูลที่เพียงพอและสะดวกต่อการพัฒนาระบบ

การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในปี 2551 ได้ดำเนินการติดตั้งโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับอาคารใหม่ต่างๆ ของ ธปท. ส่งเสริมให้มีการ

ใช้งานระบบ Wireless LAN เพื่อทดลองใช้งานแบบ Mobile Office ปรับปรุงการใช้งานจากนอกที่ทำการ (Remote Access) นอกจากนี้ ยังสนับสนุนการจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสมต่อการใช้งานของสำนักงานภาคและสำนักงานตัวแทน ธปท. ในต่างประเทศ

สำหรับการสนับสนุนและปรับปรุงความปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศนั้น ได้จัดทำและประกาศใช้นโยบายการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ และระเบียบ ธปท. เรื่อง “การใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ” เพื่อให้สอดคล้องตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศหลายฉบับที่ประกาศให้มีผลบังคับใช้ในปี 2551 และเป็นไปตามมาตรฐานสากล (ISO 27001) นอกจากนี้ ยังได้ส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับกฎหมายการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ และจัดทำ IT Security Newsletter เผยแพร่แก่พนักงาน ธปท. ด้วย

นอกจากนี้ ยังมีโครงการการปรับปรุงบริการด้านไอทีเพื่อเพิ่มคุณภาพ และความพึงพอใจให้แก่ผู้ขอรับบริการ เช่น การปรับปรุงการให้บริการของ Service Desk ให้มีมาตรฐานการปรับปรุงระบบการตอบรับโทรศัพท์ รวมถึงปรับปรุงเครื่องมือและระบบงานที่ให้บริการต่อผู้ใช้งาน เป็นต้น

กลุ่มโครงการที่ 7: Content Management Excellence

มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการจัดการเอกสารและข้อมูลใน ธปท. รวมทั้งงานด้านการกำกับสถาบันการเงิน ให้สามารถเข้าถึง ค้นหาได้ง่ายและสะดวก และใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

โครงการที่สนับสนุนการจัดการเอกสาร ได้แก่ 1) โครงการปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเอกสารของ ธปท. (BOT-DRM) โดยในปี 2551 ได้มีการพัฒนาโครงสร้างหมวดหมู่เอกสาร (Business Classification Scheme) ต่อเนื่องจากปี 2550

จัดทำนโยบายการจัดการเอกสาร และ Implement ระบบกับฝ่ายงานนาร่อง รวมทั้ง ประชาสัมพันธ์ระบบและจัดการอบรมในรูปแบบต่างๆ และจะดำเนินการต่อเนื่องในปี 2552 ตามแผนระยะยาว 5 ปี 2) โครงการปรับปรุง BOT WebSite ได้ดำเนินการแล้วเสร็จและเปิดใช้ในเดือนพฤษภาคม โดยมีการพัฒนาเพิ่มเติมเป็นโครงการปรับปรุง BOT WebSite Phase II ซึ่งจะพัฒนาในเรื่องการเผยแพร่ข้อมูลอัตราดอกเบี้ยและอัตราค่าธรรมเนียม รวมทั้งการปรับปรุง BOT WebSite ตามข้อเสนอแนะจากผู้ใช้ภายนอก 3) โครงการปรับปรุง BOTMAIL ซึ่งได้ทำการปรับเพิ่มขนาด Mailbox ของทุกท่านใน ธปท. รวมทั้งการประชาสัมพันธ์

การใช้งาน IP Phone และ Voice Mail ให้พนักงานสามารถใช้ IP Phone / Voice Mail ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4) โครงการปรับปรุง BOT-KM ซึ่งเป็นการพัฒนาระบบการจัดการความรู้ออนไลน์ ของ ธปท. ส่วนโครงการที่สนับสนุนงานด้านการกำกับสถาบันการเงิน ได้แก่ โครงการพิจารณาค่าขอระยะที่ 3 ซึ่งเป็นการปรับปรุงระบบงานพิจารณาค่าขอเดิมให้สอดคล้องกับ พ.ร.บ. ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ.2551 และหลักเกณฑ์ที่เปลี่ยนแปลงรวมทั้งพัฒนาระบบงานเพื่อรองรับการพิจารณาค่าขอทำธุรกรรมอนุพันธ์ทางการเงิน ให้ใช้งานง่าย ช่วยในการกำกับ ติดตาม และตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การดำเนินงานของสำนักงานภาค

สำนักงานภาคเหนือ

โครงสร้างองค์กรของสำนักงานภาคเหนือ แบ่งเป็น (1) ส่วนกิจการสำนักงานภาค ประกอบด้วย ทีมการธนาคาร ทีมธุรการ ทีมบัญชี และงานพิพิธภัณฑ์และห้องสมุด (2) ส่วนวิเคราะห์ธุรกิจการเงิน (3) ส่วนวิชาการ และ (4) ทีมทรัพยากรบุคคล รายละเอียดผลการดำเนินงานหลักประจำปี 2551 มีดังนี้

1. งานด้านธุรกิจการธนาคาร

ดูแลงานด้านเงินฝากกระแสรายวันของสถาบันการเงิน และส่วนราชการ ระบบการหักบัญชีระหว่างธนาคาร สนับสนุนสินเชื่อแก่ภาคเศรษฐกิจที่สำคัญ และงานด้านพันธบัตร สรุปผลการดำเนินงานได้ดังนี้

1.1. การรับฝากและจ่ายถอนเงินฝาก

ปริมาณเงินฝากกระแสรายวันของสำนักงานภาคเหนือที่เปิดบัญชีที่สำนักงานใหญ่มีเงินรับฝากและจ่ายถอนจำนวน 7,910.8 ล้านบาท และ 8,879.7 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 32.2 และ 28.1 ตามลำดับ เนื่องจากกระทรวงการคลังได้ออนย้ายธุรกรรมไปดำเนินการผ่านธนาคารกรุงไทยจำกัด (มหาชน)

1.2 การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ภาคเศรษฐกิจสำคัญ

ให้ความอนุเคราะห์ทางการเงินแก่ผู้ประกอบการตามระเบียบ SMEs และระเบียบการให้ความช่วยเหลือแก่ SMEs ที่ได้รับผลกระทบจากการแข็งค่าของเงินบาท รวม 677 ราย

วงเงิน 5,434.0 ล้านบาท โดยมียอดคงค้าง ณ สิ้นปี 2551 จำนวน 319.9 ล้านบาท

1.3 งานพันธบัตร

ณ สิ้นปี 2551 มีผู้ถือกรรมสิทธิ์ในพันธบัตรรวม 23,515 ราย จำนวนเงิน 32,817.1 ล้านบาท โดยระหว่างปีมีผู้ขอทำธุรกรรมด้านต่างๆ รวมทั้งสิ้น 1,705 ราย จำหน่ายและจ่ายคืนพันธบัตรจำนวน 1,696.8 ล้านบาท และ 6.0 ล้านบาท ตามลำดับ

1.4 งานสำนักหักบัญชี

มีเช็คเรียกเก็บผ่านสำนักหักบัญชีจังหวัดต่างๆ ในเขตปฏิบัติการ จำนวน 3.1 ล้านฉบับ มูลค่า 481,769.5 ล้านบาท โดยจำนวนฉบับลดลงจากปีก่อนร้อยละ 4.5 ขณะที่มูลค่าเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 3.6 ทางด้านเช็คคืนมูลค่า 7,117.2 ล้านบาท สัดส่วนจำนวนฉบับและมูลค่าเช็คคืนต่อเช็คเรียกเก็บคิดเป็นร้อยละ 1.2 และร้อยละ 0.7 ตามลำดับ

2. งานวิเคราะห์ธุรกิจการเงิน

กำกับ ตรวจสอบและวิเคราะห์ผู้ประกอบการธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (Non-Bank) ศึกษาติดตามรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจการเงินในภูมิภาค โดยเฉพาะธุรกิจการเงินนอกระบบ ติดตามความเคลื่อนไหวด้านสถานะการเงิน (Financial Health) และควบคุมดูแลการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ผลการดำเนินงานมีดังนี้

2.1 งานวิเคราะห์และติดตามธุรกิจการเงิน

สำรวจธุรกิจการเงินประเภทเช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์ รวมทั้งการสำรวจธุรกิจการเงินประเภทสินเชื่อส่วนบุคคล การออกชี้แจง/ประชุมประชาสัมพันธ์หลักเกณฑ์เงื่อนไข สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคล/สมาชิกชมรมธนาคาร/หอการค้า หัวหน้าส่วนราชการ และประชาชนทั่วไป ในเขตจังหวัดภาคเหนือ รวมทั้งการรวบรวมจัดทำฐานข้อมูลผู้ประกอบการ Non-bank

2.2 งานติดตามข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวสถานการณ์การเงิน

วิเคราะห์และติดตามข้อมูลด้านสถานการณ์การเงินของลูกหนี้รายใหญ่ของธนาคารพาณิชย์และภาวะอุตสาหกรรมที่จะมีผลกระทบต่อฐานะของธนาคารพาณิชย์

2.3 การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

ปี 2551 มีการซื้อและขายเงินตราต่างประเทศผ่านบุคคลธรรมดาในเขตปฏิบัติการสำนักงานภาคเหนือจำนวน 81 ราย แยกเป็นมูลค่าซื้อ 43.03 ล้านดอลลาร์ สรอ. และมูลค่าขาย 44.06 ล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 41.6 และ 45.1 ตามลำดับ

3. งานด้านวิชาการ

ศึกษา ติดตาม วิเคราะห์ วิจัยเชิงลึก กิจกรรมในสาขาเศรษฐกิจสำคัญของภาคเหนือ และภาวะการค้าชายแดน เศรษฐกิจพม่า จีนตอนใต้ และโครงการความร่วมมือในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง (GMS) โดยเฉพาะสหภาพพม่าและจีนตอนใต้ ดำเนินการ

สำรวจภาวะธุรกิจและผลกระทบจากนโยบายการเงินภายใต้โครงการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่าง ธปท. กับผู้ประกอบการการจัดทำรายงานภาวะเศรษฐกิจการเงินภาคเหนือ เศรษฐกิจประเทศเพื่อนบ้าน การเผยแพร่ข้อมูลในรูปแบบเอกสารและผ่านทาง website เป็นประจำ รายเดือน รายไตรมาส และรายปี ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

โครงการศึกษาและสำรวจที่ดำเนินการในช่วงปี 2551 จำนวน 7 โครงการ ประกอบด้วย (1) การเข้าถึงแหล่งเงินทุนและปัจจัยที่ทำให้เกิด NPLs ของธุรกิจ SMEs ในภาคเหนือ (2) การศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนค่าขนส่งสินค้าระหว่างภาคเหนือของไทยกับจีนตอนใต้ : กรณีศึกษาระหว่างเส้นทางถนนกับเส้นทางแม่น้ำโขง (3) การศึกษาและประเมินผลกระทบจากการนำเข้าผักและผลไม้จากจีน: กรณีศึกษาเรื่องกระเทียม (4) สถานการณ์แรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว: กรณีศึกษาภาคเหนือ (5) การศึกษาร่วมกับสายนโยบายการเงินเรื่องการลงทุนด้านพลังงานของไทยในต่างประเทศ (6) การศึกษาและพัฒนาระบบการชำระเงินเพื่อการค้าระหว่างภาคเหนือของไทยและมณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน (7) การปรับตัวของภาคธุรกิจในภาคเหนือต่อความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน: กรณีศึกษาธุรกิจข้าว ธุรกิจแปรรูปเกษตร และอิเล็กทรอนิกส์

ส่วนวิชาการได้จัดประชุมสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นประเด็นเศรษฐกิจและประชาสัมพันธ์งานของธนาคารกับส่วนราชการและภาคเอกชน รวมทั้งจัดเสวนามองภาพเศรษฐกิจภาคเหนือ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างธนาคารและผู้ประกอบการสำคัญในภูมิภาคอย่างสม่ำเสมอ

สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในปัจจุบันแบ่งส่วนงานออกเป็น 1) ส่วนวิชาการ 2) ส่วนวิเคราะห์ธุรกิจการเงิน 3) ส่วนกิจการสำนักงานภาค 4) ทีมทรัพยากรบุคคล รายละเอียดผลการดำเนินงานหลักปี 2551 มีดังนี้

1. งานด้านวิชาการ

1.1 งานศึกษาติดตามภาวะเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ส่วนวิชาการได้ดำเนินการสำรวจ รวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ และประเมินภาวะเศรษฐกิจและการเงินภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เฉียงเหนือ รายเดือน รายไตรมาส และรายปี รวมทั้งเตรียมข้อมูลเข้าร่วมประชุมภาพเศรษฐกิจมหภาค ณ สำนักงานใหญ่ บางขุนพรหม และเผยแพร่ต่อส่วนราชการ และสาธารณชน

พบนักธุรกิจในโครงการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับนักธุรกิจ (Business Liaison) ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทุกเดือน เพื่อรวบรวมข้อมูลนำเสนอในที่ประชุมภาพเศรษฐกิจมหภาค รวมทั้งจัดทำรายงานรายธุรกิจ และรายไตรมาส

1.2 งานติดตามและวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจประเทศเพื่อนบ้าน มีดังนี้

ดำเนินการสำรวจภาวะการค้าไทย - ลาว และ ไทย - กัมพูชา รวมทั้งจัดทำรายงานภาวะเศรษฐกิจ สปป. ลาว กัมพูชา และเวียดนาม

นอกจากนี้ ยังร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น สายนโยบายการเงิน สายตลาดการเงิน ในโครงการความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่

(1) การดำเนินการตาม MOU ไทย - ลาว ในการจัดฝึกอบรม สัมมนา และการดูงานที่ประเทศไทย รวมทั้ง การสัมมนาที่ธนาคารแห่ง สปป. ลาว ให้แก่พนักงานของธนาคาร แห่ง สปป. ลาว ดังนี้

- การมาศึกษาดูงานของคณะธนาคารแห่ง สปป. ลาว. (ชหล.) ที่ ธพท. จำนวน 7 หลักสูตร และการส่ง เจ้าหน้าที่ ธพท. ไปอบรมที่ ชหล. จำนวน 2 หลักสูตร

- ติดตามผลความคืบหน้าโครงการความร่วมมือระหว่างธนาคารไทยพาณิชย์ กับธนาคารพัฒนาลาว ตามข้อตกลงเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนก๊ีบบาทและสนับสนุนให้มีการพัฒนาระบบการชำระเงินร่วมกัน เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการค้าและการลงทุนบริเวณมุกดาหาร - สะหวันนะเขต เชียงของ - บ่อแก้ว และจุดอื่นๆ ที่สำคัญ รวมทั้งขยายผลความร่วมมือดังกล่าวไปยังธนาคารพาณิชย์ไทยและธนาคารธุรกิจลาวอื่นๆ ที่ให้ความสนใจ

(2) จัดการประชุม 4 ฝ่ายระหว่างธนาคาร ACLEDA /ธนาคารกรุงไทยจำกัด (มหาชน) / National Bank of Cambodia (NBC) และ ธพท. ระหว่างวันที่ 3 - 5 มิถุนายน 2551 ณ ธพท.

(3) เดินทางไปสร้างความสัมพันธ์กับธนาคารแห่งรัฐเวียดนาม และส่วนงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขยายความร่วมมือในโอกาสต่อไป โดยมีผู้ช่วยผู้ว่าการ สายปฏิบัติการ เป็นหัวหน้าคณะ

1.3 งานด้านการศึกษาวิจัย

มีงานศึกษาวิจัย 8 เรื่อง ประกอบด้วย

(1) เรื่อง การเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME : กรณีศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

(2) เรื่อง ผลกระทบจากการใช้ Gasohol ที่มีต่อภาคเกษตรกรรมและดุลการค้าไทย

(3) เรื่อง พฤติกรรมการออม การก่อหนี้ และการเข้าถึงบริการทางการเงินของครัวเรือน

(4) เรื่อง แรงงานต่างด้าวของภาคตะวันออก เชียงเหนือ

(5) เรื่อง การลงทุนของไทยด้านพลังงานในประเทศเพื่อนบ้าน

(6) เรื่อง ผลกระทบของอัตราแลกเปลี่ยนและการบริหารความเสี่ยงของผู้ประกอบการกรณีศึกษาผู้ประกอบการอ้อยและมันสำปะหลัง

(7) เรื่อง สถานการณ์ยางพารา : ความเสี่ยงในการลงทุนปลูกยางพาราในภาคอีสาน

(8) เรื่อง เส้นทางเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

1.4 งานอื่นๆ ได้แก่

(1) การแถลงข่าว

(2) การสัมมนาวิชาการเนื่องในโอกาสพิเศษ เช่น ในโอกาสครบรอบ 40 ปีแห่งการสถาปนาธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โครงการวิชาการสัญจร เป็นต้น

(3) ร่วมกับส่วนกิจการสำนักงานภาคดำเนินโครงการ “ตอบปัญหาเศรษฐกิจการเงินกับ ธพท.”

(4) งานประชุม สัมมนา และเป็นวิทยากรบรรยาย ทั้งภายในและภายนอก

2. งานส่วนวิเคราะห์ธุรกิจการเงิน

2.1 การศึกษา ติดตาม รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจการเงินในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ประกอบด้วย การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับธุรกิจการเงิน รวม 3 เรื่อง ได้แก่ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการประกอบธุรกิจรับแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปัจจัยความสำเร็จขององค์กรการเงินชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ได้รับการสนับสนุนจากธนาคารของรัฐ และ

การกู้ยืมเงินจากนายทุนเงินกู้นอกระบบโดยมือสังหาริมทรัพย์เป็นประกันในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และทำการศึกษาวิจัยเพื่อสนองความต้องการของท้องถิ่น รวม 2 เรื่อง ได้แก่ การศึกษาธุรกิจโรงแรมจังหวัดชัยภูมิ และการศึกษาพฤติกรรมการซื้อสินค้าเงินผ่อนและปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อสินค้าเงินผ่อน กรณีศึกษาในเขตเทศบาลนครขอนแก่น

นอกจากนี้ ยังได้จัดทำรายงานการสำรวจธุรกิจการเงินนอกระบบ จำนวน 19 จังหวัด เพื่อใช้ในการจัดทำฐานข้อมูลธุรกิจการเงินนอกระบบในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.2 การวิเคราะห์ติดตามสถานะทางการเงิน

ประกอบด้วย การรวบรวมข้อมูลจากการเดินทางไปพบปะกับผู้ประกอบการและจัดทำรายงานการวิเคราะห์รายธุรกิจที่สำคัญในภาคตะวันออกเฉียงเหนือขึ้น ได้แก่ ธุรกิจโรงงานน้ำตาล ธุรกิจโรงสีข้าว และธุรกิจยานยนต์ เพื่อนำรายละเอียดต่างๆ ที่สำคัญมาจัดทำ และนำเสนอเป็นรายงานวิเคราะห์ภาวะธุรกิจและติดตามฐานะลูกหนี้รายใหญ่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือรายไตรมาส นอกจากนี้ ยังได้จัดทำรายงานสรุปข้อมูลสังหาริมทรัพย์จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดอุดรธานี รายไตรมาส ด้วย

2.3 การกำกับตรวจสอบและวิเคราะห์ธุรกิจสินเชื่อ

บุคคล

ปี 2551 มีการดำเนินงานในด้านการกำกับตรวจสอบ การประชาสัมพันธ์ และการดำเนินการกับผู้กระทำความผิด โดยมีรายละเอียดต่างๆ ดังนี้

(1) จัดส่งหนังสือแจ้งผลการตรวจสอบ และรายงานการตรวจสอบบริษัท ซี มาสเตอร์ อินเตอร์เทรด จำกัด สำนักงานใหญ่ จังหวัดอุดรธานี เพียงวันที่ 30 กรกฎาคม 2550 ให้กับผู้ประกอบการซึ่งประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับที่ได้รับอนุญาต

(2) จัดนิทรรศการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อบุคคลพร้อมทั้งแจกแผ่นพับภัยทางการเงินต่างๆ ให้กับประชาชนทั่วไปในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่จังหวัดหนองบัวลำภู บุรีรัมย์ ขอนแก่น หนองคาย นครราชสีมา ยโสธร และอุดรธานี นอกจากนี้ ได้จัดส่งแผ่นพับให้กับคลังจังหวัด สำนักงานจังหวัด หอการค้า สภาอุตสาหกรรม สำนักหักบัญชี สถานศึกษา โรงแรม และสาธารณสุขพาณิชย์

(3) ออกสำรวจข้อมูลและหาข่าวเกี่ยวกับผู้ประกอบการธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลที่ไม่ได้รับอนุญาต (สินเชื่อเงินด่วน/เงินสด) ในเขตเทศบาลอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา เลย อุดรธานี สกลนคร นครพนม มุกดาหาร กาฬสินธุ์ มหาสารคาม บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี (วารินชำราบ) และร้อยเอ็ด พร้อมทั้งได้ติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อเตรียมดำเนินการกับผู้ประกอบการที่ปฏิบัติไม่ชอบด้วยกฎหมายที่จังหวัดนครราชสีมา และบุรีรัมย์ ด้วย

(4) จัดประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับนายทุนเงินกู้ เงินด่วน และเงินสดทันที โดยออกอากาศทางสถานีวิทยุชุมชนท่าพระ คลื่นความถี่ 107.5 MHz ทุกวันอาทิตย์ของสัปดาห์

(5) จัดการบรรยายให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ สังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3 เรื่อง มาตรการในการดำเนินการกับผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับโดยมิได้รับอนุญาต (ธุรกิจสินเชื่อเงินสด/เงินด่วน) โดยวิทยากรจาก สกอ. เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 11 ธันวาคม 2551 ณ ห้องประชุมสารสิน บช. ภ. 3 จังหวัดนครราชสีมา

2.4 การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตรา

ปี 2551 สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ติดตามการรายงานการซื้อขายเงินตราต่างประเทศ บุคคลรับอนุญาต และข้อมูลตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ ซึ่งข้อมูล ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2551 มีบุคคลรับอนุญาตในเขตปฏิบัติการ สกอ. 19 ราย มีตัวแทนโอนระหว่างประเทศ (รวม บจ.ไปรษณีย์ไทย) 306 ราย สำหรับในช่วงเดือนมกราคม - ธันวาคม 2551 มีการซื้อขายเงินตราต่างประเทศทั้งสิ้น 2,839 ราย โดยมีมูลค่าการซื้อทั้งสิ้น 1,287,603.66 ดอลลาร์ สรอ. และมูลค่าการขายทั้งสิ้น 1,287,453.66 ดอลลาร์ สรอ. จำนวนเงินตราต่างประเทศที่ขายแปลงค่าเป็นเงินบาท จำนวน 43.2 ล้านบาท

2.5 การปฏิบัติงานด้านอื่นๆ ที่สำคัญ

(1) รับเรื่องร้องเรียนสถาบันการเงิน 24 ราย และให้คำปรึกษาทางการเงินแก่บุคคลภายนอก 64 ราย

(2) จัดการบรรยายให้ความรู้แก่ผู้บริหารของสถาบันการเงินในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและพนักงานของ ธปท. สกอ. เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับ BASEL II มาตรฐานการบัญชีสากล

IAS 39 (International Accounting Standard 39) และกฎหมายธุรกิจข้อมูลเครดิต โดยจัดการบรรยาย 4 ครั้งใน 4 จังหวัดหลัก ได้แก่ ขอนแก่น อุบลราชธานี นครราชสีมา และอุดรธานี

(3) จัดการบรรยายให้ความรู้แก่ผู้บริหารของสถาบันการเงินในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และพนักงานของสำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เรื่อง พ.ร.บ. สถาบันคุ้มครองเงินฝาก พ.ร.บ. ธุรกิจสถาบันการเงิน และ พ.ร.บ. ข้อมูลเครดิต

(4) จัดการบรรยายให้ความรู้แก่ผู้บริหารของสถาบันการเงินในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต และนโยบายการกำกับสถาบันการเงินในอนาคต

(5) จัดการประชุมเสวนาด้านเศรษฐกิจและการเงิน ระหว่างผู้บริหารสำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และผู้บริหารธนาคารพาณิชย์ รวม 6 ครั้ง ครั้งละธนาคาร ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) และธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน)

3. งานส่วนกิจการสำนักงานภาค

3.1 งานสินเชื่อ

สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ให้กู้ยืมผ่านสถาบันการเงิน โดยมีระเบียบตัวสัญญาใช้เงินของผู้ประกอบการ SMEs เป็นประกัน ระเบียบตัวสัญญาใช้เงินของผู้ประกอบการ SMEs ทั่วไปที่ได้รับผลกระทบจากค่าเงินบาทเป็นประกัน และผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากการระบอบของ

โรคไข้หวัดนกในเขตปฏิบัติการ จำนวนเงิน 9,592.3 ล้านบาท มีการชำระคืนจำนวนเงิน 10,700.6 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 10.4 และร้อยละ 13.2 ตามลำดับ โดยมียอดคงค้าง ณ สิ้นปี 2551 จำนวนเงิน 351.5 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 75.8

3.2 การรับฝากและจ่ายถอนเงินฝาก

มีรายการรับฝากในระบบบัญชีเงินฝากกระแสรายวันรวม 1,166 รายการ จำนวนเงิน 11,386.2 ล้านบาท และเบิกจ่าย 758 รายการ จำนวนเงิน 12,467.2 ล้านบาท

3.3 เชื้อครบเข้าและเช็คคืน

มีปริมาณเช็คครบเข้าผ่านสำนักหักบัญชีในเขตปฏิบัติการ จำนวน 3,226.6 พันฉบับ ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 1.3 จำนวนเงิน 632,394.8 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 6.7 ด้านเช็คคืนมีจำนวน 49 พันฉบับ ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 15.5 จำนวนเงิน 7,234.3 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 9.7 อัตราส่วนจำนวนฉบับและจำนวนเงินเช็คคืนต่อเช็คครบเข้าเท่ากับร้อยละ 1.5 และ 1.1 ตามลำดับ

3.4 งานพันธบัตร

ณ วันสิ้นปี 2551 มีผู้ถือกรรมสิทธิ์ในพันธบัตรรวม 17,751 ราย จำนวนเงิน 25,226.3 ล้านบาท จำนวนรายและจำนวนเงินเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 6.6 และร้อยละ 6.1 ตามลำดับ สำหรับการจ่ายดอกเบี้ยพันธบัตรในปี 2551 มีจำนวนเงินทั้งสิ้น 1,323.2 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 21.3 และมีการไถ่ถอนพันธบัตรจำนวน 11 ราย จำนวนเงิน 1.8 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 99.5 และร้อยละ 99.9 ตามลำดับ

สำนักงานภาคใต้

สำนักงานภาคใต้มีหน้าที่หลัก คือ งานด้านการธนาคาร การวิเคราะห์และติดตามธุรกิจการเงิน การติดตามวิเคราะห์วิจัย เศรษฐกิจในภูมิภาค รวมทั้งการให้ความสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ เพื่อภูมิภาค

1. งานด้านกิจการธนาคาร

1.1 การรับและจ่ายถอนเงินฝาก

ในปี 2551 ยอดรับฝากบัญชีเงินฝากกระแส รายวันที่สำนักงานภาคใต้มีจำนวนทั้งสิ้น 57,359.3 ล้านบาท และ จ่ายถอนทั้งสิ้น 62,601.7 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 13.4 และร้อยละ 6.3 ตามลำดับ

1.2 การหักบัญชีเช็คระหว่างธนาคาร

ปริมาณเช็คเรียกเก็บผ่านสำนักหักบัญชี 18 แห่ง ในเขตปฏิบัติการของสำนักงานภาคใต้ มีจำนวนทั้งสิ้น 4,023.4 พันฉบับ ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 1.5 มีมูลค่าทั้งสิ้น 702,060.2 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.5 ส่วนปริมาณเช็คคืนมีจำนวนทั้งสิ้น 82,654 ฉบับ มูลค่า 8,187.8 ล้านบาท ทั้งปริมาณและมูลค่า ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 10.5 และร้อยละ 18.9 ตามลำดับ สำหรับ ปริมาณและมูลค่าเช็คคืนเพราะไม่มีเงิน มีสัดส่วนร้อยละ 1.4 และ 0.6 ของปริมาณและมูลค่าเช็คเรียกเก็บทั้งหมด

1.3 การให้ความอนุเคราะห์ทางการเงิน

ณ สิ้นปี 2551 สำนักงานภาคใต้มียอดคงค้าง ตั๋วสัญญาใช้เงินที่ให้ความช่วยเหลือทางการเงินในรูปแบบการให้ กู้ยืมเงินอัตราดอกเบี้ยต่ำผ่านสถาบันการเงิน เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 9,475.2 ล้านบาท เป็นยอดคงค้างตั๋วสัญญาใช้เงินเพื่อให้ความ ช่วยเหลือผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลาและสตูล 1,514.1 ล้านบาท ตั๋วสัญญาใช้เงินที่ให้ความช่วยเหลือ 3 จังหวัดชายแดน ภาคใต้ 7,565.7 ล้านบาท ตั๋วสัญญาใช้เงินของผู้ประกอบวิสาหกิจ ขนาดย่อม 371.6 ล้านบาท และตั๋วสัญญาใช้เงินเพื่อให้ความ ช่วยเหลือ SMEs ที่ได้รับผลกระทบจากค่าเงินบาท 23.8 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 35.9 เนื่องจาก ปี 2551 สิ้นสุดการให้ความ ช่วยเหลือผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากโรคไข้หวัดนก และการให้ความช่วยเหลือ 6 จังหวัดที่ประสบธรณีพิบัติภัย

1.4 งานด้านพันธบัตร

ณ สิ้นปี 2551 มีพันธบัตรรัฐบาลและพันธบัตร รัฐวิสาหกิจที่จดทะเบียนที่สำนักงานภาคใต้ทั้งสิ้น 53 รุ่น มีจำนวน 16,922 ราย เป็นเงิน 20,058.3 ล้านบาท โดยในปี 2551 มีการ จ่ายดอกเบี้ยพันธบัตรทั้งสิ้น 31,059 รายการ จำนวนเงิน 1,025.9 ล้านบาท ยอดจำหน่ายพันธบัตร 1,065 ราย จำนวนเงิน 1,188.1 ล้านบาท ได้ถอนพันธบัตร 19 ราย จำนวนเงิน 8.9 ล้านบาท และ มีการเปลี่ยนแปลงทะเบียนประวัติ รวม 1,033 ราย จำนวนเงิน 1,965.6 ล้านบาท

2. งานด้านวิเคราะห์และติดตามธุรกิจการเงิน

2.1 งานติดตาม ศึกษา และวิเคราะห์ธุรกิจการเงิน นอกระบบ

ศึกษาวิจัยธุรกิจการเงินนอกระบบ 3 เรื่อง ได้แก่ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการประกอบธุรกิจบุคคล รับอนุญาตในภาคใต้ ปัจจัยความสำเร็จขององค์กรการเงินชุมชน ในภาคใต้ที่ได้รับการสนับสนุนจากธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อ การเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และธนาคารกรุงไทย การกู้ยืม เงินนอกระบบที่มีอสังหาริมทรัพย์เป็นประกันในภาคใต้

2.2 งานสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ

ตรวจสอบผู้ประกอบการสินเชื่อส่วนบุคคล ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้ การกำกับ รวมทั้งการแจ้งเตือนการกู้ยืมเงินจากธุรกิจเงินด่วน ผิดกฎหมาย ให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ 10 จังหวัดในภาคใต้

2.3 งานวิเคราะห์และติดตามฐานะลูกหนี้รายใหญ่ และภาคธุรกิจที่สำคัญในภาคใต้

ศึกษาวิเคราะห์และติดตามข้อมูลข่าวสารความ เคลื่อนไหวและสถานะทางการเงินของภาคธุรกิจที่สำคัญในภาคใต้ เสนอให้สายกำกับสถาบันการเงิน และติดตามการเปลี่ยนแปลงของ เงินฝากและเงินให้สินเชื่อ NPLs ลูกหนี้รายใหญ่

2.4 งานรับเรื่องร้องเรียนจากประชาชน

ดำเนินการรับเรื่องร้องเรียนจากประชาชน จำนวน 39 ราย

2.5 งานด้านควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

2.5.1 ข้อมูลบุคคลรับอนุญาตและตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ

ณ สิ้นปี 2551 บุคคลรับอนุญาตในเขตปฏิบัติการภาคใต้ มีจำนวน 279 ราย เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 12.5 ปริมาณธุรกรรมซื้อและขายเงินตราต่างประเทศ 62.0 ล้านดอลลาร์ สรอ. และ 62.1 ล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 0.5 และ 1.0 ตามลำดับ และตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศมีจำนวน 206 ราย เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 1.5 ปริมาณธุรกรรมรับโอนเงินเข้า 10.5 ล้านดอลลาร์ สรอ. และโอนเงินออก 3.0 ล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มจากปีก่อนร้อยละ 19.3 และ 19.5 ตามลำดับ

2.5.2 การกำกับดูแลการประกอบธุรกิจของบุคคลรับอนุญาต

ตรวจสอบการประกอบธุรกิจของบุคคลรับอนุญาต รวม 50 รายใน 4 จังหวัดที่มีปริมาณธุรกรรมสูงคิดเป็นร้อยละ 20.2 ของจำนวนบุคคลรับอนุญาตที่เปิดให้บริการ

2.5.3 การตรวจสอบสถานประกอบการของผู้ยื่นคำร้องขอเป็นบุคคลรับอนุญาตรายใหม่

พิจารณาการขออนุญาตประกอบธุรกิจเป็นบุคคลรับอนุญาต/ตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศรายใหม่ รวม 74 ราย เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 85.0

2.5.4 การมอบใบอนุญาตรายใหม่

จัดประชุมชี้แจงวิธีปฏิบัติงานตามระเบียบฯ/การใช้โปรแกรมระบบงานฯ และมอบใบอนุญาตการประกอบธุรกิจรับแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ แก่ผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาต รวม 43 ราย

2.5.5 การประชาสัมพันธ์

ในปี 2551 ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบหลักเกณฑ์ในการประกอบธุรกิจแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศแก่นักธุรกิจและประชาชนทั่วไป และจัดประชุม

ชี้แจงนโยบายการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การรู้จักลูกค้าและการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (KYD / CDD) รวมทั้งแนะนำวิธีปฏิบัติในการแก้ปัญหาในการประกอบธุรกิจ และเทคนิคการดูธนบัตรต่างประเทศให้แก่บุคคลรับอนุญาตในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต กระบี่ และพังงา

2.6 งานที่ได้รับมอบหมาย

เผยแพร่ข้อมูลเงินฝากและเงินให้สินเชื่อธนาคารพาณิชย์ให้กับบุคคลภายนอก จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในแก่คณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตใน 2 จังหวัด และเข้าร่วมประชุมประสานงานกับ ปปส. ภาค 8 และ ภาค 9 ทุกเดือน

3. งานด้านวิชาการ

3.1 งานติดตาม ศึกษา วิเคราะห์ ภาวะเศรษฐกิจภาคใต้

ศึกษา ติดตาม วิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจการเงินภาคใต้เพื่อประจักษ์ภาพรวมเศรษฐกิจมหภาคที่สายนโยบายการเงินและการวิเคราะห์ผลกระทบจากเหตุการณ์ต่างๆ ที่มีต่อเศรษฐกิจ เช่น ความไม่สงบทางการเมือง ผลกระทบต่อการจ้างงาน และการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียจุดใหม่ การจัดทำรายงานแนวโน้มธุรกิจตามโครงการแลกเปลี่ยนข้อมูลเศรษฐกิจ/ธุรกิจระหว่าง ธปท. กับนักธุรกิจ การประชุมประเมินภาวะเศรษฐกิจเพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นกับผู้ประกอบการในภาคใต้ และติดตามภาวะเศรษฐกิจการค้า การลงทุน ในรัฐชายแดนของประเทศมาเลเซีย นอกจากนี้ มีการเผยแพร่ความรู้การดำเนินนโยบายการเงินและติดตามภาวะเศรษฐกิจ ให้กับส่วนราชการ การจัดสัมมนาทางวิชาการ และการบรรยายเพื่อให้ความรู้แก่นักศึกษาและองค์กรภายนอก รวมทั้งการจัดโครงการวิชาการสัญจร โดยมีการจัดประชุมประเมินภาวะเศรษฐกิจและการบรรยายพิเศษให้กับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในจังหวัดตรัง ตลอดจนการจัดโครงการอบรมครูเศรษฐกิจศาสตร์ และโครงการตอบปัญหาเศรษฐกิจการเงินกับ ธปท. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เยาวชนไทยมีความสนใจและเพิ่มพูนความรู้ทางด้านเศรษฐกิจศาสตร์ เศรษฐกิจการเงิน และความรู้เกี่ยวกับธนาคารแห่งประเทศไทย

3.2 งานด้านการศึกษาเฉพาะเรื่อง

ในปี 2551 เผยแพร่งานศึกษา 2 เรื่อง ได้แก่ ปัจจัยการพัฒนาและส่งเสริมการใช้ไบโอดีเซลจากปาล์มน้ำมันเป็นพลังงาน และแนวทางพัฒนาตลาดยางพาราไทย และศึกษา 3 เรื่อง

ได้แก่ สถานการณ์แรงงานไทยและแรงงานต่างด้าวในภาคใต้ การส่งเสริมการลงทุนในต่างประเทศ (TDI) และการเข้าถึงบริการด้าน FX hedging ของผู้ส่งออกและผู้นำเข้าในต่างจังหวัด

4. งานอื่นๆ

ธนาคารให้การสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ เพื่อภูมิภาค โดยโครงการมูลนิธิ 50 ปี ธปท. สภท. มอบทุนการศึกษาให้

นักเรียนในภาคใต้ จำนวน 22 ราย จำนวนเงิน 282,000 บาท และโครงการ “มูมหนังสือ ธปท. ปี 2551” มอบหนังสือให้กับห้องสมุดของโรงเรียนในภาคใต้ จำนวน 10 แห่ง โครงการรับนักศึกษาฝึกงาน โครงการพบปะแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจของจังหวัด ตลอดจนร่วมประชุมกับคณะกรรมการต่างๆ ของจังหวัดในภาคใต้

การวางแผนและงบประมาณ

ผลการดำเนินงานด้านวางแผนและการงบประมาณที่สำคัญในปี 2551 สรุปได้ดังนี้

ด้านการวางแผน

ธปท. ได้ทบทวนปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อการทำงานของ ธปท. (key concerns) และกรอบกลยุทธ์ ปี 2550-2554 เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ประจำปี 2551 เพื่อให้ทุกส่วนงานมีแนวทางในการดำเนินงานมุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน ซึ่งพบว่าปัจจัยต่างๆ ที่เคยระบุไว้เดิมนั้น ยังคงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อการทำงานของ ธปท. ในอนาคต ดังนั้นจึงกำหนดให้แผนกลยุทธ์ในปี 2551 ซึ่งมีสาระครอบคลุมการดำเนินงาน 3 ด้าน คือ ด้านเสถียรภาพเศรษฐกิจการเงิน ด้านเสถียรภาพสถาบันการเงิน และด้านบริหารจัดการภายในองค์กร ยังคงเป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้เดิมในภาพรวม โดยมีเป้าประสงค์ 15 ข้อ กลยุทธ์ 20 ข้อ และมีแผนงานสนับสนุนกลยุทธ์ทั้งสิ้น 32 แผนงาน

สำหรับกระบวนการติดตาม และรายงานผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ได้มีการรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการโดยตรงต่อผู้ช่วยผู้ว่าการ สายวางแผน ตามกำหนดเวลาเสร็จสิ้นการดำเนินงานของแต่ละขั้นตอนหลัก (Milestone) ส่งผลให้ผู้บริหารระดับสูง และคณะกรรมการต่างๆ ของ ธปท. สามารถรับทราบข้อมูลการติดตามความคืบหน้า และสามารถแก้ไขปัญหา

อุปสรรคต่างๆ ได้อย่างทันเวลา ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ ที่ส่วนใหญ่ดำเนินการได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ในเดือนสิงหาคม 2551 คณะกรรมการวางแผนได้มีการทบทวนกลยุทธ์สำหรับปี 2552 ซึ่งพบว่าสถานการณ์ปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ในระยะ 1-2 ปีข้างหน้า ยังไม่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม แผนกลยุทธ์ของ ธปท. ประจำปี 2552 ประกอบด้วย เป้าประสงค์ 18 ข้อ กลยุทธ์ 23 ข้อ และ แผนงานสนับสนุนกลยุทธ์ 39 แผนงาน

หลังจากที่พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2485 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 (พ.ร.บ. ธปท. พ.ศ. 2485 แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. ธปท. (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551) มีผลบังคับใช้ ได้มีการเตรียมการพิจารณากำหนดกรอบการประเมินผล การดำเนินกิจการและการดำเนินงานของ ธปท. เพื่อให้เป็นไปตาม พ.ร.บ. ธปท. พุทธศักราช 2485 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อเสนอคณะกรรมการธนาคารชุดใหม่พิจารณาในช่วงต้นปี 2552 ด้วย

ด้านงบประมาณ

1. ปรับปรุงข้อบังคับ ระเบียบ และคำสั่งเกี่ยวกับงบประมาณ

ธปท. อยู่ระหว่างดำเนินการปรับปรุงข้อบังคับ ระเบียบ และคำสั่งเกี่ยวกับการงบประมาณ เพื่อให้มีความชัดเจน ครบถ้วน

และสอดคล้องกับ พ.ร.บ. ธปท. พุทธศักราช 2485 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

2. การกำหนดนโยบาย และกลยุทธ์การจัดสรรงบประมาณ

รพท. ได้กำหนดนโยบาย และกลยุทธ์การจัดสรรงบประมาณประจำปี 2552 โดยให้ความสำคัญในการตั้งงบประมาณรายจ่ายดำเนินงานอย่างรอบคอบและระมัดระวัง จัดทำงบประมาณอย่างเข้มงวด รวมทั้งตระหนักต่อการใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการใช้พลังงานอย่างประหยัดและคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม รวมทั้งจัดทำเกณฑ์การพิจารณางบประมาณประเภทต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการตั้งงบประมาณให้กับส่วนงานต่างๆ

3. การพัฒนาระบบฐานข้อมูลและงบประมาณ

ในปี 2551 รพท. ได้พัฒนาระบบแผนงานและงบประมาณอิเล็กทรอนิกส์ต่อเนื่องจากปี 2550 เพื่อรองรับการจัดทำแผนงานและการขอตั้งงบประมาณประจำปีผ่าน website และได้รวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับแผนกลยุทธ์ของ รพท. แผนงานและงบประมาณของส่วนงานต่างๆ รวมทั้งระเบียบข้อบังคับ คำสั่ง และหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนงานและงบประมาณไว้ในระบบด้วย เพื่อให้เกิดความสะดวกและคล่องตัวในการใช้งาน และสอดคล้องกับกลยุทธ์ของ รพท. ที่มุ่งเน้นการมีระบบการทำงานที่ทันสมัยที่ใช้อิเล็กทรอนิกส์เป็นหลักทั้งองค์กร

การบริหารต้นทุน

รพท. อยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การกำหนดส่วนงานเจ้าของสินทรัพย์ และแนวทางการปฏิบัติต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการด้านสินทรัพย์ งบประมาณ และการบริหารต้นทุนของการใช้สินทรัพย์ของ รพท. ให้เกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้ ยังได้เริ่มต้นศึกษาและวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ที่จะนำแนวคิดของ Target Cost มาใช้ในการกำหนดราคาค่าบริการให้เป็นอัตราเดียวแทนการเรียกเก็บตามต้นทุนที่เกิดขึ้นจริง (Actual Cost) เพื่อกระตุ้นให้เกิดประสิทธิภาพในต้นทุนของการดำเนินงานบริการต่างๆ และก่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในงานงบประมาณที่เกี่ยวข้อง

รวมทั้งได้จัดทำแนวทางการจัดสรรการใช้พื้นที่ของอาคารต่างๆ ภายในสำนักงานใหญ่โดยยึดหลักประหยัด คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด เช่น การประหยัดพลังงาน ค่าใช้จ่ายในการขนย้าย ค่าปรับปรุงอาคาร และการนำครุภัณฑ์เก่ามาปรับปรุงใหม่ เป็นต้น

การบริหารความเสี่ยง

1. การบริหารความเสี่ยงทางการเงิน

1.1 ความเสี่ยงทางการเงินของการบริหารเงินสำรองทางการ

รพท. บริหารความเสี่ยงทางการเงินของทุนสำรองทางการผ่านการกำหนดดัชนีอ้างอิง (Benchmark) เป็นหลัก โดยเป็นการกำหนดสัดส่วนการลงทุนในสินทรัพย์และสกุลเงินให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการดำรงเงินสำรองทางการสามประการ ได้แก่ ความมั่นคง สภาพคล่อง และผลตอบแทน ซึ่งหลักเกณฑ์การบริหารความเสี่ยงด้านตลาด ด้านเครดิต และด้านสภาพคล่องได้อธิบายรายละเอียดเพิ่มเติมไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ทั้งนี้ ในปี 2551 รพท. มีการดำเนินการเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงทางการเงินจากการบริหารเงินสำรองทางการ ดังนี้

1.1.1 การปรับองค์ประกอบเงินสำรองทางการเพื่อให้มีการกระจายความเสี่ยงที่ดีขึ้น

รพท. ได้ทำการปรับสัดส่วนการลงทุนของเงินสำรองทางการโดยเฉพาะในส่วนของสกุลเงินเพื่อให้การกระจายความเสี่ยงมีความเหมาะสมขึ้น และเพื่อช่วยลดผลกระทบต่อฐานะการเงินของ รพท. ซึ่งการปรับสัดส่วนเพื่อการกระจายความเสี่ยงของเงินสำรองทางการนั้นเป็นสิ่งที่ รพท. ได้ดำเนินการต่อเนื่องมาโดยตลอด

1.1.2 การศึกษาแนวทางการบริหารเงินสำรอง ในอนาคตเพื่อที่จะให้ผลตอบแทนเพิ่มขึ้นในระยะยาว

ธปท. ได้ศึกษาเป็นการต่อเนื่องจากปีก่อนเกี่ยวกับสัดส่วนสกุลเงินและสินทรัพย์ที่เหมาะสมของการลงทุนที่จะให้ผลตอบแทนเพิ่มขึ้นในระยะยาว รวมทั้งมีการพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของการเพิ่มสินทรัพย์ประเภทใหม่ที่จะสามารถลงทุนได้ภายใต้ พ.ร.บ. ธปท. พ.ศ. 2485 แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. ธปท. (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 ซึ่งการลงทุนในสินทรัพย์ประเภทใหม่เหล่านี้จะต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการ ธปท. ก่อน

1.1.3 กรอบการบริหารความเสี่ยงและเครื่องมือ การลงทุน

ภายใต้ พ.ร.บ. ธปท. พ.ศ. 2485 แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. ธปท. (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 คณะกรรมการ ธปท. ได้กำหนดหลักเกณฑ์การบริหารจัดการการลงทุนในสินทรัพย์และสกุลเงิน รวมทั้งธุรกรรมที่สามารถลงทุนได้ โดยคำนึงถึงความเสี่ยงด้านตลาด ด้านเครดิตและด้านสภาพคล่อง เพื่อควบคุมความเสี่ยงประเภทต่างๆ ที่เกิดจากการบริหารกองทุนต่างๆ ทั้งในส่วนที่ ธปท. บริหารเองและที่ให้ผู้จัดการทุนภายนอกบริหาร

และในปีที่ผ่านมา ธปท. ได้มีการปรับปรุงแนวทางบริหารความเสี่ยงในด้านเครดิต เพิ่มเติม ดังนี้

- ศึกษา พัฒนา และนำเครื่องชี้วัดต่างๆ เกี่ยวกับความเสี่ยงด้านเครดิตมาปรับใช้ในการพิจารณาปรับวงเงินที่ทำธุรกรรมกับคู่ค้า เพิ่มเติมจากการใช้อันดับความน่าเชื่อถือ (credit rating) ซึ่งเป็นตัวชี้วัดระยะยาวที่อาจมีการปรับค่าไม่เร็วพอ

- กำหนดมาตรการชั่วคราวที่เข้มงวดขึ้นเพื่อลดความเสี่ยงด้านเครดิตในภาวะวิกฤติการณ์ทางการเงินโลก

- เร่งรัดให้คู่ค้าต่างๆ ลงนามในข้อตกลง ISDA กับ ธปท. เพื่อช่วยลดความเสี่ยง (exposure) จากการทำธุรกรรมบางประเภทที่กำหนดไว้ได้

ทั้งนี้ จากวิกฤติการณ์ทางการเงินโลกในช่วงปี 2551 นี้ ธปท. ไม่ได้รับผลเสียหายหรือมีธุรกรรมคงค้างกับสถาบันการเงินที่ประสบปัญหาถึงขั้นปิดกิจการรายใดเลย

นอกจากนี้ ธปท. ได้จัดสร้างระบบติดตามข้อมูลความเสี่ยงทางการเงินแบบรวมศูนย์ (Integrated Risk Information System) ซึ่งเป็นระบบที่จะช่วยให้ผู้บริหารระดับสูงสามารถติดตามฐานะและความเสี่ยงของเงินสำรองทางการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยโครงการนี้เริ่มขึ้นเมื่อปี 2550 และได้จัดสร้างแล้วเสร็จในปี 2551

1.2 ความเสี่ยงจากการดำเนินนโยบายผ่านตลาดเงิน และตลาดอัตราแลกเปลี่ยน

ธปท. ได้กำหนดกรอบการบริหารและประเมินความเสี่ยง รวมทั้งกรอบการประเมินประสิทธิภาพของการดำเนินนโยบายผ่านตลาดเงินและตลาดอัตราแลกเปลี่ยน สรุปได้ดังนี้

1.2.1 การกำหนดกรอบการบริหารความเสี่ยง จากการทำธุรกรรมผ่านตลาดเงินและตลาดอัตราแลกเปลี่ยน

ธปท. ได้ปรับปรุงกรอบการดูแลความเสี่ยงทางด้านเครดิตจากการซื้อขายเงินตราต่างประเทศกับคู่ค้าให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยศึกษา พัฒนา และนำเครื่องชี้วัดต่างๆ เกี่ยวกับความเสี่ยงด้านเครดิตมาปรับใช้ในการพิจารณาติดตามความเสี่ยงของคู่ค้าแต่ละรายเพิ่มเติมจากการพิจารณาจากอันดับความน่าเชื่อถือ (credit rating) และความเสี่ยงจากการกระจุกตัวของการทำธุรกรรม

1.2.2 การประเมินความเสี่ยงและประสิทธิภาพของ การดำเนินนโยบายอัตราแลกเปลี่ยน

ธปท. ได้ติดตามและประเมินความเสี่ยงรวมทั้งประเมินประสิทธิภาพของการดำเนินนโยบายอัตราแลกเปลี่ยน เพื่อเป็นข้อมูลสะท้อนสนับสนุนกระบวนการตัดสินใจของการดำเนินนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนเป็นประจำทุกปี

2. การบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ

1. การประเมินการควบคุมด้วยตนเอง (Control Self - Assessment : CSA)

ในปี 2551 ธปท. ประเมินการควบคุมด้วยตนเอง ตามกรอบการประเมินของ Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission : COSO โดยได้ดำเนินการครบในทุกส่วนงานของธนาคาร ซึ่งเป็นตามระเบียบเกี่ยวกับการประเมิน CSA ที่กำหนดให้ทุกส่วนงานใน ธปท. ประเมิน CSA อย่างน้อยปีละครั้ง ตั้งแต่ปี 2550 เป็นต้นไป และได้เริ่มนำระบบบริหารความเสี่ยงและประเมินการควบคุมด้วยตนเอง(RMS) มาใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการบริหารความเสี่ยงของ ธปท.

2. การจัดทำและการทดสอบแผนฉุกเฉิน

ในปี 2551 ธปท. ได้จัดตั้งคณะกรรมการแก้ไขวิกฤตการณ์ของ ธปท. (Crisis Management Committee: CMC) โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ในการสั่งการ และตัดสินใจแก้ไขปัญหาเมื่อเกิดวิกฤตการณ์ต่างๆ ไว้อย่างชัดเจน นอกจากนี้แล้ว ธปท. ยังได้กำหนดพิธีปฏิบัติเกี่ยวกับแผนฉุกเฉิน โดยครอบคลุมวิกฤตการณ์ด้านการเงิน สถาบันการเงิน และเหตุการณ์ที่กระทบต่อการดำเนินงานของ ธปท. อาทิ วินาศภัย รัฐประหาร/จลาจล

เพื่อให้ฝ่ายงานที่เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ ในการเตรียมความพร้อม และดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างต่อเนื่อง

สำหรับการทดสอบแผนฉุกเฉินกรณีวินาศภัย ประจำปี 2551 ได้มีการทดสอบอย่างเต็มรูปแบบ ทั้งในส่วนของการรักษาความปลอดภัย การอพยพพนักงาน การทดสอบความพร้อมของระบบงานคอมพิวเตอร์ ณ ศูนย์คอมพิวเตอร์ 2 การจัดตั้งสถานที่ทำงานสำรองของผู้บริหาร รวมทั้งการสั่งการของผู้บริหารเมื่อเกิดวิกฤตการณ์ต่างๆ ซึ่งผลการทดสอบโดยรวมเป็นที่น่าพอใจ

นอกจากนี้ ธปท. ได้จัดทำแผนฉุกเฉินเพื่อรองรับการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่/ ไข้หวัดนก โดยได้จัดตั้งคณะทำงานแผนฉุกเฉินเพื่อเตรียมความพร้อมรับการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่/ ไข้หวัดนก ซึ่งได้ร่วมกันพิจารณาแนวทางในการเตรียมความพร้อมของ ธปท. หากเกิดโรคระบาดรุนแรง เพื่อวัตถุประสงค์ให้สามารถดำเนินธุรกิจหลักได้ต่อเนื่อง และลดหรือจำกัดโอกาสในการติดเชื้อของพนักงาน โดยได้จัดทำแผนฉุกเฉินเพื่อเตรียมความพร้อมรับการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ / ไข้หวัดนก ของ ธปท. เสร็จสิ้นแล้ว และแต่ละส่วนงานอยู่ระหว่างจัดทำแผนฉุกเฉินในรายละเอียดของแต่ละส่วนงาน ซึ่งมีกำหนดแล้วเสร็จภายในกลางปี 2552

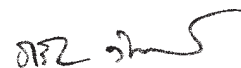
รายงานของ
คณะกรรมการตรวจสอบ

รายงานของคณะกรรมการตรวจสอบ

ในปี 2551 คณะกรรมการตรวจสอบของธนาคารแห่งประเทศไทย (กตส.) ประกอบด้วยกรรมการอิสระ 5 ท่าน ได้แก่ นายหนพอล นิมสมบุญ กรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นประธาน ศาสตราจารย์รัชฎ์ ภูษิตโมทย์ นายเชษฐทวี เจริญพิทักษ์ นายหนพอล เสงเจริญ นางนพมาศ มโนสิทธิ์กุล เป็นกรรมการ และ นายกฤษ พอลเลิศ ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายตรวจสอบกิจการภายใน (ตำแหน่งในขณะนั้น) เป็นเลขานุการ ต่อมา นายหนพอล เสงเจริญ ได้ลาออกเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2551 เนื่องจากได้รับแต่งตั้งเป็น ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด และการประกาศใช้พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2485 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีผลให้ กตส. ชุดนี้สิ้นสุดการดำรงตำแหน่งในปี 2551 โดย ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ธนาคารแห่งประเทศไทยให้รักษาการแทน จนกว่าจะมีการแต่งตั้ง กตส. ชุดใหม่

การปฏิบัติหน้าที่ของ กตส. มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งให้เป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพของคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย ในเรื่องการทำกับดักแลกิจการที่ดี การบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายในและการตรวจสอบกิจการภายใน ให้มีประสิทธิภาพ รัดกุม ซึ่งจะช่วยให้อำนาจบริหารของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) สามารถบริหารและควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของ ธปท. ให้บรรลุ วัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ในปี 2551 (ม.ค.- ส.ค. 2551) กตส. มีการประชุมรวมทั้งสิ้น 8 ครั้ง ได้ทำการสอบทานรายงานทางการเงินของ ธปท. และหน่วยงานในสังกัดให้มีความถูกต้องตามที่ควร เชื่อถือได้ มีนโยบายการบัญชีที่เหมาะสมและเปิดเผยข้อมูล อย่างพอเพียงตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป และตามข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งร่วมประชุมกับผู้บริหารของ ธปท. เป็นระยะ ๆ เท่าที่เห็นว่าจำเป็นและเหมาะสม ซึ่งได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารและฝ่ายงานที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี ผลจากการ ประชุมหรือได้รับการพิจารณาดำเนินการ เพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ได้ประชุมร่วมกับสำนักงาน การตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ซึ่งเป็นผู้สอบบัญชีของ ธปท. เพื่อพิจารณาข้อสังเกต ข้อเสนอแนะที่สำคัญเกี่ยวกับการบัญชี การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการที่ได้จากการสอบบัญชี ส่งเสริมความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชี สนับสนุนการปฏิบัติงาน ของผู้ตรวจสอบกิจการภายในให้มีความเป็นอิสระอย่างเพียงพอ เที่ยงตรง และเป็นไปตามมาตรฐานสากล รวมทั้งส่งเสริมให้มีการ ประสานงานระหว่างฝ่ายบริหารของ ธปท. ผู้สอบบัญชีภายนอก และฝ่ายตรวจสอบกิจการภายในอย่างเหมาะสม

ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้นทั้งหมดนั้น กตส. ได้ให้ความเห็น และข้อเสนอแนะ อย่างเป็นอิสระ เป็นกลาง ต่อคณะกรรมการ และต่อผู้บริหารของ ธปท. โดยมุ่งช่วยเสริมให้ ธปท. เป็นองค์กรที่มองการณ์ไกล พนักงานมีความสามารถสูงและทุ่มเทเสียสละในการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ โดยเฉพาะการบรรเทาปัญหาเศรษฐกิจให้ผ่านพ้นความผันผวน ได้อย่างราบรื่น โดยในปี 2551 กตส. มีความเห็นว่า ธปท. มีการดำเนินการในเรื่องการทำกับดักแลกิจการที่ดี การบริหารความเสี่ยง และการควบคุมภายในอยู่ในระดับที่ดี ซึ่งสะท้อนความมีประสิทธิภาพของ ธปท.

(นางธรริษา วัฒนแกส)

ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ^{แทน}

26 กุมภาพันธ์ 2552

รายงานของผู้สอบบัญชี
และงบการเงินธนาคารแห่งประเทศไทย
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2551 และ 2550

รายงานของพิสูจน์บัญชี

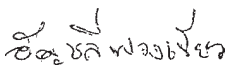
เสนอ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

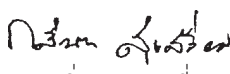
สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบงบดุล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 และ 2550 งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นและงบกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน ของแต่ละปีของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งผู้บริหารของธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้อง และครบถ้วนของข้อมูลในงบการเงินเหล่านี้ ส่วนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นต่องบการเงินดังกล่าวจากผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป ซึ่งกำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องวางแผนและปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่า งบการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ การตรวจสอบรวมถึงการใช้วิธีการทดสอบหลักฐานประกอบรายการทั้งที่เป็นจำนวนเงิน และการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน การประเมินความเหมาะสมของหลักการบัญชีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยใช้และประมาณการเกี่ยวกับรายการทางการเงินที่เป็นสาระสำคัญ ซึ่งผู้บริหารของธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้จัดทำขึ้น ตลอดจนการประเมินถึงความเหมาะสมของการแสดงรายการที่นำเสนอในงบการเงินโดยรวม สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเชื่อว่าการตรวจสอบดังกล่าวให้ข้อสรุปที่เป็นเกณฑ์อย่างเหมาะสมในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่า งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 และ 2550 ผลการดำเนินงาน การเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นและกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของธนาคารแห่งประเทศไทย โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

โดยไม่เป็นเงื่อนไขในการแสดงความเห็นต่องบการเงิน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขอให้สังเกตหมายเหตุประกอบงบการเงิน ข้อ 3 เรื่องการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี ธนาคารแห่งประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติของธนาคารกลางของประเทศอื่นซึ่งเป็นวิธปฏิบัติเฉพาะธุรกิจ และเป็นไปตามหลักการในพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2485 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551

(นางสาวอัญชลี พวงเขียว)
ผู้อำนวยการสำนักงาน

(นางกัลลินพกา สุเลี่ยม)
ผู้อำนวยการกลุ่ม

ธนาคารแห่งประเทศไทย

งบดุล

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 และ 2550

หน่วย : บาท

	หมายเหตุ	2551	2550
สินทรัพย์			
เงินสดและเงินฝาก			
เงินสด		30,528,473,413	11,863,306,971
เงินฝากต่างประเทศ		638,165,075,097	449,616,741,393
		<u>668,693,548,510</u>	<u>461,480,048,364</u>
สิทธิซื้อส่วนสำรองและสิทธิพิเศษถอนเงิน	4	<u>12,007,211,849</u>	<u>3,749,876,644</u>
เงินลงทุน			
หลักทรัพย์ในประเทศ	5	298,209,784,005	286,823,354,037
หลักทรัพย์ต่างประเทศ		<u>1,406,877,596,733</u>	<u>890,852,990,253</u>
		<u>1,705,087,380,738</u>	<u>1,177,676,344,290</u>
หลักทรัพย์ซื้อโดยมีสัญญาขายคืน	6	-	205,691,605,117
เงินให้กู้ยืม	7	22,395,686,500	68,360,208,920
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ	8	5,940,585,480	6,126,243,302
สินทรัพย์อื่น	9	<u>74,083,800,984</u>	<u>72,977,067,468</u>
รวมสินทรัพย์		<u>2,488,208,214,061</u>	<u>1,996,061,394,105</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย

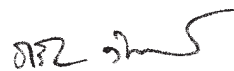
งบดุล

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 และ 2550

หน่วย : บาท

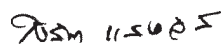
	หมายเหตุ	2551	2550
หนี้สินและทุน			
เงินรับฝาก			
เงินรับฝากจากรัฐบาล		65,865,303,635	64,838,603,375
เงินรับฝากจากสถาบันการเงิน		63,097,620,454	52,770,558,831
เงินรับฝากอื่น		6,140,298,056	4,444,739,777
		135,103,222,145	122,053,901,983
สิทธิพิเศษถอนเงินที่ได้รับจัดสรร	10	4,553,894,128	4,509,324,388
หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน	6	332,291,497,374	494,570,625,021
ตราสารหนี้ธนาคารแห่งประเทศไทย	11	1,956,484,137,541	1,369,619,402,509
หนี้สินอื่น	12	66,697,273,728	72,670,311,699
รวมหนี้สิน		2,495,130,024,916	2,063,423,565,600
ทุน			
ทุนประเดิม		20,000,000	20,000,000
เงินจัดสรรตามกฎหมาย	13	27,307,931,128	27,307,931,128
เงินสำรองเพื่อรักษาระดับกำไรนำส่งรัฐ	14	624,075,747	624,075,747
เงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน	15	39,560,898,740	-
ส่วนเกินทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าเงินลงทุน	16	-	9,762,526,050
ขาดทุนสะสม	17	(105,076,704,420)	(94,599,867,094)
กำไร(ขาดทุน)สุทธิสำหรับงวด		30,641,987,950	(10,476,837,326)
รวมทุน		(6,921,810,855)	(67,362,171,495)
รวมหนี้สินและทุน		2,488,208,214,061	1,996,061,394,105

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

(นางธาริษา วัฒนเกส)

ผู้ว่าการ

(นางสรिता แสงจันทร์)

ผู้อำนวยการ ฝ่ายการบัญชี

ธนาคารแห่งประเทศไทย

งบกำไรขาดทุน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2551 และ 2550

หน่วย : บาท

	หมายเหตุ	2551	2550
รายได้			
ดอกเบี้ยรับ		68,270,885,539	70,202,923,710
ค่าธรรมเนียม		466,306,797	673,551,156
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศสุทธิ		38,657,099,048	-
รายได้อื่น	18	7,491,993,710	7,694,443,668
รวมรายได้		114,886,285,094	78,570,918,534
ค่าใช้จ่าย			
ดอกเบี้ยจ่าย		76,262,853,674	69,697,212,590
ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศสุทธิ		-	14,414,643,823
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน		3,264,403,293	3,382,912,971
ค่าใช้จ่ายอื่น	19	4,717,040,177	1,552,986,476
รวมค่าใช้จ่าย		84,244,297,144	89,047,755,860
กำไร(ขาดทุน)สุทธิ		30,641,987,950	(10,476,837,326)

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนกองทุน
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2551 และ 2550

หน่วย : บาท

	ทุนเพิ่มเติม	เงินสำรอง		เงินสำรอง	เงินสำรองอันเกิด	ส่วนเกิน(ต่ำกว่า)ทุน		กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	รวม
		ธรรมดา	เงินจัดสรรตามกฎหมาย	เพื่อรักษาระดับกำไรนำส่งรัฐ	จากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน	จากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าเงินลงทุน	ขาดทุนสะสม		
ยอดคงเหลือ ณ 1 มกราคม 2550	20,000,000	7,687,252,029	27,307,931,128	624,075,747	-	(3,117,405,560)	-	(102,287,119,123)	(69,765,265,779)
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นระหว่างปี									
โอนเงินสำรองธรรมดาเข้า									
ผลขาดทุนงวดก่อน	-	(7,687,252,029)	-	-	-	-	-	7,687,252,029	-
โอนขาดทุนสุทธิงวดก่อน									
ส่วนที่เหลือเข้าขาดทุนสะสม	-	-	-	-	-	-	(94,599,867,094)	94,599,867,094	-
ส่วนเกินทุนจากการเปลี่ยนแปลง									
มูลค่าเงินลงทุน	-	-	-	-	-	12,879,931,610	-	-	12,879,931,610
ขาดทุนสุทธิ	-	-	-	-	-	-	-	(10,476,837,326)	(10,476,837,326)
ยอดคงเหลือ ณ 31 ธันวาคม 2550	20,000,000	-	27,307,931,128	624,075,747	-	9,762,526,050	(94,599,867,094)	(10,476,837,326)	(67,362,171,495)
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นระหว่างปี									
โอนขาดทุนสุทธิงวดก่อนเข้า									
ขาดทุนสะสม	-	-	-	-	-	-	(10,476,837,326)	10,476,837,326	-
โอนส่วนเกินทุนจากการเปลี่ยนแปลง									
มูลค่าเงินลงทุนเข้าบัญชีเงินสำรอง									
อันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน	-	-	-	-	9,762,526,050	(9,762,526,050)	-	-	-
กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการ									
ตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน	-	-	-	-	29,798,372,690	-	-	-	29,798,372,690
กำไรสุทธิ	-	-	-	-	-	-	-	30,641,987,950	30,641,987,950
ยอดคงเหลือ ณ 31 ธันวาคม 2551	20,000,000	-	27,307,931,128	624,075,747	39,560,898,740	-	(105,076,704,420)	30,641,987,950	(6,921,810,855)

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2551 และ 2550

หน่วย : บาท

	2551	2550
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน		
กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	30,641,987,950	(10,476,837,326)
รายการปรับกระทบยอดกำไร(ขาดทุน)สุทธิเป็นเงินสดรับ (จ่าย)		
จากกิจกรรมดำเนินงาน :		
ค่าเสื่อมราคาและรายการตัดบัญชี	521,315,886	330,583,344
(กำไร)ขาดทุนจากการจำหน่ายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	(29,220,797)	7,604,464
(กำไร)ขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าสินทรัพย์สุทธิ		
ของเงินลงทุนที่บริหารโดยผู้จัดการทุนภายนอก	6,298,569,757	(5,744,446,869)
กำไรจากการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ	-	(9,567,995,017)
รายได้ดอกเบี้ย	(68,270,885,539)	(70,202,923,710)
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	76,262,853,674	69,697,212,590
กำไรจากการเฉลี่ยต้นทุนสินทรัพย์และหนี้สินที่ไม่ใช่เงินสด	(9,693,642,802)	-
กำไรจากการลดยอดเงินกันไว้เพื่อขาดทุนจากภาระรับขายฝาก	(200,027,745)	-
รายได้ค้างรับ(เพิ่มขึ้น)ลดลงสุทธิ	54,426,104	(163,281,829)
ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายเพิ่มขึ้น(ลดลง)สุทธิ	3,970,460	(25,964,977)
เงินสดรับ(จ่าย)จากการดำเนินงาน	35,589,346,948	(26,146,049,330)
ดอกเบี้ยรับ	67,901,882,034	68,905,696,624
ดอกเบี้ยจ่าย	(47,198,041,162)	(68,237,036,554)
กำไร(ขาดทุน)จากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลง		
ในสินทรัพย์/หนี้สินดำเนินงาน	56,293,187,820	(25,477,389,260)
สินทรัพย์ดำเนินงาน (เพิ่มขึ้น) ลดลง		
เงินฝากต่างประเทศ	(215,892,196,102)	(41,868,761,207)
สิทธิซื้อส่วนสำรองและสิทธิพิเศษถอนเงิน	(4,385,548,327)	23,927,840
หลักทรัพย์ซื้อโดยมีสัญญาขายคืน	201,196,782,110	210,112,525,457
เงินให้กู้ยืม	45,964,522,420	25,022,808,322
สินทรัพย์อื่น	(1,194,395,715)	931,599,461

ธนาคารแห่งประเทศไทย

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2551 และ 2550

หน่วย : บาท

	2551	2550
หนี้สินดำเนินงาน เพิ่มขึ้น (ลดลง)		
เงินรับฝาก	13,042,987,151	(23,728,154,060)
หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน	(157,830,121,282)	(55,489,883,142)
ตราสารหนี้ธนาคารแห่งประเทศไทย	557,725,848,758	483,785,647,065
หนี้สินอื่น	(13,822,223,156)	(215,376,079,084)
เงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมดำเนินงาน	481,098,843,677	357,936,241,392
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน		
เงินลงทุนในหลักทรัพย์ในประเทศเพิ่มขึ้นสุทธิ	(12,494,729,999)	(146,341,318,135)
เงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศเพิ่มขึ้นสุทธิ	(466,664,316,648)	(210,383,188,687)
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ เพิ่มขึ้นสุทธิ	(198,074,991)	(1,006,301,034)
เงินสดสุทธิใช้ในกิจกรรมลงทุน	(479,357,121,638)	(357,730,807,856)
ผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศในเงินสด	-	(514,099,178)
เงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในเงินสด	(892,867,350)	-
เงินสดเพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ	848,854,689	(308,665,642)
เงินสด ณ วันที่ 1 มกราคม	48,649,276,690	48,957,942,332
เงินสด ณ วันที่ 31 ธันวาคม	49,498,131,379	48,649,276,690
บทย่อยเงินสด		
เงินสด ณ วันที่ 31 ธันวาคม ประกอบด้วย		
เงินสด	30,528,473,413	11,863,306,971
เงินฝากต่างประเทศ (ประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถาม)	18,969,657,966	36,785,969,719
รวม	49,498,131,379	48,649,276,690

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2551 และ 2550

1. เกณฑ์การจัดทำงบการเงิน

งบการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย (ชปท.) ได้จัดทำขึ้นตามที่กำหนดไว้ใน หมวด 9 แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2485 (พ.ร.บ. ชปท. พ.ศ. 2485) แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. ชปท. (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 มาตรา 54 ซึ่งกำหนดให้การบัญชีของ ชปท. จัดทำตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป เว้นแต่คณะกรรมการ ชปท. จะกำหนดเฉพาะเรื่องเป็นอย่างอื่น เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติของธนาคารกลางอื่นโดยทั่วไป

งบการเงินนี้เป็นเฉพาะกิจการของ ชปท. ไม่รวมกิจการของทุนสำรองเงินตรา กิจการธนบัตร และกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนา ระบบสถาบันการเงิน จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิม เว้นแต่จะได้เปิดเผยเป็นอย่างอื่นในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 2 เรื่องนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

2. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

2.1 การรับรู้รายได้

รายได้ตอกเบียร์รับรู้ตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลา โดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง ส่วนรายได้ที่มีใช้ตอกเบียร์รับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

2.2 การรับรู้ค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายรับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

2.3 รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศบันทึกเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่เกิดรายการหรืออัตราอ้างอิง ณ วันสิ้นปีก่อน สิ้นทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ณ วันสิ้นปี แปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นปีที่รายงาน กำไรหรือขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการแปลงค่าสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ณ วันสิ้นปี แสดงรายการเป็นเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนของทุน

กำไรขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ จะรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเมื่อมีการลดลงของฐานะเงินตราต่างประเทศในแต่ละสกุลเงิน

2.4 เงินลงทุน

หลักทรัพย์ในประเทศ ซึ่ง ชปท. ถือไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการดำเนินนโยบายการเงิน แสดงด้วยราคาทุนหลังปรับส่วนลดหรือส่วนเกินมูลค่าหลักทรัพย์ที่ตัดจำหน่ายแล้ว

หลักทรัพย์ต่างประเทศ ซึ่ง ชปท. ถือไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศ แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม กำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการปรับมูลค่าของหลักทรัพย์แสดงรายการเป็นเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนของทุน และจะรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเมื่อได้จำหน่ายหลักทรัพย์นั้น เว้นแต่ส่วนที่บริหารโดยผู้จัดการทุนภายนอก ซึ่งรับรู้ผลกำไรขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าสินทรัพย์สุทธิ (Net Asset Value) ไว้ในงบกำไรขาดทุน

ต้นทุนของหลักทรัพย์ที่จำหน่ายระหว่างปี คำนวณโดยวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

2.5 เงินให้กู้ยืม

เงินให้กู้ยืมแสดงตามยอดเงินต้นคงค้าง ส่วนดอกเบี้ยค้างรับจากเงินให้กู้ยืมแสดงรวมไว้ในสินทรัพย์อื่น

2.6 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

ที่ดิน แสดงด้วยราคาทุน ส่วนอาคารและอุปกรณ์แสดงด้วยราคาทุนหลังจากหักค่าเสื่อมราคาสะสม

อาคารและอุปกรณ์จะบันทึกเป็นสินทรัพย์ เมื่อมีอายุการใช้งานเกินกว่า 1 ปี และค่าเสื่อมราคาคำนวณโดยใช้วิธีเส้นตรงตามอายุการใช้งานโดยประมาณของสินทรัพย์ ดังนี้

อาคาร	20 ปี
สิ่งปลูกสร้างชั่วคราวและการเสริมสร้างปรับปรุง	5 ปี
อุปกรณ์	3-15 ปี

สำหรับสินทรัพย์ถาวรที่ใช้ร่วมกันระหว่าง ธปท. ทุนสำรองเงินตรา กิจการธนบัตร และกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนา ระบบสถาบันการเงินนั้น ส่วนงานผู้จัดหาสินทรัพย์จะจัดสรรต้นทุนสินทรัพย์ให้แก่ละส่วนงานตามสัดส่วนการใช้งานของสินทรัพย์

2.7 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนแสดงด้วยราคาทุนหลังจากหักค่าตัดจำหน่ายสะสม และค่าตัดจำหน่ายคำนวณโดยใช้วิธีเส้นตรงตามอายุการใช้ประโยชน์ 5 ปี

2.8 ตราสารอนุพันธ์

2.8.1 สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า (Forward contracts)

สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าเป็นเครื่องมือทางการเงินที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนแสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม และแสดงผลกำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมสุทธิเป็นเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนของทุน ทั้งนี้ จะรับรู้กำไรขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนในงบกำไรขาดทุนเมื่อครบกำหนดชำระตามสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า

2.8.2 สัญญาซื้อขายในอนาคต (Futures contracts)

สัญญาซื้อขายในอนาคตเป็นเครื่องมือทางการเงินที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของราคาและอัตราดอกเบี้ยแสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม ทั้งนี้ จะรับรู้ผลต่างจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของสัญญาในงบกำไรขาดทุนเมื่อมีการตีราคาและชำระส่วนต่างของราคา

2.9 การกันเงินไว้ชดเชยผลขาดทุนจากการรับขายฝากเงินตราต่างประเทศ

ธปท. รับขายฝากเงินตราต่างประเทศจากส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจโดยมีภาระต้องขายคืนในอนาคตตามอัตราที่ตกลงกันไว้ ทุกสิ้นปีจนถึงวันสิ้นปี 2550 ธปท. ได้กันเงินไว้เพื่อผลขาดทุนที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งคำนวณโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นปีและพิจารณาเฉพาะสัญญาที่คำนวณแล้วเป็นผลขาดทุน

ในปี 2551 ธปท. ได้ยกเลิกการกันเงินไว้ชดเชยผลขาดทุนที่อาจเกิดขึ้น โดยยอดคงเหลือในบัญชีดังกล่าวจะลดลงเมื่อสัญญารับขายฝากแต่ละสัญญาครบกำหนด สำหรับสัญญารับขายฝากที่ยังไม่ครบกำหนดแสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม และแสดงผลการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมสุทธิเป็นเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนของทุน

2.10 เงินทุนเลี้ยงชีพ และกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

2.10.1 เงินทุนเลี้ยงชีพ

ตามข้อบังคับธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยเงินทุนเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2539 รวมทั้งส่วนที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้พนักงานที่เข้าทำงานก่อนวันที่ 1 ธันวาคม 2539 และมีได้เป็นสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญตามหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณที่กำหนดไว้

ชปท. ได้กักเงินในแต่ละปีไว้เพื่อจ่ายให้พนักงานตามข้อบังคับดังกล่าวโดยรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน

2.10.2 กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

ตามข้อบังคับธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2539 ให้พนักงานที่เป็นสมาชิกจ่ายเงินสะสมเข้ากองทุน และให้ ชปท. จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด กองทุนนี้ได้จัดทะเบียนกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 แล้ว

เงินส่วนที่ ชปท. จ่ายสมทบเข้ากองทุนดังกล่าว รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน

3. การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี

ในปี 2551 ชปท. ได้เปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี เพื่อให้งบการเงินสะท้อนสถานะทางการเงินและผลการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะธนาคารกลางที่เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีดังกล่าวสอดคล้องกับการปฏิบัติของธนาคารกลางอื่นโดยทั่วไป ซึ่งเป็นนโยบายการบัญชีเฉพาะธุรกิจ และเป็นไปตามหลักการใน พ.ร.บ. ชปท. พ.ศ. 2485 แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. ชปท. (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 ทั้งนี้ นโยบายการบัญชีที่เปลี่ยนแปลงมีดังต่อไปนี้

3.1 เปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนที่ใช้ในการบันทึกรายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศเป็นเงินบาท จากเดิมที่บันทึกด้วยอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นเดือนก่อน เป็นบันทึกด้วยอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่เกิดรายการหรืออัตราอ้างอิง ณ สิ้นวันก่อน

3.2 เปลี่ยนแปลงการรับรู้กำไรขาดทุนจากการปรับอัตราแลกเปลี่ยนสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศจากการรับรู้ในงบกำไรขาดทุน เป็นแสดงรายการในส่วนของทุน และรับรู้กำไรขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนในงบกำไรขาดทุนเมื่อมีการลดลงของฐานะเงินตราต่างประเทศในแต่ละสกุลเงิน

3.3 เปลี่ยนแปลงการตัดจ่ายต้นทุนของหลักทรัพย์และเงินตราต่างประเทศจากวิธีเข้าก่อนออกก่อน เป็นวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

3.4 เปลี่ยนแปลงการแสดงผลค่ายุติธรรมของสัญญาล่วงหน้า จากเดิมที่เปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นผลกำไรขาดทุนที่อาจเกิดขึ้น โดยแสดงรายการเป็นสินทรัพย์หรือหนี้สิน และแสดงการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมสุทธิในส่วนของทุน

3.5 เปลี่ยนแปลงการแสดงผลค่ายุติธรรมของสัญญาซื้อขายฝากเงินตราต่างประเทศ จากเดิมที่พิจารณามูลค่ายุติธรรมของสัญญาซื้อขายฝากเฉพาะสัญญาที่มีผลขาดทุน แล้วกันเงินไว้เพื่อผลขาดทุนที่อาจเกิดขึ้นดังกล่าวโดยรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน เป็นแสดงผลค่ายุติธรรมของสัญญาซื้อขายฝากที่มีผลกำไรและขาดทุนเป็นหนี้สิน และแสดงผลค่ายุติธรรมส่วนที่เปลี่ยนแปลงจากปี 2550 ในส่วนของทุน

ทั้งนี้ ผลกำไรขาดทุนจากการปรับอัตราแลกเปลี่ยนสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ผลการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของสัญญาล่วงหน้าและสัญญาซื้อขายฝากเงินตราต่างประเทศ ตามข้อ 3.2, 3.4 และ 3.5 ได้แสดงไว้ในบัญชีเงินสำรองอันเกิดจากการตราตราสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนของทุน ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 3 แห่ง พ.ร.บ. ชปท. พ.ศ. 2485 แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. ชปท. (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 มาตรา 16

การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีในปี 2551 ธปท. ใช้วิธีเปลี่ยนทันทีเป็นต้นไป เนื่องจากไม่สามารถนำผลสะสมจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีไปปรับปรุงยอดยกมาในส่วนของทุนได้ ทั้งนี้ หากเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี และ พ.ร.บ. ธปท. พ.ศ. 2485 แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. ธปท. (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 มีผลบังคับใช้ ตั้งแต่ปี 2550 จะมีผลกระทบต่อทั้งการเงินของ ธปท. ประจำปี 2550 มีขาดทุนสุทธิเพิ่มขึ้น จำนวน 16,004.9 ล้านบาท สินทรัพย์เพิ่มขึ้น จำนวน 3,541.1 ล้านบาท หนี้สินเพิ่มขึ้น จำนวน 12,693.0 ล้านบาท และส่วนของทุนลดลง จำนวน 9,151.9 ล้านบาท

4. สิทธิซื้อส่วนสำรองและสิทธิพิเศษถอนเงิน ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2551	2550
สินทรัพย์ส่งสมทบกองทุนการเงินระหว่างประเทศทั้งหมด	58,201.3	57,631.7
หัก เงินรับฝากจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ บัญชีที่ 1	(25,324.6)	(29,115.5)
ตัวสัญญาใช้เงินที่ออกให้กองทุนการเงินระหว่างประเทศ	(25,454.4)	(24,772.8)
สิทธิซื้อส่วนสำรอง	7,422.3	3,743.4
สิทธิพิเศษถอนเงิน	4,584.9	6.5
รวม	12,007.2	3,749.9

สิทธิซื้อส่วนสำรองถือเป็นเงินสำรองระหว่างประเทศ คำนวณมาจากสินทรัพย์ส่งสมทบกองทุนการเงินระหว่างประเทศทั้งส่วนที่ส่งเป็นเงินตราต่างประเทศและเงินบาทเพื่อเป็นค่าสมาชิก หักด้วยเงินบาทที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศมีอยู่กับ ธปท. ทั้งในรูปเงินรับฝากจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ บัญชีที่ 1 และตัวสัญญาใช้เงินที่ออกให้กองทุนการเงินระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นตัวที่ไม่จ่ายดอกเบี้ยและโอนเปลี่ยนมือไม่ได้

ทั้งนี้ สินทรัพย์ส่งสมทบกองทุนการเงินระหว่างประเทศส่วนที่เป็นเงินบาท แสดงอยู่ในสินทรัพย์อื่น (ข้อ 9) สำหรับเงินรับฝากจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ บัญชีที่ 1 และตัวสัญญาใช้เงินที่ออกให้กองทุนการเงินระหว่างประเทศดังกล่าว รวมทั้งเงินรับฝากจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ บัญชีที่ 2 ซึ่งฝากไว้ที่ ธปท. เพื่อจ่ายค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ได้แสดงไว้ภายใต้หนี้สินอื่น (ข้อ 12)

สิทธิพิเศษถอนเงินเป็นสินทรัพย์ที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศกำหนดขึ้น และถือเป็นเงินสำรองระหว่างประเทศได้

5. เงินลงทุน ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2551	2550
หลักทรัพย์ในประเทศ		
มูลค่าหลักทรัพย์หลังปรับส่วนลดหรือส่วนเกิน	298,209.8	286,823.3
หลักทรัพย์ต่างประเทศ		
มูลค่าหลักทรัพย์หลังปรับส่วนลดหรือส่วนเกิน	1,363,530.0	881,090.5
บวก ค่าที่ขังไม่เกิดขึ้นจริงจากการแปลงค่าและปรับมูลค่าเงินลงทุน	43,347.6	9,762.5
	1,406,877.6	890,853.0
รวม	1,705,087.4	1,177,676.3

6. หลักทรัพย์ซื้อโดยมีสัญญาขายคืน และหลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2551	2550
หลักทรัพย์ซื้อโดยมีสัญญาขายคืน		
- ในประเทศ	-	35,401.0
- ต่างประเทศ	-	170,290.6
รวม	-	205,691.6
หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน		
- ในประเทศ	332,291.5	297,632.0
- ต่างประเทศ	-	196,938.6
รวม	332,291.5	494,570.6

7. เงินให้กู้ยืม ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2551	2550
โครงการที่มีกระทรวงการคลังค้ำประกัน	2,530.3	5,115.8
โครงการที่มีตัวสัญญาใช้เงินของผู้ประกอบการ ที่สถาบันการเงินหลักหลังโอนให้ ธปท. เป็นประกัน	19,865.4	63,244.4
รวม	22,395.7	68,360.2

ในปี 2551 ธปท. ได้ปรับบทบาทในการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ภาคเศรษฐกิจต่างๆ ผ่านสถาบันการเงิน โดยการระงับการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการรายใหม่ เพื่อให้เป็นไปตาม พ.ร.บ. ธปท. พ.ศ. 2485 ที่แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. ธปท. (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 สำหรับความช่วยเหลือที่ได้อนุมัติก่อนที่ พ.ร.บ. ดังกล่าวมีผลบังคับใช้ ธปท. ยังคงให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการต่อไปจนครบกำหนดตามข้อผูกพัน ทั้งนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 ธปท. มียอดคงค้างของการให้กู้ยืมแก่ภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ ผ่านสถาบันการเงินในโครงการที่มีกระทรวงการคลังค้ำประกัน 1 โครงการ และโครงการที่มีตัวสัญญาใช้เงินของผู้ประกอบการที่สถาบันการเงินหลักหลังโอนให้ ธปท. เป็นประกัน 4 โครงการ

8. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท			
	ยอดคงเหลือ 31 ธันวาคม 2550	การเปลี่ยนแปลงราคาตามบัญชี เพิ่มขึ้น ลดลง		ยอดคงเหลือ 31 ธันวาคม 2551
ที่ดิน	2,464.8	-	-	2,464.8
อาคาร	1,819.0	1,686.8	0.1	3,505.7
สิ่งปลูกสร้างชั่วคราวและ การเสริมสร้างปรับปรุง	226.8	0.9	-	227.7
อุปกรณ์	1,010.7	1,124.5	52.8	2,082.4
สินทรัพย์ระหว่างทำ	2,698.1	264.3	2,848.8	113.6
รวม	8,219.4	3,076.5	2,901.7	8,394.2
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม				
อาคาร	(1,261.6)	(137.1)	-	(1,398.7)
สิ่งปลูกสร้างชั่วคราวและ การเสริมสร้างปรับปรุง	(148.9)	(35.4)	-	(184.3)
อุปกรณ์	(682.7)	(240.4)	52.5	(870.6)
รวม	(2,093.2)	(412.9)	52.5	(2,453.6)
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ	6,126.2	2,663.6	2,849.2	5,940.6
ค่าเสื่อมราคาประจำปี	219.2			412.9

ชปท. ได้ดำเนินการโครงการก่อสร้างอาคารสำนักงานใหญ่หลังใหม่ รวมทั้งจัดทำผังแม่บท (Master Plan) เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาอาคารสถานที่ในอนาคต โดยระยะเวลาของโครงการสิ้นสุดวันที่ 31 ตุลาคม 2552 วงเงินงบประมาณรวม 2,751.4 ล้านบาท ทั้งนี้ ตั้งแต่เริ่มโครงการจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2551 ชปท. ได้จ่ายเงินตามโครงการดังกล่าว จำนวน 2,570.7 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 93.4 ของวงเงินงบประมาณ สำหรับสินทรัพย์ส่วนที่พร้อมใช้งานซึ่งขึ้นทะเบียนเป็นอาคารและอุปกรณ์แล้ว คำนวณค่าเสื่อมราคาตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

9. สินทรัพย์อื่น ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2551	2550
สินทรัพย์ส่งสมทบกองทุนการเงินระหว่างประเทศ - เงินบาท	50,779.0	53,888.3
สินทรัพย์จากการปรับมูลค่าตราสารอนุพันธ์	4,685.0	-
เงินลงทุนในองค์กรอื่น	1,768.0	1,750.8
เงินให้กู้แก่พนักงาน	2,724.5	2,633.5
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	214.4	255.9
รายได้ค้างรับ	12,002.8	12,632.3
อื่น ๆ	1,910.1	1,816.3
รวม	74,083.8	72,977.1

ทั้งนี้ สินทรัพย์ไม่มีตัวตนของ ธพท. ได้แก่ โปรแกรมคอมพิวเตอร์และระบบงาน มีรายละเอียดดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท			
	ยอดคงเหลือ 31 ธันวาคม 2550	การเปลี่ยนแปลงราคาตามบัญชี เพิ่มขึ้น	ลดลง	ยอดคงเหลือ 31 ธันวาคม 2551
โปรแกรมคอมพิวเตอร์และระบบงาน	611.2	66.9	-	678.1
หัก ค่าตัดจำหน่ายสะสม	(355.3)	(108.4)	-	(463.7)
สินทรัพย์ไม่มีตัวตนสุทธิ	255.9	(41.5)	-	214.4
ค่าตัดจำหน่ายประจำปี	109.7			108.4

10. สิทธิพิเศษถอนเงินที่ได้รับจัดสรร

สิทธิพิเศษถอนเงินที่ได้รับจัดสรรเป็นสิทธิพิเศษถอนเงินที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศจัดสรรให้ตามสัดส่วนโควตาที่ประเทศไทยมีอยู่ในกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ซึ่ง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 ธพท. ได้รับจัดสรรสิทธิพิเศษถอนเงินรวม 84.7 ล้านหน่วยสิทธิพิเศษถอนเงิน เทียบเท่า 4,553.9 ล้านบาท

11. ตราสารหนี้ธนาคารแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2551	2550
พันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย		
อายุคงเหลือไม่เกิน 1 ปี	979,327.3	1,013,139.6
อายุคงเหลือเกิน 1 ปี	406,887.6	328,886.3
หัก ส่วนที่ถือโดย ธพท.	(12,614.3)	(22,451.5)
	1,373,600.6	1,319,574.4
ตราสารหนี้ ธพท. อื่น (อายุคงเหลือไม่เกิน 1 ปี)	582,883.5	50,045.0
รวม	1,956,484.1	1,369,619.4

ตราสารหนี้ที่ ธพท. เป็นผู้ออกประกอบด้วยพันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย และตราสารหนี้ ธพท. เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินนโยบายการเงินของ ธพท. รวมทั้งเป็นการส่งเสริมพัฒนาการของตลาดเงินและตลาดตราสารหนี้ของไทย ทั้งนี้ การออกตราสารหนี้ ธพท. ดังกล่าว เพื่อรองรับธุรกรรมการดูแลสภาพคล่องผ่านหน้าต่างปรับสภาพคล่องสิ้นวัน ผ่านธุรกรรมซื้อคืนพันธบัตรแบบทวิภาคีของ ธพท. และผ่านธุรกรรมขายตราสารหนี้ ธพท. โดยในปี 2551 ธพท. มีค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยพันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย จำนวน 51,718.3 ล้านบาท และค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยตราสารหนี้ ธพท. จำนวน 12,001.7 ล้านบาท แสดงรายการเป็นส่วนหนึ่งของดอกเบี้ยจ่าย

อนึ่ง พันธบัตร ธพท. ส่วนที่ถือโดย ธพท. เกิดจากการซื้อคืนพันธบัตร ธพท. เพื่อช่วยให้การบริหารสภาพคล่องในตลาดเงินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

12. หนี้สินอื่น ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2551	2550
เงินรับฝากจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ บัญชีที่ 1 และ 2	25,324.9	29,115.9
ตัวสัญญาใช้เงินที่ออกให้กองทุนการเงินระหว่างประเทศ	25,454.4	24,772.8
หนี้สินจากการปรับมูลค่าตราสารอนุพันธ์	5,564.8	-
ภาระจากมาตรการดำรงเงินสำรองนำชำระระยะสั้น	0.9	8,211.4
หนี้สินจากภาระรับขายฝาก	2,295.5	1,050.2
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	7,210.5	7,283.8
อื่นๆ	846.2	2,236.2
รวม	66,697.2	72,670.3

13. เงินจัดสรรตามกฎหมาย

ตามพระราชกำหนดโอนสินทรัพย์บางส่วนในบัญชีสำรองพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา พ.ศ. 2545 เพื่อชดเชยผลขาดทุนสะสมและเสริมสร้างความมั่นคง โดยในปี 2545 ธปท. ได้รับโอนเงินบาทจากบัญชีสำรองพิเศษของทุนสำรองเงินตรา จำนวน 165,000 ล้านบาท เพื่อชดเชยผลขาดทุนสะสม และส่วนที่เกินจากการชดเชยดังกล่าวแสดงไว้เป็นเงินจัดสรรตามกฎหมาย จำนวน 27,307.9 ล้านบาท

14. เงินสำรองเพื่อรักษาระดับกำไรนำส่งรัฐ

เงินสำรองเพื่อรักษาระดับกำไรนำส่งรัฐ สะสมขึ้นจากกำไรสุทธิส่วนที่เหลือจากการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี 2533 - 2539 เพื่อรักษาระดับกำไรนำส่งรัฐตามหลักเกณฑ์การจัดสรรกำไรสุทธิที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลัง โดยกระทรวงการคลังจะเป็นผู้กำหนดการนำส่งเงินดังกล่าวเป็นรายได้แผ่นดินเพิ่มเติม ทั้งนี้ นับตั้งแต่ปี 2545 เป็นต้นมา ไม่มีการจัดสรรกำไรสุทธิสะสมเข้าบัญชีดังกล่าวอีก

15. เงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2551	2550
ขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการแปลงค่าสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ	(1,275.6)	-
กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการปรับมูลค่าเงินลงทุน	43,161.6	-
ขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการปรับมูลค่าตราสารอนุพันธ์	(879.8)	-
ขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการปรับมูลค่าสัญญารับขายฝาก	(1,445.3)	-
รวม	39,560.9	-

เงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน มีไว้เพื่อสะสมผลกำไรหรือขาดทุนจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินของ ธปท. ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 3 แห่ง พ.ร.บ. ธปท. พ.ศ. 2485 แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. ธปท. (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 มาตรา 13(2)

16. ส่วนเกินทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าเงินลงทุน

ในปี 2551 ธปท. ได้โอนยอดคงเหลือ ณ 31 ธันวาคม 2550 ของบัญชีส่วนเกินทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าเงินลงทุนไปสะสมไว้ในบัญชีเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน เพื่อให้เป็นไปตามหมวด 3 แห่ง พ.ร.บ. ธปท. พ.ศ. 2485 แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. ธปท. (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 มาตรา 16 ซึ่งกำหนดให้นำกำไรหรือขาดทุนที่เกิดขึ้นจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินสะสมเข้าหรือหักออกจากเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน

17. ขาดทุนสะสม

ในปี 2551 ธปท. ได้โอนผลขาดทุนสุทธิประจำปี 2550 จำนวน 10,476.8 ล้านบาท เข้าบัญชีขาดทุนสะสม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 จึงมียอดคงค้างในบัญชีขาดทุนสะสม 105,076.7 ล้านบาท รายละเอียดการเปลี่ยนแปลงขาดทุนสะสมปรากฏในงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของทุน

18. รายได้อื่น ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2551	2550
กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุน	6,887.8	-
กำไรจากการบริหารเงินลงทุนโดยผู้จัดการทุนภายนอก	-	7,253.0
อื่น ๆ	604.2	441.4
รวม	7,492.0	7,694.4

19. ค่าใช้จ่ายอื่น ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2551	2550
ขาดทุนจากการจำหน่ายเงินลงทุน	-	231.2
ขาดทุนจากการบริหารเงินลงทุนโดยผู้จัดการทุนภายนอก	3,345.3	-
อื่น ๆ	1,371.7	1,321.8
รวม	4,717.0	1,553.0

20. การผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 ธปท. มีภาระผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น ดังนี้

20.1 สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า (Forward contracts)

20.1.1 สัญญาซื้อขายเงินดอลลาร์ สรอ. ล่วงหน้า

ธปท. มีภาระผูกพันสุทธิต้องซื้อเงินดอลลาร์ สรอ. จำนวน 6,955.0 ล้านดอลลาร์ ซึ่งจะครบกำหนดในปี 2552

20.1.2 สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า

ธปท. มีภาระผูกพันสุทธิต้องซื้อเงินยูโร จำนวน 106.7 ล้านยูโร เงินปอนด์สเตอร์ลิง 141.9 ล้านปอนด์ ขายเงินดอลลาร์ สรอ. 213.1 ล้านดอลลาร์ เงินเยนญี่ปุ่น 20,150.0 ล้านเยน เงินดอลลาร์ออสเตรเลีย 20.0 ล้านดอลลาร์ และขายเงินวอนเกาหลี 6,150.0 ล้านวอน ซึ่งจะครบกำหนดในปี 2552

20.1.3 สัญญาซื้อขายฝากเงินตราต่างประเทศ

ชปท. มีภาระผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามสัญญาซื้อขายฝากเงินตราต่างประเทศ จำนวน 14,368.5 ล้านบาท ซึ่งจะครบกำหนดในปี 2552 - 2563

ทั้งนี้ ชปท. ได้แสดงมูลค่ายุติธรรมของสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าดังกล่าวไว้ในสินทรัพย์อื่น (ข้อ 9) หรือหนี้สินอื่น (ข้อ 12)

20.2 บันทึกข้อตกลงเรื่องการแลกเปลี่ยนเงินตราอาเซียน สัญญาความตกลงทวิภาคีว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและความตกลงว่าด้วยการแลกเปลี่ยน (Swap) เงินกับกับเงินบาท

ชปท. มีบันทึกข้อตกลงเรื่องการแลกเปลี่ยนเงินตราอาเซียน (ASEAN Swap Arrangement - ASA) ซึ่งเป็นข้อตกลงระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินระหว่างกันในวงเงินรวม 2,000.0 ล้านดอลลาร์ สรอ. มีอายุ 2 ปี สิ้นสุดวันที่ 16 พฤศจิกายน 2552 โดยในกรณีที่มีประเทศสมาชิกประสบปัญหาทางการเงิน ชปท. จะสมทบเงินช่วยเหลือในวงเงิน 300.0 ล้านดอลลาร์ สรอ. และ ชปท. สามารถกู้เงินได้ในวงเงิน 600.0 ล้านดอลลาร์ สรอ.

นอกจากนี้ ชปท. มีสัญญาความตกลงทวิภาคีว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Bilateral Swap Agreement - BSA) ภายใต้แนวคิดริเริ่มเชียงใหม่ (Chiang Mai Initiative) กับธนาคารกลางญี่ปุ่น ในรูปการแลกเปลี่ยนเงินดอลลาร์ สรอ. กับเงินตราสกุลท้องถิ่น (บาท และเยน) โดยมีอายุสัญญา 3 ปี สิ้นสุดวันที่ 8 พฤศจิกายน 2553 ภายใต้สัญญาความตกลงดังกล่าว ชปท. สามารถขอกู้โดยมีกระทรวงการคลังเป็นผู้ค้ำประกันในวงเงิน 6,000.0 ล้านดอลลาร์ สรอ. และธนาคารกลางญี่ปุ่นในฐานะตัวแทนของกระทรวงการคลังประเทศญี่ปุ่นสามารถขอกู้ได้ในวงเงิน 3,000.0 ล้านดอลลาร์ สรอ. และขณะนี้ ชปท. อยู่ระหว่างการเจรจาต่ออายุสัญญากับธนาคารกลางสาธารณรัฐเกาหลีและธนาคารกลางสาธารณรัฐประชาชนจีน

สำหรับความตกลงว่าด้วยการแลกเปลี่ยน (swap) เงินกับและเงินบาทกับธนาคารแห่งประเทศไทย ประชาชนลาว วงเงิน 500.0 ล้านบาท ซึ่งมีอายุสัญญา 1 ปี และสิ้นสุดเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2551 ชปท. ไม่มีการต่ออายุความตกลงดังกล่าว

อย่างไรก็ดี ในปี 2551 ชปท. และคู่สัญญา ไม่ได้มีการขอใช้วงเงินตามข้อตกลงต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นแต่ประการใด

20.3 คดีฟ้องร้อง

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 ในการดำเนินกิจการตามปกติ ชปท. ถูกฟ้องร้องเป็นทุนทรัพย์รวมจำนวน 17,970.9 ล้านบาท ซึ่งในขณะนี้ยังไม่ทราบผลของคดี และจากการคาดการณ์เมื่อคดีถึงที่สุดความเสียหายซึ่งเป็นทุนทรัพย์ที่ถูกฟ้องร้องน่าจะไม่มีผลกระทบอย่างเป็นทางการต่อฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของ ชปท.

21. การบริหารความเสี่ยงของ สปท.

21.1 การบริหารความเสี่ยงทางการเงิน

21.1.1 ความเสี่ยงทางการเงินของ ชปท.

ความเสี่ยงหลักที่มีผลต่อการเงินของ ชปท. มีดังนี้

21.1.1.1 ความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน (Foreign Exchange Rate Risk) เกิดจากการที่สินทรัพย์ของ ชปท. ประกอบด้วยสินทรัพย์ที่เป็นเงินตราต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจำเป็นในการดำเนินนโยบายการเงินและดูแลเสถียรภาพการเงิน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นของสาธารณชนทั้งในประเทศและต่างประเทศต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

21.1.1.2 ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Risk) เกิดจากการที่อัตราดอกเบี้ยภายในประเทศซึ่งเป็นผลจากการดำเนินนโยบายการเงิน อาจแตกต่างจากอัตราดอกเบี้ยที่ ธปท. ได้รับจากการลงทุนในต่างประเทศได้มาก

21.1.2 การบริหารความเสี่ยงทางการเงินของเงินสำรองระหว่างประเทศ

การนำเงินสำรองระหว่างประเทศไปลงทุนในสินทรัพย์ต่างประเทศ ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงทางการเงิน ทั้งความเสี่ยงด้านตลาด (Market Risk) ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk) และความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk) ทั้งนี้ ความเสี่ยง 2 ประเภทหลังมีระดับความเสี่ยงต่ำกว่าความเสี่ยงด้านตลาดมาก เนื่องจาก ธปท. มีนโยบายให้ลงทุนเฉพาะสินทรัพย์ที่มีอันดับเครดิตสูงและจำกัดการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องต่ำ

วัตถุประสงค์หลักในการบริหารความเสี่ยงทางการเงินเพื่อลดผลกระทบต่อการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศ มีดังนี้

- ก. รักษามูลค่าของเงินสำรองระหว่างประเทศเมื่อเทียบค่าเป็นเงินสกุลที่มีความมั่นคงสูง
- ข. ความเสี่ยงทางการเงินโดยรวมของเงินสำรองระหว่างประเทศอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และมีการกระจายความเสี่ยงที่ดี

แนวทางการบริหารความเสี่ยงทางการเงินเพื่อลดผลกระทบต่อการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศ มีดังนี้

21.1.2.1 ความเสี่ยงด้านตลาด (Market Risk) ประกอบด้วยความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Risk) ซึ่งเกิดจากการลงทุนในสินทรัพย์ และความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน (Foreign Exchange Rate Risk) ซึ่งเกิดจากการลงทุนในสกุลเงิน

ธปท. บริหารความเสี่ยงด้านตลาดโดยการกำหนดองค์ประกอบของสินทรัพย์และสกุลเงินของกองทุนที่ใช้เป็นดัชนีอ้างอิง (Benchmark Portfolio) และมีการกำหนดระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้จากการเบี่ยงเบนจากดัชนีอ้างอิง (Tracking Error Limits) โดยแยกเป็นระดับการเบี่ยงเบนด้านสินทรัพย์ และด้านสกุลเงิน รวมทั้งมีระบบการควบคุมดูแลไม่ให้เกิดการลงทุนที่เบี่ยงเบนไปจากระดับความเสี่ยงที่กำหนด

ในการจัดทำดัชนีอ้างอิงนั้น ได้ใช้หลักการสากล (Black-Litterman Asset Allocation Model) เพื่อให้ได้กองทุนที่มีการกระจายตัวของสินทรัพย์และสกุลเงินที่ให้ผลตอบแทนสูงสุด ณ ระดับความเสี่ยงหนึ่ง ๆ ซึ่งเป็นค่าความเสี่ยงรวมของความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยและความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน นอกจากนั้น ธปท. ยังทำการวิเคราะห์ความเสี่ยงโดยวิธี Stress Test เพื่อจำกัดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อเงินสำรองระหว่างประเทศภายใต้สภาวะตลาดต่างๆ

21.1.2.2 ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk) คือ ความเสี่ยงที่ ธปท. อาจไม่ได้รับการชำระคืนเงินต้นหรือดอกเบี้ย หรือมีผลขาดทุนจากการที่คู่ค้าหรือผู้ออกตราสารไม่สามารถปฏิบัติตามข้อผูกพันที่มีกับ ธปท.

แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตของ ธปท. มีดังนี้

(1) กำหนดอันดับเครดิตขั้นต่ำ (Minimum Credit Rating) ของคู่ค้าและผู้ออกตราสาร เพื่อจำกัดให้ระดับ Credit Value-at-Risk อยู่ในระดับที่ต่ำมาก

(2) กำหนด Aggregate Credit Exposure Limits ของคู่ค้าในรูปของ Deposit equivalent exposure โดยพิจารณาจากอันดับเครดิตและจำนวนคู่ค้าที่เหมาะสม

(3) กำหนด Individual Credit Exposure Limit ของคู่ค้าตามอันดับเครดิต โดยมีการปรับ Limit ตามเครื่องชี้แนวโน้มการปรับลดอันดับเครดิตก่อนการปรับลดอันดับเครดิตจริง

(4) กำหนด Sovereign Credit Limits โดยพิจารณาจากอันดับเครดิตของแต่ละประเทศเป็นสำคัญ และเป็นข้อมูลที่น่าไปใช้ในการสร้างดัชนีอ้างอิง

21.1.2.3 ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk) อาจเกิดได้จากการที่ ธปท. ไม่สามารถเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นเงินสดได้ภายในเวลาที่ต้องการโดยมีต้นทุนที่เหมาะสม

การบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องเน้นการกำหนดระดับสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องต่ำ (Illiquid Assets) ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม โดยพิจารณาจากความต้องการในด้านสภาพคล่อง และการเปรียบเทียบระหว่างประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุนในสินทรัพย์สภาพคล่องต่ำ (Liquidity Premium) และผลเสียทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นจากการที่ต้องขายสินทรัพย์นั้น

21.2 การบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ

21.2.1 การประเมินการควบคุมด้วยตนเอง (Control Self - Assessment : CSA)

ในปี 2551 ธปท. ประเมินการควบคุมด้วยตนเองตามกรอบการประเมินของ Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission : COSO โดยได้ดำเนินการครบในทุกส่วนงานของธนาคาร ซึ่งเป็นไปตามระเบียบเกี่ยวกับการประเมิน CSA ที่กำหนดให้ทุกส่วนงานใน ธปท. ประเมิน CSA อย่างน้อยปีละครั้งตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา และได้เริ่มนำระบบบริหารความเสี่ยงและประเมินการควบคุมด้วยตนเองมาใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการบริหารความเสี่ยงของ ธปท.

21.2.2 การจัดทำและการทดสอบแผนฉุกเฉิน

ในปี 2551 ธปท. ได้จัดตั้งคณะกรรมการแก้ไขวิกฤตการณ์ของ ธปท. (Crisis Management Committee : CMC) โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ในการสั่งการ และตัดสินใจแก้ไขปัญหาเมื่อเกิดวิกฤตการณ์ต่างๆ ไว้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ ธปท. ได้กำหนดพิธีปฏิบัติเกี่ยวกับแผนฉุกเฉิน โดยครอบคลุมวิกฤตการณ์ด้านการเงิน สถาบันการเงิน และเหตุการณ์ที่กระทบต่อการดำเนินงานของ ธปท. อาทิ วินาศภัย รัฐบาล รัฐบาล จลาจล เพื่อให้ฝ่ายงานที่เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นแนวปฏิบัติในการเตรียมความพร้อมและดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างต่อเนื่อง

สำหรับการทดสอบแผนฉุกเฉินกรณีวินาศภัย ประจำปี 2551 ได้มีการทดสอบอย่างเต็มรูปแบบ ทั้งในส่วนของการรักษาความปลอดภัย การอพยพพนักงาน การทดสอบความพร้อมของระบบงานคอมพิวเตอร์ ณ ศูนย์คอมพิวเตอร์ 2 การจัดตั้งสถานที่ทำงานสำรองของผู้บริหาร รวมทั้งการสั่งการของผู้บริหารเมื่อเกิดวิกฤตการณ์ต่างๆ ซึ่งผลการทดสอบโดยรวมเป็นที่น่าพอใจ

นอกจากนี้ ธปท. ได้จัดตั้งคณะทำงานแผนฉุกเฉินเพื่อเตรียมความพร้อมรับการระบอบใหญ่ของโรคไข้หวัดใหญ่/ไข้หวัดนก ซึ่งได้ร่วมกันพิจารณาแนวทางในการเตรียมความพร้อมของ ธปท. หากเกิดโรคระบาดรุนแรง เพื่อให้สามารถดำเนินธุรกิจหลักได้อย่างต่อเนื่อง และเพื่อลดหรือจำกัดโอกาสในการติดเชื้อของพนักงาน โดยแผนฉุกเฉินเพื่อเตรียมความพร้อมรับการระบอบใหญ่ของโรคไข้หวัดใหญ่/ไข้หวัดนกได้จัดทำเสร็จสิ้นแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างการจัดทำแผนฉุกเฉินในรายละเอียดซึ่งมีกำหนดแล้วเสร็จกลางปี 2552

22. เหตุการณ์สำคัญในระหว่างปี 2551

22.1 พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 มีผลบังคับใช้

เมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2551 มีประกาศ พ.ร.บ. ธปท. พ.ศ. 2485 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. ธปท. (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 ในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งกำหนดให้การบัญชีของ ธปท. ต้องจัดทำตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป เว้นแต่คณะกรรมการ ธปท. จะกำหนดเฉพาะเรื่องเป็นอย่างอื่น เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติของธนาคารกลางอื่นโดยทั่วไป และให้ ธปท. แสดงผลกำไรขาดทุนจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศไว้ในส่วนของทุนภายใต้บัญชีเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน

22.2 การยกเลิกมาตรการดำรงเงินสำรองเงินนำเข้าระยะสั้น

ตามที่ ธปท. ได้ออกมาตรการดำรงเงินสำรองเงินนำเข้าระยะสั้นตามประกาศเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงิน เพื่อดูแลการนำเข้าเงินทุนระยะสั้นจากต่างประเทศ ซึ่งมีผลตั้งแต่วันที่ 19 ธันวาคม 2549 นั้น ธปท. ได้มีการผ่อนคลายการบังคับใช้มาตรการเป็นลำดับ และ ธปท. ได้ประกาศยกเลิกการใช้มาตรการดังกล่าว โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 3 มีนาคม 2551

22.3 การปิดตลาดซื้อคืน ธปท.

ธปท. ได้ปิดตลาดซื้อคืน ธปท. ตั้งแต่วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2551 และได้เริ่มทำธุรกรรมขายตราสารหนี้ ธปท. เพื่อใช้เป็นช่องทางในการดูดสภาพคล่องอีกช่องทางหนึ่ง โดยสถาบันการเงินสามารถนำสภาพคล่องส่วนเกินมาลงทุนกับ ธปท. ได้ การดำเนินการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความโปร่งใสในการดำเนินนโยบายการเงิน รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาตลาดเงินและตลาดตราสารหนี้

23. การจัดประเภทรายการใหม่

งบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2550 ได้จัดประเภทรายการใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับการแสดงรายการในงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2551 ซึ่งไม่มีผลกระทบต่องบกำไรขาดทุน

การบริหารและการพนักงาน

โครงสร้างองค์กร ระบบงาน และกระบวนการทำงาน

ในปี 2551 ธปท. มุ่งปรับปรุงองค์กร ระบบงาน และกระบวนการทำงานให้สอดคล้องกับหน้าที่ความรับผิดชอบ ตาม พ.ร.บ. ธปท. พ.ศ. 2485 แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. ธปท. (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 ที่กำหนดหน้าที่ด้านการรักษาเสถียรภาพทางการเงิน เสถียรภาพระบบสถาบันการเงิน และระบบการชำระเงินอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใสมากขึ้น และสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของ ธปท. ปี 2552 ที่มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน การเสริมสร้างบรรยากาศในการทำงานที่เอื้อให้พนักงานทำงานได้อย่างเต็มศักยภาพ และการเพิ่มมาตรฐานคุณภาพชีวิตและความพึงพอใจของพนักงาน สรุปผลการดำเนินงานในรอบปี 2551 ที่สำคัญได้ดังนี้

1. งานปรับปรุงโครงสร้างองค์กร

1.1 งานด้านนโยบายการเงิน

ปรับปรุงโครงสร้างองค์กรและจัดแบ่งหน้าที่งานของฝ่ายนโยบายการเงินใหม่ โดยจำแนกงานออกเป็น ส่วนกลยุทธ์ นโยบายการเงิน และส่วนพยากรณ์เศรษฐกิจและวิเคราะห์เสถียรภาพ เพื่อเพิ่มศักยภาพและคุณภาพในการดำเนินนโยบายการเงิน

ปรับปรุงบทบาทหน้าที่ภายในฝ่ายเศรษฐกิจในประเทศด้านการติดตามและวิเคราะห์ข้อสังหาริมทรัพย์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการจัดทำฐานข้อมูลและเครื่องมือสำหรับการวิเคราะห์ข้อสังหาริมทรัพย์ และปรับปรุงบทบาทและกระบวนการบริหารงานวิจัย เพื่อเพิ่มคุณค่าและประสิทธิภาพของงานวิจัย ธปท.

1.2 งานด้านตลาดการเงิน

เพิ่มส่วนวิเคราะห์และพัฒนาตลาดการเงิน สำนักตลาดการเงิน และส่วนวิเคราะห์และพัฒนาการบริการเงินสำรองทางการ สำนักบริหารเงินสำรอง เพื่อรองรับงานวิเคราะห์ ติดตามและพัฒนาเครื่องมือในการลงทุนที่เหมาะสมกับสถานะตลาดเงินของภูมิภาคและของโลก และปรับส่วนสินเชื่อเป็นทีมสินเชื่อ เพื่อให้เหมาะสมกับหน้าที่และความรับผิดชอบ

1.3 งานด้านจัดการกองทุน

ปรับปรุงโครงสร้างองค์กรและจัดแบ่งหน้าที่งานของสายจัดการกองทุนใหม่ โดยยุบทีมบริหารโครงการและประกัน

เงินฝาก เนื่องจากภารกิจด้านบริหารโครงการและประกันเงินฝากเสร็จสิ้น หลังจากจัดตั้งสถาบันคุ้มครองเงินฝาก (Deposit Protection Agency : DPA) ในเดือนสิงหาคม 2551 และจัดตั้งสำนักวิเคราะห์บัญชีและบริหาร เพื่อเพิ่มระบบ Check and Balance ของกระบวนการจัดหาเงินและเบิกจ่าย โดยแยกงาน Back office ออกจากงาน Front Office ของ สำนักบริหารธุรกิจ เพื่อให้กระบวนการทำงานมีความโปร่งใสและรัดกุมยิ่งขึ้น

2. งานปรับปรุงระบบงานและกระบวนการทำงาน

2.1 งานด้านออกบัตรธนาคาร

ดำเนินการโครงการรื้อปรับกระบวนการทำงานของสายออกบัตรธนาคารอย่างต่อเนื่องจากปี 2550 เน้นการนำเอาเทคโนโลยีและระบบ Outsource มาใช้ในการดำเนินงานให้มากขึ้น รวมทั้งการนำมาตรฐาน ISO มาใช้ในกระบวนการจัดการธนบัตรด้วย หลังจากนำมาใช้แล้วในกระบวนการพิมพ์ธนบัตร

2.2 งานด้านการประยุกต์ใช้ระบบ Outsource

ศึกษาแนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการงานสนับสนุนของ ธปท. เริ่มจากระบบงานวิศวกรรมและงานบริการ โดยการจ้างบุคคลหรือนิติบุคคลภายนอกให้มาปฏิบัติงานแทน (Outsource) การศึกษาครอบคลุมหลักเกณฑ์ รายละเอียดการดำเนินงาน และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อพนักงาน ระบบงาน และโครงสร้างองค์กรของ ธปท. ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปรับปรุงระบบงาน Outsource ในอนาคต

2.3 งานปรับปรุงการจัดงาน กระบวนการทำงาน และเวลาการทำงานของส่วนงานต่างๆ

ปรับปรุงการจัดงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงาน และเพิ่มคุณภาพของผลผลิต โดยเลิกและลดการทำงานล่วงเวลา/การทำงานในวันหยุดที่ไม่จำเป็น

2.4 กลยุทธ์การสร้างรูปแบบการทำงานที่มีความยืดหยุ่น

(1) โครงการนำร่อง Teleworking@BOT

ธปท. ได้พัฒนาต้นแบบวิธีการทำงานแบบยืดหยุ่น เพื่อสร้างความสมดุลระหว่างชีวิตการทำงานและ

ชีวิตส่วนตัว (Work Life Balance) ของพนักงาน เพื่อช่วยรักษาพนักงานที่มีศักยภาพ อันเป็นกำลังสำคัญของ สปท. ไว้ โดยดำเนินโครงการนำร่อง Teleworking หรือการทำงานที่บ้านในช่วงปี 2550 - 2551 มีพนักงานเข้าร่วมโครงการรวม 53 คน ผลการทดลองเป็นที่น่าพอใจ จึงได้รับอนุมัติให้เป็นหนึ่งในรูปแบบวิธีการทำงานของ สปท. ตั้งแต่ปี 2552

(2) โครงการนำร่อง Flexi e-Working ซึ่งประกอบด้วย โครงการ The Living Room@BoT หรือการจัดสถานที่ทำงานในบรรยากาศสบายๆ เพื่อใช้ปฏิบัติงานนอกเวลาทำการปกติ และโครงการ Flexi e-Working@Home หรือการให้พนักงานยืมเงินเพื่อซื้อคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่อพ่วงโดยไม่คิดดอกเบี้ย ซึ่งเริ่มดำเนินการในปี 2551 นับว่าเป็นทางเลือกใหม่ที่ได้รับการต้อนรับเป็นอย่างดีจากพนักงาน

(3) ในช่วงปลายปี 2551 สปท. ได้ดำเนินโครงการใหม่ ได้แก่ โครงการนำร่อง Compressed Workweeks โดยการเพิ่มจำนวนชั่วโมงการทำงานวันละ 1 ชั่วโมง และในทุกสองสัปดาห์จะลดจำนวนวันทำงานลง 1 วัน โดยทดลองในงานของส่วนหมึกพิมพ์โรงพิมพ์ธนบัตร เพื่อมุ่งเพิ่มประสิทธิภาพของงาน ลดการใช้พลังงาน และลดการเดินทางไปทำงานของพนักงานลง โดยมีสมมติฐานว่าจะสามารถเพิ่ม Productivity ได้ ซึ่งโครงการดังกล่าวจะดำเนินต่อเนื่องในปี 2552 ด้วย

ทั้ง 3 โครงการจะมีส่วนช่วยเพิ่มคุณภาพชีวิตและความพึงพอใจของพนักงาน และเป็นการช่วยประหยัดพลังงานของชาติโดยรวม

การบริหารทรัพยากรบุคคล

สถานะด้านกำลังคน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 สปท. มีจำนวนพนักงาน 3,910 คน เพิ่มขึ้นจากช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนจำนวน 30 คน หรือประมาณร้อยละ 0.8 ในปีนี้มีพนักงานที่ออกจากงานจำนวน 70 คน แยกเป็นกรณีเกษียณอายุ 42 คน ลาออก 23 คน ออกจากงานก่อนเกษียณอายุ 4 คน และถึงแก่กรรม 1 คน ในจำนวน 3,910 คน เป็นพนักงานชาย 1,786 คน และหญิง 2,124 คน คิดเป็นอัตราส่วน 46 : 54 โดยพนักงาน 3,295 คน (ร้อยละ 84) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป ในจำนวนนี้เป็นปริญญาตรี 1,851 คน (ร้อยละ 47) ปริญญาโท 1,381 คน (ร้อยละ 35) และปริญญาเอก 63 คน (ร้อยละ 2)

การบริหารทรัพยากรบุคคล

กลยุทธ์ด้านทรัพยากรบุคคลของ สปท. ปี 2550 - 2554 มุ่งเน้นการพัฒนาพนักงานเพื่อส่งเสริมให้ สปท. เป็นองค์กรที่มองการณ์ไกล มีพนักงานที่มีความสามารถสูงและอุทิศตนเพื่อดูแลเศรษฐกิจให้ผ่านพ้นความผันผวนได้อย่างราบรื่น

ในปี 2551 สปท. ได้ดำเนินการตามกลยุทธ์หลักที่เกี่ยวข้องกับการบริหารบุคคล 5 กลยุทธ์ ดังนี้

1. การใช้วิธีการสรรหาพนักงานเชิงรุก เพื่อสรรหาทดแทนพนักงานที่มีความสามารถสำหรับงานที่มีวิฤตการณ์ก้าวหน้าได้ตามจำนวนและคุณภาพที่ต้องการ โดย สปท. ปรับปรุงกระบวนการคัดเลือกพนักงาน เพิ่มช่องทางการสรรหาพนักงานจากภายนอกให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย เน้นคุณสมบัติที่บ่งชี้ว่าเป็นผู้มีความตั้งใจจริง มีความภาคภูมิใจต่อองค์กร พร้อมที่จะปฏิบัติงานให้กับ สปท. ในระยะยาว และมีคุณสมบัติสอดคล้องกับค่านิยมร่วมของ สปท.

2. การให้ผู้บริหารหน่วยงานถือว่าการบริหารงานบุคคลเป็นหน้าที่สำคัญและทำหน้าที่ดูแลพนักงานของตนอย่างจริงจัง สปท. ได้จัดสัมมนาประเมินโครงการหัวหน้าทำหน้าที่ดูแลลูกน้อง การผลักดันการดูแลลูกน้องของหัวหน้าเป็นรายสายงาน การจัดอบรมเพื่อพัฒนาทักษะในการ Feedback ลูกน้อง พร้อมทั้งการประเมินโครงการสำหรับปีต่อไป

3. การมีระบบบริหารงานบุคคลที่มุ่งใจพนักงานที่มีศักยภาพสูงเพื่อรักษาพนักงานที่มีศักยภาพที่จะเป็นกำลังสำคัญของ สปท. มีระบบการดูแลและพัฒนาพนักงานตามแผนสืบทอดตำแหน่งงาน (Succession Plan) ในลักษณะการเตรียมคนระยะยาวและการดำเนินการให้เกิดขึ้นจริง ส่งเสริมให้พนักงาน

มีความก้าวหน้าในอาชีพ ได้รับการพิจารณาผลตอบแทน และเลื่อนตำแหน่งอย่างเหมาะสมตามศักยภาพ

4. การอบรมและฝึกฝนพนักงานให้มีความรู้เท่าทันวิทยาการสมัยใหม่ เพื่อพัฒนาพนักงานให้ก้าวทันโลกและวิทยาการสมัยใหม่ตลอดเวลา ธปท. ได้จัดอบรมและพัฒนาพนักงานโดยการดูงานหรือปฏิบัติงานจริง รวมทั้งส่งเสริมประสบการณ์ โดยเฉพาะความรู้ด้านอนุพันธ์ทางการเงิน (Derivatives) การเจรจาทางการค้า (Trade Negotiator) และความรู้ที่เป็นวิทยาการสมัยใหม่อื่นๆ

5. การปรับตัวตามค่านิยมร่วมองค์กร คือ “พิวัต” (PI-WADH) เพื่อให้พนักงาน ธปท. ทุกคนเข้าใจ และปฏิบัติตามอย่างจริงจัง โดยการให้คำปรึกษาแนะนำแก่สายงานต่างๆ ในการส่งเสริมผลักดันค่านิยมร่วม ได้จัดทำพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพื่อเป็นแนวปฏิบัติที่ตรงกัน และจัดงาน PIWADH Share & Show ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ให้ทุกสายงานแสดงละครส่งเสริมค่านิยมร่วม

“พิวัต” และกำหนดให้การปฏิบัติตัวตามค่านิยมร่วมเป็นปัจจัยหนึ่งในการพิจารณาเงินเดือนประจำปีและการเลื่อนตำแหน่ง

นอกจากนี้ ธปท. ได้ผลักดันค่านิยมร่วมโดยสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ผ่านการบริหารจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) ซึ่ง ธปท. ได้ส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มนักปฏิบัติ (Community of Practice : COP) โดยเริ่มในสายกำกับสถาบันการเงิน เพื่อให้มีการโอนถ่ายประสบการณ์เชิงลึก (Tacit) ระหว่างผู้ปฏิบัติงาน และจัดเก็บไว้เป็นองค์ความรู้ เพื่อนำไปต่อยอดเพิ่มประสิทธิภาพและคุณค่างาน และจัดบรรยายพิเศษและเผยแพร่ความรู้ผ่านทาง e-Magazine

ธปท. จะส่งเสริมค่านิยมร่วมและดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารบุคคลทั้ง 5 ข้อดังกล่าวข้างต้นอย่างต่อเนื่องจนถึงปี 2555 เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรต่อไป

คณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย

ณ 31 ธันวาคม 2551

นางธาริษา	วัฒนเกส	ประธานกรรมการ
นายบัณฑิต	นิจถาวร	รองประธานกรรมการ
นางอัจฉนา	ไวความดี	รองประธานกรรมการ
นางสาวนิตยา	พิบูลย์รัตนกิจ	รองประธานกรรมการ
นายบรรศักดิ์	อุวรรณโณ	กรรมการ
นายอำพน	กิตติอำพน	กรรมการ
นายนนทพล	นันทสมบุญ	กรรมการ
นางพรรณณี	สถาวโรดม	กรรมการ
คุณพรทิพย์	จาละ	กรรมการ

ผู้บริหารธนาคารแห่งประเทศไทย

ณ 31 ธันวาคม 2551

ผู้ว่าการ

รองผู้ว่าการ ด้านเสถียรภาพการเงิน

รองผู้ว่าการ ด้านเสถียรภาพสถาบันการเงิน

รองผู้ว่าการ ด้านบริหาร

ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายนโยบายการเงิน

ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายตลาดการเงิน

ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายนโยบายสถาบันการเงิน

ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายกำกับสถาบันการเงิน

ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายจัดการกองทุน

ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายช่วยงานบริหาร

ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายวางแผน

ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายระบบข้อมูลสารสนเทศ

ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายปฏิบัติการ

ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายออกบัตรธนาคาร

นางธาริษา วัฒนเกส

นางอัจฉนา ไวกวามดี

นายบัณฑิต นิจถาวร

นางสาวนิตยา พิบูลย์รัตนกิจ

นางสาวดวงมณี วงศ์ประทีป

นางสุชาดา กิระกุล

นายเกริก วณิชกุล

นายสรสิทธิ์ สุนทรเกศ

นางทองอุไร ลิมปิติ

นายอรรคบุษย์ ไกรฤกษ์

นายวิชาญ อมรโรจนาวงศ์

นายฉิม ตันติยาสวัสดิกุล

นายกฤษ ฟอร์ดเลิศ

นายนพพร ประโมจณีย์

รองผู้ว่าการ ด้านเสถียรภาพการเงิน

ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายนโยบายการเงิน

ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายเศรษฐกิจในประเทศ

ผู้อำนวยการ ฝ่ายนโยบายการเงิน

ผู้อำนวยการ ฝ่ายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ผู้อำนวยการ ฝ่ายวิจัยเศรษฐกิจ

ผู้อำนวยการ สำนักเศรษฐกิจมหภาค

ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายตลาดการเงิน

ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายตลาดการเงินและบริหารเงินสำรอง

ผู้อำนวยการ ฝ่ายกำกับดูแลการแลกเปลี่ยนเงินและสินเชื่อ

ผู้อำนวยการ สำนักตลาดการเงิน

ผู้อำนวยการ สำนักบริหารเงินสำรอง

สำนักงานตัวแทนในต่างประเทศ

หัวหน้าสำนักงานตัวแทนธนาคารแห่งประเทศไทยนครนิวยอร์ก

หัวหน้าสำนักงานตัวแทนธนาคารแห่งประเทศไทยนครลอนดอน

ผู้อำนวยการ ฝ่ายบริหารความเสี่ยงและปฏิบัติการทางการเงิน

นางอัจฉนา ไวกวามดี

นางสาวดวงมณี วงศ์ประทีป

นางอมรา ศรีพยัคฆ์

นายอัมพร แสงมณี

นางสาววชิรา อารมย์ดี

นายทิตนันทน์ มัลลิกะมาส

นายพิชิต ภัทรวิมลพร

นางสุชาดา กิระกุล

นางผ่องเพ็ญ เรืองวิรุฑูร

นางอลิศรา มหาสันทนะ

นายสิงห์ชัย บุญโยธิน

นางสาววงษ์วาท โปธิรัชต์

นายยุทธ ชุนส์ทีภาคย์

นางสาวอรุณรัตน์ งามจรัสพงศ์

นายเมธี สุภาพงษ์

<p>รองผู้ว่าการ ด้านเสถียรภาพสถาบันการเงิน</p> <p>ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายนโยบายสถาบันการเงิน ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายกลยุทธ์สถาบันการเงิน ผู้อำนวยการ สำนักวิเคราะห์และการต่างประเทศ ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายนโยบายความเสี่ยง ผู้อำนวยการ สำนักนโยบายความเสี่ยง</p> <p>ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายกำกับสถาบันการเงิน ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายวิเคราะห์และติดตามฐานะ ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายตรวจสอบ 1 ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายตรวจสอบ 2 ผู้อำนวยการ ฝ่ายตรวจสอบความเสี่ยงและเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้อำนวยการ ฝ่ายตรวจสอบสถาบันเฉพาะกิจและ Non-bank ผู้อำนวยการ ฝ่ายวางแผนและพัฒนา ผู้อำนวยการ ฝ่ายกำกับสถาบันการเงิน</p>	<p>นายบัณฑิต นิจถาวร</p> <p>นายเกริก วณิชกุล นางสาวนภาพร มหารักษ์กษะ นางนwor เดชสุวรรณณ์ นายไพบุลย์ กิตติศรีกังวาน นายสมบุรณ์ จิตเป็นธม</p> <p>นายสรสิทธิ์ สุรินทร์ นางอุษกร ลีโยธิน นางสาวสินี ว่างตาล นางสาวพิมพ์ภา ถาวรยุทธ์ นายจาตุรงค์ จันทรังษ์ นายผดุงศักดิ์ เทียนสุวรรณ นายรณดล นุ่มนนท์ นางนิรมล อัครมณี</p>
<p>รองผู้ว่าการ ด้านบริหาร</p> <p>ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายวางแผน ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายทรัพยากรบุคคล ผู้อำนวยการ สำนักพัฒนาบุคลากร ผู้อำนวยการ สำนักบริหารงานบุคคล ผู้อำนวยการ สำนักสนับสนุนงานบุคคล ผู้อำนวยการ ฝ่ายวางแผน ผู้อำนวยการ ฝ่ายพัฒนาองค์กร ผู้อำนวยการ ฝ่ายการบัญชี</p> <p>ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายระบบสารสนเทศ ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายระบบการชำระเงิน ผู้อำนวยการ สำนักนโยบายและกำกับระบบการชำระเงิน ผู้อำนวยการ สำนักปฏิบัติการชำระเงิน ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายบริหารข้อมูล ผู้อำนวยการ สำนักสถิติ ผู้อำนวยการ สำนักวางแผนพัฒนางานบริหารข้อมูล ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้อำนวยการ สำนักวางแผนและจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ</p>	<p>นางสาวนิตยา พิบูลย์รัตนกิจ</p> <p>นายวิชาญ อมรโรจนวงศ์ นางสาวนพวรรณ มหามุสิก นางสาววรรณ ปิยะศิริพันธ์ นายชาญชัย บุรถาวร นายกฤษฎา นิลโกสิทธิ์ นางสาวมัทนา ไวทยะโกมล นางเพียงตา ทัดตานนท์ นางสรริดา แสงจันทร์</p> <p>นายฉิม ตันติยาสวัสดิกุล นางสาวจริญญา แก้วมณี นายรณศักดิ์ เรืองวีรยุทธ นางสาวกรรณิการ์ จันทรวงศ์ นายสุชาติ สักการโกศล นางผุสดี การเจริญดี นายปฤษันต์ จันทน์หอม นางสาวสิมพร ถาวรจันทร์ นางผุสดี หมุ่มพัยค์</p>

ผู้อำนวยการ สำนักพัฒนาระบบงานธุรกิจ 1	นางภรณี ตาปสนันท์
ผู้อำนวยการ สำนักพัฒนาระบบงานธุรกิจ 2	นางจินตนา ถิ่นบุญนกุล
ผู้อำนวยการ สำนักปฏิบัติการเทคโนโลยีสารสนเทศ	นางนภาพร วชิรเชื้อนพันธ์
ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายปฏิบัติการ	นายกฤษ พอลเลิศ
ผู้อำนวยการ ฝ่ายเงินฝากและตราสารหนี้	นางสร้อยสุคนธ์ นิยมวานิช
ผู้อำนวยการ ฝ่ายธุรการและพัสดุ	นางนันท์นที นัทรชยานุสรณ์
ผู้อำนวยการ ฝ่ายโครงการก่อสร้างและบำรุงรักษา	นายมนตรี วีระวงศ์
ผู้อำนวยการ ฝ่ายรักษาความปลอดภัย	นายอโณทัย ชุนอ่อน
ผู้อำนวยการอาวุโส สำนักงานภาคเหนือ	นางจันทวรรณ สุจริตกุล
ผู้อำนวยการ สำนักงานภาคเหนือ	นายประสพสุข พ่วงสาคร
ผู้อำนวยการอาวุโส สำนักงานภาคใต้	นายนิรุช รักษาเสรี
ผู้อำนวยการ สำนักงานภาคใต้	นายพิรัชชัย ประกอบทรัพย์
ผู้อำนวยการอาวุโส สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	นายสมชาย เสตกรณกุล
ผู้อำนวยการ สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	นายปราณีต โชติเกียรติเวช

ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายออกบัตรธนาคาร	นายนพพร ประโมจניים
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายจัดการธนบัตร	นางจิตติมา ดุริยประพันธ์
ผู้อำนวยการ สำนักจัดการธนบัตรกรุงเทพ	นายเรืองศักดิ์ กิตติสารกุล
ผู้อำนวยการ สำนักจัดการธนบัตรภูมิภาค	นางจงรักษ์ สิริเศรษฐการ
ผู้อำนวยการอาวุโส โรงพิมพ์ธนบัตร	นายอนุชาติ โชติมงคล
ผู้อำนวยการ สำนักการผลิต	นางสุรีย์ จิรรัตน์โสภาน
ผู้อำนวยการ สำนักพัฒนาและสนับสนุนการผลิต	นายปรีชวัฒน์ ไชยวุฒิต
ผู้อำนวยการ ฝ่ายวางแผนและสนับสนุนการบริหาร	นายวราพร ตั้งสง่าศักดิ์ศรี

ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายจัดการกองทุน	นางทองอุไร ลิ้มปิติ
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายบริหารกองทุน	(ว่าง)
ผู้อำนวยการ สำนักบริหารธุรกิจและการเงิน	นางพวงทิพย์ ปรมาพจน์
ผู้อำนวยการ สำนักกฎหมายและติดตามทรัพย์สิน	นายสาทร โตโพธิ์ไทย
ผู้อำนวยการ สำนักบริหารโครงการ	นายณัฐ ตาปสนันท์
ผู้อำนวยการ สำนักบริหารทรัพย์สิน	นางสาวอุษณีย์ เตชะพูลผล

ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายช่วยงานบริหาร	นายอรรถบุษย์ ไกรฤกษ์
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายสนับสนุนการบริหาร	นางวันทนา เฮงสกุล
ผู้อำนวยการ สำนักผู้ว่าการ	นายจิรเทพ เสเนียงค์ ณ อยุธยา
ผู้อำนวยการ สำนักสื่อสารสัมพันธ์	นางสาวสิริธิดา พนมวัน ณ อยุธยา

ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายกฎหมายและคดี	นายชาญชัย บุญฤทธิ์ไชยศรี
ผู้อำนวยการ สำนักกฎหมาย	นายพฤทธิพงศ์ ศรีมาจันทร์
ผู้อำนวยการ สำนักคดี	นายวีระชาติ ศรีบุญมา
ผู้อำนวยการ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ	นางสุภาวดี ปุณศรี
* (จ) ผู้อำนวยการ หอสมุดและจดหมายเหตุ	นางสุภาวดี ปุณศรี
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายตรวจสอบกิจการภายใน	นายพงศ์อดุล กฤษณะราช
ผู้อำนวยการ สำนักตรวจสอบธุรกิจ	นางสาวพินิดา อุนยวงษ์
ผู้อำนวยการ สำนักตรวจสอบเทคโนโลยีสารสนเทศ	นายเพิ่มสุข สุทธิคุ้ม

* (จ) รักษาการ

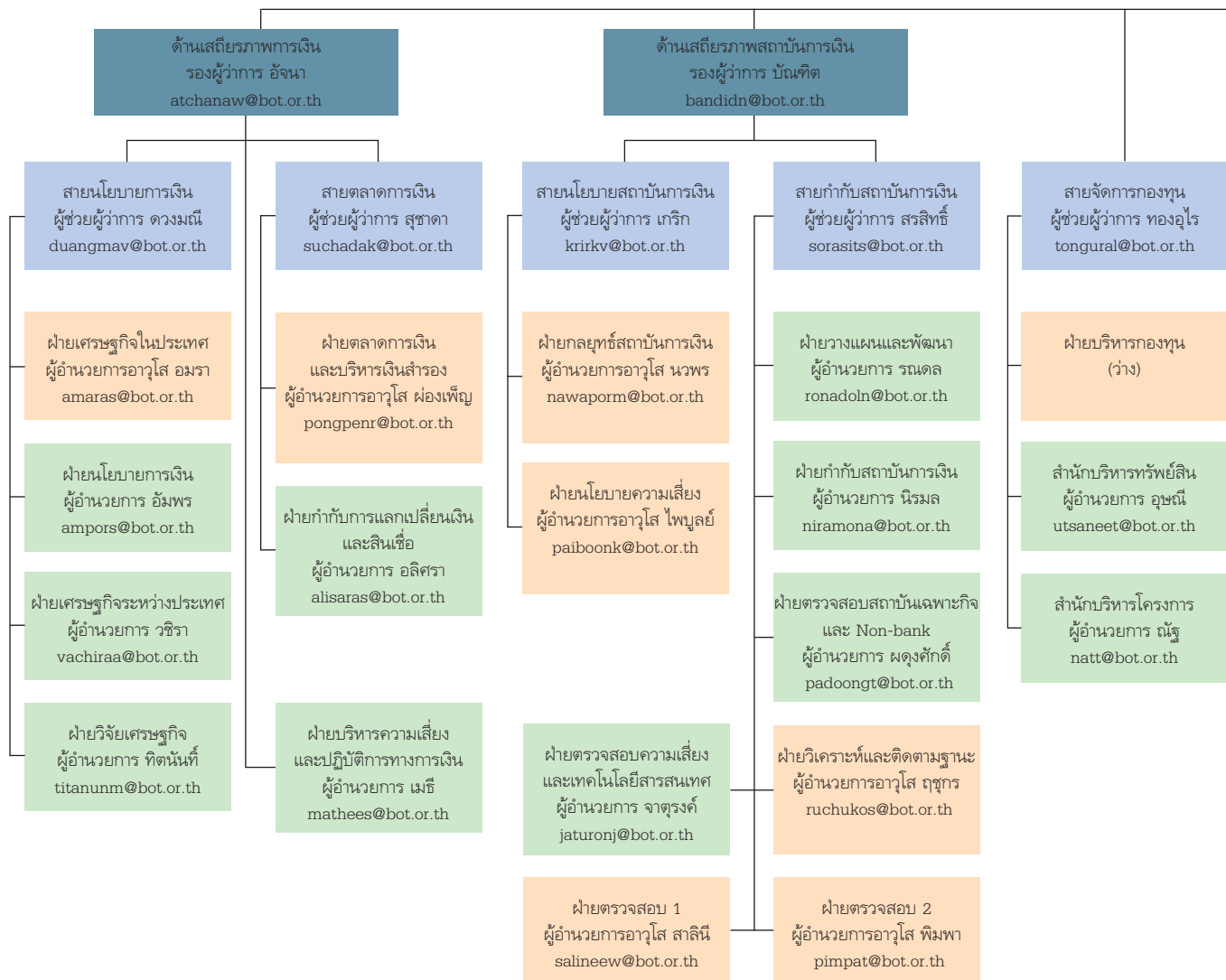
ผังโครงสร้างองค์กร

ผังโครงสร้างองค์กร

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564

คณะกรรมการ

ผู้ว่า
ธาริษา วั
tarisaw@

*(จ) รักษาการ

รณการแห่งประเทศไทย

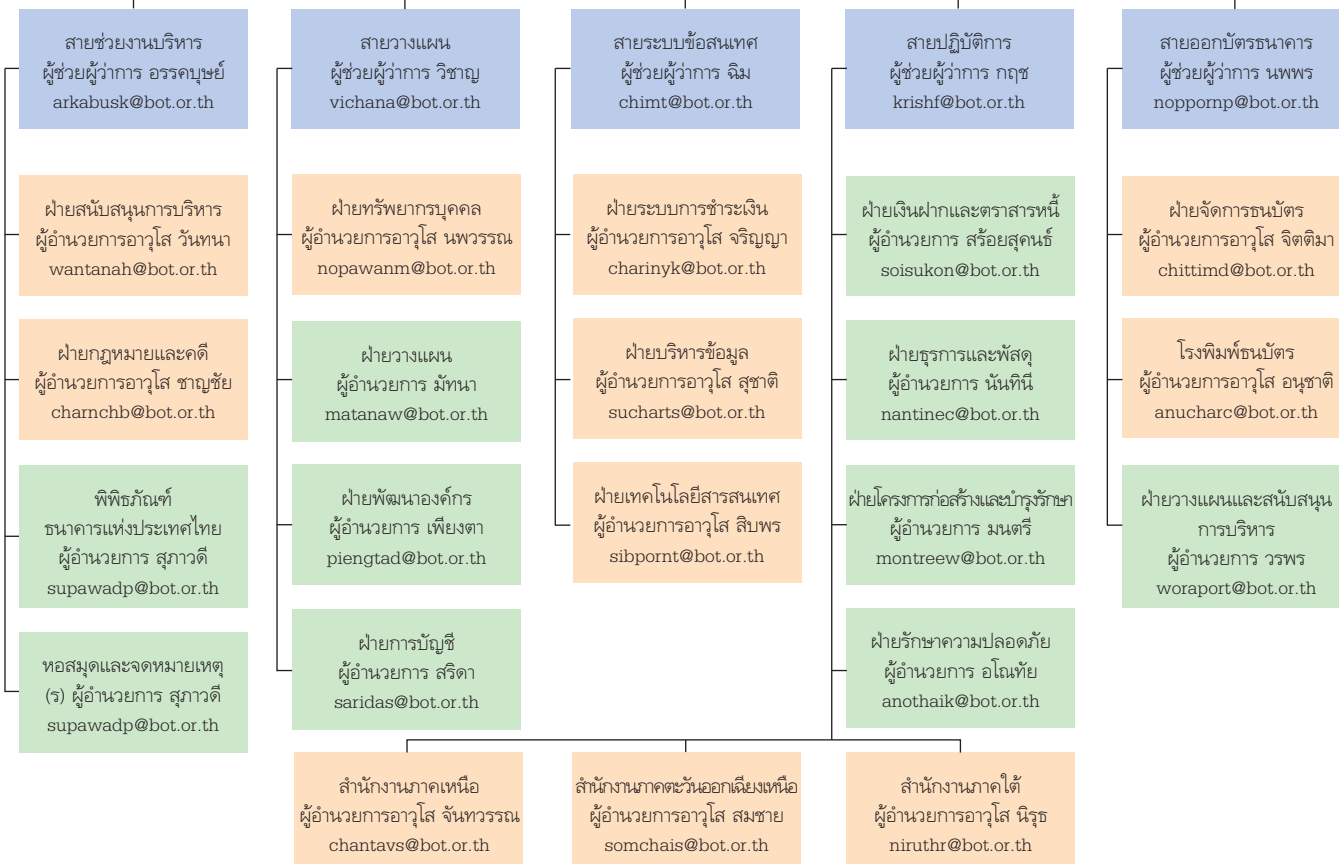
ธันวาคม 2551

การรณการ

ผู้ว่าการ
ภ วัฒนกุล
w@bot.or.th

ฝ่ายตรวจสอบกิจการภายใน
ผู้อำนวยการอาวุโส พงศ์อดุล
phongadk@bot.or.th

ด้านบริหาร
รองผู้ว่าการ นิตยา
nitayap@bot.or.th

ธนาคารแห่งประเทศไทย

www.bot.or.th

บริการข้อมูลอัตโนมัติ 24 ชั่วโมง โทร. 0-2283-6789